

OP Gruppens
verksamhetsberättelse
och bokslut 2014

Innehåll

Verksamhetsberättelse

År 2014 i sammandrag	1
Omvärlden	3
Gruppens resultat och omslutning	5
Kundrelationer	9
Betjäningskanaler	10
Förvärvet av aktierna i Pohjola Bank	11
Kapitaltäckning	12
Riskhantering och kapitalutvärdering samt riskposition	13
Rating	16
Utsikter för 2015	17
Verksamheten och resultatet per rörelsesegment	18
Förändringar i OP Gruppens struktur	31
Personal och ersättningar	32
OP Andelslags förvaltning	34
OP Gruppens effektiviseringsprogram	35
Investeringar och tjänsteutveckling	36
Ansvarskänsla	37
Den juridiska strukturen hos sammanslutningen av andelsbanker och OP Gruppen	38
Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal	41
Formler för nyckeltalen	43

Bokslut

OP Gruppens resultaträkning	47
OP Gruppens balansräkning	50
Kalkyl över förändringar i OP Gruppens eget kapital	52
OP Gruppens kassaflödesanalys	54
Noter till OP Gruppens bokslut	58
INNEHÅLLSFÖRTECKNING ÖVER NOTERNA	
Not 1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut	60
Not 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering	79
Not 3. Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet	99
Not 4. Affärsrörelser som förvärvats under rapportperioden	107
NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN	
Not 5. Ränteintäkter och -kostnader	108
Not 6. Nedskrivningar av fordringar	110
Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	111
Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	114
Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto	119
Not 10. Nettointäkter från handel	120
Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet	121
Not 12. Övriga rörelseintäkter	122
Not 13. Personalkostnader	123
Not 14. Övriga administrationskostnader	124
Not 15. Övriga rörelsekostnader	125

Not 16. Aterföringar till ägarkunder	126
Not 17. Inkomstskatt	127
NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR	
Not 18. Kontanta medel	128
Not 19. Fordringar på kreditinstitut	129
Not 20. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	130
Not 21. Derivatinstrument	132
Not 22. Fordringar på kunder	133
Not 23. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	135
Not 24. Tillgångar i livförsäkringsrörelse	139
Not 25. Investeringsstillgångar	142
Not 26. Omklassificerade skuldebrev	145
Not 27. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	147
Not 28. Immateriella tillgångar	151
Not 29. Materiella tillgångar	157
Not 30. Övriga tillgångar	159
Not 31. Skattefordringar	160
NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL	
Not 32. Skulder till kreditinstitut	163
Not 33. Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	164
Not 34. Derivatinstrument	165
Not 35. Skulder till kunder	166
Not 36. Skulder för skadeförsäkringsrörelse	167
Not 37. Skulder för livförsäkringsrörelse	175
Not 38. Skuldebrev emitterade till allmänheten	179
Not 39. Avsättningar och övriga skulder	181
Not 40. Skatteskulder	189
Not 41. Tilläggsandelskapital	190
Not 42. Efterställda skulder	191
Not 43. Eget kapital	193
ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN	
Not 44. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	197
Not 45. Efterställda skuldebrev	198
Not 46. Ställda säkerheter	199
Not 47. Erhållna finansiella säkerheter	200
Not 48. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	201
Not 49. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmet	204
NOTER ANGÅENDE ANSVARSFÖRBINDELSER OCH DERIVAT	
Not 50. Åtaganden utanför balansräkningen	213
Not 51. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	214
Not 52. Operationella leasingavtal	215
Not 53. Derivatinstrument	216
Not 54. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av et	224
ÖVRIGA NOTER	
Not 55. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter	227
Not 56. Närståendetransaktioner	239
Not 57. Rörliga ersättningar	242
Not 58. Händelser efter balansdagen	245
Not 59. Segmentrapportering	246

NOTER TILL RISKHANTERINGEN

OP GRUPPENS RISKPOSITION

Not 60. OP Gruppens risklimiter	251
Not 61. OP Gruppens kapitaltäckning	254
Not 62. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar	256
Not 63. Finansiella tillgångar och kumulativa nedskrivningar av sådana	258

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 64. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar	259
Not 65. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar	264
Not 66. Personexponeringar per ratingklass	265
Not 67. Företagsexponeringar branschvis	266
Not 68. Företagsexponeringar per ratingklass	268
Not 69. Företagsexponeringarnas fördelning enligt kundens åtaganden	269
Not 70. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen	270
Not 71. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid	271
Not 72. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning	274
Not 73. Marknadsriskens känslighetsanalys	276

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 74. Kapitalbas	277
Not 75. Kapitalbaskravet	280
Not 76. Nyckeltal för kapitaltäckningen	283
Not 77. Exponeringarnas totala belopp enligt exponeringsklasser	284
Not 78. Exponeringarnas geografiska fördelning enligt exponeringsklasser	286
Not 79. Exponeringarnas återstående löptid enligt exponeringsklasser	287
Not 80. Oreglerade och nedskrivna exponeringar enligt exponeringsklasser	288
Not 81. Företagsexponeringar branschvis	289
Not 82. Exponeringar enligt riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisken före och efter kredi	291
Not 83. Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)	292
Not 84. Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)	294
Not 85. Institutsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)	295
Not 86. Aktieexponeringar	296
Not 87. Förväntade förluster och realiserade nedskrivningar	297
Not 88. Säkerheter som utnyttjats i kapitaltäckningsanalysen	298
Not 89. Derivatinstrument och motpartsrisken	301
Not 90. Positioner i värdepapperisering	303
Not 91. Avstämning av koncernbalansräkningen och den finansiella företagsgruppens balansräkning	305
Not 92. Kapitalbas under övergångsperioden	307
Not 93. De viktigaste delarna i kapitalinstrument	310
Not 94. Intecknade tillgångar	318

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 95. Skadeförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet	320
Not 96. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet	321
Not 97. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning	322
Not 98. Storskadeutvecklingen	323
Not 99. Försäkringsrörelsens lönsamhet	325
Not 100. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär	326
Not 101. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden	327
Not 102. Placeringsverksamhetens riskposition	328
Not 103. Känslighetsanalys av placeringsriskerna	329

Not 104. Ränterisk	330
Not 105. Valutarisk	332
Not 106. Motpartsrisk	333
KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION	
Not 107. Förvaltade tillgångar i kapitalförvaltningen	334
Not 108. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av fö	335
Not 109. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal	340
Not 110. Livförsäkringens lönsamhet	344
Not 111. Fördelningen av Livförsäkringens placeringar	345
Not 112. Känslighetsanalys av Livförsäkringens placeringar	346
Not 113. Livförsäkringens räntepaceringars riskposition	347
Not 114. Livförsäkringens placeringars valutarisk	348
Not 115. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk	349
Bokslutsutlåtande	350
Revisionsberättelse	351

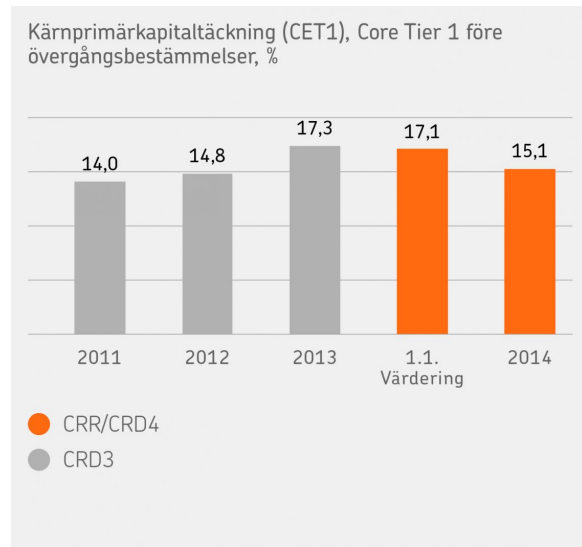
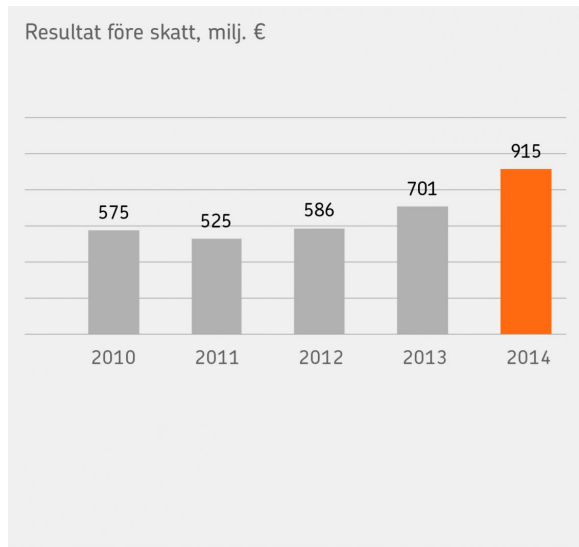
År 2014 i sammandrag

- Gruppens resultat före skatt 2014 var 915 miljoner euro (701), dvs. 31 % bättre än under jämförelseperioden.
- Gruppens intäkter ökade med 8 %, medan kostnaderna minskade från året innan.
- Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 88 miljoner euro (84), och utgjorde en ringa del på 0,12 % av kredit- och garantistocken.
- Gruppens ägarkunder och OP-bonuskunder samlade under 2014 bonus och avkastning på placeringar i eget kapital för uppskattningsvis totalt 216 miljoner euro (193).
- Gruppens skatter för räkenskapsperioden var 337 miljoner euro (120).
- Resultatet för alla tre rörelsesegment förbättrades klart:
  - Bankrörelsens resultat före skatt ökade med 45 % till 587 miljoner euro (404). Kostnads-/intäktsrelationen förbättrades med 6 %-enheter till 56 %. Utlåningen växte under ett år med 3,8 % och inlåningen med 3,0 %.
  - Skadeförsäkringens resultat före skatt ökade med 34 % till 223 miljoner euro (166). Den operativa totalkostnadsprocenten nådde nytt rekord och var 84,7. Premieinkomsten ökade med 5 % under räkenskapsperioden.
  - Kapitalförvaltningens resultat före skatt växte med 43 % till 161 miljoner euro (113). Placeringsfondernas kapital ökade på ett år med 21 % och de fondanknutna försäkringsbesparingarna med 21 %.
  - Antalet gemensamma kunder inom bank- och skadeförsäkringsrörelsen ökade med 72 000 till 1 590 000.
- Under 2014 löste OP Gruppen in aktierna i Pohjola Bank av utomstående aktieägare för 2,4 miljarder euro, och Pohjolas aktie avnoterades från Helsingforsbörsen 30.9.2014.
- Trots förvärvet av aktierna i Pohjola Bank är gruppens kapitaltäckning god. Vid slutet av december var CET1-kapitaltäckningen 15,1 % (17,1). Före slutet av året hade Avkastningsandelar som stärker CET1-kapitaltäckningen emitterats för 1 561 miljoner euro.
- Resultatet 2015 beräknas bli ungefär lika stort som eller större än 2014. Närmare information finns under "Utsikter för 2015".

OP Gruppens nyckeltal

	1-12/2014	1-12/2013	Förändring, %
Resultat före skatt, milj. e	915	701	30,6
Bankrörelse	587	404	45,1
Skadeförsäkring	223	166	34,4
Kapitalförvaltning	161	113	42,5
Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder	195	193	0,7
	31.12.2014	31.12.2013	Förändring, %
Kärnprimärkapitaltäckning CET1, %**	15,1	17,1	-2,0*
Kapitalbasen i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen (Konglomeratlagen)**	1,89	2,19	-0,3*
Över 90 dagar förfallna fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,38	0,42	-0,04*
Bank- och försäkringsrörelsens gemensamma kunder (1000)	1 590	1 518	4,7

* förändring i relationstalet ** jämförelseuppgifterna har redovisats som uppskattningar i enlighet med de bestämmelser som trädde i kraft 1.1.2014.

Omvärlden

Den globala ekonomin fortsatte 2014 att växa långsammare än i snitt. Utvecklingen varierade klart från land till land. Inom euroområdet började ekonomin småningom återhämta sig efter den tvååriga recessionen, men förtroendet för den ekonomiska återhämtningen sviktade under året bl.a. på grund av krisen i Ukraina.

Inflationen inom euroområdet avtog under året och blev till slut negativ då oljepriset rasade. Europeiska centralbanken (ECB) sänkte sin styrränta rekordlångt till 0,05 procent i september. Euriborräntorna sjönk till följd av centralbankens åtgärder. Under slutet av året försökte ECB förbättra den ekonomiska utvecklingen också genom ovanligare åtgärder, t.ex. köp av säkerställda obligationer på marknaden.

I Finland var den ekonomiska utvecklingen svag. Nationalprodukten stampade på stället, investeringarna minskade och arbetslösheten ökade. Priserna på bostäder sjönk med en knapp procent och bostadshandeln minskade. Under året förbättrades det ekonomiska läget en aning. Industrins orderstock började växa och exporten ökade något under slutet av året. Nedgången i oljepriset bromsade upp inflationen till 0,5 procent i december.

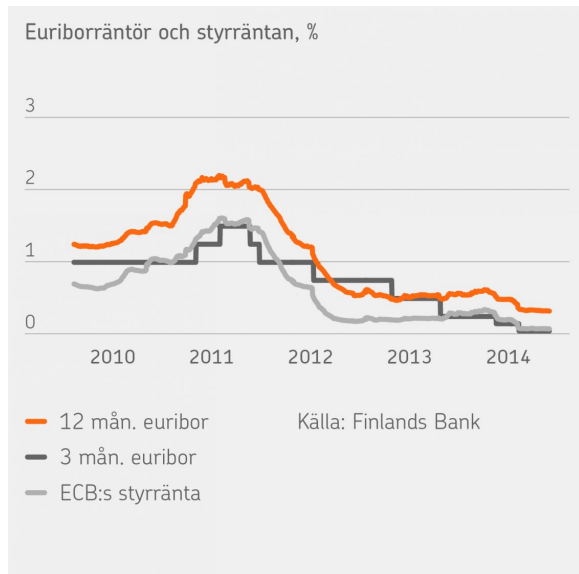
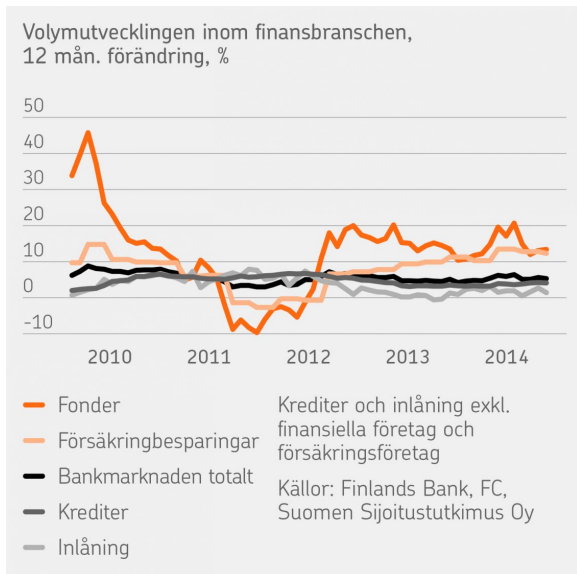
Bankernas utlåning till hushåll ökade i fjol med en långsam årstillväxt på 2 procent. Minskningen i nya uttagna bolån jämnade ut sig mot slutet av året. Utlåningen till företag ökade en aning snabbare än till hushåll på grund av att finansieringen av driftskapital ökat. Efterfrågan på krediter väntas 2015 förbli mer dämpad än i snitt.

På grund av de låga räntorna ökade inlåningen från privat- och företagskunder bara en aning från året innan. De tidsbundna insättningar minskade fortfarande kraftigt, då medel överfördes till brukskonton samt spar- och placeringsobjekt med större risker.

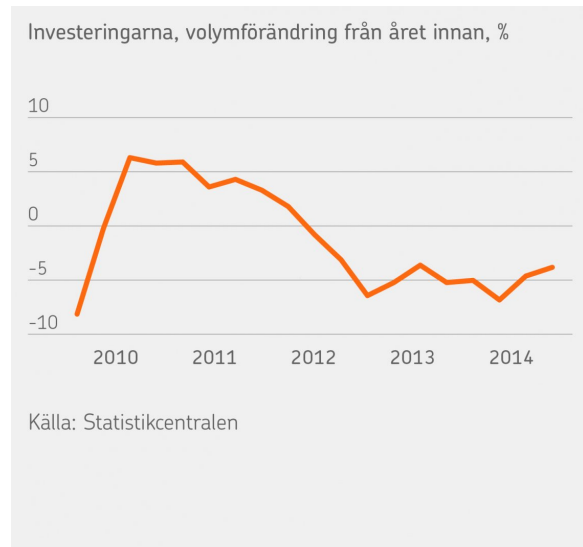
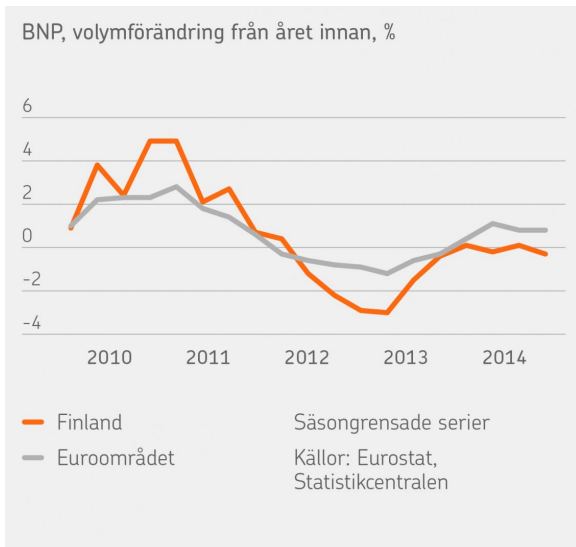
Placeringsmarknaden utvecklades fortfarande gynnsamt, trots att marknadens riskindikatorer steg något under årets senare hälft. Fond- och försäkringsbesparingarna i Finland ökade i fjol med 13 procent. Nettoteckningarna i fonderna utvecklades gynnsamt hela året, och efterfrågan riktade sig särskilt till företagslånefonder. Premieinkomsten inom livförsäkring ökade med 10 procent från året innan. Överföringen av försäkringsbesparingar från grundränta till fondanknutna produkter fortsatte.

Skadeförsäkringsbranschens premieinkomst ökade enligt preliminära uppgifter med 5 procent under 2014. Skadekostnaderna ökade fortfarande långsammare än premieinkomsten.

Utsikterna för den globala ekonomin har förbättrats till följd av nedgången i oljepriset, men flera exceptionella risker kastar sin skugga över den ekonomiska utvecklingen. Euroområdets ekonomi växer fortfarande långsamt och är känslig för störningar. ECB inleder i mars ett program för köp av värdepapper, och det kommer att pågå åtminstone till september 2016. Euriborräntorna torde hela året hålla sig nära noll. Exporten blir livligare, vilket stöder ekonomin i Finland, men den ekonomiska utvecklingen över lag är fortfarande svag.

Gruppens resultat och omslutning

Resultatanalys

Milj. e	2014	2013	Förändring, %
Bankrörelse	587	404	45,1
Skadeförsäkring	223	166	34,4
Kapitalförvaltning	161	113	42,5
Resultat före skatt	915	701	30,6
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	152	-39	
Resultat före skatt till verkligt värde	1 067	662	61,2
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav, % *)	16,5	15,2	1,3*
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav till verkligt värde, % *)	19,1	15,0	4,2*
Intäkter			
Räntenetto	1 043	915	14,0
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	593	524	13,2
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	197	175	12,5
Provisionsintäkter, netto	727	694	4,8
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	162	182	-10,8
Övriga rörelseintäkter	67	85	-21,6
Övriga intäkter totalt	1 746	1 660	5,2
Intäkter totalt	2 789	2 575	8,3
Kostnader			
Personalkostnader	741	791	-6,4
Övriga administrationskostnader	414	384	7,6
Övriga rörelsekostnader	437	422	3,6
Kostnader totalt	1 592	1 598	-0,4

Nedskrivningar av fordringar	88	84	5,4
Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder			
Bonus	189	182	3,6
Räntor på andels- och tilläggsandelskapital	6	11	-48,1
Återföringar totalt	195	193	0,7

*) 12 mån. glidande, förändringen anges som förändring av relationstalet

Övriga nyckeltal

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013	Förändring, %
Fordringar på kunder	70 683	68 142	3,7
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	11 238	9 872	13,8
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	3 797	3 479	9,1
Skulder till kunder	51 163	50 157	2,0
Skuldebrev emitterade till allmänheten	24 956	21 428	16,5
Eget kapital	7 213	7 724	-6,6
Omslutning totalt	110 427	100 991	9,3

Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2013. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2013 om inte annat nämns. Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Januari–december

OP Gruppens resultat före skatt ökade med 31 procent till 915 miljoner euro (701). Resultatet förbättrades särskilt av att räntenettet och skadeförsäkringens nettointäkter ökade. Likaså ökade provisionsintäkterna och livförsäkringens nettointäkter. Kostnaderna har slutat öka, vilket bidrar till hela gruppens resultatförbättring.

Räntenettet ökade med 14 procent. Ökningen i räntenettet beror på att utlåningens snittmarginal har stigit och på att omslutningen har växt. Till ökningen i räntenettet bidrog också den gynnsamma utvecklingen i kapitalmarknadsprodukternas räntenetto och minskningen i kostnaderna för inlåningen.

Gruppens kostnader minskade med 0,4 procent, och de var 6 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Under räkenskapsperioden

ökade de övriga rörelsekostnaderna på grund av kostnader av engångsnatur på totalt 12 miljoner euro i anslutning till inlösen av aktierna i Pohjola Bank. Utan de här engångsposterna, som påverkar jämförbarheten, minskade kostnaderna med 1,1 procent.

Till följd av effektiviseringsåtgärderna och utläggningen av ICT-funktionerna minskade gruppens personalkostnader med 6,4 procent, och de var 50 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Utläggningen och förnyandet av verksamhetsmodellerna i anslutning till den bidrog till att ICT-kostnaderna och de övriga rörelsekostnaderna ökade.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter bokfördes för totalt 113 miljoner euro (131), varav 88 miljoner euro (84) bokfördes på krediter och övriga fordringar. Nettonedskrivningarna av krediter och övriga fordringar var små, dvs. 0,12 procent (0,12) av kredit- och garantistocken. Gruppvisa nedskrivningar,

dvs. reserveringar för nedskrivningar av fordringar som redan har skett men som inte ännu är kända, har bokförts kumulativt för totalt 65 miljoner euro, och ökningen från årets början var 7 miljoner euro.

OP Gruppens skatter för räkenskapsperioden 2014 ökade med 217 miljoner euro till 337 miljoner euro. Gruppens inkomstskatt efter förändringar i uppskjutna skatter uppgick till 308 miljoner euro (36). Den effektiva skattesatsen var 33,6 procent (5,1). Under räkenskapsperioden ökade den effektiva skattesatsen på grund av skatten på överlåtelsevinsten av gruppens interna köp i anslutning till förvärvet av aktierna i Pohjola Bank och den inkomstskatt som föranleds av upplösningen av Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolags utjämningsbelopp. Under jämförelseperioden minskade den effektiva skattegraden avsevärt av förändringen i skattesatsen.

Bankrörelsens resultat före skatt var 587 miljoner euro (404). Bankrörelsens resultatutveckling stöddes särskilt av att räntenettet växte. Också provisionsintäkterna ökade från jämförelseperioden. Kostnaderna minskade med 0,8 procent till 1 082 miljoner euro (1 090). Personalkostnaderna minskade med 5,6 procent till 456 miljoner euro (483). ICT-kostnaderna var 12 miljoner euro större än under jämförelseperioden.

Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent var historiskt låg på årsplanet sett, dvs. 84,7 (86,9). Utan effekten av ändringen i beräkningsgrunden förbättrades lönsamheten till följd av ökningen i premieintäkterna

och den gynnsamma skadeutvecklingen. Under räkenskapsperioden bokfördes en resultatförsvagande ändring i beräkningsgrunden för försäkringsskulden på 62 miljoner euro (38). Driftskostnadsprocenten utvecklades också gynnsamt. De nettointäkter från placeringsverksamheten som resultatförts ökade med 40 miljoner euro från jämförelseperioden.

Kapitalförvaltningssegmentets resultat före skatt förbättrades från jämförelseperioden till följd av de ökade provisionsintäkterna och intäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet. Segmentets provisionsintäkter var 19 procent större än under jämförelseperioden på grund av att de förvaltade medlen ökat.

OP Gruppens fond för verkligt värde före skatt uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 531 miljoner euro (409). Resultatet före skatt till verkligt värde var 1 067 miljoner euro (662).

Vid slutet av räkenskapsperioden uppgick det egna kapitalet till 7,2 miljarder euro (7,7). Förvärvet av aktierna i Pohjola Bank under räkenskapsperioden minskade det egna kapitalet med 2,4 miljarder euro. Det egna kapitalet ökade av gruppens resultat och emissionen av Avkastningsandelar. Vid slutet av räkenskapsperioden ingick Avkastningsandelar för 1,6 miljarder euro (0) i eget kapital.

OP Gruppens ekonomiska mål på lång sikt

	31.12.2014	31.12.2013	Mål
Kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	1,89	2,19	1,6
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav, % (12 mån. glidande)	16,5	15,2	20
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader, %-enh. (under 3 års tid)	13,8	-2,8	>0 %-enh.

Avkastningen på det ekonomiska kapitalkravet sjönk till följd av skatten på 109 miljoner euro på överlåtelsevinsten av gruppens interna köp i anslutning till förvärvet av aktierna i Pohjola Bank och den inkomstskatt på 50 miljoner euro som föranleds av upplösningen av Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolags utjämningsbelopp. Utan effekten av de här interna transaktionerna hade avkastningen på det ekonomiska kapitalkravet stigit till 19,9 procent.

Resultaträkningens huvudposter per kvartal

Milj. e	2014				2014	2013	Förändring %
	1-3	4-6	7-9	10-12			
Räntenetto	251	254	269	269	1 043	915	14,0
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	151	159	143	139	593	524	13,2
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	80	41	47	29	197	175	12,5
Provisionsintäkter, netto	197	173	177	179	727	694	4,8
Övriga intäkter	56	75	52	46	229	267	-14,3
Intäkter totalt	736	703	688	663	2 789	2 575	8,3
Personalkostnader	195	190	166	190	741	791	-6,4
Övriga administrationskostnader	112	102	98	101	414	384	7,6
Övriga rörelsekostnader	113	107	107	110	437	422	3,6
Kostnader totalt	420	400	371	401	1 592	1 598	-0,4
Nedskrivningar av fordringar	10	23	17	38	88	84	5,4
Återföringar till ägarkunder och OP- bonus kunder	49	49	49	48	195	193	0,7
Resultat före skatt	257	231	251	176	915	701	30,6

Kundrelationer

Vid slutet av december hade gruppens andelsbanker 1,4 miljoner ägarkunder, dvs. 30 000 fler än ett år tidigare.

Efter inlösen av Pohjola Banks minoritetsaktieägars aktier ägs OP Gruppen i sin helhet av andelsbankernas medlemmar. Andelsbankernas medlemmar kan placera i OP Gruppens andelsbanker genom Avkastningsandelar som räknas till det egna kapitalet.

Totalt uppgick andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar, medlemsandelar och tillägsandelar vid slutet av december till 1,9 miljarder euro (0,8).

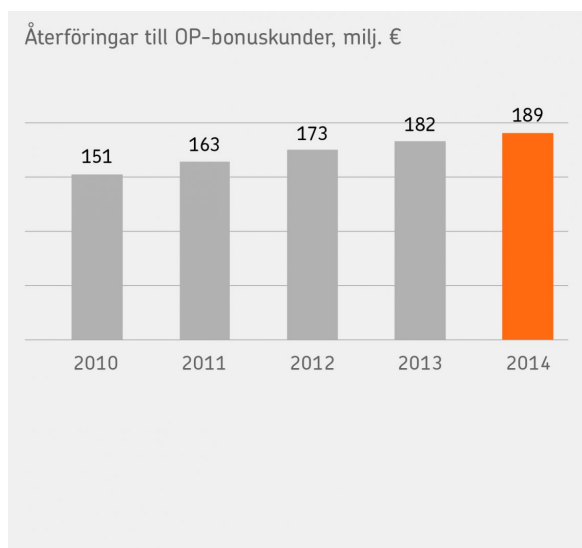
Andelsbankerna uppskattas för 2014 betala ränta på Avkastningsandelarna och tillägsandelarna för totalt 27 miljoner euro (11). Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna är 3,25 procent, och avkastningen beräknas från placeringsdagen.

Andelsbankerna och Helsingfors OP Bank Abp, som verkar i huvudstadsregionen, hade totalt 1,4 miljoner OP-bonuskunder vid slutet av december.

Värdet av den bonus som OP-bonuskunderna samlat på basis av koncentrationen av sina bank- och försäkringsärenden var totalt 189 miljoner euro (182) för januari–december. Bonus användes för totalt 86 miljoner euro (88) för banktjänster, 12 miljoner euro (11) för kapitalförvaltningstjänster och 95 miljoner euro (89) för premier för skadeförsäkringsprodukter. OP-bonus användes för 1 912 000 försäkringsräkningar (1 783 000), av vilka 255 000 (253 000) betalades helt med bonus.

Antalet kunder i OP Gruppen i Finland var vid slutet av december 4 284 000. Antalet privatkunder var 3 848 000 och antalet företagskunder 436 000. Antalet gemensamma kunder inom bank- och skadeförsäkringsrörelsen ökade under räkenskapsperioden genom korsförsäljningen med 72 000 till 1 590 000.

Antalet preferenskundshushåll inom skadeförsäkringen ökade under räkenskapsperioden med 40 000 hushåll (46 000). Vid slutet av december var antalet preferenskundshushåll 655 000. Under räkenskapsperioden beviljades preferenskundshushållen 72 miljoner euro i koncentreringsrabatter.

Betjäningskanaler

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler såsom nät- och mobiltjänster, telefontjänster samt landets mest omfattande kontorsnät. Det egna servicenätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar.

Kundernas förändrade beteende och den allmänna digitaliseringen av kundernas vardag ändrar i hög grad finansaktörernas sätt att möta kunden i framtiden. OP Gruppen har på många sätt förberett sig på det här. Investeringarna i utvecklingen av mobila tjänster och nättjänster har ökat markant.

Ett konkret bevis på förändringen är att användningen av finanstjänster allt mer håller på att övergå till mobil utrustning. Som svar på kundernas kraftigt förändrade beteende grundade OP Gruppen enheten Digitala lösningar i Uleåborg för att utveckla mobila tjänster samt för att göra nättjänsterna mer säljande och lättanvända. Vid slutet av december hade enheten nästan 100 anställda.

Betalningar och tjänster för handeln är det område där digitaliseringen kanske går fortast framåt. OP Gruppen stärkte sitt föregångarskap inom tjänster för digital betalning genom att förvärva hela aktiestocken i Checkout Finland Oy, som tillhandahåller betalningstjänster för finländska nätaffärer. Med hjälp av tjänsten kan nätaffärerna erbjuda sina kunder många olika sätt att betala. Till tjänsteutbudet hör bland annat bankers betalningsknappar samt betalningar med kort och med kredit.

Vid slutet av räkenskapsperioden betjänade Checkout Finland Oy nästan 10 000 finländska nätaffärer och var till kundantalet den största förmedlaren av nätbetalningar i Finland. Genom förvärvet vill OP Gruppen främja den finländska handeln på nätet och förmedlingen av betalningar inom den. Tillsammans med mobilapplikationen Pivo kan OP Gruppen nu erbjuda affärer och företagare konkurrenskraftiga betalnings- och köptjänster, som kombinerar nätet, mobilen och grunden för affärsrörelsen.

Antalet användare i mobilbanken OP-mobilen ökade under räkenskapsperioden med 77 procent till 540 000. Före slutet av december hade OP Gruppens mobilplånboksapplikation Pivo laddats ner sammanlagt över 450 000 gånger. Mobilplånboken Pivo har snabbt blivit en av de mest frekvent använda betjäningskanalerna: över 30 procent av användarna öppnar applikationen dagligen. För nätbanken har ökningen i antalet användare jämnats ut, nästan 80 procent av våra aktiva kunder använder nätbanken.

OP Gruppen har telefontjänstcentraler i Helsingfors, Joensuu, Kuopio, Tammerfors och Vasa. Vid slutet av räkenskapsperioden hade telefontjänstcentralerna 425 ordinarie anställda. Under räkenskapsperioden tog telefontjänstcentralerna emot 1,9 miljoner samtal, och från centralerna ringde man upp kunder och svarade på nätmeddelanden totalt 715 000 gånger.

Gruppens kontorsnät är landets mest omfattande. Vid slutet av december hade gruppen totalt 456 kontor (485).

Förvärvet av aktierna i Pohjola Bank

OP Andelslag (tidigare OP-Pohjola anl) har genomfört det uppköpserbjudande som det offentliggjorde i februari 2014 och genom beslut av en skiljedomstol fått äganderätt till alla aktier i Pohjola Bank Abp i enlighet med 18 kap. 6 § i aktiebolagslagen. Handeln med Pohjola Bank Abp:s aktier i serie A upphörde till följd av skiljedomstolens beslut 29.9.2014 och aktien avnoterades från Helsingforsbörsen 30.9.2014. OP Andelslag är införd som enda aktieägare i Pohjola Bank Abp:s aktieägarförteckning 7.10.2014. Aktierna i Pohjola Bank Abp avfördes från värdeandelssystemet 28.11.2014.

Längden på skiljedomstolens inlösenförfaranden är enligt inlösningsnämnden i snitt cirka sex månader.

Inlösenförfarandet för minoritetsaktierna i Pohjola beräknas därför i sin helhet pågå till första hälften av 2015. OP Andelslag har betalat den ostridiga delen av lösenbeloppet till minoritetsägarna i Pohjola 29.10.2014.

Kapitaltäckning

OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred vid slutet av december lagens minimibelopp med 2 984 miljoner euro (3 764). Jämförelsetalen för kapitaltäckningen har presenterats som uppskattningar på basis av bestämmelserna som trädde i kraft 1.1.2014. Bufferten enligt konglomeratlagen minskade till följd av förvärvet av aktierna i Pohjola Bank Abp och bufferten växte av gruppens resultat och emissionen av Avkastningsandelar. Gruppens kapitalbas i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen var efter köpet av aktierna i Pohjola Bank fortfarande god, dvs. 1,89 (2,19).

Till följd av finanskrisen skärptes bankernas kapitaltäckningsregler. Målet för ändringarna är bland annat att förbättra kvaliteten på kapitalbasen, öka kapitalbufferterna, minska cykliskheten i kapitalkravet och bankernas skuldsättning samt att fastställa kvantitativa begränsningar för likviditetsrisken. Ändringarna träder i kraft 2014–2019. Ändringarnas väsentligaste inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning enligt konglomeratlagen beror på storleken på de kommande buffertkraven på kreditinstituten och sättet att beräkna dem. Ändringarnas inverkan på kapitaltäckningen enligt kreditinstitutslagen beskrivs närmare under rubriken Kapitaltäckning i avsnittet Bankrörelse.

Också försäkringssektorns solvensbestämmelser håller på att ändras. Genom ändringen av försäkringssektorns bestämmelser, Solvens II, strävar man efter att förbättra kvaliteten på försäkringsbolagens kapitalbas, förbättra bolagens egen riskhantering, göra kapitalkravet mer riskbaserat och förenhetliga försäkringssektorns solvensbestämmelser i Europa. Bestämmelserna är ännu delvis under arbete, och de kommer att träda i kraft vid början av 2016. Bestämmelserna kommer

att strama åt kapitalkraven samt öka beloppet av kapitalbasen, vilket nettomässigt minskar kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen. Enligt rådande bedömningar kommer kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen att hållas stark.

Skadeförsäkringsrörelsen och hela livförsäkringsrörelsen uppfyller redan nu kapitalkravet enligt Solvens II-förslaget (SCR).

Övergång till Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn

OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet underställdes ECB:s tillsyn i november 2014. Som en del av övergången genomförde ECB under 2014 en samlad bedömning som omfattade en riskanalys, en omfattande översyn av tillgångarnas kvalitet i kreditinstitutsverksamheten och ett stresstest. Syftet med ECB:s översyn av tillgångarnas kvalitet och stresstest var att öka öppenheten i de europeiska bankernas verksamhet och samtidigt få bekräftat att bankernas kapitalisering är tillräcklig. Den nya bedömningen med enhetliga principer och en stram tidtabell omfattade sammanlagt 130 europeiska banker.

Resultatet av den samlade bedömningen publicerades 26.10.2014. OP Gruppens riskhanteringsförmåga var stark enligt resultaten. På basis av resultaten från den samlade bedömningen uppdaterades den modell för kredit- och motpartsrisiker som tillämpas på värderingen av derivat och modellen för gruppvisa nedskrivningar. Ändringarna har inte haft någon väsentlig inverkan på bokslutet eller principerna för upprättande av bokslutet.

Riskhantering och kapitalutvärdering samt riskposition

De viktigaste målen och principerna för riskhantering och kapitalutvärdering samt uppläggningsen av dem i huvuddrag

Målet för riskhanteringen och kapitalutvärderingen är att trygga riskhanteringsförmågan för OP Gruppen och företagen i gruppen och genom det säkerställa kontinuiteten i verksamheten. Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning som baserar sig på långsamt affärsrörelse.

Riskhanteringen och kapitalutvärderingen omfattar identifiering, mätning, analys och begränsning av risker. Dessutom omfattar den tillförlitligt och oberoende fastställande av det kapitalbehov som olika risker och affärsverksamheter kräver samt planmässig allokering av kapital enligt den nuvarande och den planerade risktagningen. Även hanteringen av gruppens likviditet är en del av gruppens riskhantering och kapitalutvärdering.

OP Gruppens strategi innehåller prioritetsområdena för gruppens riskvilja och riskhantering. Prioriteringarnas syfte är att säkerställa att strategin genomförs. Enligt strategin ska gruppens riskhanteringsförmåga tryggas under alla förhållanden och risktagningen ska hållas moderat i relation till riskhanteringsförmågan. Varje företag i gruppen ska koncentrera sig på att genomföra sin roll enligt sin betjänings- och riskhanteringsförmåga i enlighet med gruppens gemensamma affärsmodeller.

OP Andelslag (centralinstitutet) ansvarar för OP Gruppens riskhantering och kapitalutvärdering och för att gruppens riskhanteringsystem är tillräckliga och tidsenliga. Centralinstitutet ger de företag som ingår i gruppen anvisningar för att säkerställa riskhanteringen och övervakar att de handlar i enlighet med myndigheternas bestämmelser, sina stadgar, centralinstitutets anvisningar och OP Gruppens interna rutiner samt i kundrelationer i enlighet med adekvata och etiskt acceptabla rutiner. De företag som hör till OP Gruppen svarar för den egna riskhanteringen och kapitalutvärderingen i enlighet med omfattningen och arten av deras verksamhet.

I OP Gruppen begränsas de mätbara riskerna med limiter och kontrollgränser som styr verksamheten såväl på grupplanen som i andelsbankerna och OP.

Andelslagskoncernens företag. Centralinstitutets förvaltningsråd har satt ut risklimiter för OP Gruppens kapitaltäckning samt för kredit-, likviditets-, marknads- och försäkringsriskerna 2014.

OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering beskrivs närmare i not 2 till bokslutet "OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering".

OP Gruppens riskposition

Riskhanteringsförmåga

OP Gruppens riskposition har hållits stabil. Riskhanteringsförmågan är stark och tillräcklig för att trygga förutsättningarna för gruppens affärsrörelse.

OP Andelslags förvaltningsråd har uppställt limiter för gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (kapitaltäckning enligt konglomeratlagen), kärnprimärkapitalrelationen (CET1) enligt EU:s tillsynsförordning och för den riskbaserade kapitaltäckningen.

Det lagstadgade minimikravet för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen är 1. Vid slutet av året var förhållandet mellan kapitalbasen och minimibeloppet 1,89 (2,19). Vid slutet av året var gruppens kapitalbas 2 984 miljoner euro (3 764) större än den lagstadgade gränsen.

Det lagstadgade minimikravet för kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 4,5 %. Vid slutet av året var gruppens kärnprimärkapitalrelation 15,1 %. Vid slutet av året var gruppens kapitalbas 3 936 miljoner euro större än den lagstadgade minimigränsen.

Kreditrisk

Kreditriskpositionen förblev stabil trots det dämpade ekonomiska läget. Den svaga ekonomiska utvecklingen kastar dock en skugga över utsikterna.

Kredit- och garantistocken växte under räkenskapsperioden med 2,6 miljarder euro till 73,6 miljarder euro. Privatkundernas andel av kredit- och garantistocken var 62 procent och företagens och bostadssammanslutningarnas andel var 36 procent. Över 90 dagar förfallna fordringar fanns för 279 miljoner euro (295), dvs. i förhållande till kredit- och garantistocken en andel mindre än ett år tidigare. Nettotonskrivningarna av krediter och övriga fordringar var små, dvs. 0,12 procent (0,12) av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens branschrisiker och exponeringar mot kunder är diversifierade. Vid slutet av året uppgick den största exponeringen som utgörs av en enskild motpart till 6,6 procent av gruppens kapitalbas (5,8). Det sammanlagda beloppet av betydande exponeringar mot kunder utgjorde 23,8 procent (5,8) av gruppens kapitalbas. Det sammanlagda beloppet av betydande exponeringar mot kunder ökade till följd av ökningen i antalet kunder som överskrider den gräns på 5 procent av kapitalbasen som tillämpas vid beräkningen.

Vid slutet av året var den största branschrisken 11,8 procent (11,1), och den bestod av bostadssammanslutningar. Gruppens interna risklimiterna för branschriskerna och exponeringarna mot kunder beskrivs närmare i not 60 till bokslutet "OP Gruppens risklimiterna".

Av företagskundernas exponeringar utgjorde exponeringarna på investeringsnivån 49 procent (46), och exponeringarna inom de två sämsta ratingklasserna uppgick till 501 miljoner euro (634), dvs. 1,5 procent (1,9).

Exponeringar mot privatkunder delas in i sex huvudklasser, och av dem hörde 81 procent (77) till de två bästa klasserna och 4 procent (4) till de två svagaste klasserna.

Förhållandet mellan förväntade förluster och exponeringsbeloppet vid fallissemang (EAD) var 0,22 procent (0,37). De förväntade förlusterna är en uppskattning av de genomsnittliga årliga förluster som beror på kreditriskerna som beräknats med OP Gruppens egna kreditriskmodeller. Uppdateringar av kreditriskmodellerna sänkte nyckeltalet från jämförelseperioden.

Merparten av OP Gruppens exponeringar mot länder gäller EU-länder. Länderfördelningen för gruppens exponeringar beskrivs närmare i not 62 till bokslutet för 2014.

Den information om kreditrisken som EU:s tillsynsmyndighet 575/2013 (CRR) förutsätter redogörs för i noterna om riskhanteringen till bokslutet för 2014 samt i kapiteltäckningsuppgifterna i enlighet med Pelare III.

Likviditetsrisken

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är goda. OP Gruppens tillgång på finansiering har hållits utmärkt. Under räkenskapsperioden emitterade gruppen tre lån med bostadssäkerhet till ett totalbelopp på 3,0 miljarder euro och andra långfristiga obligationslån för totalt 3,5 miljarder euro. Inlåningens andel av kreditstocken har hållits stabil.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven förvaltas av den centralbank som ingår i OP Gruppen.

Likviditetsreservens säkerhetsvärde var vid räkenskapsperiodens slut 15,5 miljarder euro (12,3). Likviditetsreserven och de övriga källorna för tilläggsfinansiering i enlighet med beredningsplanen räcker till för att täcka finansieringsbehoven för minst två år i situationer där marknadsupplåningen inte skulle fungera och där inlåningen skulle minska måttligt.

Likviditetsreserven och dess riskposition redogörs för närmare i segmentavsnittet Övrig rörelse i verksamhetsberättelsen.

Marknadsrisker

OP Gruppens marknadsriskposition hölls under räkenskapsperioden inom de fastställda limiterna.

De väsentligaste marknadsriskerna inom bankrörelsen förknippas med hur en förändring i räntorna påverkar räntenettet. Bankrörelsens ränterisk mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader minskade på grund av nedgången i marknadsräntorna.

Det skedde inga markanta förändringar i skade- och livförsäkringens placeringsrisker, och riskpositionen har hållits stabil. Marknadsriskerna i likviditetsreserven som redovisas bland Övrig rörelse ökade.

I OP Gruppen finns den största valutarisken i skade- och livförsäkringens placeringar. Både i skade- och livförsäkringen ökade den öppna nettovalutapositionen mot euron en aning. I OP Gruppens bankrörelse har valutarisken koncentrerats till Pohjola Bank Abp, där valutarisken var låg hela året.

Placeringstillgångar

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013	Förändring
Pohjola Bank Abp	8 545	8 117	428
Skadeförsäkring	3 483	3 168	315
Livförsäkring	3 996	3 545	452
Andelsbankerna	796	950	-154
Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag	412	396	16
Totalt	17 232	16 174	1 058

Operativa risker

De största operativa riskerna förknippas med externa faktorer, såsom elektronisk datasäkerhet, blockeringsangrepp och utläggning av funktioner.

Vid årsskiftet utsattes OP Gruppen för ett kraftigt blockeringsangrepp. Angreppet ledde till serviceavbrott i gruppens tjänster, särskilt i nättjänsterna. De direkta ekonomiska konsekvenserna av angreppet var på grupplanen små. Blockeringsangreppet har polisanmälts och Centralkriminalpolisen utreder fallet. Gruppen har i början av året förbättrat sin förmåga att förebygga störningar i tjänsterna vid motsvarande angrepp i framtiden.

Försäkringsrisker

Inga väsentliga förändringar har skett i skade- och livförsäkringens försäkringstekniska risker. De låga marknadsräntorna höjde riskerna i diskonteringsräntan för skadeförsäkringens försäkringsskuld.

Skade- och livförsäkringens riskposition och solvens beskrivs utförligare i segmentdelen i den här

verksamhetsberättelsen samt i noterna till bokslutet för 2014: 94–105 (skadeförsäkringen) och 107–114 (livförsäkringen).

Övriga risker

De centrala riskerna i gruppens förmånsbestämda pensionsplaner ansluter sig till nivån på diskonteringsräntan för pensionsansvaren och till avkastningen på de placeringstillgångar som utgör täckning för pensionsansvaren. Den ökning i nettoskulden för förmånsbestämda pensionsplaner som under räkenskapsperioden bokförts i övrigt totalresultat försvagade räkenskapsperiodens totalresultat före skatt med 380 miljoner euro. Det förmånsbestämda pensionsansvarets känslighet för förändringar i diskonteringsräntan beskrivs i not 39 till bokslutet 2014 Avsättningar och övriga skulder i punkten "Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden".

Rating

Ratinginstitut	Kortfristig kapitalanskaffning	Utsikter	Långfristig kapitalanskaffning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Negativa	AA-	Negativa
Moody's	P-1	Negativa	Aa3	Negativa
Fitch	F1	Stabila	A+	Stabila

Fitch Ratings ger en rating åt både OP Gruppen och Pohjola Bank Abp. OP Gruppens finansiella ställning inverkar också på de ratingar som ges enbart Pohjola.

OP Gruppens eller Pohjolas ratingar har inte ändrats under 2014.

Standard & Poor's bekräftade 22.10.2014 Pohjola Bank Abp:s rating. Utsikterna hölls negativa.

Moody's bekräftade 29.5.2014 Pohjola Bank Abp:s långfristiga rating och ändrade utsikterna från stabila till negativa som en del av en större europeisk granskning.

Fitch Ratings bekräftade 24.6.2014 OP Gruppens och Pohjola Bank Abp:s långfristiga och kortfristiga rating. Utsikterna för ratingarna förblev stabila.

Utsikter för 2015

Euroområdets ekonomi växer fortfarande långsamt och är känslig för störningar trots Europeiska centralbankens lindriga penningpolitik och andra åtgärder avsedda att stöda den ekonomiska tillväxten. Också den finländska ekonomiska tillväxten väntas fortfarande vara svag, trots att exporten har vänt mot en långsam tillväxt. Spänningen i den internationella politiken medför fortfarande osäkerhet för Finlands ekonomi och bromsar upp Finlands återhämtning från recessionen.

Den blygsamma ekonomiska utvecklingen i kombination med spänningarna i den internationella politiken försvagar förväntningarna på tillväxt inom finansbranschen. De historiskt låga räntorna belastar bankernas räntenetto och försvagar intäkterna från försäkringsbolagens placeringsverksamhet. Betydelsen av åtgärder som förbättrar kapitaltäckningen och lönsamheten ökar på grund av förändringarna i omvärlden och åtstramningen av bestämmelserna.

Trots den krävande omvärlden beräknas OP Gruppens resultat före skatt bli ungefär lika stort som eller större än 2014. De största osäkerhetsmoment som påverkar resultatprognosen förknippas med konsekvenserna av de låga räntorna, nedskrivningar av fordringar och ofördelaktiga förändringarna i placeringsmiljön.

Alla prognoser och bedömningar i den här verksamhetsberättelsen grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Verksamheten och resultatet per rörelsesegment

OP Gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i gruppen "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Rörelsesegmentens resultatsammandrag

Milj. e	Intäkter	Kostnader	Övriga poster (*)	Resultat före skatt 1-12/2014	Resultat före skatt 1-12/2013	Förändring, %
Bankrörelse	1 933	1 082	-264	587	404	45,1
Skadeförsäkring	595	372	0	223	166	34,4
Kapitalförvaltning	256	95	0	161	113	42,5
Övrig rörelse	473	516	0	-43	13	-429,5
Elimineringar	-468	-474	-19	-13	4	-395,6
Totalt	2 789	1 592	-283	915	701	30,6

*) Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder samt nedskrivningar av fordringar har redovisats i övriga poster

Bankrörelse

- Resultatet före skatt ökade med 45 procent till 587 miljoner euro (404).
- Bankrörelsens resultat förbättrades klart genom att räntenettot ökade och personalkostnaderna minskade. Räntenettot ökade med 19 procent.
- Ökningen i utlåningen avtog till 3,8 procent men visade tecken på återhämtning under det andra kvartalet.
- Tyngdpunkten i inlåningstillväxten låg på betalningsrörelseinsättningar, vilka på ett år ökade med 12 procent.
- Kreditriskpositionen har hållits stabil – nedskrivningarna var små, dvs. 0,12 procent av kredit- och garantistocken.

Bankrörelsens nyckeltal

Milj. e	1-12/2014	1-12/2013	Förändring, %
Räntenetto	1 093	915	19,4
Nedskrivningar av fordringar	88	81	8,4
Övriga intäkter	840	853	-1,7
Personalkostnader	456	483	-5,6
Övriga kostnader	626	608	2,9
Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder	176	193	-8,8
Resultat före skatt	587	404	45,3
Kostnads-/intäktsrelation, %	56,0	61,6	-5,6
Milj. e			
Uttagna bolån	5 977	6 340	-5,7
Uttagna företagskrediter	6 468	7 235	-10,6
Förmedlade fastighetsaffärer, st.	12 341	13 540	-8,9
Mrd. e	31.12.2014	31.12.2013	Förändring, %
Utlåning			
Bolån	34,0	33,1	2,5
Krediter till företag *	16,9	16,2	4,3
Övriga krediter *	19,8	18,8	5,7
Utlåning totalt	70,7	68,1	3,8
Garantistock	2,9	2,9	-0,2
Inlåning			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	29,8	26,6	11,9
Placeringsinsättningar	19,0	20,7	-8,2
Inlåning totalt	48,8	47,3	3,0
Marknadsandel, % **			
Utlåning	34,4	34,6	-0,2***)
Inlåning	37,6	36,8	0,8***)

* Talen för jämförelseperioden 2013 har justerats på grund av att Statistikcentralen förnyat sektorindelningen 1/2014. Till följd av sektorreformen överfördes uppskattningsvis 1,7 miljarder euro från jämförelseperiodens företagskreditstock till stocken med övriga krediter.

** Utan de finansiella institutens och försäkringsföretagens krediter och insättningar *** förändringen anges som förändring av relationstalet

Den dämpade ekonomiska tillväxten och den minskade efterfrågan har bromsat upp också utlåningstillväxten. De uttagna nya krediterna minskade på ett år med 1,0 procent. Under det andra kvartalet visade dock efterfrågan på krediter tecken på återhämtning.

OP Gruppens inlåning ökade med 3,0 procent. Till följd av att räntorna varit låga exceptionellt länge och marginalerna på tidsbundna insättningar sjunkit minskade placeringsinsättningarna med 8,2 procent under ett år. Tyngdpunkten i inlåningstillväxten ligger fortfarande på betalningsrörelseinsättningar, vilka på ett år ökade med 12 procent, dvs. 3,2 miljarder euro. Under räkenskapsperioden ökade andelsbankernas sammanlagda tilläggs- och Avkastningsandelar med 1,2 miljarder euro.

Utlåningen ökade under ett år med 3,8 procent. De nya uttagna bolånen minskade med 5,7 procent och företagskrediterna med 11 procent. Efterfrågan på konsumentkrediter var livlig, och de nya uttagna konsumentkrediterna ökade med 27 procent. Snittmarginalen på nya bolån och företagskrediter minskade en aning från jämförelseperioden.

OP Gruppens marknadsposition inom bolån och företagfinansiering samt inlåning har hållits stabil. OP Gruppens marknadsandel av bolånen ökade under räkenskapsperioden med 0,3 procentenheter till 38,0 procent (37,7).

Bostadsmarknaden har fortsatt att vara dämpad under räkenskapsperioden. De bostadsaffärer som gruppens fastighetscentraler förmedlade minskade med 9 procent från fjolåret.

Resultat

Bankrörelsens resultat före skatt ökade klart jämfört med ett år tidigare och var 587 miljoner euro (404). Resultatet förbättrades av att räntenettet ökade och personalkostnaderna minskade. Nedskrivningarna ökade med 7 miljoner euro till 88 miljoner euro och var fortfarande små, dvs. 0,12 procent (0,12) i förhållande till kredit- och garantistocken.

Räntenettet ökade med 178 miljoner euro och var således 19 procent större än under jämförelseperioden på grund av ökningen i utlåningen och marginalerna. Till ökningen i räntenettet bidrog också den gynnsamma utvecklingen i kapitalmarknadsprodukternas räntenetto och minskningen i kostnaderna för inlåningen.

Övriga intäkter totalt minskade med 14 miljoner euro från jämförelseperioden.

Nettoprovisionsintäkterna var 12 miljoner euro större än under jämförelseperioden sedan provisionerna i anslutning till betalningsrörelse ökat.

De totala nettointäkterna från handeln och placeringsverksamheten minskade från jämförelseperioden med 22 miljoner euro. Nettointäkterna från handeln minskade på grund av ändringen i den kredit- och motpartsrisikmodell som tillämpas på värderingen av derivat. De övriga rörelseintäkterna minskade med 6 miljoner euro.

Kostnaderna totalt minskade med 0,8 procent till 1 082 miljoner euro (1 090). Till följd av effektiviseringsåtgärderna minskade personalkostnaderna med 5,6 procent till 456 miljoner euro (483). ICT-kostnaderna ökade med 12 miljoner euro.

OP-bonus som riktar sig till bankrörelsen uppgick till totalt 170 miljoner euro (182). Från och med början av räkenskapsperioden har en del av bonusbeloppet riktat sig till skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningssegmenten. På grupplanet ökade bonusbeloppet med 3,6 procent.

Riskposition

Bankrörelsens centrala risker är kreditrisken, marknadsriskerna och likviditetsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla. Kredit- och garantistocken växte under räkenskapsperioden med 2,6 miljarder euro till 73,6 miljarder euro. Över 90 dagar förfallna fordringar fanns för 279 miljoner euro (295), dvs. i förhållande till kredit- och garantistocken en aning mindre än ett år tidigare. Det sammanlagda beloppet av över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och sådana lånefordringar som beviljats en eftergift som avses i Europeiska bankmyndighetens (EBA) anvisning som kommer att träda i kraft 2015 var 1,8 miljarder euro vid slutet av året. Beloppet var ungefär lika stort som året innan. Lånefordringar som beviljats en eftergift är fordringar där man med kunden kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Andelsbankerna strävar efter att aktivt finna lösningar för att kunderna ska klara av tillfälliga betalningssvårigheter.

Av kredit- och garantistocken utgjorde företagskundernas (inkl. bostadssammanslutningar) exponeringar 36 procent (36). Av företagskundernas exponeringar utgjorde exponeringarna på investeringsnivån 49 procent (46), och exponeringarna inom de två sämsta ratingklasserna uppgick till 501 miljoner euro (634), dvs. 1,5 procent (1,9).

Exponeringar mot privatkunder delas in i sex huvudklasser, och av dem hörde 81 procent (77) till de två bästa klasserna och 4 procent (4) till de två svagaste klasserna.

Bankrörelsens kapitalbas som täcker stora exponeringar uppgick till 7,3 miljarder euro (6,3). Inte en enda

exponering mot en kund överskred 10 procent av kapitalbasen.

räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader var vid slutet av december 54 miljoner euro (99).

Bankrörelsens ränterisk mätt med effekten av en

Över 90 dagar förfallna fordringar i kredit- och garantistocken

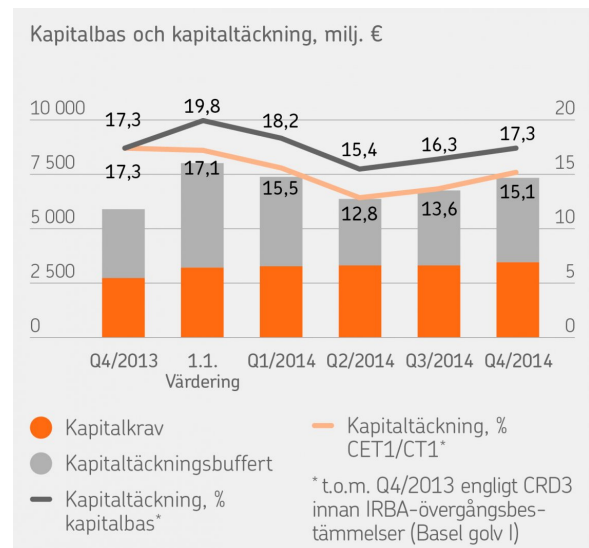
	31.12.2014		31.12.2013	
	Milj. e	%	Milj. e	%
Över 90 dagar förfallna fordringar, netto	279	0,38	295	0,42
Nedskrivningar av fordringar från årets början, netto	88	0,12	84	0,12

Kapitaltäckning

Gruppens CET1-kärnprimärkapitaltäckning var vid slutet av räkenskapsperioden 15,1 procent (17,1), inklusive räkenskapsperiodens resultat. Jämförelsetalen för kapitaltäckningen har presenterats som uppskattningar på basis av bestämmelserna som trädde i kraft 1.1.2014. Köpet av aktierna i Pohjola Bank Abp sänkte kärnprimärkapitaltäckningen med cirka 6 procentenheter. Emissionen av Avkastningsandelar ökade kärnprimärkapitaltäckningen med cirka 3,7 procentenheter. Gruppens kärnprimärkapitaltäckningsmål (CET1) är 18 procent före utgången av 2016.

Kapitaltäckningen i OP Gruppens bankrörelse är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade nedre gränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för kärnprimärkapitalrelationen.

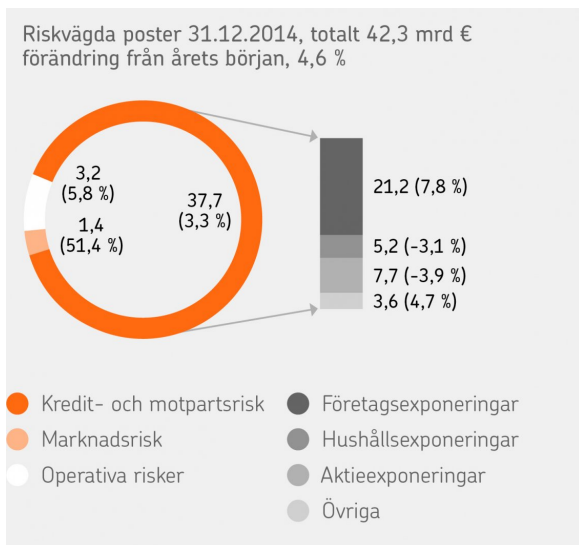
Det nya kreditinstitutsdirektivet och den nya tillsynsförordningen (CRD4/CRR) offentliggjordes 27.6.2013. De nya bestämmelserna träder i kraft stegvis fr.o.m. 1.1.2014 och de implementerar Basel III-standarderna i EU 2014–2019. Ändringarna i den nationella lagstiftningen som de nya bestämmelserna medför godkändes i augusti.

Gruppens kärnprimärkapital var vid slutet av december 6 384 miljoner euro (6 896). Kärnprimärkapitalet minskade till följd av förvärvet av aktierna i Pohjola Bank Abp. Kärnprimärkapitalet ökade till följd av emissionen av Avkastningsandelar, bankrörelsens resultat för räkenskapsperioden och utdelningen från gruppens försäkringsföretag. Under räkenskapsperioden betalade försäkringsföretagen utdelningar för 280 miljoner euro. Avkastningsandelarna stod för 1 561 miljoner euro av kärnprimärkapitalet vid utgången av december. Som underskott för förväntade förluster och nedskrivningar har från kärnprimärkapitalet dragits av 339 miljoner euro (384).

De riskvägda posterna uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 42 252 miljoner euro (40 405), dvs. de var 4,6 procent större än vid slutet av fjolåret. Den genomsnittliga riskvikten för hela åtagandestocken sjönk till följd av att hushållsexponeringarnas genomsnittliga riskvikt sjönk en aning. De uppdaterade klassificeringsmodellerna för företagsexponeringarna tas enligt uppskattning i bruk under första halvåret

2015 efter godkännande av Finansinspektionen. Uppdateringen av modellerna beräknas inverka positivt på kapitaltäckningen.

I aktieexponeringarna ingår 6 446 miljoner euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag.

OP Gruppen beviljades 27.11.2013 tillstånd av Finansinspektionen att behandla finans- och

försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag som riskvägda poster. På grund av att tillsynen övergått till ECB var tillståndet i kraft under perioden 1.1–31.12.2014. Den metod som tillämpas på investeringarna i försäkringsföretag leder till en riskvikt på cirka 280 procent. ECB håller på att behandla en förlängning av tillståndet.

De buffertkrav på kapitaltäckningen som ska implementeras via den nationella lagstiftningen kommer att höja kapitalkraven. Från början av 2015 är det fasta buffertkravet 2,5 procent av de riskvägda posterna. Det buffertkrav för andra systemviktiga institut som kommer att träda i kraft från början av 2016 är inte ännu fastställt för OP Gruppens del. Finansinspektionen kan också fastställa ett kontracykliskt buffertkrav som motverkar de cykliska effekterna. De kommande likviditetsbestämmelserna ökar kostnaderna för likviditetshandlingen. Lönsamheten betonas vid förberedelserna för ändringarna i bestämmelserna.

I de nya bestämmelserna ingår en mätare som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. den icke-riskvägda skuldsättningskvoten (Leverage Ratio). Den icke-riskvägda skuldsättningskvoten inom OP Gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar uppskattningsvis 6,4 procent då miniminivån enligt bestämmelseutkastet är 3 procent.

Skadeförsäkring

- Skadeförsäkringens resultat före skatt var 223 miljoner euro (166). Resultatet före skatt till verkligt värde var 272 miljoner euro (149). Sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar försvagade resultatet med 62 miljoner euro (38).
- Premieintäkterna ökade med 5 procent (11).
- Den operativa lönsamheten förbättrades. Den operativa totalkostnadsprocenten var 84,7 (86,9) och den operativa driftskostnadsprocenten 18,4 (18,7).
- Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 6,7 procent (3,5).
- Antalet preferenskundshushåll ökade under räkenskapsperioden med 40 000 hushåll (46 000).

Skadeförsäkringens nyckeltal

Milj. e	1-12/2014	1-12/2013	Förändring, %
Premieintäkter	1 310	1 249	4,9
Försäkringsersättningar*	845	809	4,4
Nettointäkter från placeringsverksamhet	171	131	30,3
Upplösning av diskontering och övriga poster hänförliga till nettointäkterna	-42	-43	-2,8
Skadeförsäkringens nettointäkter	595	529	12,6
Övriga nettointäkter	0	3	-97,1
Personalkostnader	102	107	-3,8
Övriga kostnader	270	260	3,9
Resultat före skatt	223	166	34,4
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	49	-17	-388,5
Resultat före skatt till verkligt värde	272	149	82,3
Premieintäkter			
Privatkunder	687	630	9,1
Företag och samfund	568	567	0,1
Baltikum	55	52	6,1
Premieintäkter totalt	1 310	1 249	4,9
Skadeförsäkringens nyckeltal, %			
Intäkter från placeringar till verkligt värde**, %	6,7	3,5	3,2
Operativ totalkostnadsprocent**	84,7	86,9	-2,2
Operativ driftskostnadsprocent**	18,4	18,7	-0,3
Operativ skadeprocent**	66,3	68,2	-1,9

* Försäkringsersättningarna innehåller inte skaderegleringskostnader

**De operativa nyckeltalen innehåller inte förändringar i beräkningsgrunden och avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp.

Premieintäkterna fortsatte att öka kraftigt bland privatkunderna och i Baltikum. För företagskundernas del avspeglade sig det ekonomiska läget i premieintäkternas utveckling, och de stannade på samma nivå som under jämförelseperioden. Försäljningen av försäkringar var något större än under jämförelseperioden.

OP Gruppens marknadsandel av premieinkomsten från skadeförsäkring 2013 var 30,3 procent. Mätt

med marknadsandelen för premieinkomsten är OP Gruppen Finlands största skadeförsäkringsgrupp. Marknadpositionen uppskattas ha stärkts också under räkenskapsperioden.

Antalet preferenskundshushåll uppgick vid slutet av året till 655 000 (616 000), och av dem har 75 procent (73) koncentrerat också sina bankärenden till OP Gruppen.

OP Gruppen har beslutat expandera Omasairaala Oy, som inledde sin verksamhet i huvudstadsregionen 2013, genom att öppna fyra nya privatsjukhus i Finland. Verksamheten utvidgas samtidigt till nya specialområden och till företagshälsovård. Det riksomfattande sjukhusnätverket byggs upp under namnet Pohjola. Omasairaalas namn ändras till Pohjola Hälsa Ab hösten 2015.

Resultat

Resultatet före skatt förbättrades till 223 miljoner euro (166) på grund av att den operativa försäkringstekniska lönsamheten var bättre än under jämförelseperioden och av det goda placeringsresultatet.

Diskonteringsräntan för pensionsansvar sänktes under räkenskapsperioden från 2,8 procent till 2,5 procent, vilket ökade försäkringersättningarna med 62 miljoner euro (38).

Premieintäkterna ökade med 5 procent (11). Driftkostnaderna var 3 procent större än under jämförelseperioden. Den operativa totalkostnadsprocenten förstärktes från jämförelseperioden och var historiskt låg på årsplanet, dvs. 84,7 (86,9). Totalkostnadsprocenten var 91,0 (91,6). Den försäkringstekniska lönsamheten, utan effekten av sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar, förbättrades i och med den gynnsamma skadeutvecklingen och kraftiga ökningen i premieintäkterna från privatkunderna och Baltikum.

Ökningen i försäkringersättningarna, utan effekten av sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar, var 2 procent, dvs. långsammare än ökningen i premieintäkterna. Skadeutvecklingen var gynnsam med undantag av storskadorna. Skadekostnaden för nya storskador på egendom och verksamhet var större än under jämförelseperioden. Under räkenskapsperioden registrerades 82 nya (77) stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 79 miljoner euro (72). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringen i avsättningarna för de lagstadgade pensionerna var större än under jämförelseperioden. Under januari–december var förändringen i avsättningarna för pensionerna 62 miljoner euro (59). Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 27 miljoner euro (10). Den operativa riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 60,2 (61,7).

Den operativa driftkostnadsprocenten förbättrades till 18,4 (18,7) i takt med att intäkterna ökade. Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 24,4 (25,4).

Placeringsintäkterna till verkligt värde var bättre än under jämförelseperioden till följd av den markanta räntesänkningen. Intäkterna från placeringsverksamheten till verkligt värde var 220 miljoner euro (115), dvs. 6,7 procent (3,5). De resultatförda nettointäkterna från placeringarna var 171 miljoner euro (131). Nedskrivningar bokfördes för 2 miljoner euro (10).

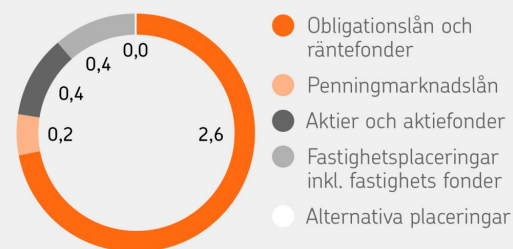
Riskposition och solvens

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden och nivån på den diskonteringsränta som används för att diskontera försäkringsskulden.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. De låga marknadsräntorna höjde riskerna i diskonteringsräntan för försäkringsskulden. Total sett förändrades placeringsriskerna inte markant. Placeringarnas aktierisk minskades en aning. Riskerna hos obligationslån och olikvida placeringar ökades moderat.

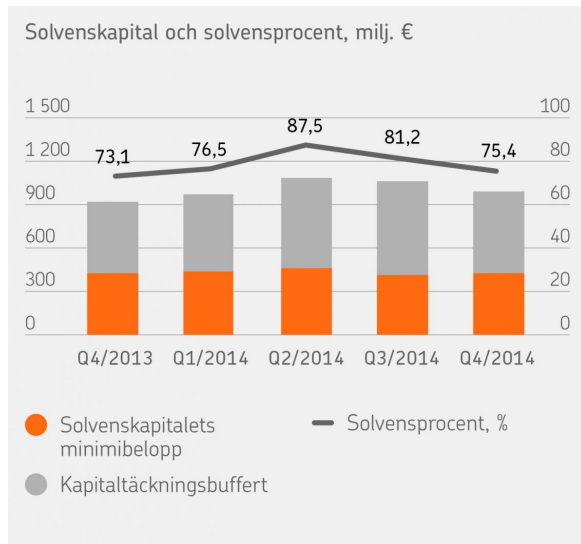
Skadeförsäkringens placeringsbestånd var vid slutet av räkenskapsperioden 3 522 miljoner euro (3 219). Ränportföljens ratingfördelning var god. Placeringarna på investeringsnivån stod för 94 procent (91), och 71 procent (74) av placeringarna hade en rating på minst A-. Ränportföljens återstående genomsnittliga löptid var 4,5 år (4,4) och durationen 4,3 år (3,7).

Placeringstillgångar 31.12.2014, 3,5 mrd. €

Skadeförsäkringens solvenskapital uppgick vid slutet av december till 988 miljoner euro (913). Solvenskapitalet i relation till premieintäkterna (solvensprocenten) var 75 (73). Utjämningsbeloppet uppgick till 215 miljoner euro (248).

Försäkringsbolagens solvenskrav, Solvens II, träder i kraft från början av 2016. Skadeförsäkringens preliminära kapitalbas i enlighet med Solvens II var vid slutet av december 804 miljoner euro (894) och kapitalkravet 685 miljoner euro (713). Solvensprocenten i enlighet med Solvens II var 117 (125). Siffrorna redovisas utan övergångsbestämmelser. Övergångsbestämmelserna har en förbättrande effekt på solvensbufferten.

Kapitalförvaltning

- Resultatet före skatt ökade till 161 miljoner euro (113), resultatet till verkligt värde var 211 miljoner euro (96).
- Bruttot av de förvaltade medlen uppgick vid slutet av december till 61,3 miljarder euro (52,0).
- De fondanknutna försäkringsbesparingarna ökade från årsskiftet med 20,8 procent och deras andel av försäkringsbesparingarna steg till 71,2 procent.
- Intäkterna från livförsäkringens placeringar till verkligt värde var 6,0 procent (3,5).

Kapitalförvaltningens nyckeltal

Milj. e	1-12/2014	1-12/2013	Förändring, %
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	66	50	31,7
Provisionsintäkter, netto			
Fonder och kapitalförvaltning	140	116	20,6
Livförsäkringar	156	139	11,7
Kostnader	-121	-108	11,3
återföringar till OP-bonuskunder	18		
Provisionsintäkter, netto, totalt	175	147	19,1
Övriga intäkter	14	13	6,1
Personalkostnader	24	24	-2,8
Övriga kostnader	72	74	-3,2
Resultat före skatt	161	113	42,5
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	51	-17	-395,7
Resultat före skatt till verkligt värde	211	96	120,9
Mrd. e	31.12.2014	31.12.2013	Förändring, %
Försäkringsbesparingar	10,6	9,4	12,8
Förvaltade medel (brutto)			
Placeringsfonder	17,5	14,4	20,9
Institutionella kunder	23,5	20,9	12,6
Private Banking	12,8	10,5	21,6
Fondanknutna försäkringsbesparingar	7,6	6,3	20,8
Förvaltade medel totalt (brutto)	61,3	52,1	17,7
Marknadsandel, %			
Försäkringsbesparingar	24,7	24,6	0,1
Fondanknutna försäkringsbesparingar	28,0	29,1	-1,1
Kapital i placeringsfonder	20,5	19,2	1,3

Bruttot av de förvaltade medlen var 61,3 miljarder euro (52,0). I de förvaltade medlen ingår medel från företaget som hör till OP Gruppen för 14,0 miljarder euro.

Nettoteckningarna i OP Gruppens placeringsfonder och fondanknutna försäkringar uppgick till totalt 2 490 miljoner euro (2 530). Kapitalet i de placeringsfonder som förvaltas ökade med 20,9 procent till 17,5

miljarder euro (14,4). De fondanknutna försäkringsbesparingarna ökade med 20,8 procent till 7,6 miljarder euron (6,3).

Antalet spar- och placeringskunder var vid slutet av räkenskapsperioden 755 000, vilket är 19 000 fler än ett år tidigare. OP Gruppens kundmarknadsandel av andelsägarna i de placeringsfonder som registrerats i Finland ökade till 22,8 procent (19,9).

Resultat

Resultatet före skatt ökade till 161 miljoner euro (113) från jämförelseperioden. Resultatet efter förändringen i fonden för verkligt värde var 211 miljoner euro (96).

Nettoprovisionsintäkterna ökade med 19 procent från jämförelseperioden i takt med att de förvaltade medlen ökade, och de uppgick till 175 miljoner euro (147).

Intäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet till verkligt värde var 6,0 procent (3,5). De intäkter från placeringsverksamheten som ingår i nettointäkterna från livförsäkringens ränte- och riskrörelse, utan resultatet från de derivat som utgör skydd mot ränterisken i anslutning till försäkringsskulden, var 169 miljoner euro (147).

Som förberedelse på fortsatt låga räntor redovisades i försäkringsskulden räntekompletteringar på 38 miljoner euro netto via resultaträkningen (12).

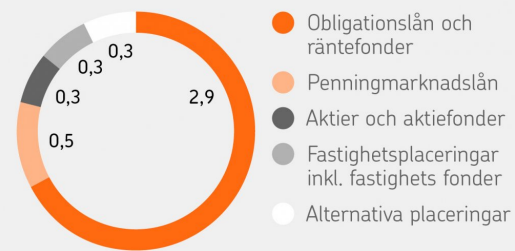
Kostnaderna var 3 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Personalkostnaderna minskade med 1 miljon euro och de övriga kostnaderna med 2 miljoner euro. Kostnaderna ökade under räkenskapsperioden av en systemavskrivning på 2 miljoner euro av engångsnatur. Kapitalförvaltningsrörelsens kostnads-/intäktsrelation förbättrades till 40,8 procent (49,4).

Riskposition och solvens

De centralaste riskerna i kapitalförvaltningen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats för diskonteringen av försäkringsskulden samt att den förväntade livslängden växer snabbare än beräknat.

Livförsäkringens placeringstillgångar utan de tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar uppgick till 4,2 miljarder euro (3,9) fördelat enligt följande:

Livförsäkringens placeringstillgångar 31.12.2014, 4,2 mrd. €

Andelen placeringar i ränteportföljen som till sin rating räknas till investeringsnivån var 94 procent (90). Vid slutet av räkenskapsperioden var ränteplaceringarnas modifierade duration 3,1 (2,4).

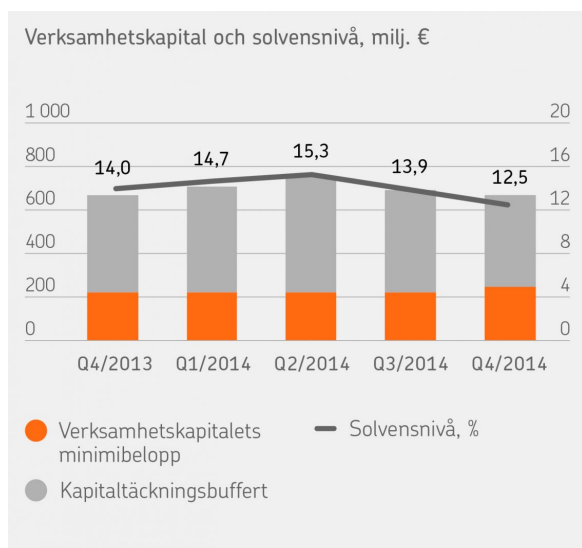
Det har inte skett några betydande förändringar i livförsäkringens försäkringstekniska risker eller placeringsrisker. På det hela taget har livförsäkringens riskposition hållits stabil.

Förberedelser för ändringar i den ränta som tillämpas vid diskonteringen av försäkringsskulden har skett genom att skydda en betydlig del av risken med räntederivat. Räntekompletteringarna av försäkringsskulden var vid räkenskapsperiodens slut 475 miljoner euro (128).

Livförsäkringens verksamhetskapital var 666 miljoner euro (664). Solvensnivån, dvs. solvenskapitalet i förhållande till den vägda försäkringsskulden, var 12,5 procent (14,0).

Försäkringsbolagens solvenskrav, Solvens II, träder i kraft från början av 2016. Livförsäkringens preliminära kapitalbas enligt Solvens II var vid slutet av december 804 miljoner euro (789) och det preliminära kapitalkravet var 806 miljoner euro (793). Solvensprocenten i enlighet med Solvens II var 100 (99). Siffrorna redovisas utan övergångsbestämmelser. Övergångsbestämmelserna har en förbättrande effekt på solvensbufferten.

Övrig rörelse

Nyckeltal för övrig rörelse

Milj. e	1-12/2014	1-12/2013	Förändring, %
Räntenetto	-34	11	-398,9
Nettointäkter från handel	-8	-11	-31,6
Nettointäkter från placeringsverksamhet	49	45	8,5
Övriga intäkter	465	443	5,1
Kostnader	516	472	9,3
Nedskrivningar av fordringar	0	2	-100,0
Resultat före skatt	-43	13	-429,5
Mrd. e	31.12.2014	31.12.2013	Förändring, %
Fordringar på kreditinstitut	10,0	9,0	6,9
Investeringsstillgångar	12,0	9,0	43,7
Skulder till kreditinstitut	5,0	4,0	8,1
Skuldebrev emitterade till allmänheten	17,0	17,0	1,8

Resultat

Resultatet före skatt för övrig rörelse var -43 miljoner euro (13). Resultatet belastades av att räntenettet minskade och kostnaderna ökade.

Förberedelserna för de stramare likviditetsbestämmelserna minskade räntenettet i

likviditetsreserven, vilket ledde till att räntenettet för övrig rörelse minskade till -34 miljoner euro (11). Övriga intäkter består till betydande delar av gruppens interna tjänstedebiteringar, vilka redovisas som rörelsesegmentens kostnader. Gruppens externa nettoprovisionsintäkter var 6 miljoner euro större än under jämförelseperioden sedan provisionerna i anslutning till betalningsrörelse ökat.

Kostnaderna i övrig rörelse ökade med 9 procent, dvs. de var 44 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Av kostnaderna inom övrig rörelse var 158 miljoner euro (178) personalkostnader och 174 miljoner euro ICT-kostnader (136). Utläggningen av ICT-funktionerna vid slutet av 2013 minskade personalkostnaderna men ökade ICT-kostnaderna. Under räkenskapsperioden ökade de övriga rörelsekostnaderna på grund av de kostnader av engångsnatur, totalt 20 miljoner euro, som bokförts på posten i anslutning till uppköpserbjudandet på aktierna i Pohjola Bank. Av beloppet är cirka en tredjedel gruppintern kostnader.

Riskposition och likviditetsreserv

De centrala riskerna inom övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Marknadsrisken har störst betydelse för skuldebrev som ingår i likviditetsreserven.

Likviditetsreserv

Mrd. e	12/2014	12/2013	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	3,8	2,0	90,0
Skuldebrev som godtas som säkerhet	7,8	7,4	6,0
Företagskrediter som godtas som säkerhet	4,3	3,3	31,0
Totalt	15,9	12,7	26,0
Fordringar som inte godtas som säkerhet	0,7	0,7	6,0
Likviditetsreserven till marknadsvärde	16,6	13,3	25,0
Värderingsavdrag (Haircut)	-1,1	-1,0	12,0
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	15,5	12,3	26,0

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet. Skuldebreven i likviditetsreserven har i reservkalkylen värderats till marknadsnoteringar.

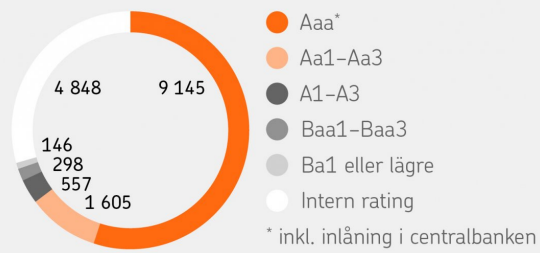
OP-Bostadslånebanken Abp, som hör till OP Gruppen, emitterade tre obligationslån på 1,0 miljarder euro med fast ränta och säkerhet i fastigheter. Löptiden för det lån som emitterats i mars är 7 år, för det som emitterats i juni 5 år och för det som emitterats i november 10 år.

Marknadsriskerna för placeringarna i likviditetsreserven ökade under räkenskapsperioden till följd av ökningen i likviditetsreserven och förändringar i allokeringen.

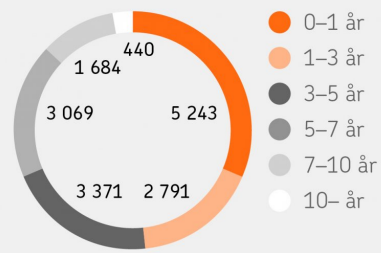
OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven och de övriga källorna för tilläggsfinansiering i enlighet med beredskapsplanen räcker till för att täcka finansieringsbehovet för minst två år i situationer där marknadsupplåningen inte skulle fungera och där inlåningen skulle minska måttligt.

Pohjola Bank Abp emitterade under räkenskapsperioden långfristiga obligationslån för 3,5 miljarder euro. På den internationella kapitalmarknaden emitterades i mars två obligationslån på 750 miljoner euro till seniorvillkor. Lånens löptider är tre och sju år. I juni emitterades ett obligationslån på 750 miljoner euro till seniorvillkor. Löptiden är fem år. På marknaden i Japan emitterades två Samurai-obligationslån på totalt 60 miljarder yen (432 miljoner euro).

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 31.12.2014, milj. €

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 31.12.2014, milj. €

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsolideras 181 andelsbanker (183) och deras koncernbolag, OP Andelslagskoncernen och Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag.

OP-Pohjolas nya namn är OP. Bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsrörelserna samlas alla i fortsättningen under varumärket OP. OP-Pohjola-gruppens nya namn OP Gruppen togs i bruk från 1.1.2015. Samtidigt ändrades centralinstitutet OP-Pohjola anl:s namn till OP Andelslag.

Koillis-Savon Seudun Osuuspankki har 28.2.2014 fusionerats med Pohjois-Savon Osuuspankki.

Juuan Osuuspankki har 31.3.2014 fusionerats med Joensuun Seudun Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen ändrades till Pohjois-Karjalan Osuuspankki.

Östnylands Andelsbank och Porvoon Osuuspankki har 9.12.2014 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Östnylands Andelsbank fusioneras med Porvoon Osuuspankki, vars firma ändras till Östnylands Andelsbank. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.7.2015.

Planeringen och utredningen av de strukturella arrangemangen och de olika alternativen för de juridiska strukturerna i OP Gruppens centralinstitutskoncern fortsätter. I samband med den fortsatta planeringen av de strukturella arrangemangen överväger vi också möjligheten att skilja åt OP Gruppens centralbanksfunktioner, som för närvarande är en del av Pohjola Bank Abp, till ett dotterbolag som helt ägs av OP Andelslag. Också i fortsättningen kommer OP Gruppens bankrörelse att i sin helhet omfattas av det solidariska ansvaret på det sätt som fastställs i lagstiftningen. Inga beslut har fattats om på vilket sätt de här arrangemangen ska genomföras eller om tidtabellen för dem.

Pohjola-koncernen planerar att genomföra strukturarrangemang med anledning av OP Gruppens centralinstituts uppköpserbjudande så att bl.a. skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningssegmenten överförs från Pohjola-koncernen till centralinstitutets direkta ägo. För Kapitalförvaltningens del är planen att genomföra överföringen under 2015. Dessutom kommer Helsingfors OP Bank Abp:s och Pohjola Bank Abp:s affärsrörelser att förenas under en gemensam ledning. Strukturarrangemangen påverkar inte direkt rapporteringen för OP Gruppens affärsrörelsesegment.

OP Gruppen har förvärvat Checkout Finland Oy, som tillhandahåller betalningstjänster för finländska nätaffärer.

OP Gruppen är redo att stöda POP-bankerna då det gäller att reda ut och förverkliga deras framtidsbeslut. För att en bank inom POP Bankgruppen ska kunna övergå till OP Gruppen krävs alltid initiativ av den bank som vill övergå. En eventuell anslutning av POP-banker till OP Gruppen måste också ligga i OP Gruppens och dess medlemsbankers intresse.

Osuuspankki Poppia, Laihian Osuuspankki och Multian Osuuspankki, som hör till POP Bankgruppen har beslutat ansluta sig till OP Gruppen som självständiga andelsbanker. Osuuspankki Poppias andelsstämma fattade beslutet 18.11.2014, Laihian Osuuspankkis andelsstämma 15.1.2015 och Multian Osuuspankkis extra andelsstämma 29.1.2015.

Keiteleen Osuuspankki, som hör till POP Bankgruppen, och Pielaveden Osuuspankki, som hör till OP Gruppen, har 15.10.2014 undertecknat en fusionsplan, enligt vilken Keiteleen Osuuspankki fusioneras med Pielaveden Osuuspankki, vars firma ändras till Nilakan Seudun Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.5.2015.

Personal och ersättningar

Vid slutet av räkenskapsperioden hade OP Gruppen 12 356 anställda (12 856). Antalet anställda var i genomsnitt 12 548 (13 461). Omorganiseringar och effektiviseringsåtgärder i andelsbankerna och OP Andelslagskoncernen bidrog till att antalet anställda minskade under rapportperioden.

Under räkenskapsperioden gick 323 personer (343) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 61,7 år (61,7).

OP Gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet.

OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Det långsiktiga ersättningssystemet för ledningen beslöts förlängas med en ny treårig intjäningsperiod 2014–2016. Dessutom fortsätter OP Gruppens personalfond med ettåriga intjäningsperioder.

OP Andelslags förvaltningsråd fattade på våren 2014 beslut om de nya målen på grupplanet i OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem. Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemet 2014–2016 iakttar huvudprinciperna för den föregående treåriga intjäningsperioden.

Som nya långsiktiga målmätare har OP Andelslags förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, gruppens kärnprimärkapitaltäckning (CET1) och ökningen i antalet koncentreringskunder.

Information om direktionsledamöternas och revisionsdirektörens anställning

Presidiet för centralinstitutets förvaltningsråd beslutar om lönen, ersättningar och övriga förmåner för OP Gruppens chefdirektör, som också fungerar som centralinstitutets verkställande direktör, och för de övriga direktionsledamöterna, ersättaren och revisionsdirektören i centralinstitutet. Villkoren för varje direktionsledamots, ersättarens och revisionsdirektörens

tjänsteförhållande har fastställts i ett skriftligt direktörsavtal som förvaltningsrådet har godkänt.

Den information som enligt tillsynsförordningen krävs om ersättningar till personer som påverkar OP Gruppens riskposition offentliggörs årligen på OPs nätsidor.

År 2014 utbetalades till OPs chefdirektör 754 392 euro i lön och 18 134 euro i naturaförmåner samt 209 028 euro i kortfristiga och långfristiga ersättningar, dvs. totalt 981 554 euro.

De övriga direktionsledamöternas, ersättarens och revisionsdirektörens löner var 2 297 047 euro och naturaförmånerna 101 767 euro samt de kortfristiga och långfristiga ersättningarna 477 673 euro, dvs. totalt 2 876 488 euro.

I lönerna och ersättningarna ingår den andel av resultatlöner för 2011, 2012 och 2013 som betalats ut 2014. Av de resultatlöner som chefdirektören och direktionsledamöterna har förtjänat in för 2013 har totalt 199 589 euro skjutits upp för utbetalning i tre poster under perioden 2015–2017. Uppskovsförfarandet baserar sig på ett förfarande enligt kreditinstitutslagen (610/2014), som beskrivs i not 57 om rörliga ersättningar i OP Gruppens IFRS-bokslut för 2014.

Pensionsåldern för chefdirektören och de övriga direktionsledamöterna och ersättaren samt revisionsdirektören är 63 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionssystem.

Chefdirektören omfattas av ett tilläggs-pensionsskydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätio. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP Gruppen upphör.

Tre av de övriga direktionsledamöterna omfattas av tilläggs-pensionsskyddet från OP-Eläkesäätio. För de övriga direktionsledamöterna, ersättaren och revisionsdirektören har ordnats tilläggs-pensionsskydd genom OP-Livförsäkrings Ab.

	Chefdirektören	Övriga direktionsledamöter, ersättaren och revisionsdirektören	Totalt
Regelbunden penninglön	754 392	2 297 047	3 051 439
Naturaförmåner	18 134	101 767	119 901
Del som utbetalats 2014 av den uppskjutna andelen av resultatlöner som intjänats under tidigare år (*)	77 725	97 312	175 037
Intjänad resultatlön för 2013	218 838	492 414	711 252
Andel som betalats 2014 av resultatlöner	131 303	380 361	511 664
Andel som betalats ut i pengar av resultatlöner	65 651	296 322	361 973
Andel som betalats ut i instrument av resultatlöner	65 651	84 040	149 691
Uppskjuten andel av resultatlöner (**)	87 536	112 053	199 589
2014 utbetalda löner, ersättningar och naturaförmåner totalt	981 554	2 876 488	3 858 042
2014 utbetalda löner, ersättningar och naturaförmåner samt uppskjuten resultatlön totalt	1 069 089	2 988 541	4 057 630

*) Innehåller den 2014 utbetalda andelen av den resultatlön som intjänats för 2011 och 2012. Utbetalningen av återstoden av den resultatlön som intjänats för 2011 och 2012 har skjutits upp till åren 2015–2016. Utbetalningen av de uppskjutna posterna förutsätter ett separat beslut.

**) Förfarande enligt kreditinstitutslagen (610/2014)

För tilläggspensionsskyddet från OP-Eläkesätiö bokfördes inga kostnader 2014. Kostnaderna för tilläggspensionsförsäkringen hos OP-Livförsäkrings Ab var 460 310 euro. Kostnaderna för tilläggspensionerna har offentliggjorts bland de uppgifter som Europeiska bankmyndigheten EBA årligen samlar in om ersättningar i enlighet med Europaparlamentets och rådets tillsynsförordning 575/2013 och kapitaltäckningsdirektiv 2013/36.

de övriga direktionsledamöterna, ersättaren och revisionsdirektören samt den uppsägningstid som arbetsgivaren tillämpar är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtal betalas till chefdirektören utöver lön för uppsägningstid en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader och till de övriga direktionsledamöterna, ersättaren och revisionsdirektören en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader.

Uppsägningstiden för chefdirektören,

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstituts (OP Andelslag) ordinarie andelsstämma hölls 20.3.2014. Till förvaltningsrådet återvaldes bland de ledamöter som stod i tur att avgå för en period som slutar 2017 verkställande direktör Vesa Lehtikainen, professor Jaakko Pehkonen, verkställande direktör Ari Kakkori, rektor Seppo Laaninen, ledande skötare Marita Marttila och industriråd Timo Parmasuo. I stället för professor Paavo Pelkonen som avgick från förvaltningsrådet på grund av åldersbestämmelserna valdes för perioden 2014–2015 utvecklingssekreterare Raita Joutsensaari och i stället för verkställande direktör Seppo Pääkkö som anhållit om avsked från förvaltningsrådet valdes för perioden 2014–2015 verkställande direktör Ari Väänänen. Förvaltningsrådet har sammanlagt 33 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet professor Jaakko Pehkonen till ordförande. Till vice ordförande valdes lektor Mervi Väisänen och verkställande direktör Vesa Lehtikainen.

Till revisor valdes CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab, och huvudansvarig revisor har varit CGR Raija-Leena Hankonen utsedd av KPMG Oy Ab.

I omorganiseringen av OP Gruppens OP Andelslagskoncern utgörs kärnan i det nya ledningssystemet av tre rörelsesegment: bankrörelse, skadeförsäkring och kapitalförvaltning.

Som en del av förnyelsen av ledningssystemet utnämnde OP:s centralinstituts förvaltningsråd på våren

2014 direktionsledamöterna. Direktionens sammansättning från 1.10.2014:

Karhinen Reijo, chefdirektör, ordförande för direktionen
Vepsäläinen Tony, grupptjänster, vice ordförande för direktionen

Geber-Teir Carina, identitet och kommunikation
Himanen Jari, gruppstyrning
Lehtilä Olli, skadeförsäkring
Luhtala Harri, ekonomi och balanshantering
Nummela Harri, kapitalförvaltning
Palmén Erik, riskhantering
Pölönen Jouko, bankrörelse
Sarajärvi Teija, HR

Som sekreterare för direktionen och ersättare i direktionen med ansvar för juridiska ärenden fortsätter Markku Koponen.

OP Andelslags direktion och Pohjola Bank Abp:s styrelse har 16.12.2014 godkänt OP Gruppens kommunikations- och informationsgivningspolicy (disclosure policy) på grupplanet. Kommunikations- och informationsgivningspolicyn på grupplanet ersätter den informationsgivningspolicy som Pohjola offentliggjort 17.12.2013. Kommunikations- och informationsgivningspolicyn har offentliggjorts på OP Gruppens webbplats op.fi > OP Gruppen > Bolagsstyrning.

OP Gruppens effektiviseringsprogram

OP Gruppen fattade i slutet av 2012 beslut om ett effektiviseringsprogram, vars mål fastställdes till årliga kostnadsinbesparingar på totalt 150 miljoner euro före slutet av 2015.

De åtgärder som genomförts före slutet av 2014 har medfört årliga inbesparingar på cirka 139 miljoner euro. Av det här beloppet består 55 miljoner euro av personalrelaterade kostnader.

Investeringar och tjänsteutveckling

OP Andelslag och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar och definitioner i anslutning till dem.

OP Andelslagskoncernens utvecklingskostnader uppgick i januari–december till 111 miljoner euro (109). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster samt OP Andelslagskoncernens aktiverade egna arbete.

De ICT-investeringar som aktiverats i balansräkningen under räkenskapsperioden uppgick till 83 miljoner

euro (103). Av investeringarna under räkenskapsperioden riktade sig 72 miljoner euro (85) till bankrörelsen, 9 miljoner euro (12) till skadeförsäkringen och 2 miljoner euro (6) till kapitalförvaltningen.

OP Gruppen började 2012 bygga om sina kontorshus i Vallgårdskvarteret. Bygget blir färdigt senast sommaren 2015. Byggets totala kostnader är knappt 250 miljoner euro. Vid slutet av räkenskapsperioden hade kostnader uppkommit för totalt 165 miljoner euro.

Ansvarskänsla

Samhällsansvaret utgör en central del av OP Gruppens värden och strategi, enligt vilken ansvarskänslan är en fast del av affärsrörelsen. Ansvarskänslan grundar sig på gruppens värden, starka kapitaltäckning och kompetenta riskhantering. I enlighet med strategin syns OPs ansvarskänsla i verksamheten alla dagar såväl för kunderna som för de anställda. Inom arbetet kring samhällsansvaret beaktas det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret.

Läs mer i rapporten OP 2014 och i bilagan OP Gruppens GRI-information, som bildar samhällsansvarsrapporten i enlighet med GRI G4-riktlinjerna.

Den juridiska strukturen hos sammanslutningen av andelsbanker och OP Gruppen

Sammanslutningen av andelsbanker och OP Gruppen

Sammanslutningen av de andelsbanker som hör till OP Gruppen utgörs av sammanslutningens centralinstitut OP Andelslag, företagen i centralinstitutets finansiella företagsgrupp, medlemskreditinstitutet i centralinstitutet och företagen i medlemskreditinstitutets finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag av vilkas röster de ovan nämnda företagen tillsammans innehar över hälften.

OP Gruppen består av sammanslutningen av andelsbanker och sådana företag som inte ingår i sammanslutningen, men av vilkas röster företag som hör till sammanslutningen innehar över hälften. Omfattningen hos OP Gruppen skiljer sig från omfattningen hos sammanslutningen av andelsbanker genom att OP Gruppen också omfattar andra företag än kreditinstitut, finansiella institut eller tjänsteföretag. De viktigaste av de här företagen är försäkringsbolagen, som tillsammans med sammanslutningen bildar ett finans- och försäkringskonglomerat.

Styrning, riskhantering och kapitaltäckning i sammanslutningen av andelsbanker

Enligt sammanslutningslagen övervakas de till sammanslutningen hörande företagens gruppbaseade kapitalbaskrav och likviditet gruppbaseerat på sammanslutningsplanet. Centralinstitutet är skyldigt att övervaka medlemskreditinstitutets verksamhet, ge dem anvisningar om riskhantering, tillförlitlig

förvaltning och intern kontroll för att trygga deras likviditet och kapitaltäckning samt ge dem anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av det konsoliderade bokslutet. Centralinstitutet kan dessutom på det sätt som bestäms i centralinstitutets stadgar för medlemskreditinstitutet fastställa allmänna principer för verksamhet som är av betydelse för sammanslutningen.

Skyldigheten att ge anvisningar och att utöva tillsyn ger dock inte centralinstitutet befogenheter att bestämma om medlemskreditinstitutets affärsrörelse. Varje medlemskreditinstitut bedriver sin affärsrörelse självständigt inom ramen för sina resurser och centralinstitutets anvisningar.

Ett företag som hör till sammanslutningen får inte i sin verksamhet ta så stora risker att den gruppbaseade kapitaltäckningen eller likviditeten för de företag som hör till sammanslutningen väsentligt äventyras. Centralinstitutet ska enligt lagen ha en tillförlitlig förvaltning som gör det möjligt att effektivt hantera sammanslutningens risker samt med hänsyn till sammanslutningens verksamhet tillräcklig intern kontroll och tillräckliga riskhanteringssystem. De principer som iaktas i riskhanteringen inom sammanslutningen av andelsbanker ingår i OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, vilka beskrivs mer i detalj på annat håll i verksamhetsberättelsen och i OP Gruppens IFRS-bokslut.

Sammanslutningen måste uppfylla de ekonomiska krav som lagen ställer på sammanslutningen. Sammanslutningen ska ha en kapitalbas som uppgår till minst det belopp som föreskrivs i 10 kapitlet 1 § i kreditinstitutslagen.

Medlemskreditinstitutets kapitaltäckning och tillsynen över den

Enligt sammanslutningslagen får tillsynsmyndigheten ge centralinstitutet tillstånd att besluta om följande undantag för sina medlemskreditinstitut:

- kapitalbasen kan vara högst 80 procent mindre än den som krävs enligt kreditinstitutslagen
- exponeringarna mot kunder får vara högst 40 procent av kapitalbasen
- kraven på likviditeten tillämpas inte
- lindringar i anslutning till den kvalitativa riskhanteringen

Centralinstitutet får inte bevilja undantag från bestämmelserna till ett kreditinstitut som avsevärt eller upprepade gånger försummat att följa centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen eller att fullgöra sina skyldigheter enligt 23 § eller enligt ett tillstånd som tillsynsmyndigheten beviljat med stöd av den bestämmelsen. Ett sådant samtycke får ges för högst tre år. Centralinstitutet har med tillsynsmyndighetens tillstånd beviljat medlemskreditinstitut undantag som gäller exponeringarna mot kunder, likviditeten och den kvalitativa riskhanteringen.

Medlemskreditinstituten är inte skyldiga att ge ut en sådan delårsrapport som avses i 12 kapitlet 12 § i kreditinstitutslagen. Medlemskreditinstituten är inte skyldiga att ge ut uppgifterna om kapitaltäckningen (uppgifterna enligt Pelare III) i sin helhet, utan de ges ut för sammanslutningen av andelsbanker.

Anslutning till och utträde ur sammanslutningen av andelsbanker

Medlemmar av centralinstitutet kan vara sådana kreditinstitut, vilkas stadgar eller bolagsordningar stämmer överens med sammanslutningslagen och vilkas stadgar eller bolagsordningar är godkända av centralinstitutet. Centralinstitutets förvaltningsråd beslutar om antagning av medlemmar.

Ett medlemskreditinstitut har rätt att utträda ur centralinstitutet. Den gruppbaseade kapitalbasen för de företag som hör till sammanslutningen måste trots att ett medlemskreditinstitut utträder bibehållas på den nivå som sammanslutningslagen föreskriver.

Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas ur centralinstitutet i enlighet med lagen om andelslag. Dessutom kan ett medlemskreditinstitut uteslutas, om det har försummat att iaktta centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen på ett sätt som väsentligt äventyrar övervakningen av att enhetliga principer för hantering av likviditeten eller kapitalutvärderingen eller för upprättande av bokslut iakttas eller tillämpningen av de här principerna inom sammanslutningen. Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas, om medlemskreditinstitutet väsentligt handlar i strid med de allmänna verksamhetsprinciper för sammanslutningen som centralinstitutet fastställt.

Bestämmelserna i sammanslutningslagen om medlemskreditinstituts betalningsskyldighet tillämpas också på ett kreditinstitut som har utträtt eller uteslutits ur centralinstitutet, om det när betalningskravet framförs till medlemskreditinstitutet har förflytit mindre än

fem år från utgången av det kalenderår då medlemskreditinstitutet utträdde eller uteslöts.

Bokslut och revision i OP Gruppen

Enligt sammanslutningslagen ska OP Gruppens bokslut upprättas med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i bokföringslagen. Finansinspektionen har meddelat närmare föreskrifter om hur OP Gruppens bokslut ska upprättas. Principerna för upprättandet av bokslutet presenteras i noterna till OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstituten anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av OP Gruppens bokslut. Medlemskreditinstituten ska ge centralinstitutet den information som behövs för sammanställningen av OP Gruppens bokslut. Centralinstitutets revisorer har rätt att för granskningen av OP Gruppens bokslut få kopior av handlingar som gäller medlemskreditinstitutets revision.

Centralinstitutets revisorer ska med iakttagande i tillämpliga delar av kreditinstitutslagen granska OP Gruppens bokslut. Bokslutet ska föreläggas och tillkännages centralinstitutets ordinarie andelsstämma.

Tillsyn över sammanslutningen av andelsbanker

Centralinstitutet och sammanslutningen av andelsbanker övervakas av Europeiska centralbanken (ECB). Centralinstitutets medlemskreditinstitut övervakas av ECB och av centralinstitutet.

Centralinstitutet övervakar att de företag som hör till sammanslutningen i sin verksamhet iakttar lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller finansmarknaden, sina stadgar och sina bolagsordningar samt de anvisningar som centralinstitutet meddelat med stöd av 17 § i sammanslutningslagen. Dessutom övervakar centralinstitutet de finansiella förutsättningarna hos de företag som hör till sammanslutningen.

ECB övervakar att centralinstitutet styr och övervakar medlemskreditinstitutets verksamhet i enlighet med sammanslutningslagen och att de företag som hör till sammanslutningen uppfyller kraven i den här lagen.

Tillsynen över centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut handhas av Revisionsfunktionen som är underställd centralinstitutets chefsdirektör. Till Revisionens uppgifter hör inspektion av centralinstitutets

medlemskreditinstitut och företagen i deras finansiella företagsgrupper samt internrevision i centralinstitutet och dess dotterföretag.

Internrevisionen vid OP Gruppens Revision utför en internrevision som är oberoende och objektiv analys-, säkrings- och konsulteringsverksamhet och som ger mervärde åt OP Gruppen samt förbättrar deras verksamhet. Internrevisionen ska bistå OP Gruppen i att uppnå sina mål genom att erbjuda ett systematiskt betraktelsesätt för bedömningen och förbättringen av organisationens processer för riskhantering, övervakning, ledning och administration. Tyngdpunkten ska ligga på att identifiera riskfaktorer och granska funktionen hos den interna kontrollen. Internrevisionen ska i sina rapporter ge rekommendationer till hur de missförhållanden som observerats kan förbättras.

Internrevisionen utförs enligt de internationella branschstandarderna för internrevision och god revisionsred.

Centralinstitutets betalningsskyldighet och medlemskreditinstitutets solidariska ansvar

Centralinstitutet är skyldigt att som en sådan stödåtgärd som avses i sammanslutningslagen till ett medlemskreditinstitut betala så mycket som behövs för att förhindra att medlemskreditinstitutet försätts i likvidation. Dessutom svarar centralinstitutet för de av medlemskreditinstitutets skulder som inte kan betalas med medlemskreditinstitutets egna medel.

Ett medlemskreditinstitut är skyldigt att till centralinstitutet betala sin andel av det belopp som centralinstitutet har betalat antingen till ett annat medlemskreditinstitut som en stödåtgärd eller till ett annat medlemskreditinstituts borgenär för en skuld som förfallit till betalning och för vilken borgenären inte har fått betalning av medlemskreditinstitutet. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom enligt lagen om andelslag en obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

Medlemskreditinstitutets ansvar för belopp som centralinstitutet på något medlemskreditinstituts vägnar har betalat till medlemskreditinstitutets borgenärer ska fördelas mellan medlemskreditinstituten i förhållande till deras senast fastställda balansomslutningar. Det sammanlagda belopp som årligen tas ut hos medlemskreditinstituten för att undvika likvidation av medlemskreditinstitut får per räkenskapsperiod uppgå till högst fem tusendelar av varje medlemskreditinstituts senast fastställda balansomslutning.

Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare

Enligt lagstiftningen om insättningsgarantifonden betraktas inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker som en enda bank vad gäller insättningsgarantin. Av insättningsgarantifondens medel ersätts en kunds fordringar på inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker totalt högst till ett belopp av 100 000 euro.

Också enligt lagbestämmelserna om ersättningsfonden för investerare betraktas sammanslutningen av andelsbanker som en enda bank. Ur ersättningsfondens medel ersätts investerares tillgodohavanden på företag inom sammanslutningen av andelsbanker upp till totalt 20 000 euro.

För insättningsgarantin svarar den nya myndigheten Verket för finansiell stabilitet, som grundas i början av 2015. Verkets uppgifter sköts vid finansministeriet.

Finans- och försäkringskonglomeratet

OP Gruppen utgör ett sådant finans- och försäkringskonglomerat som avses i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen). Centralinstitutet för sammanslutningen är det företag i toppen av konglomeratet som avses i 3 § i konglomeratlagen.

Konglomeratlagen ställer ett separat kapitaltäckningskrav för finans- och försäkringskonglomerat. OP Gruppens kapitaltäckning ska redovisas som det belopp av kapitalbasen som överstiger minimikapitalet samt som förhållandet mellan den sammanräknade kapitalbasen och minimibeloppet av kapitalbasen.

Konglomeratlagen ställer också upp maximibelopp för finans- och försäkringskonglomeratets exponeringar mot kunder. Dessutom tillämpas på det finans- och försäkringskonglomerat som OP Gruppen bildar det som föreskrivs om sammanslutningens exponeringar mot kunder i 19 § i sammanslutningslagen.

Konglomeratlagens bestämmelser om bokslut tillämpas med stöd av 30 § i lagen inte på OP Gruppen, eftersom gruppens bokslut upprättas i enlighet med de internationella IFRS-redovisningsstandarderna.

Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal

Milj. e	2010	2011	2012	2013	2014
Centrala resultatposter, milj. e					
Räntenetto	917	1 030	1 003	915	1 043
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	382	312	433	524	593
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	100	72	108	175	197
Provisionsintäkter, netto	563	574	584	694	727
Övriga intäkter	210	173	243	267	229
Personalkostnader	643	689	764	791	741
Övriga kostnader	643	669	730	806	851
Nedskrivningar av fordringar	149	101	99	84	88
Återföringar till ägarkunder	163	176	192	193	195
Resultat före skatt	575	525	586	701	915
Centrala balansposter - aktiva, milj. e					
Fordringar på kreditinstitut	1 121	1 104	840	849	686
Fordringar på kunder	56 834	60 331	65 161	68 142	70 683
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	3 164	3 205	3 492	3 479	3 797
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	7 544	7 006	9 173	9 872	11 238
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och investeringstillgångar	7 958	8 624	6 954	9 290	9 927
Immateriella och materiella tillgångar	1 875	1 871	2 030	2 065	2 113
Övriga poster	5 220	9 765	12 120	7 294	11 983
Aktiva totalt	83 715	91 905	99 769	100 991	110 427
Centrala balansposter - passiva, milj. e					
Skulder till kreditinstitut	1 696	1 783	1 965	1 039	1 776
Skulder till kunder	39 205	45 974	49 650	50 157	51 163
Skuldebrev emitterade till allmänheten	19 577	20 005	19 270	21 428	24 956
Efterställda skulder	1 825	1 555	1 736	1 466	1 212
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	2 350	2 508	2 592	2 746	2 972
Skulder för livförsäkringsrörelse	7 290	6 932	8 970	9 771	11 230
Övriga poster av främmande kapital	5 232	6 907	8 452	6 660	9 904
Eget kapital	6 539	6 242	7 134	7 724	7 213

Passiva totalt	83 715	91 905	99 769	100 991	110 427
Ekonomiska nyckeltal, %					
Räntabilitet på eget kapital, ROE	6,9	6,8	7,0	8,9	8,1
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde	9,5	0,4	14,1	8,7	5,7
Räntabilitet på totalt kapital, ROA	0,5	0,5	0,5	0,7	0,6
Soliditet	7,8	6,8	7,2	7,6	6,5
Kostnadernas andel av intäkterna	59	63	63	62	57
Kärnprimärkapitaltäckning	12,6	14,0	14,8	17,3	15,1
Kapitaltäckningsgrad	12,8	14,0	14,8	17,3	17,3
Kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	1,70	1,80	1,90	1,90	1,89

*)För 2010-2013 har redovisats relationstal utan övergångsbestämmelser, som kärnprimärkapitaltäckning har redovisats Core Tier 1-kapitaltäckningen.

Formler för nyckeltalen

Formler för nyckeltalen

$$\text{Räntabilitet på eget kapital (ROE), \%} = \frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$$

$$\text{Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, \%} = \frac{\text{Räkenskapsperiodens totalresultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$$

$$\text{Räntabilitet på totalt kapital (ROA), \%} = \frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutning i snitt (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$$

$$\text{Soliditet, \%} = \frac{\text{Eget kapital}}{\text{Balansomslutning}} \times 100$$

$$\text{Kostnadernas andel av intäkterna, \%} = \frac{\text{Personalkostnader + övriga administrationskostnader + övriga rörelsekostnader}}{\text{Räntenetto + nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse + nettointäkter från livförsäkringsrörelse + provisionsintäkter och kostnader, netto + nettointäkter från handel + nettointäkter från placeringsverksamhet + övriga rörelseintäkter + andel av intresseföretagens resultat}} \times 100$$

$$\text{Core Tier 1, \%} = \frac{\text{Primärkapital totalt exkl. kapital lån och underskott i supplementärkapital som täcks med kapital lån}}{\text{Totalt kapitalbaskrav}} \times 8$$

$$\text{Kärnprimärkapitaltäckning (CET1)*, \%} = \frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$$

*) Kärnprimärkapital (CET1) enligt definitionen i artikel 26 och totalt riskvägt exponeringsbelopp enligt definitionen i artikel 90 i EU:s förordning 575/2103

$$\text{Primärkapitalrelation, \%} = \frac{\text{Primärkapital}}{\text{Totalt kapitalbaskrav}} \times 8$$

$$\text{Kapitalrelation, \%} = \frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt kapitalbaskrav}} \times 8$$

$$\text{Kapitaltäckningsgraden enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat} = \frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}}$$

På annan plats i verksamhetsberättelsen förekommer dessutom följande nyckeltal:

Skadeförsäkring:

Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)		Skadeprocent + driftskostnadsprocent Riskprocent + omkostnadsprocent	
Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	=	$\frac{\text{Ersättningar och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}}$	x 100
Driftskostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter (netto)}}$	x 100

Riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	=	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Operativ totalkostnadsprocent		Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	=	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ skadeprocent	=	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ driftskostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Omkostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Operativ omkostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Solvensprocent	=	$\frac{\text{Solvenskapital}}{\text{Premieintäkter}} \times 100$
Livförsäkring:		

$$\text{Omkostnadsprocent} = \frac{\text{Driftskostnader före förändringen i aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar + kostnader för ersättningshandläggning}}{\text{Belastningsinkomst}} \times 100$$

OP GRUPPENS RESULTATRÄKNING

Milj. e	Not	2014	2013 korrigerat*	Förändring %
Ränteintäkter		2 685	2 514	7
Räntekostnader		1 642	1 599	3
Räntenetto före nedskrivningar	5	1 043	915	14
Nedskrivningar av fordringar	6	88	84	5
Räntenetto efter nedskrivningar		955	831	15
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	7	593	524	13
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	8	197	175	13
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	9	727	694	5
Nettointäkter från handel	10	88	114	-22
Nettointäkter från placeringsverksamhet	11	74	68	9
Övriga rörelseintäkter	12	64	86	-26
Nettointäkter totalt		2 698	2 493	8
Personalkostnader	13	741	791	-6
Övriga administrationskostnader	14	414	384	8
Övriga rörelsekostnader	15	437	422	4
Kostnader totalt		1 592	1 598	0
Återföringar till ägarkunder	16	195	193	1
Andel av resultat för intresseföretag och samföretag som behandlas enligt kapitalandelsmetoden		3	-1	
Resultat före skatt		915	701	31
Inkomstskatt	17	308	36	
Räkenskapsperiodens resultat		607	665	-9
Fördelning, milj. e				
Periodens resultat hänförligt till ägarna		599	661	-9
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		8	4	
Totalt		607	665	-9

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

OP Gruppens rapport över totalresultat

Milj. e	Not	2014	2013 korrigerat*	Förändring %
Räkenskapsperiodens resultat		607	665	-9
Poster som inte omklassificeras till resultatet				
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		-380	19	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet				
Förändring i fonden för verkligt värde				
Värdering till verkligt värde		85	-9	
Säkring av kassaflöde		67	-30	
Omräkningsdifferenser		0	0	-67
Inkomstskatt				
Poster som inte omklassificeras till resultatet				
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		-76	26	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet				
Värdering till verkligt värde		17	-19	
Säkring av kassaflöde		13	-9	
Räkenskapsperiodens totalresultat		424	647	-34
Fördelning, milj. e				
Periodens totalresultat hänförligt till ägarna		393	643	-39
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		32	4	
Totalt		424	647	-34

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Nyckeltal	2014	2013
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	8,1	8,9
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, %	5,7	8,7
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,57	0,66
Kostnadernas andel av intäkterna, %	57	62
Antalet anställda i genomsnitt	12 548	13 461
på heltid	11 663	12 536
på deltid	885	925

OP GRUPPENS BALANSRÄKNING

Milj. e	Not	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*	1.1.2013 korrigerat*
Kontanta medel	18	3 888	2 172	5 784
Fordringar på kreditinstitut	19	686	849	841
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	20	427	537	358
Derivatinstrument	21	5 920	3 423	4 436
Fordringar på kunder	22	70 683	68 142	65 051
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	23	3 797	3 479	3 476
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	24	11 238	9 872	9 173
Investeringsstillgångar	25	9 500	8 753	6 719
Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	27	56	54	53
Immateriella tillgångar	28	1 332	1 339	1 321
Materiella tillgångar	29	781	726	664
Övriga tillgångar	30	1 951	1 554	1 752
Skattefordringar	31	168	91	137
Tillgångar totalt		110 427	100 991	99 766
Skulder till kreditinstitut	32	1 776	1 039	1 966
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	33	4	4	3
Derivatinstrument	34	5 489	3 157	4 162
Skulder till kunder	35	51 163	50 157	49 627
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	36	2 972	2 746	2 598
Skulder för livförsäkringsrörelse	37	11 230	9 771	8 970
Skuldebrev emitterade till allmänheten	38	24 956	21 428	19 270
Avsättningar och övriga skulder	39	3 447	2 691	3 303
Skatteskulder	40	964	808	990
Tilläggsandelskapital	41	192	606	622
Efterställda skulder	42	1 020	861	1 115
Skulder totalt		103 214	93 267	92 627

Eget kapital**OP Gruppens ägares andel**

Aktiekapital		-	199	200
Andelskapital, medlemsandelar		148	140	136
Andelskapital, avkastningsandelar		1 561	-	-
Omräkningsdifferenser		0	0	0
Fonder		2 421	3 067	3 021
Akkumulerade vinstmedel		3 014	4 218	3 709
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		69	100	73
Eget kapital totalt	43	7 213	7 724	7 139
Skulder och eget kapital totalt		110 427	100 991	99 766

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

KALKYL ÖVER FÖRÄNDRINGAR I OP GRUPPENS EGET KAPITAL

Milj. e	Eget kapital som hör till OP Gruppens ägare						
	Aktie- och andels- kapital	Fonden för verkligt värde***	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2013	336	339	2 682	3 752	7 110	24	7 134
Effekten av tillämpningen av standarden IFRS 10 Koncernredovisning, efter avdrag av skatt	-	0	0	-43	-43	48	5
Korrigerat* eget kapital 1.1.2013	336	339	2 682	3 709	7 067	73	7 139
Periodens totalresultat	-	-11	-	654	643	5	648
Periodens resultat	-	-	-	661	661	4	665
Övrigt totalresultat	-	-11	-	-7	-18	1	-17
Tillägg till andelskapitalet	4	-	-	-	4	-	4
Fondöverföringar	-	-	40	-40	-	-	-
Vinstutdelning	-	-	-	-71	-71	-	-71
Aktierelaterade ersättningar	-	-	-	-1	-1	-	-1
Övriga	-1	-	17	-33	-17	22	4
Eget kapital 31.12.2013	339	328	2 739	4 218	7 625	100	7 724

Eget kapital som hör till OP Gruppens ägare

Milj. e	Aktie- och andels- kapital	Fonden för verkligt värde***	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2014	339	328	2 739	4 218	7 625	100	7 724
Periodens totalresultat	-	175	-	279	454	32	486
Periodens resultat	-	-	-	599	599	8	607
Övrigt totalresultat	-	175	-	-321	-145	24	-121
Innehav som förvärvats av innehavare utan bestämmande inflytande i Pohjola Bank Abp**							
	-199	-78	-512	-1 633	-2 422	-	-2 422
Tillägg till andelskapitalet	1 568	-	0	-	1 568	-	1 568
Fondöverföringar	-	-	26	-26	-	-	-
Vinstutdelning	-	-	0	-76	-76	-	-76
Aktierelaterade ersättningar	-	-	-	-2	-2	-	-2
Övriga	0	-	-257	254	-3	-62	-65
Eget kapital 31.12.2014	1 709	425	1 996	3 014	7 144	69	7 213

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

** Hela köpesumman på aktierna i Pohjola Bank Abp enligt OP Andelslags offentliga uppköpserbjudande har dragits av från eget kapital.

*** Not 43

OP GRUPPENS KASSAFLÖDESANALYS

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Kassaflöde från rörelsen		
Räkenskapsperiodens resultat	607	665
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat	168	724
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-4 230	-5 828
Fordringar på kreditinstitut	99	215
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	433	-326
Derivatinstrument	65	26
Fordringar på kunder	-2 617	-3 215
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-199	-63
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-698	-421
Investeringsstillgångar	-393	-2 297
Övriga tillgångar	-920	253
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	3 799	-934
Skulder till kreditinstitut	732	-907
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	1
Derivatinstrument	60	-18
Skulder till kunder	1 006	530
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	149	48
Skulder för livförsäkringsrörelse	1 284	189
Avsättningar och övriga skulder	566	-777
Betald inkomstskatt	-201	-173
Erhållna utdelningar	102	106
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	244	-5 440
Kassaflöde från investeringar		
Likvida medel som hålls till förfall, ökningar	-	-4
Likvida medel som hålls till förfall, minskningar	80	135
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	-3	-5
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	3	-
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-214	-228
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	6	17
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-128	-85

Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökning	60	-
Efterställda skulder, minskningar	-	-234
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	38 820	24 466
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-35 953	-22 003
Andels- och aktiekapital, ökning	2 432	183
Andels- och aktiekapital, minskningar	-1 278	-195
Utdelningar och räntor på andelskapital	-76	-81
Återföringar till ägarkunder	-	-7
Innehav som förvärvats av innehavare utan bestämmande inflytande i Pohjola Bank Abp	-2 422	-
C. Kassaflöde från finansiering totalt	1 583	2 129
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	1 699	-3 396
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	2 476	5 873
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	4 175	2 476
		2013
Milj. e	2014	korrigerat*
Erhållna räntor	2 765	2 533
Betalda räntor	-1 697	-1 694

Justeringar i räkenskapsperiodens resultat

Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar

Nedskrivningar av fordringar	101	99
Orealiserade nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	50	108
Orealiserade nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-431	316
Förändring av verkligt värde för handel	159	-214
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	79	2
Förändring av förvaltningsfastigheternas verkliga värde	6	-12
Avskrivningar	149	146
Andel av intresseföretagens resultat	-1	3
Övriga	48	262
Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	1	-3
Räntor på andelskapital	6	11
Övriga återföringar till ägarkunder	0	7
Justeringar totalt	168	724
Likvida medel		
Kontanta medel**	3 942	2 179
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	233	298
Totalt	4 175	2 476

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

** Varav kontanta medel i skadeförsäkringsrörelse 40 miljoner euro (4) och kontanta medel i livförsäkringsrörelse 13 miljoner euro (3).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING ÖVER NOTERNA

Not 1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut

Not 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering

Not 3. Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet

Not 4. Affärsrörelser som förvärvats under rapportperioden

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 5. Ränteintäkter och -kostnader

Not 6. Nedskrivningar av fordringar

Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse

Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto

Not 10. Nettointäkter från handel

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Not 12. Övriga rörelseintäkter

Not 13. Personalkostnader

Not 14. Övriga administrationskostnader

Not 15. Övriga rörelsekostnader

Not 16. Återföringar till ägarkunder

Not 17. Inkomstskatt

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 18. Kontanta medel

Not 19. Fordringar på kreditinstitut

Not 20. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Not 21. Derivatinstrument

Not 22. Fordringar på kunder

Not 23. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Not 24. Tillgångar i livförsäkringsrörelse

Not 25. Investeringsstillgångar

Not 26. Omklassificerade skuldebrev

Not 27. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden

Not 28. Immateriella tillgångar

Not 29. Materiella tillgångar

Not 30. Övriga tillgångar

Not 31. Skattefordringar

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 32. Skulder till kreditinstitut

Not 33. Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Not 34. Derivatinstrument

Not 35. Skulder till kunder

Not 36. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Not 37. Skulder för livförsäkringsrörelse

Not 38. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Not 39. Avsättningar och övriga skulder

Not 40. Skatteskulder

Not 41. Tilläggsandelskapital

Not 42. Efterställda skulder

Not 43. Eget kapital

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 44. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker

Not 45. Efterställda skuldebrev

Not 46. Ställda säkerheter

Not 47. Erhållna finansiella säkerheter

Not 48. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Not 49. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmet

---

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 50. Åtaganden utanför balansräkningen

Not 51. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Not 52. Operationella leasingavtal

Not 53. Derivatinstrument

Not 54. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av et

---

ÖVRIGA NOTER

Not 55. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter

Not 56. Närståendetransaktioner

Not 57. Rörliga ersättningar

Not 58. Händelser efter balansdagen

Not 59. Segmentrapportering

NOTER TILL RISKHANTERINGEN

OP GRUPPENS RISKPOSITION

- Not 60. OP Gruppens risklimiter
- Not 61. OP Gruppens kapitaltäckning
- Not 62. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar
- Not 63. Finansiella tillgångar och kumulativa nedskrivningar av sådana

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

- Not 64. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
- Not 65. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar
- Not 66. Personexponeringar per ratingklass
- Not 67. Företagsexponeringar branschvis
- Not 68. Företagsexponeringar per ratingklass
- Not 69. Företagsexponeringarnas fördelning enligt kundens åtaganden
- Not 70. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen
- Not 71. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid
- Not 72. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning
- Not 73. Marknadsriskens känslighetsanalys

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

- Not 74. Kapitalbas
- Not 75. Kapitalbaskravet
- Not 76. Nyckeltal för kapitaltäckningen
- Not 77. Exponeringarnas totala belopp enligt exponeringsklasser
- Not 78. Exponeringarnas geografiska fördelning enligt exponeringsklasser
- Not 79. Exponeringarnas återstående löptid enligt exponeringsklasser
- Not 80. Oreglerade och nedskrivna exponeringar enligt exponeringsklasser
- Not 81. Företagsexponeringar branschvis
- Not 82. Exponeringar enligt riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisken före och efter kredit
- Not 83. Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)
- Not 84. Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)
- Not 85. Institutsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)
- Not 86. Aktieexponeringar
- Not 87. Förväntade förluster och realiserade nedskrivningar

- Not 88. Säkerheter som utnyttjats i kapitaltäckningsanalysen

- Not 89. Derivatinstrument och motpartsrisken
- Not 90. Positioner i värdepapperisering
- Not 91. Avstämning av koncernbalansräkningen och den finansiella företagsgruppens balansräkning
- Not 92. Kapitalbas under övergångsperioden
- Not 93. De viktigaste delarna i kapitalinstrument
- Not 94. Intecknade tillgångar

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

- Not 95. Skadeförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet
- Not 96. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet
- Not 97. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning
- Not 98. Storskadeutvecklingen
- Not 99. Försäkringsrörelsens lönsamhet
- Not 100. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär

- Not 101. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskuld

- Not 102. Placeringsverksamhetens riskposition
- Not 103. Känslighetsanalys av placeringsriskerna
- Not 104. Ränterisk

- Not 105. Valutarisk
- Not 106. Motpartsrisk

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

- Not 107. Förvaltade tillgångar i kapitalförvaltningen
- Not 108. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av fö
- Not 109. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal
- Not 110. Livförsäkringens lönsamhet
- Not 111. Fördelningen av Livförsäkringens placeringar
- Not 112. Känslighetsanalys av Livförsäkringens placeringar
- Not 113. Livförsäkringens ränteplacerings riskposition
- Not 114. Livförsäkringens placeringars valutarisk
- Not 115. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk

Noter till OP Gruppens bokslut

Not 1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut

1. Allmänt

Sammanlutningen av andelsbanker (nedan OP Gruppen) idkar bank- och försäkringsrörelse. Den är en sådan ekonomisk helhet som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (nedan andelsbankslagen) samt i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. I sammanslutningen ansvarar OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut i sista hand solidariskt för varandras skulder och förbindelser. OP Gruppen utgör inte en sådan koncern som avses i bokföringslagen eller en sådan finansiell företagsgrupp som avses i kreditinstitutslagen. OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker har inte ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna, vilket betyder att ett moderföretag inte kan utses för OP Gruppen.

OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag upprätta OP Gruppens konsoliderade bokslut. OP Andelslags direktion svarar för att bokslutet upprättas i överensstämmelse med bestämmelserna om upprättande av bokslut.

OP Andelslags hemvist är

OP Gruppen började 2014 tillämpa följande standarder och tolkningar:

- IFRS 10 "Koncernredovisning" baseras på nuvarande principer, dvs. att det bestämmande inflytandet avgör om ett visst företag ska konsolideras i moderföretagets koncernbokslut. Standarden innehåller nya föreskrifter för fall där det är svårt att konstatera om ett bestämmande inflytande finns eller inte. Till följd av ändringen i standarden ökade antalet företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut genom att de OP-Fastighetscentraler som andelsbankerna äger och olika fonder i fortsättningen ska konsolideras. I not 3 Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet redogörs för effekterna av ändringen i standarden.
- IFRS 11 "Samarbetsarrangemang" lägger större vikt på hur rättigheter och förpliktelser som följer av samarbetsarrangemang behandlas i bokföringen än på arrangemangens juridiska form. Det finns två typer av samarbetsarrangemang: gemensamma verksamheter och joint ventures. Dessutom förutsätter standarden att endast kapitalandelsmetoden används i rapporteringen av andelar av joint ventures. Ändringen hade ringa inverkan på OP Gruppens balansräkning och totalresultat. OP Gruppens fastighetsbolag har rapporterats som gemensamma verksamheter och de har konsoliderats med den proportionella konsolideringsmetoden. Till följd av konsolideringen minskade fordringarna på allmänheten i balansräkningen medan fastighetstillgångarna ökade i motsvarande grad. I not 3 Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet redogörs för effekterna av ändringen i standarden.

Helsingfors och dess registrerade adress är Industrigatan 1 b, PB 308, 00101 Helsingfors.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på adressen Väaksyvägen 4, PB 308, 00101 Helsingfors.

OP Andelslags direktion godkände att bokslutet offentliggörs 5.2.2015.

1.1 Grund för upprättande av bokslutet

OP Gruppens bokslut har upprättats enligt internationella IFRS-standarder (International Financial Reporting Standards). Vid upprättandet av bokslutet iaktas de IAS- och IFRS-standarder samt de SIC- och IFRIC-tolkningar, som gällde 31.12.2014. Med de internationella redovisningsstandarderna avses de standarder och tolkningar som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002. OP Gruppens skyldighet att upprätta bokslutet i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna baseras på lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens noter beaktar också de krav i finländsk bokföringslagstiftning och bolagslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna.

- IFRS 12 "Upplýsingar om andelar i andra företag" innehåller krav på uppgifter i noterna om olika andelar i andra företag såsom dotterföretag, intresseföretag, samarbetsarrangemang, strukturerade företag och andra företag som inte konsolideras. Den nya standarden utvidgade noterna 27 Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden och 55 Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter.
- IAS 32 Finansiella instrument: klassificering ändras i fråga om "Avdrag av finansiella tillgångar och skulder från varandra". Ändringen preciserade bestämmelserna om hur kvittningen av finansiella tillgångar och skulder kan presenteras och ökade tillämpningsanvisningarna för det. Ändringen hade inte någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.
- IAS 36 Nedskrivningar ändras i fråga om "Upplýsingar om återvinningsvärde för icke-finansiella tillgångar". Ändringen preciserade kraven på uppgifter i noterna om sådana enheter med kassaflöde som har varit föremål för nedskrivningar.
- IAS 39 Finansiella instrument: redovisning och värdering ändras i fråga om "Novation av derivat och fortlöpande tillämpning av säkringsredovisning". Ändringen gällde förutsättningarna för tillämpning av säkringsredovisning i fall där ett derivatinstrument överförs till clearing via centrala motparter. Standardändringen innebär att säkringsredovisningen kan fortsätta om vissa villkor uppfylls för överföringarna i fråga.
- Tolkningsen av IFRIC 21 "Offentliga avgifter" gällde hur skyldigheten att betala offentliga avgifter ska behandlas i bokföringen. Tolkningsen fastställde vilken händelse som ger upphov till en förpliktelse att bokföra en skuld för betalningen av en offentlig avgift. I OP Gruppen gällde tolkningsen bl.a. bokföringen av uppskjutna bankskatter och garantiavgifter till insättningsgarantifonden.

OP Gruppens konsoliderade bokslut är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, finansiella tillgångar som kan säljas, säkringsobjekt vid säkring av verkligt värde (för den risk som säkras) och förvaltningsfastigheter värderade till verkligt värde.

Uppgifterna i bokslutet anges i miljoner euro.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och standarden IAS 8 om redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel ska OP Andelslags direktion fastställa sådana bokslutsprinciper som inget bestäms om i de internationella redovisningsstandarderna. OP Andelslags direktion har i enlighet med det här fastställt principen att OP Gruppens redovisningstekniska moderföretag består av medlemsandelsbankerna.

OP Gruppen redovisar i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 information om kapitaltäckning enligt Pelare 3 som en del av sitt bokslut och i tillämpliga delar i sin verksamhetsberättelse.

1.2 Användningen av bedömningar

Upprättandet av bokslutet enligt IFRS-standarderna förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna. De redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och övervägning behandlas detaljerat nedan i avsnittet 1.8 "Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna".

1.3 Konsolideringsprinciper

1.3.1 Det redovisningstekniska moderföretaget

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens konsoliderade bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. Gruppens egna kapital utgörs av andelsbankernas egna kapital samt år 2013 dessutom av den del av Pohjola Bank Abp:s eget kapital som ägdes av andra än företaget som ingår i sammanslutningen. OP Andelslag fullföljde sitt offentliga uppköpserbjudande på alla aktier i Pohjola Bank Abp som det offentliggjorde februari 2014 och OP Andelslag antecknades 7.10.2014 som enda aktieägare i Pohjolas aktieägarförteckning. I enlighet med den här principen har för OP Gruppen bildats ett s.k. redovisningstekniskt moderföretag.

Det redovisningstekniska moderföretagets interna innehav, interna transaktioner, interna fordringar och skulder, interna vinstutdelningar och interna netton elimineras. Andelskapitalet utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in. OP Gruppens aktiekapital utgjordes 2013 av OP Gruppen utomstående aktieägars placeringar i aktiekapital i Pohjola Bank Abp.

1.3.2 Dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang

I OP Gruppens bokslut konsolideras boksluten för det redovisningstekniska moderföretaget och de företag som det har bestämmande inflytande i. OP Gruppen har bestämmande inflytande över ett företag när den är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning genom sitt engagemang i företaget och kan påverka

avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande över företaget (medräknat strukturerade företag). Största delen av dotterföretagen ägs helt av OP Gruppen, varvid gruppens bestämmande inflytande baserar sig på rösträtten.

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. De fonder som klassificerats som strukturerade företag har konsoliderats i gruppens bokslut då OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Förändringarna i bestämmande inflytande i de olika fondplaceringar som konsolideras i OP Gruppen följs upp kvartalsvis. Vid granskningen av det bestämmande inflytandet beaktas placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamheter samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Då OP Gruppens bestämmande inflytande upphör värderas det återstående innehavet enligt det verkliga värdet på den dag då inflytandet upphört och förändringen i det bokförda värdet resultatförs. Det här verkliga värdet används som ursprungligt bokfört värde då det återstående innehavet senare behandlas som intresseföretag, samföretag eller finansiella tillgångar. Dessutom behandlas belopp i ifrågavarande fond som tidigare bokförts bland övrigt totalresultat som om gruppen direkt hade överlåtit de tillgångar och skulder som ansluter sig till dem. Det här kan medföra att belopp som tidigare bokförts bland övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

Gruppens interna innehav har eliminerats med förvärvsmetoden. Det vederlag som getts och de tillgångar och övertagna skuldåtaganden i ett förvärvat bolag som kan särskiljas värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Den andel av anskaffningsvärdet som överskrider nettotillgångarna redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet är mindre än det verkliga värdet av nettotillgångarna, resultatförs differensen.

Utgifter i anslutning till förvärv kostnadsförs då de realiserats. En eventuell tilläggsköpesumma värderas till verkligt värde och klassificeras antingen som skuld eller eget kapital. En tilläggsköpesumma som klassificerats som skuld värderas till verkligt värde via resultaträkningen på rapportperiodens slutdag.

Intresseföretag som företag som hör till OP Gruppen har betydande inflytande i konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Ett betydande inflytande uppkommer i regel då gruppen innehar 20–50 procent av röstetalet i ett annat bolag eller då gruppen annars har betydande inflytande utan att ha bestämmande inflytande. Då kapitalandelsmetoden tillämpas redovisas en placering ursprungligen enligt anskaffningsvärde och den ökas eller minskas genom att bokföra placerarens andel av vinsten eller förlusten för tiden efter

placeringsobjektets anskaffningstidpunkt. OP Gruppens andelar av intresseföretag innehåller också den goodwill som fastställts vid anskaffningstidpunkten. Om koncernens andel av intresseföretagets förlust är större än placeringens bokförda värde, bokförs placeringen i balansräkningen till nollvärde och förluster som överstiger det bokförda värdet konsolideras inte, om gruppen inte förbundit sig till att uppfylla intresseföretagets förpliktelser. Kapitalinvesteringar som behandlats som intresseföretag värderas till verkligt värde i enlighet med det som IAS 28 tillåter.

Ett samarbetsarrangemang är ett arrangemang över vilket två eller fler parter har gemensamt bestämmande inflytande. Med gemensamt bestämmande inflytande avses att två eller flera parter i avtal reglerat att gemensamt utöva det bestämmande inflytandet över ett samarbetsarrangemang. Ett sådant inflytande föreligger endast när beslut om relevanta åtgärder kräver samtycke från samtliga parter som utövar det bestämmande inflytandet. Ett samarbetsarrangemang är antingen en gemensam verksamhet eller ett joint venture. Ett joint venture är ett arrangemang genom vilket gruppen har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. En gemensam verksamhet är ett arrangemang genom vilket gruppen har rätt till de tillgångar och har förpliktelser avseende de skulder som rör arrangemanget. Fastighetsbolagen konsolideras i OP Gruppens bokslut som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter och skulder som motsvarar OP Gruppens innehav.

Dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras från den tidpunkt då OP Gruppen har fått bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande. På motsvarande sätt konsolideras dotterföretag, intresseföretag eller samföretag som sålts under räkenskapsperioden till dess det bestämmande eller betydande inflytandet upphör.

Interna transaktioner, fordringar, skulder och vinstutdelningar elimineras då bokslutet upprättas.

1.3.3 Innehav utan bestämmande inflytande

Fördelningen av räkenskapsperiodens resultat mellan det redovisningstekniska moderföretagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande presenteras i resultaträkningen och fördelningen av totalresultatet presenteras i den separata rapporten över totalresultat. Räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet hänförs till innehav utan bestämmande inflytande också i de fall där det leder till att innehavet utan bestämmande inflytande blir negativt. Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande presenteras i balansräkningen som en del av det egna kapitalet. Om ett placeringsobjektets kapital inte uppfyller kraven för eget kapital i IAS 32, ska som skuld redovisas vilken andel av nettotillgångarna som utgörs av innehav utan bestämmande inflytande.

Innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till det objekt som förvärvas kan värderas till antingen det verkliga värdet eller som en relativ andel av nettotillgångarna hos det objekt som förvärvas. Värderingsprincipen fastställs separat för varje förvärv.

1.4 Poster i utländsk valuta

OP Gruppens bokslut upprättas i euro, som är moderföretagets funktionella valuta och rapportvaluta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens medelkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller -förluster på resultatposten Nettointäkter från handel.

Utländska dotterföretags resultaträkningar med annan funktionell valuta än euro omräknas till euro enligt räkenskapsperiodens medelkurs och balansräkningarna till kurserna på bokslutsdagen. De resulterande kursdifferenserna tas upp som omräkningsdifferens i övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Omräkningsdifferenserna från omräkningen av de poster av eget kapital som uppkommit efter att anskaffningsvärdet för utländska dotterföretag eliminerats efter förvärvet bokförs i övrigt totalresultat. Då ett dotterföretag säljs, bokförs de omräkningsdifferenser som uppkommit i resultaträkningen som en del av realisationsvinsten eller -förlusten.

1.5 Finansiella instrument:

1.5.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågavarande post

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris (t.ex. OTC-derivat), baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmall för respektive produkt. Värderingsmallarna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för olikvida produkter

är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmall avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en prissättningsmall som använder marknadspris, dvs. Day 1 profit/loss, periodiseras i resultaträkningen enligt avtalets giltighetstid. Den operativiserade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden.

Beloppet av olikvida finansiella tillgångar är obetydligt i OP Gruppens balansräkning.

Aurum Placeringsförsäkrings olikvida finansiella skulder (placeringsavtal) värderas med stöd av IAS 39 till verkligt värde. Vid beräkningen av placeringsavtalens verkliga värde tillämpas en värderingsmetod som beaktar bl.a. penningars tidsvärde och det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som utgör täckning.

Som objektiva belägg på en värdenedgång kan betraktas bl.a.:

- en betydande försvagning av en emittents resultat, rating, omslutning, betalningsbeteende eller affärsplaner samt negativa förändringar i emittentens ekonomiska omvärld eller verksamhetsmiljö
- ett bona fide-anbud att köpa samma eller identiska placeringar på marknaden under anskaffningsvärdet
- händelser eller omständigheter som avsevärt försvagar en emittents verksamhetsmöjligheter och fortlevnad (going concern), t.ex. negativa kassaflöden från verksamheten, otillräckliga kapital, litet driftskapital
- en gäldenärs konkurs eller annan ekonomisk omstrukturering blir sannolik
- en gäldenärs avtalsbrott
- en eftergift som beviljats en gäldenär
- en nedskrivning som bokförts tidigare
- den aktiva marknaden för ett finansiellt instrument har upphört

För egetkapitalinstruments del är dessutom en väsentlig eller långvarig värdenedgång under anskaffningsvärdet ett objektivt belägg på en värdenedgång.

De nedskrivningar som bokförts för värdenedgångar beskrivs närmare i samband med de olika klasserna av finansiella instrument.

1.5.3 Avtal om köp och försäljning av värdepapper

Inköpspriset för värdepapper som har köpts på ömsesidigt bindande återförsäljningsvillkor tas i balansräkningen upp som fordran i balansposter enligt motparten. Differensen mellan inköps- och återförsäljningspriset periodiseras som ränteintäkt på avtalets löptid.

Försäljningspriset för värdepapper som har sålts på ömsesidigt bindande återköpsvillkor tas upp som finansiell skuld i balansposter enligt motparten. Differensen mellan försäljningspriset och återköpspriset periodiseras som räntekostnad på avtalets löptid. Värdepapper som har sålts på återköpsvillkor och motsvarande värdepapper

Skuldernas värde kan dock inte vara mindre än avtalets återköpsvärde. De här avtalen har klassificerats till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

1.5.2 Värdenedgång hos finansiella tillgångar

Vid slutet av varje rapportperiod bedöms huruvida det finns objektiva belägg för att värdet har sjunkit på en post bland finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

Värdet på en finansiell tillgångspost har sjunkit, om det finns objektiva belägg på en värdenedgång till följd av en eller flera händelser efter det första redovisningstillfället av tillgångsposten och det här enligt tillförlitliga bedömningar inverkar på kassaflödet från de finansiella tillgångarna i framtiden.

som har ställts som marginalsäkerhet tas trots avtalet upp i den ursprungliga balansposten.

1.5.4 Kategorisering och redovisning av finansiella instrument i OP Gruppens balansräkning

De finansiella tillgångarna och skulderna kategoriseras i samband med det första redovisningstillfället i följande klasser: finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, lån och övriga fordringar, investeringar som hålls till förfall, finansiella tillgångar som kan säljas samt övriga finansiella skulder. Klassificeringen beror på för vilket syfte ifrågavarande finansiella tillgångar och skulder har förvärvats. Lån och övriga fordringar, placeringar som hålls till förfall samt övriga finansiella skulder värderas enligt det upplupna anskaffningsvärdet med effektivräntemetoden.

Köp och försäljning av finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, investeringar som hålls till förfall och finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i balansräkningen på avslutsdagen, dvs. den dag man förbinder

sig att köpa eller sälja en post som hör till de här finansiella tillgångarna eller skulderna. Skuldebrev som kategoriserats i klassen Lån och övriga fordringar redovisas som finansiella tillgångar på avslutsdagen och givna lån redovisas enligt den dag då kunden tar ut lånet.

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP Gruppen vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelse, insolvens och konkurs och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning. I balansräkningen kvittas OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter, och som clearas i den dagliga clearingprocessen med London Clearing House. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när den avtalsbaserade rätten till kassaflödena från en post bland de finansiella tillgångarna löper ut eller då rättigheterna har överförts till en annan part så att riskerna och förmånerna med innehavet har överförts i väsentlig omfattning. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen då skyldigheterna på basis av dem har uppfyllts och de har löpt ut.

1.5.4.1 Finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Balansposter som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel, derivatinstrument som innehas för handel, finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt skulder för av försäkringsbolag beviljade placeringsavtal utan rätt till av provning beroende tilläggförmåner. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen bokförs vid första redovisningstillfället till verkligt värde och transaktionsutgifterna bokförs som kostnader i resultaträkningen. En senare förändring i det verkliga värdet liksom realisationsvinster och realisationsförluster, ränteutgifter och räntekostnader samt utdelningar redovisas i resultaträkningen i en post som motsvarar deras karaktär.

1.5.4.1.1 Finansiella tillgångar och skulder för handel samt derivatinstrument

Som tillgångar som innehas för handel kategoriserats skuldebrev samt aktier och andelar som har förvärvats i syfte att dra nytta av förändringar i marknadspriserna på kort sikt. Skulder som innehas för handel är skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning). Som instrument som innehas för handel behandlas också alla derivatinstrument, förutom derivat som är identifierade och effektiva säkringsinstrument eller garantiavtal.

1.5.4.1.2 Finansiella tillgångar

som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Som finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen kategoriserats sådana finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället oåterkalleligt definieras som sådana.

De finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen är obligationslån. De administreras i enlighet med gruppens riskhanteringsprinciper och resultatet av dem värderas till verkligt värde för att en så korrekt och tidsenlig bild som möjligt ska fås av placeringsverksamheten. Rapporteringen till gruppens ledning sker till verkligt värde. Arten av rörelsen är placeringsverksamhet på längre sikt, varför de finansiella tillgångarna redovisas separat från de finansiella tillgångar som innehas för handel.

Till kategorin finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen hör också sådana sammansatta instrument i vilka man inte separat kan fastställa det verkliga värdet av ett inbäddat derivat samt placeringar i anslutning till fondanknutna försäkringar.

1.5.4.2 Lån och övriga fordringar

Med finansiella tillgångar som kategoriserats som lån och fordringar avses finansiella tillgångar som inte är derivat med ett fastställt eller fastställbart kassaflöde och som inte noteras på en aktiv marknad. Fordringar som ansluter sig till försäkringsavtal, avtal om skötsel av ersättningar och försäljning av placeringar redovisas under den här klassen.

Lån och övriga fordringar bokförs vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärdet, som är det verkliga värdet för det vederlag som getts, med tillägg av de transaktionskostnader som direkt kan allokeras till dem. Efter det första redovisningstillfället värderas lån och övriga fordringar enligt det upplupna anskaffningsvärdet.

Nedskrivningar av lån och övriga fordringar bokförs individuellt och gruppvis. Nedskrivningar beräknas individuellt, om beloppet av kundens åtaganden är betydande. I övrigt beräknas nedskrivningar gruppvis.

En nedskrivning bokförs då det finns objektiva belägg för att hela fordran inte kommer att kunna drivas in. Värdet av en fordran har försämrats om det uppskattade nuvärdet av det framtida kassaflödet från fordran – med beaktande av säkerheten – är mindre än summan av det bokförda värdet av krediten och kreditens obetalda räntor. Det framtida kassaflödet diskonteras med kreditens ursprungliga effektiva ränta. Om krediten har rörlig ränta, används den avtalsenliga räntan

vid granskningstidpunkten som diskonteringsränta. Storleken på den nedskrivning som resultatförs utgörs av differensen mellan lånets bokföringsvärde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde.

Processen för bedömning av nedskrivningar sker i två steg. Nedskrivningarna bedöms individuellt för betydande lån och fordringar. Om lån och andra fordringar inte granskas individuellt, hör de till gruppvisa nedskrivningar. Som gruppvisa nedskrivningar bokförs de förluster som uppkommit men ännu inte rapporterats och som ännu inte kan hänföras till ett bestämt kundlån. En gruppvis nedskrivning baserar sig på en statistisk modell som används för att beräkna det ekonomiska kapitalkravet. Modellen är härledd ur modellen för förväntade förluster i kapitaltäckningsanalysen, som har justerats att motsvara IFRS-kraven. De största justeringarna gäller de myndighetsgränser som ställts upp för kapitaltäckningen samt hur händelser som ger upphov till förluster uppkommer. I modellen grupperas fordringarna i ratingklasser enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller. En gruppvis nedskrivning beräknas på basis av den förväntade förlusten ratingklassvis. Dessutom beaktas i beräkningen de diskonterade nuvärdena på säkerheterna samt den tidigare genomsnittliga förlustutvecklingen.

Om betalningsplanen för en kredit ändras, klassificeras orsaken till ändringen och allvarlighetsgraden med en intern skala. En del ändringar i betalningsplanerna sker inom hanteringen av kundrelationer och de beror inte på att kundens betalningsförmåga har försvagats. De här ändringarna inverkar inte på bokföringen av nedskrivningar. I vissa fall ges eftergifter i fråga om lånevillkoren på grund av att kunders betalningsförmåga försämrats, t.ex. amorteringsfrihet för en begränsad tid eller andra omstruktureringar av krediter, för att trygga kundens betalningsförmåga och begränsa kreditrisken hos åtagandena. Sådana omförhandlade krediter rapporteras som problemfordringar. Ändringar i betalningsplaner som beror på att kundens betalningsförmåga har försvagats inverkar tillsammans med de övriga kriterierna försvagande på kundens kreditklass och ökar därmed beloppet på den gruppvisa nedskrivningen. Ändringar i betalningsplaner med den högsta allvarlighetsgraden inverkar också på hur krediterna styrs till den individuella nedskrivningsprövningen. Om kunden har följt den nya betalningsplanen och ingen individuell nedskrivning bokförts för kundens åtaganden, avskrivs den ur klassen problemfordringar. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Lån och fordringar klassificeras i noterna för bedömningen av kreditens kvalitet också enligt hur gäldenären förväntas klara av sina kommande betalningsförpliktelser. Ett lån klassificeras som nödlidande ("non-performing") då betalningar av det har förfallit för mer än 90 dagar sedan, kunden

har klassificerats med gruppens interna rating med 12 klasser till någon av de två svagaste klasserna (11 eller 12) eller då en individuell nedskrivning har gjorts för lånet. I övriga fall klassificeras lånet som icke nödlidande ("performing").

Både individuella och gruppvisa nedskrivningar redovisas på separata nedskrivningskonton, och de bokförs som avdrag från balansposten för fordringar. Nedskrivningarna bokförs i resultaträkningen på posten Nedskrivningar av fordringar. Efter nedskrivningen fortsätter räntan att intäktsföras på det nedskrivna beloppet.

Ett lån tas bort ur balansräkningen då alla indrivningsåtgärder har slutförts, då lånevillkoren ändras väsentligt (t.ex. återfinansiering) eller då ledningen så annars har beslutat. Betalningar som erhålls efter det här bokförs som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar. Om det finns objektiva belägg för att betalningsförmågan hos en kund har förbättrats, bedöms beloppet av de tidigare bokförda nedskrivningarna på nytt, och de förändringar som den förbättrade betalningsförmågan medför bokförs i resultaträkningen.

1.5.4.3 Investeringar som hålls till förfall

Investeringar som hålls till förfall är finansiella tillgångar som inte är derivat med ett fastställt eller fastställbart kassaflöde och som har förvärvats med avsikt att hållas till förfall. Investeringar som hålls till förfall upptas vid första redovisningstillfället i bokföringen till verkligt värde, med tillägg av transaktionsutgifterna. Senare behandlas de i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet.

Nedskrivningar av investeringar som hålls till förfall granskas enligt samma principer som nedskrivningar av lån och fordringar. Som nedskrivning av skuldebrev bokförs differensen mellan skuldebrevens bokförda värde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde.

Ur klassen finansiella tillgångar som hålls till förfall säljs placeringar endast i de undantagsfall som nämns i standarden IAS 39.

1.5.4.4 Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är finansiella tillgångar som inte är derivat och som inte har inkluderats i de ovan nämnda kategorierna av finansiella tillgångar, men som kan säljas före förfalldagen. Finansiella tillgångar som kan säljas består av skuldebrev samt aktier och andelar.

Finansiella tillgångar som kan säljas bokförs vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats

för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värdeförändringar bokförs i övrigt totalresultat, varifrån de bokförs i resultaträkningen, då tillgångsposten tas bort från balansräkningen eller då det finns objektiva belägg för att dess värde har sjunkit.

I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för skuldebrevs del till exempel en avsevärd negativ förändring i emittentens kreditriskklassificering eller för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde.

Om ett värdepappers marknadsvärde ytterligare sjunker efter att en nedskrivning gjorts, redovisas en nedskrivning i resultaträkningen.

Om det verkliga värdet av ett nedskrivet skuldebrev som kategoriserats som finansiella tillgångar som kan säljas senare stiger, och det finns objektiva belägg för att värdestegringen ansluter sig till en händelse efter nedskrivningen, återförs nedskrivningen och redovisas i resultaträkningen. Om det verkliga värdet av ett egetkapitalinstrument senare stiger, redovisas värdestegringen bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat.

Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras enligt effektivräntemetoden bland ränteintäkter på lånets uppskattade löptid.

1.5.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut.

1.5.6 Övriga finansiella skulder

I kategorin Övriga finansiella skulder upptas övriga finansiella skulder än finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Övriga finansiella skulder är insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder. Övriga finansiella skulder bokförs i balansräkningen på likviddagen och behandlas i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet efter det första redovisningstillfället.

Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland räntekostnader på lånets uppskattade löptid.

1.5.7 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten kategoriseras som säkrande derivat och derivat som innehåses för handel och de består av räntederivat, valutaderivat, aktiederivat, råvaruderivat

och kreditderivat. Derivatet värderas alltid till verkligt värde.

1.5.7.1 Säkringsinstrument

OP Gruppen har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan kategoriseras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan OP Gruppen tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prISRISKEN enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet.

Kontrakten kan inte i bokföringen behandlas i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. OP Gruppen har derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

Det verkliga värdet på OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter clearas dagligen med kontantbetalning. I balansräkningen kvittas de här clearade derivaten och de syns som nettot av förändringen i kontanta medel. Övriga derivat redovisas i balansräkningen enligt bruttoprincipen, varvid de positiva värdeförändringarna redovisas bland Derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland Derivatinstrument under skulder.

1.5.7.2 Derivat som innehåses för handel

Differensen mellan erhållna och betalda räntor på derivatinstrument som innehåses för handel upptas bland räntenettot, och motsvarande resultatregleringsräntor upptas i övriga tillgångar och övriga skulder. Värdeförändringar i derivat som innehåses för handel bokförs på resultatposten "Nettointäkter från handel", "Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse" eller "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse". Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen redovisas som tillgångar i posten "Derivatinstrument, tillgångar" eller "Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse" eller "Tillgångar i livförsäkringsrörelse" och de negativa i posten "Derivatinstrument, skulder", "Skulder för skadeförsäkringsrörelse" eller "Skulder för livförsäkringsrörelse".

De s.k. inbäddade derivat som hör till emitterade strukturerade lån och vissa kreditavtal avskiljs från värdavtalet och värderas i balansräkningen till verkligt värde. Förändringar i det verkliga värdet av de här inbäddade derivaten och säkringsinstrumenten bokförs bland Räntenetto.

1.5.8 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet eller kassaflödet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver motsvarande förändring hos det säkrade objektet helt eller delvis.

Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentationen innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80-125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den portfölj som utgör säkringsobjekt.

I säkringsredovisningen tillämpas inte en makrosäkringsmodell och inte den s.k. "carve-out"-modell i IAS 39 som EU tillåter.

1.5.8.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom egna emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslånportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. Som säkringsinstrument används ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar). Säkringen av aktie- och valutarisken gäller skade- och livförsäkringens aktiefondsplaceringar.

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Också tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde och förändringarna i verkligt värde resultatförs.

I säkringsredovisning av verkligt värde bokförs värdoförändringar i säkringsinstrumentet och det säkrade instrumentet i bankrörelsen på resultatposterna Räntenetto (krediter och egna emissioner) och Nettointäkter från placeringsverksamhet (obligationslån bland finansiella tillgångar som kan säljas). I skade- och livförsäkringsrörelsen bokförs de bland Nettointäkter från placeringsverksamhet (fondplaceringar bland finansiella tillgångar som kan säljas).

1.5.8.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet

från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används främst ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den ineffektiva andelen resultatförs. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

1.6 Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehas för att generera hyresintäkter eller värdestegring. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning används av ägarföretaget eller dess personal. Den andel som används av ägarföretaget eller dess personal räknas dock inte som förvaltningsfastighet då andelen kan säljas separat. I OP Gruppens balansräkning redovisas förvaltningsfastigheterna som investeringstillgångar, tillgångar i skadeförsäkringsrörelse och tillgångar i livförsäkringsrörelse.

Förvaltningsfastigheterna redovisas första gången i balansräkningen till anskaffningsvärdet, medräknat transaktionsutgifterna. Efter det första redovisningstillfället värderas de till verkligt värde. Också förvaltningsfastigheter som är under byggnad värderas till verkligt värde förutsatt att det verkliga värdet kan bestämmas tillförlitligt. Förändringarna i det verkliga värdet bokförs i resultaträkningen på antingen nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse, nettointäkter från livförsäkringsrörelse eller nettointäkter från förvaltningsfastigheter inom placeringsverksamheten.

Om ingen jämförbar marknadsinformation om realiserade köpesummor för fastigheter som motsvarar det objekt som ska värderas finns att få, används som grund för bestämningen av verkligt värde på affärs-, kontors- och industrifastigheter avkastningskalkylering och interna kalkylmodeller som baserar sig på objektvis nettoavkastning. Vid kalkyleringen av avkastningsvärdet används såväl gruppintern som gruppextern information. Objektets nettointäkt bildas av differensen mellan hyresintäkter och underhållskostnader, och den baseras på avkastningen från gällande hyresavtal eller, om gällande hyresavtal inte finns, på genomsnittliga marknadshyror. De kostnader som dras av från intäkterna baseras främst på realiserade kostnader. Vid kalkyleringen beaktas också ett antagande om objektets underutnyttjande. För beräkningen av avkastningsvärdet skaffas information om

marknadshyror och kostnadsnivåer från såväl gruppens egen expertis som externa källor. Avkastningskraven på förvaltningsfastigheter bestäms enligt objektets syfte, läge och skick/tidsenlighet. Kraven baserar sig på marknadsinformation från KTI Kiinteistötieto Oy.

Det verkliga värdet av bostäder och markområden bedöms i huvudsak enligt affärsvärdesmetoden på basis av realiserade köpesummor för motsvarande objekt och OP Gruppens interna expertis. I värdet på obebyggda tomter beaktas planläggnings- och marknadsläget vid värderingstidpunkten. Det verkliga värdet på de viktigaste objekten baserar sig på värderingsinstrument som upprättats av externa AFV-auktoriserade värderare. Externa värderare använder en kassaflödesanalys som bas för sina värderingar.

1.7 Immateriella tillgångar

1.7.1 Goodwill

Den goodwill som uppkommer vid rörelseförvärv efter 1.1.2010 redovisas i det belopp, med vilket det vederlag som getts, det verkliga värdet av innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till föremålet för förvärvet och det tidigare innehavet sammanlagt överstiger gruppens andel av det verkliga värdet av den nettoförmögenhet som förvärvats.

Vid förvärv som skett tidigare motsvarar goodwill den andel av anskaffningsvärdet som överstiger gruppens andel av det verkliga värdet till nettobelopp vid förvärvstidpunkten för tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som kan särskiljas.

Goodwillen prövas årligen med hänsyn till ett eventuellt nedskrivningsbehov. För nedskrivningsprövningen allokeras goodwill till enheter med kassaflöde, som utgörs av antingen rörelsegrenar eller företag som hör till dem. Goodwillen värderas enligt det ursprungliga anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade nedskrivningar.

1.7.2 Värdet av det förvärvade försäkringsbeståndet

Av det försäkringsbestånd som förvärvats bokförs en immateriell tillgång som motsvarar värdet av det försäkringsbestånd som förvärvats då försäkringsbeståndet förvärvas antingen direkt av ett annat försäkringsbolag eller via ett dotterföretag. Det verkliga värdet av de försäkringsavtal som förvärvats fastställs genom att bedöma nuvärdet av det framtida kassaflödet enligt försäkringsbeståndet vid förvärvstidpunkten. Vid det första redovisningstillfället delas det verkliga värdet av försäkringsavtal som förvärvats i två delar, dvs. i skuld som härrör från försäkringsavtal, som värderas enligt de principer som ska tillämpas vid förvärvstidpunkten, och i en immateriell tillgång. Efter förvärvet bokförs den immateriella tillgången, beroende på affärsrörelsen, antingen med degressiva avskrivningar eller med linjära avskrivningar

som en kostnad under den uppskattade nyttjandetiden för de avtal som förvärvats. Nyttjandetiden justeras årligen och värdet avskrivs inom skadeförsäkringen på 1–4 år och inom livförsäkringen på 15 år. De immateriella tillgångarna prövas årligen i samband med förlustprövningen av skulden.

1.7.3 Aktiverade anskaffningsvärden för försäkringsavtal

OP Gruppen aktiverar i skadeförsäkringsrörelsen i Baltikum sådana provisionsutgifter o.dyl. utgifter som hänför sig till anskaffningen av nya försäkringsavtal eller förnyandet av gällande avtal. Den immateriella tillgång som uppkommer avskrivs med linjära avskrivningar under avtalens nyttjandetid. De immateriella tillgångarna nedskrivningsprövas årligen i samband med förlustprövningen av skulden.

1.7.4 Kundrelationer

De kundrelationer som förvärvats genom rörelseförvärv och som kan särskiljas värderas vid förvärvet till verkligt värde. Den immateriella tillgång som uppkommer av kundrelationerna avskrivs med linjära avskrivningar som kostnader inom den uppskattade nyttjandetiden. Nyttjandetiden för kundrelationer som OP Gruppen förvärvat uppskattas till 5–13 år.

1.7.5 Varumärken

De varumärken som kan särskiljas och som förvärvats genom rörelseförvärv värderas vid förvärvet till verkligt värde. De här varumärkenas nyttjandetid har uppskattats till obegränsad, eftersom de inverkar på ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid. Värdet på varumärken prövas årligen med hänsyn till om ett nedskrivningsbehov föreligger.

1.7.6 Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningarna kostnadsförs för dataprogram och licenser inom 2–10 år och för övriga immateriella tillgångar i regel inom 5 år. Utgifter för utvecklingen av immateriella tillgångar som uppkommit internt (programvara) aktiveras från och med det att det konstaterats att programvaran ger ekonomisk nytta i framtiden. En tillgång avskrivs från det att den är färdig att användas. Avskrivningstiden är i regel 3–10 år. Behovet av nedskrivningar av tillgångar som ännu inte är färdiga att användas prövas årligen.

1.8 Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För markområden görs inga avskrivningar. Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens bokförda värde endast, om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats.

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	20–50 år
Reservkraftverk och generatorer	15 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
ADB-utrustning	3–5 år
Bilar	5–6 år
Övriga materiella tillgångar	3–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta.

1.8.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

I samband med varje bokslut bedöms om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov av tillgången. Om det finns sådana tecken, uppskattas återvinningsvärdet för ifrågavarande tillgångspost. Oberoende av om sådana tecken finns eller inte, uppskattas återvinningsvärdet årligen för tillgångar i arbete, goodwill och sådana immateriella tillgångar, vilkas nyttjandetid är obegränsad (varumärken). Om en tillgångsposts bokförda värde är större än det återvinningsvärde som uppskattats i framtiden, bokförs den överskridande delen som en kostnad.

Återvinningsvärdet utgörs av det verkliga värdet av tillgångsposten med avdrag för de utgifter som följer av försäljningen (nettoförsäljningspriset) eller bruksvärdet, om det är högre. Strävan är att bestämma återvinningsvärdet via nettoförsäljningspriset på en tillgångspost. Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris, fastställs bruksvärdet för tillgångsposten. Bruksvärdet utgörs av nuvärdet av det framtida kassaflöde som tillgångsposten förväntas ge upphov till. Som diskonteringsränta används den ränta som fastställts före skatt och som beskriver marknadens uppfattning av penningarnas tidsvärde och de särskilda risker som ansluter sig till tillgångsposten. Nedskrivningsbehovet hos de tillgångsposter som enligt det som nämnts ovan har prövats årligen bestäms alltid via en kalkylering av bruksvärdet.

Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris för tillgångsposten och om tillgångsposten inte ger upphov till ett självständigt kassaflöde som är oberoende av andra tillgångsposter, fastställs nedskrivningsbehovet via den enhet, dvs. den rörelsegren eller ett företag som hör till rörelsegrenen, som genererar kassaflödet och till vilken tillgångsposten hör. I så fall jämförs de bokförda värdena av de tillgångsposter som

hör till enheten med hela återvinningsvärdet av den enhet som ger upphov till kassaflöde.

En nedskrivning återförs, om en förändring har inträffat i omständigheterna och återvinningsvärdet har förändrats från tidpunkten för bokföringen av nedskrivningen. En nedskrivning återförs inte till ett belopp som är större än vad tillgångens bokförda värde skulle vara om nedskrivningen inte hade gjorts. Nedskrivningar som gjorts av goodwill återförs under inga omständigheter.

1.9 Leasingavtal

Leasingavtalen liksom de hyresavtal som ingår i olika arrangemang kategoriseras vid den tidpunkt då avtalen ingås som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen kategoriseras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal tas upp i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran bokförs till det belopp som är lika stort som leasingavtalets nettoinvestering. Den finansiella intäkt som avtalet ger bokförs bland ränteintäkter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och motsvarande finansiella leasingkulder bland övriga skulder. Leasade tillgångar tas enligt avtalets begynnelsepunkt upp som tillgångar i balansräkningen och som skulder till ett belopp som är lika stort som den leasade tillgångens verkliga värde eller det lägre nuvärdet av minimileasingavgifterna. Avskrivningar av tillgångar som bokförts bland materiella tillgångar görs under nyttjandetiden eller den kortare leasingperioden. Räntorna bokförs som räntekostnader så att varje räkenskapsperiod belastas med ett belopp

som motsvarar en fast räntesats för den skuld som återstår under respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och leasingintäkterna bokförs som jämna poster under leasingperioden. Leasingavgifter för tillgångar som leasats med operationella leasingavtal tas upp som kostnader i resultaträkningen i jämnstora poster under leasingperioden.

1.10 Ersättningar till anställda

1.10.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda i OP Gruppens företag sköts antingen av pensionskassan OP-Eläkekassa eller med försäkringar som tecknats i ett försäkringsbolag. Vissa företag i OP Gruppen har arrangerat ett tilläggs pensionsskydd för sina arbetstagare via antingen pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö eller ett försäkringsbolag.

Inom OP Gruppen finns både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. De pensionsplaner som sköts av OP-Eläkekassa betraktas som förmånsbestämda till den del som medel fonderats för invalidpensioner och ålderspensioner. De pensionsplaner som sköts av ett försäkringsbolag kan vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda. Pensionsplanerna i OP-Eläkesätiö är helt och hållet förmånsbestämda.

Förvaltningskostnaderna bokförs på resultatposten "Personalkostnader". Försäkringspremierna för de avgiftsbestämda pensionsplanerna betalas till försäkringsbolaget och bokförs som kostnad för den räkenskapsperiod som debiteringen gäller. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna finns inga andra betalningsskyldigheter.

De förmånsbestämda planerna i försäkringsbolag, OP-Eläkekassa och OP-Eläkesätiö finansieras med avgifter som grundar sig på aktuariella kalkyler.

I förmånsbestämda pensionsplaner tas som skuldpost upp nuvärdet av de förpliktelser som föranleds av planen på bokslutsdagen minskat med det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna.

Skyldigheterna för de förmånsbestämda pensionsplanerna har räknats skilt för respektive plan. Beräkningen har gjorts med metoden Projected Unit Credit Method. Pensionsutgifterna bokförs som kostnader för personernas anställningstid på basis av beräkningar av behöriga aktuarier. Den diskonteringsränta som använts vid beräkningen av nuvärdet av pensionsplanerna har bestämts på basis av marknadsavkastningen på rapporteringsperiodens slutdag för högklassiga obligationslån som företag emitterat.

Posterna som uppkommer av omvärderingen av pensionsplaner bokförs i övrigt totalresultat för den period då de uppkommit. Då de poster som uppkommer genom omvärderingen bokförs bland totalresultatet resultatförs posterna inte längre under senare räkenskapsperioder.

Åtstramningar av pensionsplaner bokförs vid transaktionstidpunkten.

1.10.2 Ledningens långsiktiga ersättningar

OP Gruppen har ett kortsiktigt och ett långsiktigt ersättningssystem för ledningen, enligt vilket de personer som omfattas av respektive system kan få en ersättning antingen enbart i kontanter eller delvis i form av en kombination av debenturlån som OP satt i omlopp och kontanter för de arbetsuppgifter som respektive person utfört under intjänings- och bindingsperioden. Det uppskattade maximibeloppet för ersättningssystemet beräknas vid den tidpunkt då systemet beviljats. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Beloppet av de ersättningar som realiserats enligt de mål som nåtts granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigering görs bland upplupna kostnader.

1.11 Försäkringsrörelsens tillgångar och skulder

1.11.1 Kategorisering av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen

Kategoriseringen av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen redogörs för i avsnittet Kategorisering och redovisning i OP Gruppens balansräkning.

1.11.2 Kategorisering och indelning av avtal som försäkringsbolag beviljat

Försäkringsavtal är avtal med vilka man på det sätt som definierats i standarden IFRS 4 överför en betydande försäkringsrisk från avtalets innehavare till försäkringsbolaget. Övriga avtal, som bolaget får bevilja med stöd av sitt verksamhetstillstånd, är placeringsavtal. Om en betydande försäkringsrisk inte hänförs sig till ett avtal vid bokslutstidpunkten, men avtalets innehavare har rätt att ändra avtalet så att en betydande försäkringsrisk överförs på bolaget genom avtalet, klassificeras avtalet som ett försäkringsavtal. Avtal kategoriseras avtalsvis eller enligt avtalslag, vilkas risker är homogena. Om flera avtal ingås samtidigt med en och samma motpart eller om avtalen är avhängiga av varandra, behandlas avtalen emellertid gemensamt.

I försäkringsavtal skiljs inte spar- och försäkringsdelen från varandra för behandlingen.

Nästan alla avtal som skadeförsäkringsbolagen beviljat är försäkringsavtal. Avtal där differensen mellan realiserade och förväntade skador jämnas ut med en tilläggspremie, och som inte innehåller försäkringsrisk, har kategoriserats som placeringsavtal.

I kapitaliseringsavtal som beviljats av livförsäkringsbolagen ingår ingen försäkringsrisk, de kategoriserar därför som placeringsavtal. Alla Aurum Placeringsförsäkrings pensionsavtal är placeringsavtal, för de innehåller ingen betydande försäkringsrisk och försäkringstagaren har inte rätt att ändra avtalen så att de skulle innehålla en sådan risk.

Försäkringsavtalen delas enligt avtalens risker in i grupper så att avtalens risker är homogena i varje grupp. Vid indelningen av skadeförsäkringsavtal beaktas dessutom försäkringsobjektet, olikheter i avtalsperiodernas längd eller i fråga om den genomsnittliga tiden från det att ett försäkringsfall har inträffat fram till dess att skadan är slutreglerad (skaderegleringstid). I livförsäkringen beaktas huruvida försäkringen allkoerar besparingar, hur de uppkomna besparingarnas avkastningskomponent bestäms samt om avtalet är en livsfalls- eller dödsfallsförsäkring eller en invaliditetsförsäkring. Huvudgrupperna för försäkringsavtalen är kortvariga skadeförsäkringsavtal, långvariga skadeförsäkringsavtal och livförsäkringsavtal.

Giltighetstiden för kortvariga skadeförsäkringsavtal är i allmänhet 12 månader eller mindre, mycket sällan över två år. I synnerhet försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar och lagstadgade olycksfallsförsäkringar är i allmänhet fortlöpande årsförsäkringar som betraktas som kortvariga.

Som långvariga skadeförsäkringsavtal klassificeras de försäkringsavtal vilkas genomsnittliga giltighetstid är minst två år. Sådana försäkringar är allframtidförsäkringar samt sådana byggförsäkringar som avses i lagen om bostadsköp.

Livförsäkringsavtal är sparbetonade livförsäkringar med engångspremie eller fortlöpande premie, där det är meningen att försäkringsbeloppet ska betalas ut då försäkringen upphör, individuella pensionsförsäkringar, gruppensionsförsäkringar som kompletterar det lagstadgade pensionsskyddet samt riskförsäkringar som huvudsakligen beviljats i händelse av dödsfall eller invaliditet. Besparingarna i liv- och pensionsförsäkringarna kan antingen ha beräkningsränta och rätt till en av prövning beroende andel av bolagets överskott eller vara fondanknutna så att placeringsrisken har överförts till försäkringstagarna.

1.11.3 Kategorisering och värdering av avtal som försäkringsbolag beviljat

Avtal bokförs då bolagets skyldighet att betala ersättning för dem vid ett eventuellt försäkringsfall börjar.

Försäkringsavtal och placeringsavtal där avtalets innehavare har rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner eller till att överföra sina besparingar till beräkningsränta, och därmed få rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner, värderas och behandlas i enlighet med försäkringsavtalsstandardens IFRS 4. Övriga placeringsavtal värderas enligt standarden IAS 39.

Merparten av den skuld som uppkommer av avtal som beviljats av försäkringsbolagen och som ska värderas enligt försäkringsavtalsstandardens beräknas enligt nationella bokslutsprinciper. Utjämningsbeloppet inkluderas dock inte i skulden men beaktas i det egna kapitalet. Dessutom värderas en del av försäkringssskulden med beaktande av marknadsräntan vid granskningstidpunkten.

Skulden består av premieansvaret och ersättningsansvaret. Livförsäkringens premieansvar utgörs av den nettoskuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och driftskostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller och avdraget av framtida försäkringspremier. Skadeförsäkringens premieansvar utgörs av den skuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och övriga kostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller. Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

1.11.3.1 Värdering av avtal som skadeförsäkringsbolag beviljat

Under försäkringsavtalets giltighetstid intäktsförs försäkringspremierna i regel i relation till tidens förlopp. Vid byggförsäkringar och allframtidförsäkringar sker intäktsföringen emellertid i relation till hur försäkringsrisken fördelas. För de här försäkringarna intas den andel av premieinkomsten som hänför sig till tiden efter bokslutsdagen i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier och periodiseras som premieinkomst i förhållande till risken för avtalets giltighetstid.

Ersättningar som betalas till kunderna samt direkta och indirekta kostnader som skaderegleringen förorsakar upptas som försäkringsersättningar utgående från den tidpunkt då skadan inträffade. För sådana ersättningar för inträffade skador som fortfarande är obetalda vid bokslutstidpunkten och skaderegleringskostnaderna för dem – även för sådana skadors del som ännu inte anmälts – görs en avsättning i posten avsättningar för oreglerade skador. I avsättningarna för oreglerade skador ingår såväl avsättningar för specifika skador som avsättningar för statistiska skador. Den i avsättningarna för oreglerade skador ingående avsättningen för ännu orealiserade skaderegleringskostnader för redan inträffade skador grundar sig på uppskattade kostnader för skadereglering.

Avsättningen för ej intjänade premier i den lagstadgade byggfelsförsäkringen och allframtidförsäkringen samt avsättningen i anslutning till ersättningar som betalas ut i pensionsform beräknas genom diskontering. Den diskonteringsränta som koncernen tillämpar är fast under hela pensionstiden. Vid fastställandet av diskonteringsräntan beaktas den allmänna ränteutvecklingen. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå. Den ökning av skulden som förorsakas av att tid förflutit (upplösning av diskonteringen) redovisas i resultaträkningen som en separat post bland nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse under övriga skadeförsäkringsposter. Ränterisken för skadeförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat som i balansräkningen värderas till verkligt värde och värdeförändringen resultatförs. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden eftersom förmånen från derivat används för kassaflöden från ersättningar som betalas för avtalen.

1.11.3.2 Värdering av avtal som livförsäkringsbolag beviljat

Den andel av premieinkomsten som för riskförsäkringar hänför sig till tiden efter bokslutsdagen, med avdrag av premier som eventuellt inte betalats in, intas i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier.

Skulden för försäkringsavtal i sparform beräknas som kapitalvärdet av framtida förmåner, kostnaderna i anslutning till förvaltningen av försäkringsavtalet och framtida premier. Vid beräkningen av kapitalvärdet används främst ränteintensiteten, dödlighetsintensiteten, sannolikheten för invaliditet och antagna driftskostnader. De kundåterbärningar som upphört beaktas då skulden beräknas.

Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

Skuldens diskonteringsränta uppgår enligt försäkringsbolagslagen högst till den ränta som använts vid premiesättningen av försäkringen. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå.

På bolagets risk finns besparingar där den garanterade räntesatsen är 1,5–4,5 %. För avtal med en garanterad räntesats på 4,5 % har försäkringsskulden kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden är beräkningsräntan 3,5 %. Dessutom har diskonteringsräntan med hjälp av räntekompletteringar beräknats för en bestämd tid. Annars utgörs beräkningsräntan för diskonteringen av

den garanterade räntesatsen. Livförsäkringens ersättningsansvar diskonteras inte.

Ränterisken för livförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat som i balansräkningen värderas till verkligt värde och värdeförändringen resultatförs. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden eftersom förmånen från derivat används för kassaflöden som garanterats i avtalen.

Vid värderingen av skulden för fondanknutna försäkringsavtal och placeringsavtalen är ett centralt antagande att försäkringen gottskrivs som intäkt med avkastningen till marknadsvillkor för de tillgångar som täcker försäkringsskulden.

En del placeringsavtal värderas enligt standarden IAS 39. Den största placeringsavtalsklassen är pensionsavtal som beviljats av Aurum Placeringsförsäkring.

Placeringsavtalen tas upp i balansposten "Skulder för livförsäkringsrörelse" som en del av de finansiella skulderna.

1.11.4 Förlustprovning av skulder som hänför sig till försäkringsavtalen

På bokslutsdagen görs en bedömning av om den i balansräkningen upptagna skulden är adekvat. Vid provningen används de vid provningstidpunkten föreliggande uppskattningarna av det framtida kassaflödet från försäkringsavtalen. Om bedömningen visar att det bokförda värdet av den skuld som försäkringsavtalen ger upphov till efter avdrag för immateriella tillgångar i anslutning till aktiverade anskaffningsvärden för försäkringsavtalen inte är adekvat, upptas underskottet i resultatet i första hand genom att man gör en extra avskrivning på immateriella tillgångar och i andra hand genom att man ökar skuldens belopp.

1.11.5 Premieinkomst

Premieinkomsten som ingår bland nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse i resultaträkningen är ett vederlag för det försäkringsskydd som börjat under perioden.

Från premieinkomsten har dragits av premieskatten, men inte provisioner och arvoden och inte heller kreditförluster avseende premiefordringar.

Premierna från skadeförsäkringsavtal bokförs som premieinkomst i början av försäkringsperioden.

Premierna från livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal bokförs i premieinkomsten så att inga försäkringsfordringar uppkommer för andra avtal än förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar. Från premieinkomsten görs inte avdrag för arvoden och provisioner och inte heller för kreditförluster.

1.11.5.1 Fordringar och skulder i anslutning till försäkringsavtal

Skadeförsäkringens premiefordringar redovisas vid början av försäkringsperioden när rätten till fordran uppstår. Fordringarna utgörs i huvudsak av fordringar på försäkringstagare och endast i ringa mån av fordringar på försäkringsrepresentanter. Förutbetalda premier upptas i Skulder för skadeförsäkringsrörelsens och livförsäkringsrörelse i posten "Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet".

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på skadeförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att värdet av en fordran har minskat, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultaträkningen. Från fordringarna dras av såväl de nedskrivningar som konstaterats vara definitiva (kreditförluster) som de nedskrivningar som konstaterats statistiskt på basis av indrivningsskedet för debiteringen.

1.11.6 Skadegods och regressfordringar

Regressfordringar och skadegods som övergått i bolagets ägo upptas till sitt verkliga värde under "Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse" i balansräkningen i samband med att ersättningarna betalas ut.

1.11.7 Återförsäkringsavtal

Med återförsäkring som tecknats av OP Gruppen avses ett avtal som uppfyller kriterierna för ett försäkringsavtal och på basis av vilket OP Gruppen kan få ersättningar från ett annat försäkringsbolag i det fall att OP Gruppen själv blir ersättningsansvarig på basis av andra försäkringsavtal.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på återförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att OP Gruppen eventuellt inte kommer att få alla penningbelopp som den har rätt till enligt villkoren för avtalet, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultaträkningen till en nivå som motsvarar återvinningsvärdet.

I skadeförsäkringen intas prestationer som erhålls på basis av återförsäkringsavtal i balansräkningen antingen under "Lån och övriga fordringar" eller "Återförsäkringsverksamhet". Den sistnämnda posten motsvarar återförsäkrarnas andel av avsättningarna för ej intjänade premier och oreglerade skador gällande de försäkringsavtal som OP Gruppen återförsäkrat. De poster som intagits under "Lån och övriga fordringar" är fordringar av mera kortfristig natur. Obetalda premier till återförsäkrare upptas i Skulder för skadeförsäkringsrörelse i posten "Skulder avseende återförsäkringsverksamhet".

I livförsäkringen värderas fordringar och skulder i anslutning till återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas i balansräkningen

under antingen "Tillgångar i livförsäkringsrörelse" eller "Skulder för livförsäkringsrörelse".

1.11.8 Koassurans och pooler

OP Gruppen deltar i en del koassuransarrangemang tillsammans med andra försäkringsgivare. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen endast den del av koassuransavtalen som enligt avtalet i fråga utgör OP Gruppens egen andel. Gruppens ansvar begränsar sig till den här andelen.

OP Gruppen tecknar andelar i försäkringsavtal också via pooler. Medlemmarna i poolerna ansvarar i första hand för sin egen proportionella andel. Andelarna baserar sig på avtal som fastställs årligen. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen sin egen proportionella andel av den förstariskrörelse som poolerna handhar och av den återförsäkringsrörelse som medlemmarna mottar från poolen.

Poolens andel av de här försäkringsavtalen behandlas som återförsäkring. I en del pooler svarar poolmedlemmarna för insolventa medlemmars förpliktelser i proportion till sina egna andelar. OP Gruppen bokför framtida ansvar och fordringar via det gemensamma ansvaret, i det fall att det verkar sannolikt att det gemensamma ansvaret kommer att realiseras.

1.11.9 Skälighetsprincipen i livförsäkringen

Nästan alla livförsäkringsavtal, med undantag av de fondanknutna delarna av avtalen, och en del av kapitaliseringsavtalen har utöver de garanterade förmånerna rätt till en av prövning baserad andel av överskottet, som kan utgöra en betydande del av de helhetsförmåner som grundar sig på avtalet, men vilkas belopp och utdelningstidpunkt enligt avtalet överläts åt bolaget att besluta. En del av de fondanknutna försäkringarna har möjlighet till en av prövning beroende andel av överskottet. Tilläggsförmånerna delas ut som tilläggsavkastning på beräkningsränta, som tilläggsförmåner på dödsfallsbeloppen eller som premierabatter.

Överskottet baserar sig på skälighetsprincipen i försäkringsbolagslagen. Enligt principen ska en skälig del av det överskott som försäkringarna avkastat återbäras i form av tilläggsförmåner till respektive försäkringstagare, förutsatt att solvenskraven inte förhindrar tilläggsförmånerna. I fråga om nivån på tilläggsförmånerna ska försäkringsbolaget sträva efter kontinuitet. Skälighetsprincipen medför dock ingen skuldfordringsrätt för försäkringstagarna. OP-Livförsäkrings Ab har offentliggjort sina principer för tilläggsförmånerna och tillämpningen av dem på sina internetsidor. De tilläggsförmåner som beviljas fastställs av OP-Livförsäkrings Ab:s styrelse. Aurum Placeringsförsäkring Ab:s avtal är inte berättigade till av prövning beroende tilläggsförmåner.

1.12 Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning bokförs på basis av en förpliktelse, om förpliktelsen härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelsen kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är ovissa. Dessutom måste förpliktelsen basera sig på antingen en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, bokförs ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås.

En eventalförpliktelse är en möjlig förpliktelse som uppkommit till följd av tidigare händelser och vars existens blir säker först då en osäker händelse som står utanför gruppens bestämmande inflytande realiserar. Som eventalförpliktelse betraktas också en sådan gällande förpliktelse som sannolikt inte kräver att en betalningsskyldighet uppfylls, eller vars storlek inte kan bestämmas tillförlitligt. Eventalförpliktelserna redovisas i en not.

1.13 Eget kapital

OP Gruppen klassificerar de instrument som den emitterat enligt deras art antingen som eget eller främmande kapital (finansiell skuld). Utgifter som ansluter sig till emissioner eller förvärv av egetkapitalinstrument, redovisas som avdrag från eget kapital.

Som egetkapitalinstrument klassificeras andelskapitalen som indelas i andelsbanksmedlemmarnas medlemsinsatser och Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som Avkastningsandelar. Av andelskapitalen kan dock varje år återbetalas belopp enligt det som bestämts av respektive andelsbank och som faller inom de gränser som myndigheterna angett. Andelsbankernas tilläggsandelskapital redovisas som skuld i gruppens bokslut.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Räntan bokförs som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats.

1.14 Inkomstskatt och uppskjuten skatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP Gruppens företag. Skatterna resultatförs, frånsett fall där de gäller poster som direkt bokförs bland eget kapital eller övrigt totalresultat. I sådana fall bokförs också skatten i de här posterna. Den skatt som baserar sig på periodens beskattningsbara inkomst beräknas på den beskattningsbara inkomsten enligt gällande skattesats i respektive land och den uppskjutna skatten enligt gällande skattesats eller den skattesats för kommande år som fastställts senast på bokslutsdagen.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på de temporära skattepliktiga skillnaderna mellan bokföringen och beskattningen. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan bokföringen och beskattningen och på de förluster som ska fastställas i beskattningen. Om det till följd av den influtna beskattningsbara inkomsten är sannolikt att fordran kan användas, bokförs den. I OP Gruppen uppkommer de väsentligaste temporära skillnaderna av skattemässiga reserveringar (bl.a. kreditförlustreserveringen), värderingen av placeringar till verkligt värde samt elimineringen av skadeförsäkringens utjämningsbelopp.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna kvittas företagsvis. Uppskjutna skatteskulder och -fordringar som uppstått till följd av konsolideringsåtgärder kvittas inte. De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses.

1.15 Principer för intäktsföring

Ränteintäkter och -kostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta bokförs enligt prestationsprincipen. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. En sådan räntefordran inkluderas i nedskrivningsprövningen. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland ränteintäkter och -kostnader.

Provisionsintäkter och -kostnader för tjänster bokförs i samband med att en tjänst utförs. För sådana engångsprovisioner som gäller flera år och som eventuellt måste återbetalas senare, intäktsförs endast den andel som gäller räkenskapsperioden.

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen.

I resultaträkningen redovisas intäkts- och kostnadsposterna var för sig utan att de dras av från varandra om det inte är motiverat att slå ihop en intäkt

och kostnad till en enda post för att ge en rättvisande bild.

Sammandrag av presentationen av resultatposter i bokslutet:

Räntenetto	Erhållna och betalda räntor för ränteinstrument, differensen mellan det upplupna nominella värdet och anskaffningsvärdet, räntor på räntederivat samt värdeförändringen vid säkringen till verkligt värde
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	Premieinkomsten, förändring i försäkringsskulden, intäkter och kostnader från placeringsverksamheten (räntor, utdelningar, realisationsvinster och -förluster, nedskrivningar) och betalda ersättningar
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	Premieinkomsten, förändring i försäkringsskulden, intäkter och kostnader från placeringsverksamheten (räntor, utdelningar, realisationsvinster och -förluster, nedskrivningar) och betalda ersättningar
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	Provisionsintäkter och -kostnader samt periodisering av s.k. Day 1 profit i anslutning till olikvida derivat
Nettointäkter från handel	Förändringar i verkligt värde av finansiella instrument som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen utan upplupna räntor, realisationsvinster och -förluster samt utdelningar
Nettointäkter från placeringsverksamhet	Realisationsvinster och -förluster för finansiella tillgångar som kan säljas, nedskrivningar, utdelningar samt förändringar i verkligt värde på förvaltningsfastigheter, realisationsvinster och -förluster, hyror och andra kostnader i anslutning till fastigheter
Övriga rörelseintäkter	Övriga rörelseintäkter
Personalkostnader	Löner, arvoden, ledningens långsiktiga ersättningar, pensionskostnader, lönebikostnader
Övriga administrationskostnader	Kontorskostnader, ADB-kostnader, övriga administrationskostnader
Övriga rörelsekostnader	Bankskatt, avskrivningar, hyror, övriga kostnader

1.16 Återföringar till ägarkunder

I resultaträkningen redovisas återföringar till ägarkunder som en egen post som består av OP-bonus och räntor på tilläggsandelskapital. Det samlas OP-bonus för koncentrerings- och försäkringstjänster. OP-bonus bokförs under intjäningsperioden som kostnader i resultaträkningen och som upplupna kostnader i balansräkningen. Den bonus som samlats används automatiskt för serviceavgifter för bank- och kapitalförvaltningstjänster samt för försäkringspremier med början från den äldsta bonusen, varvid de upplupna kostnaderna minskar.

balansräkningar för följande segment: Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i gruppen Övrig rörelse. Segmenten rapporteras på ett sätt som motsvarar den interna rapporteringen till ledningen. Pohjola-koncernens centralbanksrörelse rapporteras i segmentrapporteringen som en del av Övrig rörelse som inte ingår i rörelsesegmenten liksom intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte ingår i den egentliga affärsrörelsen.

En beskrivning av rörelsesegmenten och principerna för upprättande av segmentrapporteringen finns bland de segmentvisa uppgifterna.

1.17 Segmentrapportering

Utgångspunkten för identifieringen av rörelsesegment är den ekonomiska information som den högsta verkställande beslutsfattaren regelbundet följer upp.

OP Gruppen rapporterar resultaträkningar och

1.18 Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Då bokslutet upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från det verkliga utfallet. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas.

I beloppet på skulden till följd av försäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. För skadeförsäkringens del baseras bedömningen utöver antaganden som gäller den yttre omvärlden i huvudsak på aktuariella analyser av den egna skadestatistiken. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta samt för att bedöma skadekostnaden för skador som redan inträffat. (Not 96: Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet).

I beloppet på skulden till följd av livförsäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. Då livförsäkringens skuld beräknas används främst antaganden vid tidpunkten för beviljande av försäkringen om försäkringsriskernas utfall, driftskostnaderna och avkastningen från placeringsverksamheten. Antagandena följs fortlöpande upp och om det framgår att den skuld som beräknats med de här antagandena är för liten, kompletteras skulden att motsvara de nya observationerna. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa diskonteringsräntan, människors dödlighetsantagande samt de driftskostnader som hanteringen av försäkringar förorsakar i framtiden. (Not 108: Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden).

Vid granskningen av det bestämmande inflytandet som placeringar i strukturerade företag medför bedöms placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamhet samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Granskningen av inflytandet över relevant verksamhet och exponeringar mot rörliga intäkter innefattar prövning. Då placeringens andel av placeringsobjektets nettotillgångar och avkastning överstiger 10–20 % granskas det bestämmande inflytandet närmare. Ett placeringsobjekt konsolideras som dotterföretag senast då OP Gruppens andel av bolagets rörliga intäkter överstiger 37 % och det finns ett samband mellan den rörliga avkastningen och inflytandet.

Värdet av de försäkringsavtal, kundrelationer och varumärken som förvärvats vid rörelseförvärv baseras sig på uppskattningar av bland annat det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som kommer att tillämpas.

Goodwill, nyttigheter med en obegränsad nyttjandetid och immateriella tillgångar i arbete prövas årligen med hänsyn till nedskrivningsbehovet. Återvinningsvärdet bestäms vid nedskrivningsprövningen och det baserar sig ofta på bruksvärdet, och vid beräkningen av det måste bedömningar göras om det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som tillämpas. (Not 28: Immateriella tillgångar).

Nedskrivningsprövningen av fordringar är antingen individuell eller gruppvis. Den individuella nedskrivningsprövningen baserar sig på ledningens uppskattning av det framtida lånespecifika kassaflödet. Den mest kritiska faktorn vid den lånespecifika nedskrivningsprövningen är att bestämma det kassaflöde som sannolikt uppkommer.

En gruppvis nedskrivning baserar sig på en statistisk modell som används för att beräkna det ekonomiska kapitalkravet. I modellen korrigeras sannolika framtida förluster med de förluster som uppkommit enligt historiska uppgifter. Då behövs ledningens prövning för att avgöra hur väl de uppskattningar som korrigerats med historiska uppgifter motsvarar de förluster som uppkommit och om eventuella korrigeringar av uppskattningarna behövs.

Nedskrivningsprövningen av skuldebrev bland finansiella tillgångar som kan säljas, lån och fordringar samt investeringar som hålls till förfall ska göras varje bokslutsdag. Om det inte finns objektiva belägg för en nedskrivning, ska nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. I framtagningen av objektiva belägg ingår ledningens bedömning. För egetkapitalinstruments del måste dessutom redovisas en nedskrivning, om värdenedgången är väsentlig eller långvarig. Om en värdenedgång är väsentlig eller långvarig ska bestämmas som en del av ledningens normala prövning. Bestämningen av objektiva belägg sker i två faser genom att först förteckna de instrument som regelbundet överskridit larmgränserna för en särskild granskning. De instrument som är föremål för den särskilda granskningen ska fortlöpande nedskrivningsprövas. En nedskrivning bokförs senast då de maximigränser som fastställts instrumentspecifikt för långvarighetskriteriet (i snitt 18 mån.) eller för betydelsekriteriet på 40 % överskridits.

Ledningen ska avgöra när marknaden för finansiella instrument inte fungerar. Ledningen ska dessutom avgöra när ett enskilt finansiellt instrument är föremål för aktiv handel och när prisuppgifterna på marknaden är en tillförlitlig indikation på instrumentets verkliga värde. Då det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs med en värderingsmetod behövs ledningens prövning för att välja värderingsmetod. Till den del som indata inte kan fås från marknaden för att få resultat från modellerna, måste ledningen ta ställning till hur mycket annan information som kan användas.

Pensionsåtagandenas nuvärde beror på flera faktorer som fastställs försäkringsmatematiskt med flera antaganden. Diskonteringsräntan, framtida förhöjningar av löner och pensioner samt inflationen är antaganden som används för att fastställa nettoutgifterna (eller nettointäkterna) från pensioner. Förändringarna i de aktuariella antagandena påverkar pensionsåtagandenas bokföringsvärde. (Not 39: Avsättningar och övriga skulder).

Värderingen av förvaltningsfastigheter till verkligt värde baserar sig till vissa delar på ledningens bedömningar av objektens marknadsvärden. Vid värderingen av förvaltningsfastigheter tillämpas också en kalkylmodell som baseras på avkastningsvärdesmetoden som utnyttjar en uppskattning av objektens kommande nettointäkter. (Not 49: Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod)

1.19 Nya standarder och tolkningar

OP Gruppen börjar 2015 tillämpa följande standarder och tolkningar:

- Ändring av IAS 19 Ersättningar till anställda: Förmånsbestämda planer: Avgifter från anställda (tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.7.2014 eller senare). Ändringarna förtydligar bokföringsbehandlingen då det i en förmånsbestämd plan krävs betalningar av de anställda eller tredje part. Ändringen har inte någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.

IASB (International Accounting Standards Board) har också offentliggjort andra framtida betydande standardändringar.

- IFRS 9 Finansiella instrument och ändringar i den (tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2018 eller senare). Den nya standarden ersätter den nuvarande standarden IAS 39 Finansiella instrument: redovisning och värdering. IFRS 9 ändrar klassificeringen och värderingen av finansiella tillgångar samt innehåller en ny modell för bedömningen av nedskrivningar av finansiella tillgångar. Modellen baserar sig på förväntade kreditförluster. Klassificeringen och värderingen av finansiella skulder motsvarar till största delen de nuvarande kraven i IAS 39. De nuvarande typerna av säkringsredovisning ingår. Säkringsredovisningen kan utvidgas till flera riskpositioner än tidigare och principerna för säkringsredovisning har förenhetligats med riskhanteringen. OP Gruppen håller för närvarande på att bedöma effekterna av standarden.
- IFRS 15 Revenue from contracts with customers (tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2017 eller senare). Den nya standarden inverkar inte på resultatföringen av finansiella instrument eller försäkringar och gäller främst olika provisionsintäkter. Standarden innehåller anvisningar i fem steg om redovisningen av försäljningsintäkter från kundavtal och den ersätter den nuvarande standarden IAS 18. Redovisningen av försäljningen kan ske med tiden eller vid en viss tidpunkt, det centrala kriteriet är att det bestämmande inflytande övergår. Standarden ökar också de uppgifter som ska redovisas i noterna i noterna. OP Gruppen håller för närvarande på att bedöma de eventuella effekterna av standarden.

Ändringarna av standarderna har inte ännu blivit antagna av EU.

Noter till OP Gruppens bokslut

Not 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering

1 Allmänna principer för riskhantering och kapitalutvärdering

1.1 Riskhanteringen i OP Gruppens strategi

Grunden för riskhanteringen och kapitalutvärderingen utgörs av OP Gruppens värden, strategiska val och finansiella målsättningar. Strategin innehåller prioriteringsområdena för gruppens riskvilja och riskhantering. Prioriteringarnas syfte är att säkerställa att strategin genomförs. I strategins mätare ingår målnivåer för kapitaltäckningen och lönsamheten på grupplanet, rörelsesegmentplanet och företagsplanet samt risklimiter på grupplanet. Riskhanteringen ger stöd för att de mål som ställts i strategin ska uppnås genom att övervaka att riskerna står i rätt proportion till riskhanteringsförmågan. OP Gruppen förhåller sig moderat till risktagning.

1.2 Intern kontroll

Med intern kontroll avses en organisations interna förfaringssätt och handlingsätt för att säkerställa att de mål som ställts upp i strategin uppnås, att resurserna används ekonomiskt och att den information som används som stöd för ledningen är tillförlitlig. Dessutom säkerställer den interna kontrollen att riskhanteringen, förvaringen av kundmedel och egendomsskyddet är tillräckligt. Den interna kontrollen säkerställer också att bestämmelserna och de etiska principer som fastställts efterlevs.

En effektiv och tillförlitlig intern kontroll bildar grunden för iakttagande av sunda och försiktiga affärsprinciper.

De interna kontrollåtgärderna riktar sig till all verksamhet och de omfattar gruppens alla företag och kontor. Då åtgärderna planeras ska beaktas arten och omfattningen hos verksamheten samt vid behov också de särdrag som ansluter sig till den internationella verksamheten. Den interna kontrollen genomförs på alla organisationsplan. Den primära och mest omfattande interna kontrollen sker i den operativa affärsrörelsen, där den interna kontrollen är en fortlöpande verksamhet och en del av de dagliga rutinerna.

Den interna kontrollen kompletteras av att de anställda inom OP Gruppen via en oberoende kanal kan rapportera misstankar om överträdelser av författningar och föreskrifter.

1.3 Riskhantering och kapitalutvärdering

Riskhantering och kapitalutvärdering är en del av intern kontroll. Målet med riskhanteringen och kapitalutvärderingen är att trygga OP Gruppens och gruppens företags riskhanteringsförmåga och likviditet samt att säkerställa kontinuiteten i verksamheten. Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning som baserar sig på lönsam affärsrörelse.

Riskhanteringen och kapitalutvärderingen i OP Gruppen är en integrerad del av gruppens affärsrörelse och ledningen av den. Varje företag i gruppen ska koncentrera sig på att genomföra sin roll enligt sin betjänings- och riskhanteringsförmåga i enlighet med gruppens gemensamma affärsmodeller.

Riskhanteringen och kapitalutvärderingen omfattar

- identifiering, mätning, analys och reducering av risker
- tillförlitligt och oberoende fastställande av det kapitalbehov som olika risker och affärsverksamheter kräver
- planmässig allokering av kapital enligt rörelsesegment enligt den nuvarande och den planerade risktagningen och
- hantering av gruppens likviditet.

Hantering av likviditeten behandlas i samband med likviditetsriskerna.

I OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering dras upp riktlinjer för hur riskhanterings- och kapitalutvärderingsprocessen läggs upp.

På grupplanen är riskhanteringen oberoende av affärsrörelsen. Tillämpningen av principen om oberoende fastställs separat i gruppens företags interna anvisningar med beaktande av affärsrörelsens omfattning och art. Riskhanteringen och kapitalutvärderingen ordnas så att de är tillräckliga i relation till arten, omfattningen och komplexiteten hos gruppens, respektive rörelsesegments och varje företags verksamhet.

OP Gruppens riskpolicy fastställs årligen för gruppens rörelsesegment och företag. Den innehåller de riktlinjer, åtgärder, mål och begränsningar för riskhanteringen som behövs för att styra affärsrörelsen så att de linjedragningar som fastställts i gruppens strategi genomförs.

Gruppens ersättningssystem sporrar inte till för stor risktagning. Ersättningssystemen beaktar gruppens kapitaltäckning och lönsamhet.

Enligt lagen om en sammanslutning av andelsbanker ska OP Andelslag (centralinstitutet) styra och övervaka sina medlemskreditinstitut. Kapitaltäckningen och likviditeten i de företag som hör till sammanslutningen av andelsbanker övervakas gruppbaserat i sammanslutningen. Centralinstitutet verkställer sin skyldighet att ge anvisningar och utöva tillsyn genom gruppstyrning och ett system med bandvis styrning.

Huvudmålet med den företagsspecifika styrningen i OP Gruppen är att förhindra att ett enskilt företag behöver gruppens kapitaltäckning eller gruppens stöd. Målet är dessutom att stöda företagen med att återhämta sig från situationer som hotar eller som redan har äventyrat deras verksamhetsförutsättningar. Centralinstitutets riskhantering upprätthåller och utvecklar ett riskklassificeringssystem. Utifrån systemet fastställs riskklasserna för gruppens medlemsandelsbanker. Riskklassen avspeglar den oberoende riskhanteringsuppfattning av varje banks riskhanteringsförmåga och bankens risk att behöva ekonomiskt stöd av gruppen eller den risk som banken utgör för gruppens anseende.

1.3.1 Identifiering, analys, mätning och begränsning av riskerna

I riskhanterings- och kapitalutvärderingsprocessen ingår fortlöpande identifiering och analys av riskerna i affärsrörelsen och omvärlden. Riskerna hos gruppens nya affärsmodeller och nya produkter ska analyseras i enlighet med de rutiner som centralinstitutets riskhantering godkänt innan de tas i bruk.

De risker som är mätbara ska begränsas med limiter och andelsbankernas kontrollgränser. De styr verksamheten såväl på grupplanen som i andelsbankerna och centralinstitutskoncernens företag. Risklimitsystemet säkerställer att gruppen i sin verksamhet inte tar så stora risker att gruppens lönsamhet, kapitaltäckning, likviditet eller kontinuiteten i verksamheten äventyras. Limiterna och kontrollgränserna bestämmer också gränserna för hur den moderata risktagningen som avses i strategin ska fastställas.

Centralinstitutets oberoende riskhantering följer upp hur riskpositionen och riskhanteringsförmågan för gruppen och gruppens företag utvecklar sig. Den rapporterar regelbundet sina observationer och bedömningar till direktionen och förvaltningsrådets riskhanteringsutskott.

OP Gruppens och dess företags kapitalbas ska bedömas i relation till det ekonomiska kapitalkravet samt de författningsbaserade minimikapitalkrav som gäller för närvarande och som kan förväntas i framtiden. I bedömningen utnyttjas också resultaten från stresstest.

1.3.2 Ekonomiskt kapitalkrav

Det ekonomiska kapitalkravet är OP Gruppens egen uppskattning av det kapital som med 99,97 procents säkerhet räcker till för att täcka de eventuella årliga förluster som uppkommer på grund av riskerna i affärsrörelsen och omvärlden. Det ekonomiska kapitalkravet beräknas med riskslagsspecifika modeller, vilkas resultat sammanslås med beaktande av korrelationer mellan riskslag och de spridningsfördelar som följer av dem.

Det ekonomiska kapitalkravet fördelar sig på kvantitativa risker och kvalitativa, s.k. uppskattade risker. Kvantitativa risker är kreditrisken samt ränte-, aktie-, fastighets- samt placeringarnas spreadrisk i bankrörelsen jämte marknadsriskerna och försäkringsriskerna i försäkringsrörelsen. Uppskattade risker är den operativa risken och övriga uppskattade risker.

Bland övriga uppskattade risker finns de risker som bedömts som betydande, men som inte beaktats i de övriga riskslagsspecifika modellerna för gruppens ekonomiska kapitalkrav. Sådana risker uppkommer typiskt på grund av yttre faktorer, t.ex. förändringar i konkurrens- och marknadsläget eller myndigheternas föreskrifter. Cirka en tredjedel av OP Gruppens ekonomiska kapitalkrav består av kreditrisker och cirka en fjärdedel av marknadsriskerna i försäkringsrörelsen.

I modellen för det ekonomiska kapitalkravet granskas flera riskslag mer detaljerat än i kapitaltäckningsanalysen enligt myndigheternas krav. Sådana riskslag är i synnerhet ränterisken i bankrörelsen, marknadsriskerna i försäkringsrörelsen samt övriga uppskattade risker. Vid beräkningen av kapitalkravet för kreditrisken består den viktigaste skillnaden av hur koncentrationsrisken beaktas. Dessutom beaktas fastighets- och aktierisken i bankrörelsen separat i beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet medan de i kapitaltäckningsanalysen ingår i kapitalkravet för kreditrisken.

De mätare som baseras på det ekonomiska kapitalkravet används som grund för OP Gruppens mål-, limit- och kontrollgränsmätare, för prissättningen av krediter och försäkringar samt för kapitalplaneringen för att fastställa kapitalbufferten.

1.3.3 Stresstest

Stresstest används för att uppskatta hur olika exceptionellt allvarliga men möjliga situationer kan påverka likviditeten, lönsamheten och kapitaltäckningen hos gruppen eller ett företag i gruppen. Med stresstesten bedöms såväl effekten av enskilda riskfaktorer som den sammanlagda effekten av samtidiga förändringar i flera variabler. Stresstesten omfattar alla de viktigaste risker som inverkar på gruppens ekonomiska ställning.

Känslighetsanalyser används som en del av den riskslagsvisa riskanalysen. Känslighetsanalyserna hjälper att förstå hur de tillämpade antagandena påverkar riskmätarnas värden. Känslighetsanalyser på olika chocknivåer ger en konkret uppfattning om de olika riskernas inverkan och om sannolikheten för olika stora förluster.

Scenarioanalyser används särskilt för att analysera inverkan av omvärldsrisker. Scenarioanalyserna utgår från den gällande strategins ekonomiska prognos, som baserar sig på de rådande nivåerna för marknadsvariablerna och på gruppens bästa uppskattningar av den framtida utvecklingen. I scenarioanalyserna belastas den här grundprognosen med effekterna av olika risker.

Stresstestmetoderna utnyttjas utöver för beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet också som metoder som kompletterar beräkningen t.ex. i gruppens kapitalplanering, likviditetshantering samt som grund för kontinuitets- och återhämtningsplaneringen.

1.3.4 Kapitalplanering

Målet med kapitalplaneringen är att proaktivt säkerställa att gruppens och dess företag har en tillräcklig kapitaltäckning också i exceptionella omständigheter samt att gruppens verksamhet är oavbruten. I kapitalplanen ingår bl.a. kvantitativa och kvalitativa mål för kapitaltäckningen, en beredskapsplan samt förfaranden enligt beredskapsnivå för uppföljning och styrning av kapitaltäckningen.

Centralinstitutet ska uppdatera kapitalplanen för grupplanen minst en gång per år och föra den till centralinstitutets direktion för fastställelse samt ge anvisningar för kapitalplaneringen för företagen i gruppen. De viktigaste slutsatserna i kapitalplanen för grupplanen ska delges centralinstitutets förvaltningsråd. Förvaltningsrådet ska också ge gruppens företag anvisningar för kapitalplaneringen.

Varje företag som hör till OP Gruppen ansvarar primärt själv för sin kapitaltäckning och uppställer målnivåer och limiter för kapitaltäckningen enligt centralinstitutets anvisningar.

1.4 Övervakning och rapportering

Centralinstitutets riskhantering ska övervaka riskhanteringen och kapitalutvärderingen i gruppen och företagen i gruppen samt analysera deras riskposition. Riskhanteringen ska rapportera regelbundet till centralinstitutets direktion och förvaltningsråd samt till förvaltningsrådets riskhanteringsutskott. Riskrapporteringen hålls oberoende också genom att centralinstitutet upprättar rapporter om omfattande risker för företagen i gruppen centralt åtskilt från affärsverksamheten.

2 Uppläggnings av riskhantering och kapitalutvärdering

Centralinstitutet ansvarar för riskhanteringen och kapitalutvärderingen på grupplanen för OP Gruppen och för att gruppens riskhanteringssystem är tillräckliga och tidsenliga.

De företag som hör till OP Gruppen svarar för den egna riskhanteringen och kapitalutvärderingen i enlighet med omfattningen och arten av deras verksamhet.

Centralinstitutet ger företagen i gruppen för tryggande av deras likviditet och kapitaltäckning anvisningar om hantering av kapitaltäckning och riskerna, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll. Centralinstitutet övervakar att företagen iakttar lagar och förordningar om deras ekonomiska ställning, myndigheternas föreskrifter, sina stadgar och bolagsordningar, centralinstitutets anvisningar samt OP Gruppens interna rutiner samt adekvata och etiskt acceptabla rutiner i kundrelationer.

2.1 Tre försvarslinjer för riskhantering och kapitalutvärdering

Uppläggningsen och ansvaren hos OP Gruppens riskhantering och kapitalutvärdering baserar sig på tre försvarslinjer.

RISKHANTERINGENS TRE FÖRSVARSLINJER

Den första försvarslinjen består av riskhanteringen i anslutning till affärsrörelsen och den övriga operativa verksamheten. Den ska övervaka riskbesluten och se till att uppföljningen av riskpositionen och riskhanteringsförmågan är tillräcklig på företagsplanet. Riskhanteringen ingår i affärsrörelsemodellerna och processerna.

Den andra försvarslinjen består av riskhanteringen som fungerar oberoende av den operativa affärsrörelseorganisationen och som är koncentrerad till centralinstitutet. Den är innehavare till gruppens riskhanteringsramverk, styr riskbeslutsprocessen och ansvarar för hanteringen av gruppens gruppbaseerade riskposition samt uppföljningen av riskhanteringsförmågan.

Den tredje försvarslinjen är den centraliserade internrevisionen. Den granskar och analyserar såväl gruppens riskhanteringsramverk som tillämpningen av den i centralinstitutet och de övriga företagen i gruppen.

företag. Riskhanteringen prioriterar förebyggande arbete, förberedelser samt proaktiv analys av riskpositionen. Målet är att säkerställa att gruppen och gruppens företag har en tillräcklig riskhanteringsförmåga samt att säkerställa att risktagningen i affärsverksamheten inte äventyrar lönsamheten, kapitaltäckningen, likviditeten, kontinuiteten eller de strategiska målen.

Riskhanteringen leder gruppens interna riskhanteringsprocess och risköverföring samt ger gruppens företag stöd med att genomföra riskhanteringen. Riskhanteringen ansvarar också för att de riskhanteringssystem och riskhanteringsmetoder som tillämpas på grupplanet och erbjuds företagen upprätthålls och utvecklas. Dessutom upprätthåller, utvecklar och bereder den principer för riskhanteringen för att fastställas av direktionen och förvaltningsrådet.

Riskhanteringen ska rapportera regelbundet till centralinstitutets direktion och förvaltningsråd samt till förvaltningsrådets riskhanteringsutskott.

2.2 OP Gruppens riskhantering

OP Gruppens riskhantering är ett ansvarsområde som är oberoende av affärsrörelsen och som ger riktlinjer för, styr och övervakar den integrerade riskhanteringen och analysen av riskpositionen i gruppen och gruppens

Riskhanteringsens organisationsstruktur stöder såväl granskningen enligt riskslag som den gruppbaseade uppföljningen av riskpositionen på grupp- och företagsplanet. Riskhanteringen är indelad i fem ansvarsområden:

- Kapitalutvärdering
- Stöd och bevakning av krediter
- Styrning och övervakning av kreditprocessen
- Hantering av operativa risker och Compliance
- Hantering av marknads- och försäkringsrisker

I anslutning till riskhanteringen finns en riskhanteringskommitté och en kreditriskkommitté som utses av direktionen.

Riskhanteringskommittén tar hand om OP Gruppens verksamhetsförutsättningar på lång sikt genom att säkerställa att gruppens principer, metoder, modeller och mätare för systemen för riskhantering och kapitalutvärdering motsvarar de bästa bedömningarna i oberoende riskhantering och iakttar de principer för riskmodeller och stresstest som direktionen gett.

Kreditriskkommittén styr limiteringssystemet för gruppens motpartsrisk och fattar inom ramen för systemet beslut om limiter och åtagandegränser, övervakar användningsgrader samt följer upp utvecklingen i kreditportföljen med hänsyn till såväl belopp, kvalitet som struktur. Kreditriskkommitténs observationer och bedömningar ska intas i gruppens regelbundna riskkartläggningar och analyser.

CENTRALINSTITUTETS BESLUTSSYSTEM

2.3 Förvaltningsrådet

OP Andelslags förvaltningsråd fastställer bland annat OP Gruppens strategi som innehåller de viktigaste riktlinjerna för riskhanteringen samt andra gemensamma mål och verksamhetsprinciper. Förvaltningsrådet fastställer principerna för gruppens interna kontroll, riskhantering och kapitalutvärdering, principerna för det styrsystem som det solidariska ansvaret förutsätter, principerna för kapitalplanen, gruppens årsplan samt risklimiterna

på grupplanet för kapitaltäckningen och riskslagen. Dessutom fastställer det principerna och verksamhetslinjerna för ersättningar för hela OP Gruppen samt beslutar om de långsiktiga ersättningssystem som gäller hela gruppen. Förvaltningsrådet följer regelbundet upp hur gruppens och centralinstitutskoncernens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskposition utvecklas.

2.3.1 Förvaltningsrådets utskott

OP Andelslags förvaltningsråd har som stöd för handläggningen av dess uppgifter utsett ett arbetsutskott, revisionsutskott, ersättningsutskott och riskhanteringsutskott. I fråga om riskhantering och kapitalutvärdering är de viktigaste utskotten riskhanteringsutskottet och revisionsutskottet. Utskotten har i regel ingen självständig beslutanderätt.

Det nya riskhanteringsutskott som inrättades våren 2014 biträder förvaltningsrådet i frågor som gäller centralinstitutskoncernens och gruppens risktagning och riskhantering samt den riskbaserade övervakningen av att den verkställande ledningen iakttar en risktagning som är förenlig med gruppstrategin och de risklimiter som förvaltningsrådet fastställt. Riskhanteringsutskottet bistår förvaltningsrådet med att säkerställa att riskhanteringssystemet är adekvat och att man inte tar så stora risker i verksamheten att det äventyrar kontinuiteten i verksamheten, kapitaltäckningen, likviditeten eller genomföringen av strategin.

Revisionsutskottet biträder förvaltningsrådet med att säkerställa att centralinstitutskoncernen och OP Gruppen har ett adekvat och fungerande system för intern kontroll som täcker hela verksamheten samt att se till att tillsynen över centralinstitutskoncernens och OP Gruppens bokföring och medelsförvaltning är ordnad på ett ändamålsenligt sätt. Utskottet har också till uppgift att kontrollera att centralinstitutskoncernens och OP Gruppens verksamhet och interna kontroll är organiserad så som lagen, föreskrifterna och ett gott bolagsstyrningssystem förutsätter samt att övervaka verksamheten hos internrevisionen.

2.4 Direktionen

OP Andelslags direktion har bland annat till uppgift att styra sammanslutningens verksamhet och ge de kreditinstitut som hör till sammanslutningen anvisningar om riskhantering, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll för att trygga deras likviditet och kapitaltäckning. Direktionen övervakar också att de företag som hör till sammanslutningen i sin verksamhet efterlever lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller deras finansiella ställning, sina stadgar och bolagsordningar samt centralinstitutets anvisningar.

Direktionen ska årligen bedöma hur tidsenliga OP Gruppens strategi och risklimiter samt kapitalplan och proaktiva beredskapsplan för kapitalbasen är. Direktionen ska årligen fastställa OP Gruppens riskpolicy samt risklimiter för företagen i centralinstitutskoncernen samt kontrollgränser för andelsbankerna. Dessutom ska den fastställa de risker som ska inkluderas i det ekonomiska kapitalkravet, gemensamma regler för hur riskernas kapitalkrav beräknas samt stresstestregler. Direktionen ansvarar också för att de system och rutiner som ansluter sig till riskhanteringen och kapitalutvärderingen är tillräckliga och tidsenliga.

Direktionen ska fastställa bankvisa styrmedel för det styrsystem som det solidariska ansvaret förutsätter. Den bestämmer också vilka banker som hör till de svagare riskklasserna samt styrmedlen för dem.

Direktionen rapporterar till förvaltningsrådet och dess riskhanteringsutskott om utvecklingen i affärsrörelsen, riskhanteringsförmågan och riskpositionen hos gruppen, centralinstitutet och de företag som hör till centralinstitutet.

2.4.1 Direktionens utskott

OP Andelslags direktion har som stöd för handläggningen av dess uppgifter utsett ett HR-utskott, ett utvecklingsutskott, ett utskott för styrning av andelsbankerna samt ett balans- och riskhanteringsutskott. I fråga om riskhantering är de viktigaste utskotten balans- och riskhanteringsutskottet samt utskottet för styrning av andelsbankerna. Utskotten har ingen självständig beslutanderätt, utan direktionen fattar beslut på basis av utskottens beredning.

Balans- och riskhanteringsutskottet biträder direktionen med att styra och leda gruppens riskhanteringsförmåga och riskvilja i enlighet med de verksamhetsprinciper och beslut som förvaltningsrådet fastställt. Utskottet biträder också direktionen med att säkerställa att centralinstitutet och dess koncern har ett adekvat system för kapitalutvärdering och riskhantering som täcker hela verksamheten.

Utskottet för styrning av andelsbankerna har som viktigaste uppgift att i enlighet med riktlinjerna från centralinstitutets förvaltningsråd ge direktionen stöd med den styrning av andelsbankerna som centralinstitutet ska utföra. Utskottet behandlar såväl allmän styrning av andelsbankerna som bankspecifik styrning.

2.5 Revisionen

Internrevisionen ansvarar för att internrevisionen genomförs på grupplanen inom OP Gruppen. Internrevisionens syfte är att stöda den högsta och verkställande ledningen genom granskningar som utvärderar hur de strategiska och operativa målen uppnås, kvaliteten på riskhanteingen, hur tillförlitlig rapporteringen är, hur lagar och anvisningar efterlevs samt effektiviteten och ändamålsenligheten i verksamheten.

Internrevisionen granskar och analyserar såväl gruppens riskhanteringsramverk som tillämpningen av den i centralinstitutet och de övriga företagen i gruppen. Revisionsdirektören rapporterar sina granskningar och observationerna från dem regelbundet till förvaltningsrådets revisionsutskott och centralinstitutets direktion.

2.6 Företagen i centralinstitutskoncernen

Företagen i centralinstitutskoncernen tillämpar i sin verksamhet de principer för riskhantering och kapitalutvärdering som centralinstitutet fastställt på det sätt som arten och omfattningen av deras affärsrörelse kräver.

Den verkställande ledningen ansvarar för att riskhanteringen och kapitalutvärderingen genomförs i enlighet med de principer och anvisningar som fastställts och rapporterar regelbundet till styrelsen om företagets affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskposition.

De uppgifter som gäller riskhanteringen och kapitalutvärderingen vid OP Gruppen och centralinstitutskoncernens företag (den andra försvarslinjen) har centraliserats till moderföretaget.

2.7 Andelsbankerna

Andelsbankerna tillämpar i sin verksamhet centralinstitutets principer för riskhantering och kapitalutvärdering på det sätt som arten och omfattningen av deras affärsrörelse kräver.

Andelsbankens förvaltningsråd fastställer principerna för intern kontroll samt för riskhantering och kapitalutvärdering och övervakar hur principerna verkställs. Förvaltningsrådets revisionsutskott har som uppgift att biträda förvaltningsrådet i att utföra dess tillsynsplikt. Revisionsutskottet ska fästa speciell uppmärksamhet vid att andelsbanken och dess koncern leds med yrkesskicklighet enligt sunda och försiktiga affärsprinciper i enlighet med lag, stadgar, myndighetsbestämmelser och anvisningar samt de principer för riskhantering och kapitalutvärdering som förvaltningsrådet fastställt.

Styrelsen fastställer bland annat interna förfaringsätt och instruktioner, mål för affärsrörelsen, risklimiterna för olika riskslag samt kapitalplanen. Dessutom ansvarar den för att riskhanteringen är tillräcklig och övervakar bankens affärsrörelse, riskposition och riskhanteringsförmåga. Då styrelsen styr bankens verksamhet iakttar den riktlinjerna för gruppstyrningen.

Den verkställande ledningen ska svara för att den interna kontrollen och riskhanteringen läggs upp i enlighet med överenskomna principer och instruktioner samt regelbundet rapportera för styrelsen om bankens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskläge.

I OP Gruppens största andelsbanker finns en separat riskhanteringsfunktion som är oberoende av beslutsfattandet i affärsrörelsen. I små och medelstora andelsbanker ansvarar verkställande direktören för riskhanteringen. Centralinstitutet erbjuder de här bankerna expertstöd för att lägga upp en oberoende hantering av kreditrisker samt operativa risker och compliance-risker.

I andelsbankerna baserar sig riskhanteringsanalysens oberoende av affärsrörelsen på rapporterna från centralinstitutets riskhantering, centralinstitutets riskklassificering av banken och OP Gruppens revisionsbedömning av läget för bankens kapitalutvärdering.

OP Gruppens Internrevision ska bistå andelsbanken i att uppnå sina mål genom att erbjuda ett systematiskt betraktelsesätt för bedömningen och förbättringen av organisationens processer för riskhantering, övervakning, ledning och administration. Internrevisionens granskning är en oberoende och objektiv analys-, säkrings- och konsulteringsverksamhet.

3 OP Gruppens risker

I tabellen invid beskrivs OP Gruppens viktigaste risker. I avsnitten nedan beskrivs riskernas art och sätten att hantera dem.

STRATEGISKA RISKER	<ul style="list-style-type: none"> Risker som uppkommer av förändringar i konkurrensmiljön, långsamma reaktioner på förändringar, fel vald strategi eller misslyckanden i genomföringen av strategin.
OPERATIVA RISKER	<ul style="list-style-type: none"> Risken för ekonomisk förlust eller andra skadliga följder som uppkommer av otillräckliga eller misslyckade processer, bristfälliga eller felaktiga rutiner, system eller yttre faktorer.
COMPLIANCE-RISKEN	<ul style="list-style-type: none"> En risk som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner eller behöriga rutiner och etiska principer i kundrelationerna inte iakttas.
ANSEENDERISKEN	<ul style="list-style-type: none"> Risken för att anseendet eller förtroendet försvagas till följd av negativ publicitet eller att en risk realiserats.
KREDITRISKEN	<ul style="list-style-type: none"> Risken för att en motpart inte klarar av sina förpliktelser.
MARKNADSRISKEN	<ul style="list-style-type: none"> Marknadsrisken består av ränterisken, placeringsrisken och fastighetsrisken.
LIKVIDITETSRISKEN	<ul style="list-style-type: none"> Kortfristig likviditetsrisk och strukturell finansieringsrisk
SKADEFÖRSÄKRINGSRISKER	<ul style="list-style-type: none"> Skade- och reservrisken
LIVFÖRSÄKRINGSRISKER	<ul style="list-style-type: none"> Biometrisk risk, kundbeteende- och kostnadsrisken

4 Strategiska risker

Strategiska risker hanteras genom att analysera riskerna i samband med att strategin upprättas samt genom att fortlöpande följa upp och analysera de ändringar som sker i omvärlden samt hur strategin genomförs. Den strategiska risken reduceras genom ständig planering, som bygger på analyser och prognoser av kundernas kommande behov, olika branschens och marknadsområdets utveckling samt konkurrensläget. Gruppens strategiska risker rapporteras regelbundet. De strategiska riktlinjerna behandlas i stor utsträckning inom gruppen innan de fastställs.

5 Operativa risker

Hantering av operativa risker säkerställer att den operativa verksamheten är ordnad på ett ändamålsenligt sätt och att riskerna inte förorsakar oförutsedda ekonomiska förluster eller andra skadliga följder, t.ex. förlorat anseende. En företagskultur som förhåller sig positivt till hanteringen av operativa risker och intern kontroll upprätthålls och förstärks fortlöpande.

Det har inte fastställts någon risklimit som begränsar risktagningen för operativa risker, men målet för

riskhanteringen är moderat. Det viktigaste inom hanteringen av operativa risker är att identifiera, analysera samt säkerställa att kontroll- och hanteringsmetoderna fungerar och är tillräckliga. Riskerna hos nya affärsmodeller (inkl. utläggningar), produkter och tjänster ska analyseras i enlighet med de rutiner som centralinstitutets riskhantering godkänt innan de tas i bruk. OP Gruppen tillhandahåller kunderna endast sådana produkter och tillämpar endast sådana affärsrörelsemodeller som godkänts på grupplanet. Förberedelser har vidtagits för risker som äventyrar kontinuiteten i affärsrörelsen genom kontinuitetsplaner för de viktigaste affärsområdena. Kontinuitetsplaneringen utgör utgångspunkt också för förberedelserna för sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen. Kontinuitetsplanerna prövas i enlighet med de prövningsplaner som upprättats.

Den eventuella effekten av en operativ risk som realiserats kan flyttas utanför gruppens företag genom försäkringar. På bedömningen av om försäkringar är nödvändiga inverkar arten hos respektive företags affärsrörelse och nivån på riskhanteringen.

OP Gruppen iakttar vid hanteringen av operativa risker en enhetlig systemstödd handlingsmodell. Företagen i OP Gruppen utför kartläggningar av operativa risker i enlighet med handlingsmodellen. I kartläggningarna ingår identifiering och analys av riskerna i affärsrörelsen och samt fastställande och uppföljning av de utvecklingsåtgärder som reducerar risken. Dessutom följs upp och analyseras realiserade risker och s.k. nära ögat-situationer, skador som drabbat andra aktörer i finansbranschen, samt säkerställs att det finns tillräckliga rutiner för att förhindra motsvarande skador.

De företag som hör till gruppen ska svara för hanteringen av operativa risker i anslutning den egna affärsrörelsen (inkl. utlagda verksamheter) på det sätt som omfattningen och arten av deras verksamhet kräver.

5.1 Uppföljning och rapportering

I OP Gruppens företag identifieras operativa risker bland betydande produkter, tjänster, funktioner, processer, system och utläggningar. I samband med identifieringen beaktas också lagstridigt utnyttjande av finansieringssystemet, såsom penningtvätt och finansiering av terrorism. Vikten hos de risker som identifieras bedöms på basis av deras ekonomiska inverkan och sannolikheten för att de uppkommer. Den insamlade informationen används för planering, beslutsfattande och stöd för ledningen.

De operativa riskerna rapporteras regelbundet till både centralinstitutet och företagets ledning.

6 Compliance-risker

Compliance-risken är en del av den operativa risken. Målet med compliance-verksamheten är att säkerställa att alla företag i OP Gruppen iakttar lagar, myndigheternas anvisningar och föreskrifter, självregleringen på marknaden och OP Gruppens samt företagets egna interna verksamhetsprinciper och anvisningar. Compliance-verksamheten säkerställer också att adekvata och etiskt acceptabla rutiner iakttas i kundrelationerna.

Då en compliance-risk utlöses kan den utöver ekonomisk förlust också medföra andra sanktioner. Sådana sanktioner är t.ex. samfundsbot, ordningsavgifter vid underlåtelser av olika förpliktelser samt varningar och anmärkningar från olika myndigheter. En följd av att compliance-risken förverkligas kan också vara att anseendet eller förtroendet försvagas eller förloras.

Ansvar för regelefterlevnaden och övervakningen av regelefterlevnaden i OP Gruppens företag ligger hos den högsta och verkställande ledningen samt alla chefer. Var och en som är anställd vid ett företag i OP Gruppen ansvarar för sin del för att reglerna efterlevs.

Centralinstitutets oberoende riskhantering ansvarar inom OP Gruppen för anvisningarna, rådgivningen och stödet för compliance-verksamheten. Centralinstitutets företag har koncentrerat compliance-funktionerna till centralinstitutets riskhantering. Varje andelsbank har utsett en person som ska säkerställa regelefterlevnaden.

6.1 Kontrollmetoder

Hanteringen av compliance-risken utgör en del av intern kontroll och tillförlitlig förvaltning. Den utgör en integrerad del av ledningen av affärsrörelsen och företagskulturen. Compliance-risken hanteras genom att beakta ändringar i lagstiftningen samt genom anvisningar, utbildning och konsultering inom organisationen. Dessutom övervakar compliance-verksamheten att organisationens rutiner är förenliga med bestämmelserna.

6.2 Uppföljning och rapportering

Compliance-riskerna identifieras, analyseras och rapporteras regelbundet enligt den handlingsmodell för hantering av operativa risker som beskrivits ovan. De observationer som skett i compliance-verksamheten rapporteras regelbundet till affärsrörelserna, direktionen för OP:s centralinstitut samt förvaltningsrådets riskhanterings- och revisionsutskott.

7 Anseenderisken

Anseenderisken hanteras proaktivt och långsiktigt genom att iaktta regelverket, bästa praxis i finansbranschen

och gruppens principer för god affärssed samt genom att betona och kommunicera öppenheten i verksamheten. Gruppen tillämpar internationella principer för ekonomiskt ansvar, socialt ansvar och miljöansvar samt internationella förbindelser.

Anseenderisken rapporteras regelbundet till både centralinstitutet och företagets ledning. Vid hot om att en betydande anseenderisk kommer att utlösas sker rapporteringen omedelbart.

8 Kreditrisker

I OP Gruppen ingår kreditrisk främst i bankrörelsen. Motpartsrisker ingår också i försäkringsrörelsens försäkringspremier, placeringsverksamhet och återförsäkring samt i försäkringspremierna. I försäkringsrörelsen baserar sig hanteringen av kreditrisker utöver på kundurval på kreditbevakning och placeringsplaner. Kreditrisken i återförsäkringen hanteras genom att anlita bolag med tillräcklig rating.

Kreditrisktagningen styrs av gruppens riskpolicy. Genom kreditriskpolicyn fastställs målrisknivån, riktlinjer för risktagningen, kundurvalet och användningen av säkerheter och kovenanter. På så sätt tryggas en tillräcklig diversifiering av kreditportföljen så att det inte uppstår för stora riskkoncentrationer enligt kundgrupp eller bransch. För gruppen och bankerna i den har uppställts målvärden enligt rating för nykreditgivningen och kreditstocken för att kvaliteten på kreditportföljen ska hållas god. Med kreditklassificeringen styrs kundurvalet, inställningen till säkerhetsunderskott och prissättningen av åtaganden. Kreditbesluten måste utan undantag stöda sig på en giltig och aktuell kreditklassificering.

Kreditgivningen sker i första hand på basis av kundens tillräckliga och verifierade lånebetalningsförmåga. En kontrollerad och enhetlig kreditprocess spelar en central roll vid hanteringen av kreditrisker. Processen styrs av kreditriskpolicyer, finansiella beslutsbefogenheter och instruktioner. Utgångspunkten är en lokal och ingående kundkännedom.

Privatkundernas betalningsförmåga prövas med hänsyn till en räntestegring och kunderna erbjuds försäkringar som tryggar återbetalningen vid sjukdom och arbetslöshet. Höga finansieringsgrader undviks.

Vid bedömningen av företagskundernas lånebetalningsförmåga och kreditrisk utnyttjas utöver företagets ratingar också kalkyler över betalningsbeteende, bokslutsanalyser och -prognoser, företagsanalyser, utlåtanden och branschöversikter, behovskartläggningar som bankernas kundansvariga upprättat samt kreditvärdighetsbedömningar och andra dokument. Företagsfinansieringsrörelsen baserar sig på betjämningsmodeller där riskhanteringen är djupt integrerad så att riskhanteringen oberoende samtidigt är tryggat.

Motpartslimiter och åtagandegränser allokeras för gruppens företag med ett limitsystem på grupplanet enligt motpart, bransch och land. Limitsystemet omfattar såväl finansieringsrörelsen, placeringsrörelsen som tradigrörelsen.

Motpartsrisken reduceras genom att använda clearing med centrala motparter, säkerheter och nettningsavtal samt börsprodukter. Länderrisken hanteras genom att begränsa exponeringarna för målstater och avtalsparter som verkar i dem. Vid hanteringen av avvecklingsrisken betonas kontrollen av motpartens tillförlitlighet. Risken reduceras med standardavtal och genom att koncentrera avvecklingen till tillförlitliga clearingcentraler.

Mot de problem som kan förutses vidtas åtgärder så tidigt som möjligt. Handlingsmodeller för svaga kunder och problemkunder har upprättats separat för att säkerställa att handlingsmodellerna är enhetliga för såväl privat-, företags- som lantbrukskunderna. Om man vill granska utvecklingen av den ekonomiska situationen, beloppet på kreditrisken och betalningsbeteendet intensivare för vissa kunder, sätts de under specialobservation. Samtidigt prövas också behovet av en ändring av kundens rating, hur sannolik en kreditförlust är och hur behövlig en nedskrivning är. Det här betyder ofta också att kreditbeslutsplanet ändras.

Den kreditrisk och länderrisk som ansluter sig till kreditinstitutet uppkommer främst av bankrörelsens likviditetshandling och försäkringsbolagens placeringsverksamhet. Den motpartsrisk och länderrisk som riktas mot kreditinstitutet uppkommer också i räntetradningen och skötseln av skuldebrevsportföljen samt i gruppens finansiering av utrikeshandel.

Länderlimiter fastställer maximibelopp och -löptid för exponeringar mot enskilda stater. Länderlimiterna baserar sig i första hand på ett lands externa rating, men i bedömningen beaktas också annan information som gäller landet i fråga. Utöver länderlimiter uppställer bolagen produktvisa gränser som beror av respektive lands externa rating.

8.1 Uppföljning och rapportering

Kreditriskernas utveckling följs upp minst en gång per månad i förhållande till de limiter och kontrollgränser som uppställts. Andra föremål för uppföljningen är bland annat kreditklassificeringsrapporterna. Dessutom följs upp stora exponeringar, rapporter som beskriver kreditportföljens kvalitet och struktur, säkerheters täckning, obetalda förfallna belopp och oreglerade fordringar.

På grupplanet begränsas kreditriskerna med limiter. Limiten som begränsar den enskilda exponeringen mot kunder mäter beloppet av en kundgrupps exponeringar i relation till OP Gruppens kapitalbas enligt lagen

om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Limiten som begränsar det sammanlagda beloppet av stora exponeringar räknar samman alla de exponeringar mot kunder, vilkas belopp uppgår till minst fem procent av OP Gruppens kapitalbas. Limiten för branschrisken begränsar en enskild branschs andel av företagssektorns samtliga fordringar och åtaganden inom gruppens bankrörelse samt av skade- och livförsäkringsrörelsens direkta obligationslånplaceringar. Limiter har uppställts utöver för koncentrationsriskerna också för kreditriskerna. De här limiterna begränsar förhållandet mellan oreglerade fordringar och kredit- och garantistocken samt de förväntade förlusternas förhållande till åtagandena. Ovan nämnda limiter som beskriver kvaliteten hos koncentrations- och kreditbeståndet fastställs också på företagsplanet.

8.2 Kreditriskreducering

För att garantera återbetalningen av förbindelserna ska exponeringarna ha säkerheter. hushållsbanksrörelsen ska exponeringarna i regel ha betryggande säkerheter. Kundens kassaflöde är dock grunden för allt beviljande av kredit. Vid värderingen av säkerheter används en oberoende värderingsman och principen om försiktigt verkligt värde. Värdet på säkerheter som ska betraktas som konjunktur känsliga ska bedömas med särskild försiktighet. Säkerhetsvärdena följs upp regelbundet.

Vid varje kreditbeslut ska kontrolleras om säkerheterna behöver omvärderas. En likadan kontroll sker också då värdet på en säkerhet har förändrats avsevärt eller kundens ekonomiska läge har försvagats avsevärt. Bostadssäkerheters verkliga värden uppdateras en gång per år på basis av index som härletts ur den officiella statistiken över bostadsköp.

I synnerhet för de större företagskunderna används vid sidan av säkerheter också bivillkor (kovenanter) i kreditavtal för att trygga bankens ställning. Med uppföljningen av dem säkerställs att information fås om företagets läge samt möjligheten till omprövning av kreditvillkoren, säkerhetskraven eller prissättningen då riskläget förändras.

8.3 Rating

Tagningen av kreditrisker styrs och riskens omfattning bedöms i OP Gruppen med kreditriskmodeller. Kreditklassificeringen omfattar modeller med anslutning till kreditriskparametrarna för sannolikheten för fallissemang (PD, Probability of Default), förlusten vid fallissemang (LGD, Loss Given Default) och exponeringens belopp vid fallissemang (EAD, Exposure at Default).

KREDITRISKMÄTARE VID INTERN RATING

Sannolikheten för att en kredit får betalningsstörningar inom ett år	=	SANNOLIKHET FÖR FALLISSEMANG PD (%)
Uppskattning av den förlust som uppkommer av en kredit, om en kund får betalningsstörningar	=	FÖRLUSTEN VID FALLISSEMANG LGD (%)
Uppskattning av den summa, som kunden är skyldig banken om betalningsoförmåga uppstår	=	EXPONERING EAD (€)

I praktiken utnyttjas kreditriskmodellerna bland annat vid:

- beviljandet och prissättningen av krediter,
- fastställandet av finansiella beslutsbefogenheter,
- fastställandet och uppföljningen av kvalitetsmålen i kreditportföljen,
- kreditriskrapporteringen,
- kapitaltäckningsanalysen med internmetoden (IRBA)
- beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet och den förväntade förlusten och
- vid beräkningen av gruppvisa nedskrivningar.

8.3.1 Kreditklassificeringen och sannolikheten för fallissemang

Syftet med kreditklassificeringen är att gruppera kunderna enligt risken. En kunds kreditklass uppskattar risken för att någon av kundens exponeringar mot OP Gruppen inom ett år förvandlas till en oreglerad fordran eller en ännu allvarigare betalningsstörning. Den här riskens omfattning beskrivs för OP Gruppens del av den för respektive kreditklass uppskattade sannolikheten för fallissemang (PD) som är den genomsnittliga sannolikheten under ett år över konjunkturcykeln. När konjunkturerna är goda är det typiska alltså att andelen realiserade insolventa kunder i en viss kreditklass är mindre än sannolikheten för fallissemang i respektive klass och när konjunkturerna är dåliga är andelarna större än sannolikheten.

OP Gruppen använder flera klassificeringsmodeller för att bedöma sannolikheten för fallissemang hos kunderna. De privatkunders krediter som enligt kapitaltäckningsanalysen hör till hushållsexponeringarna klassificeras med egna klassificeringsmodeller i ansökningsskedet och som en del av bankens kreditstock. För klassificeringen av de småföretags exponeringar som i kapitaltäckningsanalysen hör till hushållsexponeringarna används antingen rating A eller en klassificeringsmodell för små exponeringar. Vid klassificeringen av de medelstora och stora företags exponeringar som hör till företagsexponeringarna tillämpas rating R. För klassificeringen av de små företags exponeringar som hör till företagsexponeringarna tillämpas rating A. För kreditinstitutsmotparter finns en egen intern kreditklassificeringsmodell.

8.3.2 Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos privatkunder

För bedömningen av privatkunders betalningsförmåga klassificeras exponeringarna i 16 klasser (A–F) enligt sannolikheten för fallissemang. Insolventa kunders exponeringar klassificeras i klass F. För att bedöma

insolvensen tillämpas en klassificeringsmodell för kreditstocken och klassificeringar för ansökningsskedet. Klassificeringen av privatpersoner baseras på information som samlas in ur kreditansökan, kundens betalningsbeteende och annan information om kundhistorian. De poäng som räknas ut med de här uppgifterna bestämmer exponeringens kreditklass. För varje kreditklass har härletts den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang för en tidsperiod på ett år.

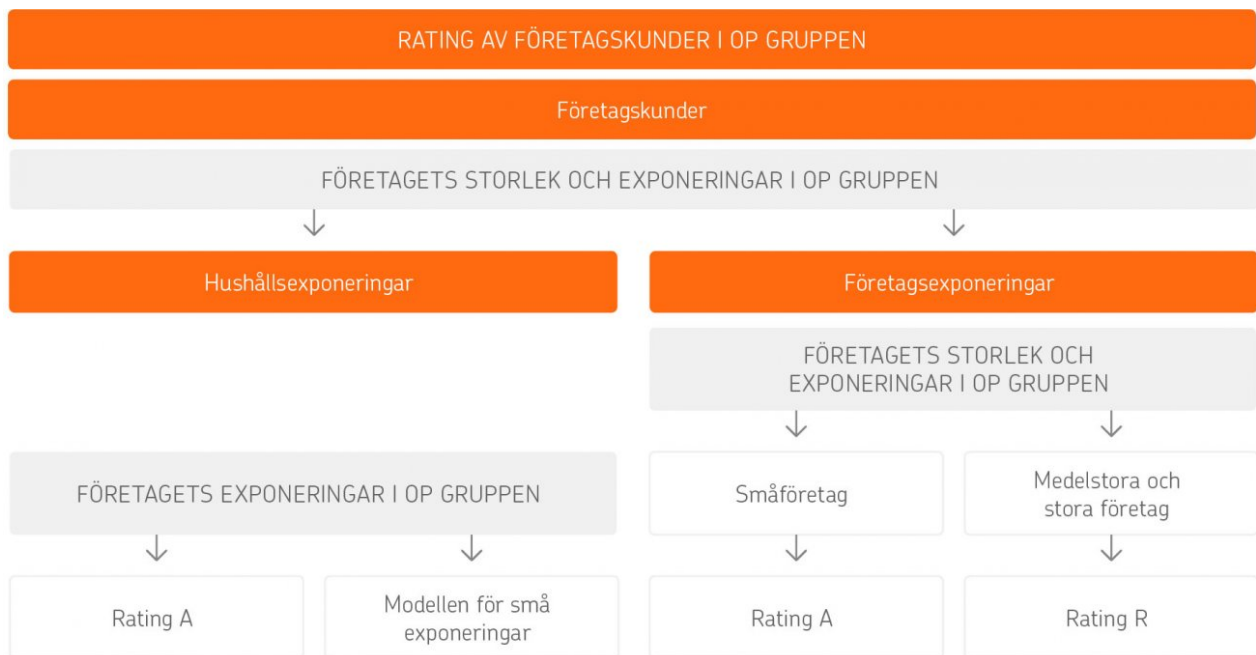
I samband med att krediter beviljas använder andelsbankerna klassificeringsmodellen för ansökningsskedet för bolån och konsumentkrediter med säkerhet. Gruppens finansbolagsprodukter och konsumentkrediter utan säkerhet har egna modeller för ansökningsskedet. Uppdaterade versioner av modellerna för ansökningsskedet togs i bruk våren 2014.

Klassificeringen för ansökningsskedet stöder kreditbesluten, analysen av kreditrisken och prissättningen av nykreditgivning. Klassificeringen sker i OP Gruppen som en del av kreditprocessen.

Med klassificeringsmodellen för privatkundernas kreditstock klassificeras privatkundernas exponeringar. Kreditstockens klasser uppdateras en gång per månad. Modellen har tagits i bruk 2006 och den nuvarande versionen är från 2013. Klassificeringsmodellen för kreditstocken används för att analysera kreditrisken och beräkna kapitalkravet.

8.3.3 Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos företagskunder

Sannolikheten för fallissemang hos företagskunderna bedöms med OP Gruppens interna rating med 20 klasser. Företagsmotparterna klassificeras i klasserna 1,0–12,0, varav insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos medelstora och stora företagskunder (rating R) baserar sig på företagets ekonomiska nyckeltal och kvalitativa bakgrundsuppgifter som införs i en statistisk poängmodell. En expert som fördjupat sig i kundens fall gör en ratingframställan på basis av det ratingförslag som modellen ger och den övriga information som står till buds. Eventuella förändringar och osäkerheter som ansluter sig till framtiden tas i beaktande som varningssignaler och som undantag från den klassificering som modellen ger. Ett beslut om kundens rating fattas en gång per år på basis av expertens framställan. Den modell som används för rating R har tagits i bruk i början av 2008 och den har validerats varje år enligt IRB-kraven.

Grunden för A-ratingen av små företagskunder utgörs av klassificeringsmodellen Rating Alfa som Suomen Asiakastieto Oy tillämpar. Det är fråga om en statistisk regressionsmodell där variablerna utgörs av faktorer i anslutning till företags betalningssätt, bokslutsnyckeltal och andra bakgrundsfaktorer. Klassificeringsmodellen har kompletterats med olika villkor och säkerställningsklausuler som begränsar företagets rating till exempel då ingen bokslutsinformation finns att tillgå. De poäng som Rating Alfa ger har

kalibrerats till OP Gruppens interna ratingar. Den klassificering som den statistiska modellen ger kunder som hör till företagsexponeringarna utvärderas årligen och justeras vid behov så att den motsvarar kundens uppskattade faktiska likviditet. Den nuvarande modellen har använts sedan början av 2008 och den har uppdaterades delvis senast 2012. Företagskunder med små exponeringar klassificeras med en klassificeringsmodell för små exponeringar. Klassificeringen upprättas på basis av de uppgifter om kundhistoria och betalningsbeteende som fås ur datasystemen. Ratingen uppdateras en gång per månad. Den modell som för närvarande används för att klassificera små exponeringar har tagits i bruk i början av 2009 och den har uppdaterats 2012.

Oberoende av klassificeringsmodell har varje rating samma sannolikhet för fallissemang. De ratingar som de olika modellerna ger är därför jämförbara. Då sannolikheten för fallissemang härletts har utnyttjats information om realiserad insolvens från de senaste åren, information om kreditförluster på lång sikt, konkursstatistik samt cyklerna i modellen. Behovet av att uppdatera de klassvisa sannolikheterna för fallissemang bedöms årligen.

I tabellen nedan beskrivs hur OP Gruppens företagskunders rating motsvarar internationella ratinginstituts rating.

Jämförelse av OP Gruppens och Standard & Poor's (S&P) rating för företagskunder

S&P Rating	AAA...AA+	AA...BBB+	BBB...BBB-	BB+...BB-	B+...B	B-...CCC
OP Gruppen	1,0–2,0	2,5–4,0	4,5–5,0	5,5–7,0	7,5–8,5	9,0–10,0

8.3.4 Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos kreditinstitut

För bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos kreditinstitutsmotparter finns en separat L-ratingmodell som baserar sig på sannolikheten för fallissemang som härletts från kvalitativa och kvantitativa faktorer. Kreditinstitutsmotparterna klassificeras i 20 klasser 1,0–12,0, varav insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

Den statistiska modell som utgör grund för kreditklassificeringen baserar sig på empiriskt

material om OP Gruppens internationella kreditinstitutsmotparter. Modellen tillämpar principen om s.k. sovereign ceiling, dvs. att en motpart inte kan ha en bättre rating än den stat där den verkar. Kreditinstitutens ratingar uppdateras minst en gång per år eller vid behov oftare, om det sker förändringar i kreditinstitutets likviditet. L-ratingmodellen togs i bruk 2009 och den har senast uppdaterats 2012.

I tabellen nedan beskrivs hur OP Gruppens kreditinstitutsmotparter rating motsvarar internationella ratinginstituts rating.

Jämförelse av OP Gruppens och Standard & Poor's (S&P) rating för kreditinstitut

S&P Rating	AAA...AA+	AA...BBB+	BBB...BBB-	BB+...BB-	B+...B	B-...CCC
OP Gruppen	1,0–2,0	2,5–4,5	5,0	5,5–7,0	7,5–8,0	8,5–10,0

8.3.5 Förlust vid fallissemang och exponeringsbelopp

Utöver modeller för bedömning av sannolikheten för fallissemang används för mätningen av kreditrisken prognosmodeller för förlusten vid fallissemang och exponeringsbelopp. I OP Gruppens kreditriskmodeller är förlusten vid fallissemang (LGD) en uppskattning av den ekonomiska förlust (som en andel av beloppet av kundens exponeringar vid fallissemang) som banken skulle förorsakas, om kunden skulle bli insolvent inom ett år. Exponeringens belopp vid fallissemang (EAD) innebär en uppskattning av bankens fordran på en kund då fallissemang börjar. Bedömningen av beloppet av exponeringarna utanför balansräkningen sker med hjälp av kreditmotvärdeskoefficienten (CF). Den beskriver hur stor del av exponeringarna utanför balansräkningen som vid prognostidpunkten uppskattas ha tagits ut vid fallissemang.

8.3.6 Användning av kreditriskmodeller i kapitaltäckningsanalysen

Basmetoden tillämpas för att beräkna kapitalkravet för kreditrisken för företags- och institutsexponeringar. I den här metoden inverkar den uppskattning av sannolikheten

för fallissemang (PD) som gjorts med OP Gruppens egna kreditriskmodeller på kapitalkravet för respektive kunds kreditrisk. De s.k. standardestimater som myndigheterna gett används för förlusten vid fallissemang (LGD) och exponeringens belopp vid fallissemang (EAD). För den internmetod som tillämpas vid beräkningen av kapitalkravet för hushållsexponeringar används PD-, LGD- och EAD-värden som baserar sig på OP Gruppens interna modeller. På exponeringar mot stater och centralbanker och en liten del andra exponeringsklasser (t.ex. exponeringarna i Baltikum) tillämpas schablonmetoden. För aktieexponeringarna används i regel en förenklad metod. För OP Gruppens strategiska placeringar används PD/LGD-metoden där PD-värdena baserar sig på interna modeller och LGD-värdena på standardestimater.

8.3.7 Beslutsfattande och bedömning i anslutning till kreditriskmodellerna

OP Gruppens riskhanteringsutskott beslutar om i bruktagningen av kreditriskmodellerna och betydande ändringar. Besluten baserar sig på de allmänna principer för kreditklassificering

och validering av kreditriskmodeller som godkänts av centralinstitutets direktion. För utvecklingen och upprätthållandet av modellerna ansvarar centralinstitutets riskhantering som är oberoende av affärsrörelsen.

Uppföljningen och övervakningen av hur kreditklassificeringen och kreditriskmodellerna fungerar sker regelbundet. Centralinstitutets riskhantering samlar fortlöpande in respons från affärsrörelsen om hur kreditklassificeringen fungerar och om kreditriskmodellerna. De modeller som automatiskt bildar en rating övervakas månatligen. Syftet med den här övervakningen är att följa upp de ändringar som sker i kreditstocken och beviljandet av krediter samt att säkerställa att klassificeringsprocessen fungerar.

Dessutom säkerställs kvaliteten på modellerna minst en gång per år i enlighet med de valideringsanvisningar som OP Gruppens riskhanteringskommitté godkänt. Valideringsanvisningarna innehåller också krav på den kvalitetskontroll som ska ske i samband med ibruktagningen av respektive modell. Vid valideringen prövas med statistiska test bl.a. hur korrekta modellens särskiljningsförmåga och riskestimater (PD, LGD och EAD) är. Dessutom ingår i valideringen kvalitetsbedömningar såsom analys av användarrespons och jämförelsegrupper. Valideringens resultat och eventuella rekommendationer till åtgärder ska rapporteras till riskhanteringskommittén, som beslutar om de utvecklingsåtgärder som ska vidtas på basis av valideringen.

Centralinstitutets internrevision säkerställer med sina inspektioner att valideringen är oberoende. Dessutom granskar den som en del av normala inspektioner kreditriskmodellerna och användningen av dem i centralinstitutets företag och andelsbankerna.

8.4 Positioner i värdepapperisering

OP Gruppen har inte varit originator eller arrangör vid värdepapperiseringar, men de har placerat i värdepapperiserade poster. Vid beräkningen av det totala beloppet av värdepapperiseringspositionernas riskvägda poster har använts internmetoden för kreditrisken (IRBA) då värdepapperiseringspositionen hör till en exponeringsklass som den ratingbaserade bedömningsmodellen tillämpas på.

På positioner i värdepapperisering tillämpas Moody's, Fitch och Standard & Poor's rating. Om en position i värdepapperisering har en rating från två av de ratinginstitut som valts, tillämpas den lägre ratingen. Om en position i värdepapperisering har en rating från fler än två av de ratinginstitut som valts, ska de två högsta av dem användas. Om de två högsta ratingarna avviker från varandra, ska den lägre av dem användas.

9 Likviditetsrisken

Likviditetsrisken består av en kortfristig likviditetsrisk och en strukturell finansieringsrisk. Den kortfristiga likviditetsrisken avser fall där ett av gruppens företag inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser utan svårigheter. Den strukturella finansieringsrisken innebär den återfinansieringsrisk som består av skillnaderna i löptid mellan utlåningen med långa löptider och inlåningen med korta löptider.

Hantering av likviditetsrisken baseras på riktlinjerna i gruppens riskpolicy samt de risklimiter som fastställts. Centralinstitutets direktion fastställer kvalitetskriterier för likviditetsreserven, en upplåningsplan och en beredskaps- och kontinuitetsplan för hanteringen av likviditeten vid hotsscenarier. Kontinuitets- och beredskapsplanen innehåller en beredskapsbaserad styrmodell för likviditetsläget, finansieringskällor samt en operativ kontinuitetsplan för likviditetshanteringen.

OP Andelslags likviditet hanteras med en proaktiv planering av finansieringsstrukturen och med gruppens risklimiter samt med limiter, kontrollgränser och målnivåer som härletts ur gruppens risklimiter för de företag som hör till gruppen. Likviditeten hanteras också genom uppföljning av likviditetsläget och en adekvat likviditetsreserv, planering och hantering av den dagliga likviditeten samt en effektiv styrning av gruppens likviditetsläge. Likviditetshanteringen regleras av bestämmelserna om Europeiska centralbankens minimireserv- och utlåningsfacilitetssystem.

OP Gruppen säkerställer sin likviditet med långsiktig planering av upplåningen, likviditetsreserven och sådana finansieringskällor som avses i beredskapsplanen för ett års tid i situationer där penning- och kapitalmarknaden stängs och inlåningens volym minskar måttligt. Likviditetsreserven är dimensionerad så att den räcker till för den tid som behövs för att ta i bruk beredskapsplanen under en likviditetskris. Genom att sälja skuldebrev ur reserven eller genom att använda dem som säkerhet kan likviditet förvärfvas för gruppens behov. Likviditetsreserven består i huvudsak av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

Egenskap av centralbank för finansgruppen ska Pohjola Bank Ab trygga likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. Gruppens dagliga likviditetshantering består av likviditetshanteringen i de företag som bedriver bankverksamhet. Likviditeten i OP Gruppens försäkrings- och pensionsbolag övergår via bankkonton till gruppens totala likviditet. Alla ändringar i likviditetspositionen hos de företag som hör till gruppen sker som en förändring i Pohjolas likviditetsposition. Likviditetsreserven för OP Gruppens hela bankrörelse administreras centralt av gruppens centralbank.

Planeringen av gruppens upplåning baserar sig på en proaktiv planering av finansieringsstrukturen och en risklimit som uppställts för finansieringsstrukturen i balansräkningen. De viktigaste källorna för gruppens upplåning består av inlåningen från allmänheten och marknadsupplåningen. Marknadsupplåningen planeras utifrån inlåningen och utlåningstillväxten. För att säkerställa tillgången på utlåningen ska olika finansiella instrument utnyttjas mångsidigt och källorna för upplåningen ska spridas såväl enligt löptid, geografiskt, enligt marknad och enligt placerare. Medlemsbankerna placerar de bankvisa inlåningsöverskotten främst på centralinstitutskoncernens konton eller i instrument som den emitterat så att beloppet av gruppens marknadsupplåning inte växer i onödan. Pohjola administrerar centralt gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och med egetkapitalinstrument medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar marknadsupplåningen mot säkerheter i bostäder.

OP Gruppens direktion ansvarar för hanteringen av OP Andelslags likviditetsrisk och styr likviditetshanteringen enligt den beredskapsbaserade styrmodellen. Vid ett marknadsavbrott följer man kontinuitets- och beredskapsplanen för likviditetshanteringen. Varje företag som hör till OP Gruppen ska styra sin likviditetshantering i enlighet med de limiter, kontrollgränser och anvisningar som centralinstitutet ställt upp samt inom de gränser som följer av konto-, inlånings- och kreditvillkor.

De företag som idkar försäkringsrörelse tar i första hand själva hand om den egna likviditeten. Företagens likviditetskrav beaktas i placeringsportföljens allokeringsfördelning.

9.1 Uppföljning och rapportering

Uppföljningen och rapporteringen av likviditetsriskerna i gruppens företag varierar enligt arten och omfattningen hos deras affärsrörelse från realtid till kvartalvis. Uppföljningen och rapporteringen baserar sig på gruppens risklimiter och målvärden. Rapporteringsrutinerna varierar beroende på företag och rapporteringsplan från beredskap att följa upp kassaflödet dagligen (likviditeten) till uppföljning och uppskattning av den långfristiga finansieringsstrukturen (återfinansieringsrisken).

För varje beredskapsnivå för likviditeten har fastställts styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs. Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets direktion regelbundet och i samband med att beredskapsnivån för likviditeten höjs övergår vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I gruppens företag rapporteras likviditetsrisken till styrelsen regelbundet minst enligt de kontrollgränser och limiter som ställts upp.

Hur de hot och framtida scenarier som ansluter sig till den strukturella finansieringsrisken och

den kortfristiga likviditetsrisken inverkar på gruppens likviditet, resultat och kapitaltäckning stresstestas regelbundet som en del av gruppens riskhanterings- och kapitalutvärderingsprocess.

OP Gruppens risklimiter för likviditetsrisken har fastställts för förhållandet mellan det nettokassaflöde enligt tidsklass som styr den strukturella finansieringsrisken och mätarna för den kortfristiga likviditetsrisken. Den strukturella finansieringsriskens mätare utvisar hur stor del av nettokassaflödet i gruppens balansomslutning som högst får förfalla inom olika tidsperioder. Avtal med förfalldag inkluderas i granskningen av den strukturella finansieringsrisken enligt förfalldag eller amorteringsdag. Modeller har upprättats för tidsklasserna för konton utan förfalldag och återbetalningar i förtid av krediter.

Mätarna för den kortfristiga likviditetsrisken utvisar för hur lång tid som den primära likviditetsreserven räcker till för att täcka det kända och förväntade nettokassaflöde som gruppen ska betala ut dagligen samt en oväntad, måttlig minskning i inlåningsstocken.

På grupplanen rapporteras och limiteras också det likviditetskrav (LCR) som träder i kraft från 2015 och som kommer att skärpas stegvis. Kravet baseras på det nya kreditinstitutsdirektivet och den nya tillsynsförordningen (CRD IV/CRR).

Allokeringsfördelningen i försäkringsrörelsens placeringsportföljer rapporteras regelbundet. Känsligheten för den kortfristiga likviditetsrisken analyseras också med stresstest.

10 Marknadsrisker

Marknadsriskerna består av förändringar i pris, volatilitet och marknadslikviditet på finansieringsmarknaden. Marknadsrisken fördelar sig på ränterisken, prisriskerna i placeringsverksamheten och fastighetsrisken.

Den väsentligaste marknadsrisken inom bankrörelsen är effekten av en förändring i räntorna på räntenettet, dvs. finansieringsbalansens ränteintäktsrisk. Marknadsrisker uppkommer också i bankrörelsens placeringsverksamhet och handelslager. Av marknadsriskerna i skade- och livförsäkringsrörelsen är de väsentligaste marknadsriskerna i anslutning till placeringar och marknadsrisker som ingår i försäkringskulden, varav den viktigaste är ränterisken.

Marknadsriskerna består dessutom av fastighetsrisken och marknadslikviditeten. Med fastighetsrisken avses den risk som marknadsförändringar och uthyrningsgraden för fastigheter förorsakar för avkastningen till marknadsvillkor på fastigheter och andra motsvarande instrument. Fastighetsrisken ingår i försäkringsbolagens placeringsportföljer.

Andelsbankernas fastighetsplaceringar ansluter sig främst till bankens kontorsbehov. Risken med marknadslikviditeten realiserar då en marknadsriskposition inte kan realiserar eller täckas till det marknadspris som råder, eftersom marknaden saknar tillräckligt djup eller för att marknaden inte fungerar på grund av någon störning.

En uppgift inom hanteringen av marknadsriskerna är identifiering och analys av marknadsriskerna inom affärsrörelsen, begränsning av riskerna till en godtagbar nivå samt regelbunden och effektiv rapportering av dem. På det sättet säkerställs att förändringar i marknadspriserna eller andra externa marknadsselement inte för mycket försvagar lönsamheten eller kapitaltäckningen på lång sikt i OP Gruppen som helhet eller i ett enskilt företag inom gruppen.

Anvisningar som styr och begränsar marknadsrisktagningen är OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering som kompletteras av gruppens riskpolicy samt av centralinstitutets riskhanteringsanvisningar, limiter och kontrollgränser.

10.1 Ränterisken

De viktigaste källorna till ränterisker hos OP Gruppen är hushållsbanksrörelsens finansiella balansräkning och försäkringsrörelsen. Ränterisken uppstår i skade- och livförsäkringsrörelsen, då förändringar i räntorna inverkar på placeringstillgångarnas och försäkringsskuldens kassaflödes värde och intäkter. Ränterisken i bankrörelsen består av ränterisken i den finansiella balansräkningen och ränterisken i Pohjola Bank Abp:s handelsportfölj. Ränterisken för poster som inte hör till handelslagret är till sin natur en strukturell ränterisk som berör ränteintäkterna i finansieringsverksamheten.

Ränterisken i andelsbankernas finansiella balansräkning kommer primärt att hanteras med in- och utlåningens produktsortiment och -villkor. Andelsbankerna kan också skydda ränterisken i den finansiella balansräkningen med räntederivat i enlighet med de handlingsmodeller som gruppen antagit. I Pohjola styrs ränterisken utöver med den enhetliga ränteriskuppföljningen med ansvarsområdesvisa ränterisklimiter. Ränterisken inom tradingen och den finansiella balansräkningen styrs vid Pohjola med likadana principer och mätare.

I livförsäkringsrörelsen ingår betydande ränterisker i de förpliktelser gentemot försäkringstagarna som ingår i försäkringsskulden. De här förpliktelserna består av såväl ett bindande löfte om avkastning som eventuella kundåterbärningar. Syftet med livförsäkringsrörelsens balanshantering är att mäta och hantera bolagets hela nettoränteriskposition. Ränterisken för försäkringsskulden skyddas helt eller delvis med räntederivat för att få riskpositionen att nå målpositionen.

10.2 Placeringsrisken

Inom OP Gruppen bedrivs placeringsverksamhet inom såväl bankrörelsen, försäkringsrörelsen som övrig rörelse. Syftet med placeringsverksamheten inom övrig rörelse är att upprätthålla OP Gruppens likviditetsreserv. Syftet med bankrörelsens placeringsverksamhet är den kortfristiga tradingen. De poster som räknas till likviditetsreserven är likvida skuldebrev som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Syftet med tradingverksamheten är både att aktivt handla med olika instrument och derivat samt att placera i inhemska och utländska skuldebrev för att stöda kundrörelsen. I försäkringsbolagen är syftet med placeringsverksamheten att säkerställa kundernas avkastning (livförsäkringsrörelsen), att ge täckning för försäkringsskulden och att placera försäkringspremiemedlen räntabelt.

Andelsbankernas och Helsingfors OP Bank Abp:s handel på penning- och kapitalmarknaden har begränsats så att värdet av den bankvisa handelsportföljen inte kan överstiga det belopp som kapitaltäckningsreglerna för marknadsriskerna tillåter för den lilla handelsportföljen. Enligt kapitaltäckningsbestämmelserna får värdet på det lilla handelslagret inte fortlöpande vara större än 5 % och aldrig 6 % av balansomslutningen och beloppet av placeringarna utanför balansräkningen. Värdet på det lilla handelslagret får inte heller fortlöpande vara större än 15 miljoner euro och aldrig 20 miljoner euro.

Hanteringen av riskerna i placeringsverksamheten baserar sig på en diversifiering som sker genom ett effektivt allokeringsurval. Risktagningen i placeringsverksamheten styrs och begränsas med OP Gruppens riskpolicy. För gruppen och företagen i gruppen ställs i riskpolicyn upp produktspecifika och regionala kvantitativa eller kvalitativa begränsningar som hänför sig till likviditeten.

Riskpolicyn kompletteras av OP Gruppens risklimiter och kontrollgränser som kompletteras av anvisningarna från centralinstitutets riskhantering. En central roll spelar också de placeringsplaner som företagens styrelser fastställer årligen och som tar ställning till den önskade risk- och avkastningsnivån. Försäkringsbolagens styrelser fastställer dessutom separata anvisningar och rutiner för riskhanteringen av placeringar. I placeringsplanerna fastställs också fördelningen av placeringstillgångar, variationsintervall, jämförelseindex och andra begränsningar som hänför sig till placeringsverksamheten.

Vid allokeringen av försäkringsrörelsens placeringstillgångar beaktas de krav på avkastning och likviditet hos placeringstillgångarna samt bolagets risktäckningskapacitet som försäkringsbolagens försäkringsskuld ställer. Inom livförsäkringen inverkar tillämpningen av skälighetsprincipen

dessutom på placeringsverksamhetens mål och risktagningens omfattning. Placeringarna sprids effektivt på olika tillgångsklasser och placeringsinstrument samt geografiskt och branschvis. Ränterisken hanteras genom att begränsa ränteplaceringarnas duration och deras andel i placeringsallokeringen.

Finansgruppens derivatrörelse är koncentrerad till Pohjola Bank Abp som använder derivat för såväl handel som säkring. Andelsbankerna använder derivat för att skydda den euriborbundna ränterisken i sina balansräkningar mot räntesänkningar och fluktuationer i räntenettot. Försäkringsbolagen hanterar marknadsriskerna i placeringsverksamheten och försäkringssskulden med olika placeringsinstrument och derivatinstrument. Omfattningen och principerna för användningen av derivat fastställs varje år i företagens placeringsplaner och i principerna för användning av derivat.

10.3 Fastighetsrisker

Målet för hanteringen av fastighetsrisker är att identifiera, analysera, begränsa och övervaka de nedskrivnings-, hyresintäkts- och skaderisker som riktar sig till fastighetsinnehavet. I skade- och livförsäkringsrörelsen har principerna för hanteringen av fastighetsrisken fastställts i placeringsplanen, som anger beloppet för och spridningen hos fastighetsplaceringarna.

10.4 Uppföljning och rapportering

Omfattningen av och frekvensen för rapporteringen av marknadsrisker i OP Gruppens företag varierar enligt arten och omfattningen av affärsrörelsen från granskning i realtid till månatlig uppföljning. I Pohjola sker uppföljningen och rapporteringen av marknadsriskerna dagligen och delvis i realtid. I de övriga företagen rapporteras riskerna till ledningen regelbundet en gång per månad, men uppföljningen är vid behov daglig. Centralinstitutets riskhantering upprättar marknadsriskrapporter för andelsbankerna och rapporterar regelbundet om hela OP Gruppens balansstruktur och marknadsriskernas utveckling till centralinstitutets ledning.

Marknadsriskerna analyseras med känslighetsanalyser, statistiska volatilitets- och korrelationsanalyser samt med VaR-analyser (VaR, Value-at-Risk) och stresstest. Derivatrisken följs upp som en del av riskerna i positionerna med samma mätare som vid balanspositioner.

På grupplanet begränsas marknadsriskerna med fyra limiter. Ränte-, kreditspread-, valuta-, aktie- och råvarurisken i tradingverksamheten samt prisrisken i strukturerade placeringar begränsas med en VaR-limit. Limiten för marknadsrisken i försäkringsrörelsen har fastställts för förhållandet mellan ifrågakvarande risks ekonomiska kapitalkrav och gruppens kapitalbas. Det ekonomiska kapitalkravet

för ränte-, valuta-, kreditspread-, aktie-, och råvarurisken i försäkringsrörelsen beräknas med en VaR-modell som baserar sig på historisk simulering. Av marknadsrisklimiterna på grupplanet har den tredje ställts upp för ränteintäktsrisken i finansieringsverksamheten och den fjärde för nuvärdesrisken i finansieringsbalansen.

10.4.1 Ränterisken

I granskningen av ränterisken i bankrörelsen ingår alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen. I granskningen görs inga antaganden om att affärsrörelsen ska växa. Effekten av hur kundbeteendet inverkar på utvecklingen i inlåningsstocken och återbetalningen i förtid av krediter har beaktats i granskningen av ränterisken. Limiten för ränterisken i finansieringsverksamheten har ställts upp för en ränteintäktsrisk som mäter inverkan av en ränteförändring på det räntenetto som ackumuleras under de följande 12 månaderna. Som en del av den regelbundna mätningen och rapporteringen av ränterisker utförs stresstester av hur olika ränteförändringar inverkar på nuvärdet av ränteriskpositionen.

Ränterisken i försäkringsbolagens placeringsverksamhet och försäkringssskuld hanteras och mäts med modellen för ekonomiskt kapitalkrav som en del av marknadsrisken i försäkringsrörelsen. Ränterisken följs också upp genom att uppskatta effekten av en förändring i räntorna på en procentenhet eller ett räntepoäng på värdet av placeringarna och försäkringssskulden.

10.4.2 Placeringsrisken

I placeringsverksamheten används för mätning av riskpositionen allokeringar samt avkastnings-, risk-, VaR- och korrelationsmodeller som baseras på placeringsobjektens historiska värdeutveckling. För placeringstillgångarna upprättas känslighetsanalyser som bedömer inverkan av förändringar i värdena på aktiekurserna, räntorna och fastigheterna. Dessutom utförs en placeringsvis känslighetsanalys av kreditrisken. För att beakta effekterna av exceptionella marknadslägen används stresstest.

10.4.3 Fastighetsrisken

Både andelsbankernas och försäkringsbolagens fastighetsrisker ingår i det ekonomiska kapitalkrav för marknadsriskerna som rapporteras regelbundet.

11 Försäkringsrisker i skadeförsäkringen

I skadeförsäkringen består försäkringsriskerna av skade- och reservrisken.

Skaderisken uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är exceptionellt stora. I så fall avviker försäkringarnas kommande bidrag från det förväntade till följd av ökningen i skadekostnaderna.

Reservrisken beror på att skadekostnaderna för skador som redan inträffat är större än vad man vid bokslutstidpunkten förväntade sig. Osäkerheten i anslutning till tidpunkterna för betalningar inverkar också på beloppet av avsättningarna för oreglerade skador.

En alldeles speciell typ av risk utgör de skadekumuler som förorsakas av naturkatastrofer eller av storolyckor som har sitt ursprung i mänsklig aktivitet. I sådana fall förorsakar en och samma katastrofhändelse i praktiken samtidigt ersättningsgilla skador för ett stort antal försäkrade risker, varvid den totala skadekostnaden till följd av katastrofen kan bli mycket hög.

Också oidentifierade bakgrundsfaktorer kan påverka försäkringsriskerna. Exempel från närhistorien är yrkessjukdomsfall som förorsakats av exponering för asbestdamm och effekterna på de lagstadgade försäkringsgrenarnas pensionsbestånd av att befolkningens livslängd blir längre än väntat.

11.1 Kontrollmetoder

De viktigaste uppgifterna vid hantering av försäkringsrisker är riskanalys, riskurval och premiesättning, teckning av återförsäkringsskydd samt värdering av försäkringsskulden.

I handlingsmodellerna betonas riskanalysens, riskurvalets och premiesättningens betydelse. Syftet med kundurvalet är att säkerställa de allmänna förutsättningarna för att en ny kundrelation ska lyckas. I premiesättningen av försäkringar är det viktigt att premien för en försäkring motsvarar åtminstone de kostnader som försäkringen ger upphov till. Riskernas storlek och omfattning begränsas enligt försäkringsgren och riskkoncentration. Skadeförsäkringens försäkringsbestånd är mycket diversifierat.

Försäkringsvillkoren har en väsentlig betydelse för begränsning av risken. För att begränsa riskerna utförs dessutom kundspecifika eller försäkringsgrensspecifika riskanalyser.

Återförsäkringen sker främst med risk- och skadefallspecifika återförsäkringsskydd. Utöver de här riskspecifika återförsäkringsskydden har skadeförsäkringsbolaget återförsäkringsskydd i händelse av skadekumuler. Återförsäkringsprinciperna och den maximala storleken per skada på den risk som försäkringsbolaget behåller på eget ansvar fastställs varje år i OP Gruppens riskpolicy och godkänns i skadeförsäkringens styrelse. Som återförsäkrare godkänns endast bolag med en tillräcklig rating. För återförsäkrarna har dessutom fastställts en övre gräns för hur mycket risk en och samma återförsäkrare kan ges. Vilken den övre gränsen är beror på riskens art och återförsäkringsbolagets solvens.

OP Gruppen verkar på ett område där risken för naturkatastrofer betraktas som relativt låg. Man kan därför gardera sig mot de här riskerna med hjälp av återförsäkring.

Reservrisken anknyter sig speciellt till sådana försäkringsgrenar, där det tar lång tid innan skadorna visar sig. Värderingen av försäkringsskulden är alltid förknippad med osäkerhet som bland annat kan vara beroende av hur bra skadeutvecklingen har kunnat prognostiseras, dröjsmål med verifieringen av skador, kostnadsinflation eller ändringar i lagstiftningen och den allmänna ekonomiska utvecklingen. Risken i försäkringsskulden hanteras genom att regelbundet följa upp försäkringsskuldens tillräcklighet.

11.2 Uppföljning och rapportering

Inom skadeförsäkringen tillämpas för analysen av försäkringsrisker en sannolikhetsmodell för att uppskatta den optimala kapitaltäckningen. För försäkringsriskernas del beaktas i modellen olika försäkringsgrenars karaktär samt återförsäkringsgraden.

Försäkringsskuldens tillräcklighet följs upp årligen. Försäkringsskulden för försäkringsavtal fastställs utgående från uppskattade framtida kassaflöden. Kassaflödena utgörs av utbetalda ersättningar och skaderegleringskostnader. Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Det här har genomförts så att man först gjort en uppskattning av försäkringsskuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger.

För att säkerställa att premiesättningen motsvarar riskerna följs skadekostnadens utveckling i relation till premieinkomsten regelbundet upp.

I limitmätarna på grupplanet begränsas försäkringsrisken med en mätare som mäter försäkringsriskens ekonomiska kapitalkrav i förhållande till gruppens kapitalbas. Det ekonomiska kapitalkravet för försäkringsrisker beräknas med försäkringsbolagets egen riskmodell.

Skadeförsäkringens risker har behandlats närmare i Pohjolas bokslut.

12 Försäkringsrisker i livförsäkringen

I livförsäkringen består försäkringsriskerna av de biometrisk riskerna, kundbeteende- och kostnadsrisken.

Biometrisk risker beror på att ersättningar betalas i en större omfattning eller att pensioner betalas längre än förväntat till följd av invaliditet, dödsfall eller sjuklighet.

Dödlighetsintensitet och återstående livslängd inverkar på livförsäkringsbolagets riskposition i dödsfallsförsäkringar och pensionsförsäkringar. I synnerhet i förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar är livslängdsrisken stor, för de här avtalen innehåller inte en dödlighetsrisk med en avsevärd motsatt riskposition.

Invaliditetsrisk ingår i försäkringsavtal, med stöd av vilka betalas ersättningar för att den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts eller för förluster som följer av det.

I försäkringstagarnas kundbeteende uppkommer en annullationsrisk och en återköpsrisk. Försäkringstagare har rätt att sluta betala försäkringspremier, säga upp avtal i förtid eller ändra avtalet med stöd av en option som ingår i avtal så att bolaget får en större risk än tidigare i det ändrade avtalet. Ett exempel på en sådan option är kundens rätt att byta ut avkastningen på tillgångarna från fondanknuten till beräkningsränta, vilket ökar marknadsrisken. Ett annat exempel är uppskjutning av pensionen, vilket ökar livslängdsrisken. Sparförsäkringar och kapitaliseringsavtal där kunderna har återköpsrätt är särskilt exponerade för avbrottsriskerna som ansluter sig till kundbeteendet. Återköp av pensionsförsäkringar är möjliga endast i undantagsfall.

Med kostnadsrisken avses fall där de kostnader för administrationen av försäkringsavtal som uppkommer skiljer sig från de kostnader som uppskattats vid premiesättningen.

12.1 Kontrollmetoder

Försäkringsrisker hanteras med en tryggande premiesättning, ett noggrant riskurval för försäkringar och med återförsäkringar. Risken minskar också med diversifieringsfördelar mellan olika försäkringsgrenar. Livförsäkringen återförsäkras vid behov de största enskilda riskerna och riskkoncentrationerna.

Riskerna i anslutning till dödlighetsintensiteten och livslängden premiesätts på basis av omständigheterna och förhållandena vid tidpunkten för beviljande av försäkringen. Bolaget har få möjligheter att ändra priset på de här långfristiga avtalen. Därför får försäkringsbolaget bära risken för en eventuell senare ändring av premiesättningsgrunderna genom att premierna i nyförsäljningen höjs och bolaget bokför en komplettering av försäkringsskulden för det bestånd som sålts. Genom att tillhandahålla försäkringar med motsatt riskposition reduceras nettorisken i hela försäkringsbeståndet.

Också den första metoden för hanteringen av invaliditetsrisken är en tryggande premiesättning.

Avbrottsrisken i anslutning till kundbeteendet och

risken för kundens option att byta avkastningen på sina tillgångar till beräkningsränta hanteras genom ett konkurrenskraftigt produktsortiment och en lämplig produktstruktur samt genom incitament och sanktioner i avtalsvillkoren. Avbrott av försäkringar kan också äventyra hållbarheten hos de kostnadsantaganden som gjorts i premiesättningen av försäkringar och därmed bidra till att kostnadsrisken utlöses.

Kostnadsrisken hanteras med en tillräcklig kostnadsdisciplin och tryggande premiesättning. Hur antagandena för premiesättningen realiserar följs fortlöpande upp och vid behov justeras premierna för nyförsäljning och en komplettering av försäkringsskulden bokförs för det sålda försäkringsbeståndet.

12.2 Uppföljning och rapportering

Försäkringsrörelsens resultat följs upp månatligen per försäkringsgren och vid behov görs närmare analyser. En gång om året upprättas en mer detaljerad utredning som granskar hur riskerna utfallit bl.a. per försäkringsgren och åldersklass. Driftkostnadsresultatet följs upp månatligen enligt huvudgrupper. En gång om året upprättas en mer detaljerad utredning som analyserar resultatet per försäkringsgren och funktion. Dessutom följer man månatligen upp kundbeteendet, premierna, avbrott och överföring av besparingar mellan avkastningsgrunderna.

Ändringar i lagstiftningen kan leda till sådana ändringar i försäkringsvillkoren som har betydelse i synnerhet för nyförsäljningen av försäkringar och kundbeteendet. Sådana ändringar är till exempel produkter för långsiktigt sparande eller lag- eller direktivändringar som gäller livförsäkringars premiegrunder. Livförsäkringsbolagen följer med ändringarna i lagstiftningen och anpassar vid behov premiesättningen och villkoren för försäkringsavtalen enligt lagens och bolagens kapitalutvärderingskrav.

För försäkringsrisken i livförsäkringen har uppställts en ny limit på grupplanet. Limiten beskriver försäkringsriskens ekonomiska kapitalkrav i förhållande till gruppens kapitalbas. Det ekonomiska kapitalkravet för försäkringsrisker beräknas med försäkringsbolagets egen riskmodell.

Noter till OP Gruppens bokslut

Not 3. Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet

OP Gruppen tillämpar från 1.1.2014 följande standarder: IFRS 10 "Koncernredovisning", IFRS 11 "Samarbetsarrangemang" och IFRS 12 "Upplysningar om andelar i andra företag" samt IAS 28 "Innehav i intresseföretag och joint ventures" som förnyats till följd av dem. Enligt IFRS 10 avgör det bestämmande inflytandet om ett visst företag ska konsolideras i moderföretagets koncernbokslut. En koncern har bestämmande inflytande över ett företag när den är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande över företaget. Till följd av att standarderna har tagits i bruk har i OP Gruppens bokslut konsoliderats 65 OP-Fastighetscentraler, 7 kapital- och fastighetsinvesteringsfonder samt 3 fastighetsinvesteringsbolag som nya dotterbolag. Dessutom har 4 kapitalinvesteringsfonder konsoliderats i bokslutet som intresseföretag med kapitalandelsmetoden. Dessutom har cirka 1 200 fastighetsbolag rapporterats som gemensamma verksamheter och på dem har tillämpats den proportionella konsolideringsmetoden. De nya dotterbolagen och intresseföretagen rapporteras i rörelsesegmenten för bankrörelse, kapitalförvaltning, skadeförsäkring och övrig rörelse. Dessutom har innehav utan bestämmande inflytande ökat i OP Gruppen.

Effekt på koncernens resultaträkning 1.1– 31.12.2013

Milj. e	1.1.- 31.12.2013 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	1.1.- 31.12.2013 (korrigerat)
Ränteintäkter	2 512	1	2 514
Räntekostnader	1 599	0	1 599
Räntenetto före nedskrivningar	913	1	915
Nedskrivningar av fordringar	84		84
Räntenetto efter nedskrivningar	830	1	831
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	524	0	524
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	175	0	175
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	625	69	694
Nettointäkter från handel	114	0	114
Nettointäkter från placeringsverksamhet	66	2	68
Övriga rörelseintäkter	95	-9	86
Nettointäkter totalt	2 429	64	2 493
Personalkostnader	753	38	791
Övriga administrationskostnader	373	11	384
Övriga rörelsekostnader	404	18	422
Kostnader totalt	1 530	67	1 598
Återföringar till ägarkunder	193	0	193
Andel av intresseföretagens resultat	0	-1	-1
Periodens resultat före skatt	705	-4	701
Inkomstskatt	32	3	36
Periodens resultat	673	-8	665
Fördelning, milj. e			
Periodens resultat hänförligt till ägarna	672	-11	661
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	0	4	4
Totalt	673	-8	665

Effekt på koncernens rapport över totalresultat 1.1.-31.12.2013

Milj. e	1.1.- 31.12.2013 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	1.1.- 31.12.2013 (korrigerat)
Periodens resultat	673	-8	665
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	19		19
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde	-13	4	-9
Säkring av kassaflöde	-30		-30
Omräkningsdifferenser	0	0	0
Inkomstskatt			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	26		26
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde	-20	1	-19
Säkring av kassaflöde	-9		-9
Periodens totalresultat	651	-5	647
Fördelning, milj. e			
Periodens resultat hänförligt till ägarna	651	-8	643
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	0	4	4
Totalt	651	-5	647

Effekt på koncernens balansräkning 1.1.2013 och 31.12.2013

Milj. e	1.1.2013 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	1.1.2013 (korrigerat)	31.12.2013 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	31.12.2013 (korrigerat)
Kontanta medel	5 784		5 784	2 172		2 172
Fordringar på kreditinstitut	840	1	841	848	0	849
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	358		358	537		537
Derivatinstrument	4 436	0	4 436	3 423		3 423
Fordringar på kunder	65 161	-110	65 051	68 255	-112	68 142
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	3 492	-16	3 476	3 497	-18	3 479
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	9 173	1	9 173	9 880	-7	9 872
Investeringsstillgångar	6 596	123	6 719	8 613	141	8 753
Investeringar i intresseföretag	39	14	53	40	15	54
Immateriella tillgångar	1 320	1	1 321	1 338	1	1 339
Materiella tillgångar	710	-45	664	760	-34	726
Övriga tillgångar	1 745	7	1 752	1 548	7	1 554
Skattefordringar	115	21	137	72	19	91
Tillgångar totalt	99 769	-4	99 766	100 981	9	100 991
Skulder till kreditinstitut	1 965	1	1 966	1 032	7	1 039
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	3		3	4		4
Derivatinstrument	4 162	0	4 162	3 157		3 157
Skulder till kunder	49 650	-23	49 627	50 175	-18	50 157
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	2 592	6	2 598	2 746		2 746
Skulder för livförsäkringsrörelse	8 970		8 970	9 771		9 771
Skuldebrev emitterade till allmänheten	19 270		19 270	21 428		21 428
Avsättningar och övriga skulder	3 297	6	3 303	2 680	11	2 691
Skatteskulder	990	0	990	807	1	808
Andelskapital	622		622	606		606
Efterställda skulder	1 114	1	1 115	860	1	861
Skulder totalt	92 635	-9	92 627	93 265	2	93 267

Eget kapital**OP Gruppens ägares andel**

Aktie- och andelskapital	336	0	336	339	0	339
Fonden för verkligt värde	339	0	339	325	3	328
Övriga fonder	2 683	0	2 683	2 739	0	2 739
Akkumulerade vinstmedel	3 752	-43	3 709	4 277	-59	4 218
Innehav utan bestämmande inflytande	24	48	73	36	64	100
Eget kapital totalt	7 134	5	7 139	7 717	8	7 724
Skulder och eget kapital totalt	99 769	-4	99 766	100 981	9	100 991

Effekt på koncernens kassaflödesanalys 1.1– 31.12.2013

Milj. e	2013 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	2013 (korrigerat)
Kassaflöde från rörelsen			
Räkenskapsperiodens resultat	673	-8	665
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat	710	15	724
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-5 833	5	-5 828
Fordringar på kreditinstitut	215		215
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	-326		-326
Derivatinstrument	26		26
Fordringar på kunder	-3 217	2	-3 215
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-65	2	-63
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-412	-9	-421
Investeringsstillgångar	-2 310	14	-2 297
Övriga tillgångar	257	-4	253
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	-944	10	-934
Skulder till kreditinstitut	-913	6	-907
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	1		1
Derivatinstrument	-18		-18
Skulder till kunder	525	5	530
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	48	0	48
Skulder för livförsäkringsrörelse	189		189
Avsättningar och övriga skulder	-776	-1	-777
Betald inkomstskatt	-172	-1	-173
Erhållna utdelningar	105	0	106
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-5 461	21	-5 440
Kassaflöde från investeringar			
Likvida medel som hålls till förfall, ökning	-4		-4
Likvida medel som hålls till förfall, minskningar	135		135
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	-5	0	-5
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-206	-22	-228
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	17	0	17
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-63	-22	-85

Kassaflöde från finansiering

Efterställda skulder, minskningar	-234		-234
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	24 466		24 466
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-22 003		-22 003
Andels- och aktiekapital, ökning	183		183
Andels- och aktiekapital, minskningar	-195		-195
Utdelningar och räntor på andelskapital	-81		-81
Återföringar till ägarkunder	-7		-7
C. Kassaflöde från finansiering totalt	2 129		2 129
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	-3 396	0	-3 396
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	5 872	1	5 873
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	2 476	0	2 476

Milj. e	2013 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	2013 (korrigerat)
Erhållna räntor	2 533		2 533
Betalda räntor	-1 694		-1 694

Justeringar i räkenskapsperiodens resultat
Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar

Nedskrivningar av fordringar	99		99
Orealiserade nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	108		108
Orealiserade nettointäkter från livförsäkringsrörelse	316		316
Förändring av verkligt värde för handel	-214		-214
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	2		2
Förändring av förvaltningsfastigheternas verkliga värde	-12		-12
Avskrivningar	135	11	146
Andel av intresseföretagens resultat	3	0	3
Övriga	259	3	262

Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen

Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	-3	0	-3
Räntor på andelskapital	11		11
Övriga återföringar till ägarkunder	7		7

Justeringar totalt	710	15	724
---------------------------	------------	-----------	------------

Likvida medel

Kontanta medel	2 179		2 179
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	297	0	298
Totalt	2 476	0	2 476

Noter till OP Gruppens bokslut

Not 4. Affärsrörelser som förvärvats under rapportperioden

OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag förvärvade i september hela aktiestocken i Checkout Finland Oy, som tillhandahåller betalningstjänster för finländska nätaffärer. Konsolideringen av Checkout Finland Oy hade ingen väsentlig effekt på gruppens resultaträkning och balansräkning.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 5. Ränteintäkter och -kostnader

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	4	11
Fordringar på kunder		
Krediter	1 305	1 233
Finansiella leasingfordringar	24	22
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden	0	3
Skuldebrev		
Som innehas för handel	15	11
Som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	1
Som kan säljas	171	157
Som hålls till förfall	5	6
Lån och fordringar	8	9
Derivatinstrument		
Som innehas för handel	1 237	1 134
Säkring av verkligt värde	-116	-104
Säkring av kassaflöde	30	25
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	2	3
Övriga	4	4
Totalt	2 688	2 514

Räntekostnader

Skulder till kreditinstitut	3	5
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	0
Skulder till kunder	210	268
Skuldebrev emitterade till allmänheten	424	339
Efterställda skulder		
Kapitallån	6	6
Övriga	36	39
Derivatinstrument		
Som innehas för handel	1 104	1 098
Säkring av verkligt värde	-150	-155
Övriga	8	1
Totalt	1 643	1 600
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	1 045	914
Säkringsinstrument	-121	-257
Värdoförändringar i de säkrade posterna	119	257
Räntenetto	1 043	915

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 6. Nedskrivningar av fordringar

Milj. e	2014	2013
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	71	61
Återföringar av fordringar som avskrivits	-13	-15
Ökning av nedskrivningar	110	110
Återföringar av nedskrivningar	-87	-72
Gruppvisa nedskrivningar	7	-1
Nedskrivningar av fordringar totalt	88	84

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Premieintäkter		
Premieinkomst	1 393	1 346
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-29	-37
Premieintäkter, brutto	1 364	1 309
Återförsäkrares andel	-54	-60
Totalt	1 310	1 249
Nettointäkter från placeringsverksamhet	169	126
Försäkringsersättningar		
Betalda ersättningar (exkl. kostnader för ersättningsfunktionen)	828	786
Förändring i avsättning för oreglerade skador**	61	65
Försäkringsersättningar totalt, brutto	889	851
Återförsäkrares andel	-44	-42
Totalt	845	809
Övriga poster i skadeförsäkringsrörelsen	42	43
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	593	524
Premieintäkter och återförsäkrares andel		
Kortvariga försäkringsavtal		
Premieinkomst	1 390	1 342
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-31	-38
Långvariga försäkringsavtal		
Premieinkomst	3	4
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	2	1
Premieintäkter, brutto	1 364	1 309

Återförsäkrares andel, vid kortfristiga försäkringsavtal, av		
Premieinkomst	-54	-56
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	1	-3
Återförsäkrares andel, vid långfristiga försäkringsavtal, av		
Premieinkomst	-1	-1
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	0	0
Återförsäkrares andel	-54	-60
Premieintäkter, netto	1 310	1 249

Nettointäkter från skadeförsäkringens placeringsverksamhet

Lån och övriga fordringar

Ränteintäkter	5	5
Räntekostnader	-1	-1
Realisationsvinster och -förluster	0	-
Värderingsvinster och -förluster	1	-1
Nedskrivningar		
Lån och övriga fordringar totalt	5	3

Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen

Ränteintäkter

Skuldebrev	0	1
Derivatinstrument	0	0
Totalt	0	1

Realisationsvinster och -förluster

Skuldebrev	-	2
Derivatinstrument	-22	-1
Totalt	-22	1

Värderingsvinster och -förluster

Skuldebrev	1	3
Derivatinstrument	-2	4
Totalt	-1	6

Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen totalt

	-24	8
--	-----	---

Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas**Skuldebrev**

Ränteintäkter	51	52
Övriga intäkter och kostnader	0	0
Realisationsvinster och -förluster	35	-2
Överförs från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	25	21
Värderingsvinster och -förluster	1	-1
Nedskrivningar	0	-1
Totalt	112	68

Aktier och andelar

Utdelningar	18	25
Övriga intäkter och kostnader	1	2
Realisationsvinster och -förluster	13	3
Överförs från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	41	19
Värderingsvinster och -förluster	-1	-2
Nedskrivningar	-2	-5
Totalt	70	41

Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt	181	110
--	------------	------------

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Hysesintäkter	16	15
Realisationsvinster och -förluster	0	-1
Vinster från värdering till verkligt värde	2	4
Kostnader för vederlag och skötsel	-10	-12
Övriga	-1	-1

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	7	5
--	----------	----------

Nettointäkter från skadeförsäkringens placeringsverksamhet totalt	169	126
--	------------	------------

Upplösning av diskontering, skadeförsäkringar

Ökningen i den diskonterade försäkringsskulden för skadeförsäkringen (not 36) som beror på tidens gång (upplösning av diskonteringen) är 41 miljoner euro (43). Upplösningen av diskonteringen beräknas varje månad med användning av diskonteringsräntan vid slutet av föregående månad och försäkringsskulden vid månadens början. Diskonteringsräntan är 2,5 % (2,8).

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

** I posten ingår en ökning på 62 miljoner euro (38) till följd av ändringarna i diskonteringsräntan.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Premieinkomst	1 230	1 074
Återförsäkrares andel	-23	-25
Nettointäkter från placeringsverksamhet	1 111	521
Försäkringsersättningar		
Betalda ersättningar	738	750
Förändring i avsättning för oreglerade skador	9	16
Återförsäkrares andel	-9	-11
Förändring i försäkringsskulden		
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	168	597
Återförsäkrares andel	-1	1
Övriga	1 215	42
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse totalt	197	175

Premieinkomst från livförsäkring

Premieinkomst från försäkringsavtal

Premieinkomst från försäkringsavtal som berättigar till en av prövning beroende andel av överskottet

Sparförsäkring	16	18
Individuell pensionsförsäkring	32	38
Gruppensionsförsäkring	64	60
RisKFörsäkring		
Individuell försäkring	77	77
Icke formbunden gruppFörsäkring	2	2
Grupplivförsäkring för arbetstagare	11	12
Riskförsäkring totalt	90	92
Totalt	201	207

Premieinkomst från fondförsäkring		
Sparförsäkring	944	775
Individuell pensionsförsäkring	71	79
Gruppensionsförsäkring	13	13
Totalt	1 028	867
Totalt	1 230	1 074

Premieinkomst från placeringsavtal

Premieinkomst från placeringsavtal som berättigar till en av prövning

beroende andel av överskottet	0	1
Premieinkomst från fondanknutna placeringsavtal	124	130
Totalt	124	131

Direktförsäkring totalt	1 354	1 205
Mottagen återförsäkring	2	0
Premieinkomst totalt	1 355	1 205

Fortlöpande premier från försäkringsavtal	844	728
Fortlöpande premier från placeringsavtal	63	75
Engångspremier från försäkringsavtal	386	345
Engångspremier från placeringsavtal	63	56
Totalt	1 355	1 205

Nettointäkter från livförsäkringens placeringsverksamhet

Lån och övriga fordringar

Ränteintäkter	4	7
Räntekostnader	0	-1
Realisationsvinster och -förluster	1	6
Värderingsvinster och -förluster	1	-2
Nedskrivningar	0	0
Lån och övriga fordringar totalt	5	10

Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen

Ränteintäkter

Skuldebrev	0	8
Derivatinstrument	12	0
Övriga	-	3
Totalt	12	11

Realisationsvinster och -förluster

Skuldebrev	1	-4
Derivatinstrument	249	1
Totalt	250	-3

Värderingsvinster och -förluster

Skuldebrev	0	1
Derivatinstrument	40	-81
Totalt	40	-81

Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen totalt

302 -73

Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas

Skuldebrev

Ränteintäkter	34	38
Realisationsvinster och -förluster	26	-9
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	6	16
Värderingsvinster och -förluster	1	0
Nedskrivningar	-1	-9
Totalt	67	36

Aktier och andelar

Utdelningar	42	46
Övriga intäkter	1	1
Realisationsvinster och -förluster	2	3
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	61	55
Värderingsvinster och -förluster	-1	-1
Nedskrivningar	-12	-21
Totalt	93	83

Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt

160 119

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter		
Hyresintäkter	7	9
Realisationsvinster och -förluster	0	4
Vinster från värdering till verkligt värde	1	5
Kostnader för vederlag och skötsel	-6	-9
Övriga	-1	-1
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	2	9
Tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringar		
Aktier, andelar och andra		
Ränteintäkter	0	0
Realisationsvinster och -förluster	81	86
Värderingsvinster och -förluster	511	328
Övriga	51	41
Tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringar totalt	643	455
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	1 111	521

Livförsäkringsersättningar

Ersättningar från försäkringsavtal

Ersättningar från försäkringsavtal som berättigar till en av prövning beroende andel av överskottet

Sparförsäkring

Belopp som förfallit till utbetalning	75	120
Dödsfallsersättningar	41	43
Återköp	26	25
Totalt	141	187

Individuell pensionsförsäkring

Pensioner	69	65
Dödsfallsersättningar	2	2
Återköp	3	3
Totalt	73	70

Gruppensionsförsäkring

Pensioner	67	65
Utbetalda engångsersättningar	1	1
Återköp	3	2
Totalt	71	68

RisKFörsäkringar		
Individuell försäkring	23	24
Icke formbunden gruppFörsäkring	0	1
Grupplivförsäkring för arbetstagare	7	8
Totalt	30	32
Ersättningar från fondförsäkringar		
Sparförsäkring		
Belopp som förfallit till utbetalning	60	38
Dödsfallsersättningar	74	52
Återköp	271	288
Totalt	405	378
Individuell pensionsförsäkring		
Pensioner	10	7
Dödsfallsersättningar	2	2
Återköp	6	7
Totalt	17	15
Gruppensionsförsäkring		
Pensioner	0	0
Dödsfallsersättningar	0	0
Återköp	0	0
Totalt	0	0
Ersättningar från försäkringsavtal totalt	738	750
Ersättningar från placeringsavtal		
Ersättningar från fondanknutna placeringsavtal		
Belopp som förfallit till utbetalning	3	5
Återköp	41	39
Totalt	44	45
Ersättningar från placeringsavtal totalt	44	45
Direktförsäkring totalt	782	795
Ersättningar totalt	782	795

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Provisionsintäkter från		
Utlåning	207	199
Inlåning	5	6
Betalningsrörelse	238	212
Värdepappersförmedling	23	22
Värdepappersemissioner	11	11
Fonder	109	90
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	82	74
Försäkringsförmedling	55	61
Garantier	22	23
Bostadsförmedling	70	71
Övriga	25	25
Totalt	847	794
Provisionskostnader		
Betalningsrörelse	60	44
Värdepapper	8	7
Övriga	52	49
Totalt	120	100
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	727	694

I posten Övriga provisionskostnader ingår betalda provisioner för kapitalförvaltning och juridiska uppdrag för 15 milj. e (12 milj. e) och övriga provisioner för 36 milj. e (37 milj. e).

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 10. Nettointäkter från handel

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Finansiella tillgångar och skulder för handel		
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	7	4
Aktier och andelar	4	5
Derivatinstrument	25	69
Totalt	35	77
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	3	-2
Aktier och andelar	1	3
Derivatinstrument	21	12
Totalt	25	13
Utdelningar från tillgångar för handel	1	1
Finansiella tillgångar och skulder för handel totalt	61	90
Tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	1	0
Derivatinstrument	0	1
Totalt	1	1
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	-1	1
Totalt	-1	1
Tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	0	2
Nettointäkter från valutaverksamhet		
Valutaväxling	-78	-1
Övriga	105	23
Nettointäkter från valutaverksamhet totalt	28	22
Nettointäkter från handel totalt	88	114

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev		
Realisationsvinster och -förluster	10	14
Överförs från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	4	2
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	0	0
Totalt	15	16
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	8	1
Överförs från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	15	2
Nedskrivningar	-3	-2
Totalt	19	1
Finansiella tillgångar som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet		
Realisationsvinster och -förluster**	0	1
Överförs från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	0	0
Totalt	0	0
Utdelningar	39	32
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt	73	49
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter		
Hysesintäkter	43	42
Realisationsvinster och -förluster	-5	8
Vinster från värdering till verkligt värde	-1	5
Kostnader för vederlag och skötsel	-36	-36
Övriga	1	1
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	1	19
Övriga	0	0
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	74	68

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

** Realisationsförluster som bokförts för finansiella tillgångar som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet anges i not 26.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 12. Övriga rörelseintäkter

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	14	13
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	1	4
Intäkter från företagsarrangemang	0	1
Försäkringsersättningar	0	0
Övriga intäkter från skade- och livförsäkringsverksamheten	2	2
Leasingavtal	5	5
ADB-intäkter	3	12
Intäkter från indrivningsverksamheten	2	2
Övriga	37	47
Övriga rörelseintäkter totalt	64	86

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 13. Personalkostnader

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Löner och arvoden	544	570
Rörliga ersättningar	53	71
Pensionskostnader		
Avgiftsbestämda pensionsplaner	75	84
Förmånsbestämda pensionsplaner	31	30
Övriga lönebikostnader	37	37
Personalkostnader totalt	741	791

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 14. Övriga administrationskostnader

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Kontorskostnader	74	72
ICT-kostnader	193	160
Kontaktkostnader	35	37
Marknadsföringskostnader	35	35
Samhällsansvarskostnader	7	6
Övriga administrationskostnader	71	73
Övriga administrationskostnader totalt	414	384

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 15. Övriga rörelsekostnader

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
Hyreskostnader	5	4
Rörelsefastigheter	86	84
Realisationsförluster på rörelsefastigheter	1	1
Avskrivningar		
Byggnader	23	22
Maskiner och inventarier	14	21
Immateriella tillgångar	50	46
Immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp	41	42
Övriga	12	14
Totalt	140	145
Nedskrivningar		
Rörelsefastigheter	10	2
Goodwill	0	0
Totalt	10	2
Bankskatt	43	46
Garantiavgift till insättningsgarantifonden	29	29
Övriga	124	111
Övriga rörelsekostnader totalt	437	422

I posten Övriga ingår tillsyns-, kontroll- och medlemsavgifter för 14 milj. e (13 milj. e), försäkrings- och säkerhetskostnader för 11 milj. e (10 milj. e), övriga kostnader för skadeförsäkringsrörelsen för 9 milj. e (11 milj. e) och övriga rörelsekostnader för 89 milj. e (77 milj. e).

Till revisorerna betalda arvoden för revisionen var 2,2 milj. e (1,8 milj. e), för uppdrag som avses 1 § 1 mom. 2 punkt i revisionslagen 0,2 milj. e (0,3 milj. e), för skatterådgivning 0,1 milj. e (0,2 milj. e) och för andra tjänster 1,1 milj. e (1,2 milj. e).

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 16. Återföringar till ägarkunder

Milj. e	2014	2013
Bonus	189	182
Räntor på andelskapital	6	11
Återföringar till ägarkunder totalt	195	193

I återföringar till ägarkunder ingår räkenskapsperiodens räntor på andels- och tilläggsandelskapital som betalas till andelsbankernas medlemmar samt bonus som ägarkunderna samlat under räkenskapsperioden för koncentrationen av användningen av banktjänster.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 17. Inkomstskatt

Milj. e	2014	2013 korrigerat*
På räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	337	133
Skatt från tidigare räkenskapsperioder	25	-11
Uppskjuten skatt	-54	-87
Resultaträkningens skatt	308	36
Samfundets inkomstskattesats	20	24,5

Avstämning av skatt uträknad på basis av den gällande skattesatsen med resultaträkningens skatt

Resultat före skatt	915	701
Andelen av resultatet enligt skattesatsen	183	172
Skatt från föregående räkenskapsperioder	25	-11
Inverkan av skattefria intäkter	-33	-16
Inverkan av icke-avdragsgilla kostnader	28	25
Omvärdering av oanvända förluster	4	8
Skatterättelser	-10	6
Koncernintern effekt av realisationsvinsten från Pohjola-köpet	109	-
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	-	-153
Övriga poster	3	5
Resultaträkningens skatt	308	36

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 18. Kontanta medel

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Kassa	116	126
På anfordran betalbara insättningar i centralbanker		
Pohjola Bank Abp:s kassakravsmedel	537	527
Checkkonton	3 236	1 518
Kontanta medel totalt	3 888	2 172

I enlighet med eurosystemets kassakravssystem ska kreditinstituten ha minimireserver (kassakrav) i de nationella centralbankerna. Kassakravet är en andel av kassakravsbasen som motsvarar den kassakravsprocent som Europeiska centralbanken har meddelat. Till kassakravsbasen räknas insättningar (vidsträckt bemärkelse) och skuldebrev med en löptid på högst två år. Insättningar från andra kassakravsskyldiga räknas inte till kassakravsbasen. Kassakravet är för närvarande 1 % av kassakravsbasen. Kreditinstituten i OP Gruppen sköter sitt kassakrav genom Pohjola Bank Abp. Kreditinstituten i gruppen har bemyndigat Pohjola Bank Abp att sköta hela gruppens kassakrav i Finlands Bank.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 19. Fordringar på kreditinstitut

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Fordringar på kreditinstitut		
Insättningar		
Betalbara på anfordran	234	298
Övriga	3	14
Totalt	237	311
Krediter och övriga fordringar		
Övriga	261	316
Skuldebrev	188	222
Totalt	449	538
Totalt	686	849
Fordringar på kreditinstitut totalt	686	849

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 20. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Finansiella tillgångar för handel		
Statens skuldebrev	6	14
Bank- och företagscertifikat	29	4
Debenturer	20	8
Perpetualer (eviga lån)	1	6
Obligationslån	293	401
Övriga skuldebrev	4	6
Aktier och andelar	73	87
Totalt	426	525
Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Obligationslån	1	7
Övriga skuldebrev	-	5
Totalt	1	11
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	427	537

Specifikation av skuldebrev som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen samt aktier och andelar enligt notering och emittent

Finansiella tillgångar för handel	31.12.2014		31.12.2013	
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Skuldebrev	Aktier och andelar
Milj. e				
<hr/>				
Noterade				
Offentlig sektor	4	-	9	-
Övriga	316	72	422	86
Övriga				
Offentlig sektor	29	-	4	-
Övriga	4	0	4	1
Totalt	353	73	438	87

Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen	31.12.2014		31.12.2013	
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Skuldebrev	Aktier och andelar
Milj. e				
<hr/>				
Noterade				
Övriga	0	-	7	-
Övriga				
Övriga	0	-	5	-
Totalt	1	-	11	-

Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	354	73	450	87
---	-----	----	-----	----

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 21. Derivatinstrument

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Som innehas för handel		
Räntederivat	4 533	2 592
Valutaderivat	647	169
Aktie- och indexderivat	62	108
Kreditderivat	2	3
Råvaruderivat	54	55
Totalt	5 299	2 927
Säkringsinstrument		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	479	424
Valutaderivat	83	38
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	10	18
Totalt	572	479
Övriga säkringsinstrument		
Räntederivat	49	17
Övriga	0	0
Totalt	49	17
Derivatinstrument totalt	5 920	3 423

Balansposten innehåller derivatinstrumentens positiva värdeförändringar och betalda premier.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 22. Fordringar på kunder

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Krediter till allmänheten och offentlig sektor	65 441	63 439
Skuldebrev	20	52
Finansiella leasingfordringar	1 162	1 148
Garantifordringar	23	13
Övriga fordringar	4 519	3 940
Totalt	71 166	68 591
Nedskrivningar	-483	-449
Fordringar på kunder totalt	70 683	68 142

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Förändringar i nedskrivningar av krediter och garantifordringar bland fordringarna på kunder och kreditinstitut

Milj. e	Krediter	Skulde- brev	Bank- garanti- fordringar	Ränte- fordringar	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2014	446	-	9	-6	449
Ökning av individuella nedskrivningar	101	-	11	-15	97
Förändring av gruppvisa nedskrivningar	7	-	-	-	7
Återförda individuella nedskrivningar	-47	-	0	19	-28
Från balansräkningen bortskrivna krediter och garantifordringar, för vilka gjorts individuella nedskrivningar	-43	-	-	-	-43
Valutakursdifferensjusteringar	-	-	-	-	-
Nedskrivningar 31.12.2014	464	-	19	-2	483

Milj. e

Nedskrivningar 1.1.2013	404	7	7	-5	413
Ökning av individuella nedskrivningar	107	-	2	-13	96
Förändring av gruppvisa nedskrivningar	-1	-	-	-	-1
Återförda individuella nedskrivningar	-37	-	0	13	-24
Från balansräkningen bortskrivna krediter och garantifordringar, för vilka gjorts individuella nedskrivningar	-28	-7	-	-	-35
Valutakursdifferensjusteringar	-	0	-	-	0
Nedskrivningar 31.12.2013	446	0	9	-6	448

Finansiella leasingfordringar

I OP Gruppen bjuder Pohjola Bank Abp ut finansiella leasingavtal för transportutrustning samt maskiner och inventarier till industrin.

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Förfallotiden för finansiella leasingavtal		
Under ett år	307	322
Över ett år och under fem år	550	528
Över fem år	393	390
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	1 250	1 240
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-88	-93
Minimileasingavgifternas nuvärde	1 162	1 148
Minimileasingfordringarnas nuvärde		
Under ett år	288	302
Över ett år och under fem år	509	487
Över fem år	365	358
Totalt	1 162	1 148
Bruttotillväxten under räkenskapsperioden	359	487

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 23. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Placeringar		
Lån och övriga fordringar	14	15
Aktier och andelar	463	471
Fastigheter	161	152
Skuldebrev	2 297	2 014
Derivatinstrument	12	4
Övriga	207	300
Totalt	3 154	2 956
Övriga tillgångar		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	33	40
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	404	324
Återförsäkringsverksamhet	100	90
Kassa och banktillgodohavanden	41	4
Övriga fordringar	66	64
Totalt	643	523
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse totalt	3 797	3 479
Skadeförsäkringens placeringar	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Lån och övriga fordringar		
Lån	14	14
Depåfordringar inom återförsäkringar	1	1
Totalt	14	15
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Skuldebrev	7	6
Derivatinstrument	12	4
Totalt	19	10

Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	2 290	2 007
Aktier och andelar	463	471
Övriga andelar	207	300
Totalt	2 960	2 779
Förvaltningsfastigheter		
Mark- och vattenområden	23	22
Byggnader	138	131
Totalt	161	152
Placeringar totalt	3 154	2 956

Specifikation av skuldebrev, aktier och andelar samt derivat som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen inom skadeförsäkringen enligt notering och emittent

Milj. e	31.12.2014			31.12.2013		
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivat-instrument	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivat-instrument
Noterade						
Övriga	7	-	-	6	-	-
Övriga						
Övriga	-	-	12	-	-	4
Totalt	7	-	12	6	-	4

Finansiella tillgångar som kan säljas inom skadeförsäkring 31.12.2014

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaff- ningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaff- ningsvärde	Totalt*
Noterade						
Offentlig sektor	503	-	503	-	-	-
Övriga	1 787	-	1 787	412	-	412
Övriga						
Övriga	-	-	0	258	-	258
Totalt	2 290	-	2 290	670	-	670
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	0	-	0	-2	-	-2

* I aktier och andelar som kan säljas ingår aktier och fonder med aktierisk för 463 milj. e (471 milj. e) samt övriga andelar för 207 milj. e (300 milj.e). I övriga andelar ingår främst ränte-, penningmarknads-, konvertibel-, råvaru-, hedge fund- och fastighetsfonder.

I de finansiella tillgångarna som kan säljas inom skadeförsäkring ingår pantsatta poster för 2 milj. e (4 milj. e). Posterna består främst av säkerheter för derivathandeln.

Finansiella tillgångar som kan säljas inom skadeförsäkring 31.12.2013 korrigerat*

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffnings- värde	Totalt	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffnings- värde	Totalt
Noterade						
Offentlig sektor	465	-	465	-	-	-
Övriga	1 527	-	1 527	581	-	581
Övriga						
Övriga	14	-	14	191	-	191
Totalt	2 007	-	2 007	771	-	771
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-1	-	-1	-5	-	-5

Förändringar i skadeförsäkringens förvaltningsfastigheter	2014	2013 korrigerat*
Anskaffningsvärde 1.1	133	143
Ökning	11	18
Minskning	-5	-8
Överföringar mellan posterna	0	-20
Anskaffningsvärde 31.12	138	133
Accumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	19	17
Förändringar i verkligt värde under räkenskapsperioden	2	4
Minskning	1	-2
Accumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	22	19
Bokfört värde 31.12	161	152

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Bygg- och reparationsförpliktelser som gäller förvaltningsfastigheter uppgick under räkenskapsperioden till 2 miljoner euro (2). Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller en skuldandel endast för de samägda företag som konsolideras i koncernbokslutet.

Av skadeförsäkringens förvaltningsfastigheter har 86 %, dvs. 90 miljoner euro värderats av en utomstående fastighetsvärderare. Alla fastighetsvärderare är auktoriserade (AFV). Värderingarna har upprättats av Olli Kantanen och Antti Hänninen vid Realia Group Oy.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 24. Tillgångar i livförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Placeringar		
Lån och övriga fordringar	59	77
Aktier och andelar	1 160	1 369
Fastigheter	101	108
Skuldebrev	2 209	1 815
Derivatinstrument	66	71
Totalt	3 594	3 440
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar		
Aktier, andelar och övriga placeringar	7 492	6 300
Övriga tillgångar		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	49	47
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	11	5
Återförsäkringsverksamhet	79	77
Kassa och banktillgodohavanden	13	3
Totalt	153	132
Tillgångar i livförsäkringsrörelse totalt	11 238	9 872

Livförsäkringens placeringar	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Lån och övriga fordringar		
Lån	42	63
Övriga fordringar	17	14
Totalt	59	77
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Skuldebrev	7	16
Aktier och andelar	0	0
Derivatinstrument	66	71
Totalt	73	87
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	2 202	1 799
Aktier och andelar	1 160	1 369
Totalt	3 362	3 168
Förvaltningsfastigheter		
Mark- och vattenområden	16	17
Byggnader	85	91
Totalt	101	108
Placeringar totalt	3 594	3 440

Specifikation av skuldebrev, aktier och andelar samt derivat som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen inom livförsäkringen enligt notering och emittent.

Milj. e	31.12.2014			31.12.2013		
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivat-instrument	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivat-instrument
Noterade						
Övriga	7	-	66	16	-	71
Totalt	7	-	66	16	-	71

Finansiella tillgångar som kan säljas inom livförsäkring 31.12.2013

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaff- ningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaff- ningsvärde	Totalt
Noterade						
Offentlig sektor	605	-	605	-	-	-
Övriga	1 597	-	1 597	1 160	-	1 160
Totalt	2 202	-	2 202	1 160	-	1 160
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-1	-	-1	-12	-	-12

Finansiella tillgångar som kan säljas inom livförsäkring 31.12.2013 korrigerat*

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaff- ningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaff- ningsvärde	Totalt
Noterade						
Offentlig sektor	522	-	522	-	-	-
Övriga	1 276	-	1 276	1 369	-	1 369
Totalt	1 799	-	1 799	1 369	-	1 369
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-9	-	0	-21	-	-21

Förändringar i livförsäkringens förvaltningsfastigheter

	2014	31.12.2013 korrigerat*
Anskaffningsvärde 1.1	90	133
Ökning	4	16
Minskning	-12	-59
Överföringar mellan posterna	0	-
Anskaffningsvärde 31.12	82	90
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	18	23
Förändringar i räkenskapsperiodens verkliga värde	1	-5
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	19	18
Bokfört värde 31.12	101	108

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller ingen skuldandel. Bygg- och reparationsförpliktelser som gäller förvaltningsfastigheter uppgick till 0 milj. e (0).

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 25. Investeringsstillgångar

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	8 282	7 602
Aktier och andelar	525	359
Totalt	8 807	7 961
Placeringar som hålls till förfall	191	271
Förvaltningsfastigheter		
Mark- och vattenområden	66	66
Byggnader	435	454
Totalt	502	521
Investeringsstillgångar totalt	9 500	8 753

I placeringar som hålls till förfall ingår obligationer för 113 milj. e (164 milj. e) och övriga skuldebrev för 78 milj. e (107 milj. e) Bland förvaltningsfastigheterna fanns fastigheter som utgjort säkerhet för 6 milj. e (8 milj. e).

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Finansiella tillgångar som kan säljas och placeringar som hålls till förfall 31.12.2014

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas			Placeringar som hålls till förfall
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaffningsvärde	Totalt	
Noterade							
Offentlig sektor	8 244	-	8 244	-	-	-	-
Övriga	-	-	-	398	-	398	51
Övriga							
Övriga	37	-	37	44	83	127	140
Totalt	8 282	-	8 282	442	83	525	191
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	0	-	0	-3	-	-3	-

I finansiella tillgångar som kan säljas ingår efterställda noterade skuldebrev från övriga för 17 milj. e (15 milj. e).

Finansiella tillgångar som kan säljas och placeringar som hålls till förfall 31.12.2013

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas			Placeringar som hålls till förfall
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaffningsvärde	Totalt	
Noterade							
Offentlig sektor	7 511	-	7 511	-	-	-	-
Övriga	-	-	-	187	-	187	64
Övriga							
Övriga	91	-	91	124	48	172	207
Totalt	7 602	-	7 602	311	48	359	271
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	0	-	0	-2	-	-2	-

Förändringar i förvaltningsfastigheter	2014	31.12.2013 korrigerat*
Anskaffningsvärde 1.1	502	466
Ökning	17	43
Minskning	-31	-10
Överföringar mellan posterna	4	4
Anskaffningsvärde 31.12	491	502
Accumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	19	22
Förändringar i räkenskapsperiodens verkliga värde	-1	5
Minskning	-5	-5
Övriga förändringar	-3	-3
Accumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	11	19
Bokfört värde 31.12.	502	521

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

I ökningen av förvaltningsfastigheter ingår aktiverade utgifter efter förvärvet för 9 milj. e (3 milj. e). Avskrivningarna, nedskrivningarna och de återförda nedskrivningarna av materiella tillgångar har bokförts på övriga rörelsekostnader. Förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter har bokförts på nettointäkter från placeringsverksamheten. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller ingen skuldandel.

OP Gruppens företag innehar förvaltningsfastigheter som omfattas av begränsningar för överlåtelse- och försäljningspris i enlighet med aravalagstiftningen. Det verkliga värdet av de här objekten var 2 milj. e (2 milj. e). OP Gruppens företag hade på basis av föravtal bygg- och reparationsförpliktelser som gällde förvaltningsfastigheter för 16 milj. e (23 milj. e).

I OP Gruppen bjuder Pohjola Bank Abp främst ut operationella leasingavtal för leasing av personbilar. En specifikation av materiella tillgångar och förvaltningsfastigheter som hyrts ut med operationella leasingavtal finns i not 50.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 26. Omklassificerade skuldebrev

I följande tabell presenteras de omklassificerade skuldebreven enligt bokfört värde och verkligt värde.

31.12.2014, milj. e	Bokfört värde	Verkligt värde	Effektiv ränta	Nedskrivningar på grund av kreditrisken
Lån och fordringar	270	291	5,6	-
Investeringar som hålls till förfall*	59	56	4,3	-
Finansiella tillgångar som kan säljas	45	45	4,2	-
Totalt	375	393		-

31.12.2013, milj. e	Bokfört värde	Verkligt värde	Effektiv ränta	Nedskrivningar på grund av kreditrisken
Lån och fordringar	354	369	5,3	-
Investeringar som hålls till förfall*	99	89	4,2	-
Finansiella tillgångar som kan säljas	42	42	4,2	-
Totalt	494	500		-

Om ingen omklassificering skett och skuldebrev hade värderats med verkliga värden på en marknad:

Milj. e	31.12.2014		31.12.2013	
	Resultat- räkning	Fonden för verkligt värde	Resultat- räkning	Fonden för verkligt värde
Bankrörelsen	2	0	-1	-
Skadeförsäkringsrörelsen	0	0	0	-1
Livförsäkringsrörelsen	3	-1	5	-2
Koncernfunktionerna	12	-1	29	-3
Totalt	16	-1	32	-5

Lån och fordringar samt investeringar som hålls till förfall har omklassificerats 2008. Finansiella tillgångar som kan säljas har omklassificerats 2012.

Räntorna som erhållits för omklassificerade skuldebrev uppgick under januari–december till totalt 10 miljoner euro (15). Den periodiserade prisdifferensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet för skuldebrev uppgick till totalt 2 miljoner euro (5). För skuldebrev bokfördes 1 miljon euro (2) i realisationsförlust. Nedskrivningar för skuldebrev bokfördes för 0 miljoner euro (0). Ränterisken var skyddad med derivat som omfattades av säkringsredovisning från 1.10.2008. För säkrande derivat bokfördes 3 miljoner euro i positiv förändring i marknadsvärde (6).

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 27. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Intresseföretag	56	53
Samföretag	0	1
Totalt	56	54

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Intresseföretag	3	-1
Totalt	3	-1

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Investeringar i intresseföretag och samföretag

OP gruppen hade 4 (3) betydande intresseföretag 31.12.2014. Automatia Pankkiautomaatit Oy upprätthåller och utvecklar Otto.-kontantautomatnäten och handhar bankernas kontanthantering. Bolagets övriga ägare är Nordea och Danske Bank. Access Capital Partners är ett av de ledande förvaltningsbolagen inom fonder för riskkapitalfonder i Europa. De förvaltade tillgångarna uppgår till cirka 2,9 miljarder euro. Access har koncentrerat sig främst på buyout-fonder som placerar i små och medelstora europeiska företag. Access har kontor i Paris, Bryssel, Helsingfors, München och London. Åbo Teknologifastigheter Ab är ett fastighetsbolag som är beläget i Turku Science Park. Bolaget utvecklar fastigheter och tjänster på området samt hyr ut lokaliteter för företag. Bolagets mål är att vara ett lönsamt företag som har ett ansikte och som erbjuder sina kunder den bästa miljön i Finland för verksamhet och utveckling. Ytan av de fastigheter som Åbo Teknologifastigheter äger är cirka 105 000 m² och lokaliteternas genomsnittliga nyttjandegrad är 95 procent. Uudenmaan Pääomarahasto Oy bedriver kapitalplacering i Nyland och Östra Nyland. Fondens syfte är att placera i eget kapital och räntebärande kapital i sme-företags företagsarrangemang. Fonden har som mål för sin placeringsverksamhet att få god avkastning. För fondens verksamhet och placeringar ansvarar Canelco Capital Oy, som är ett förvaltningsbolag för riskkapitalfonder. OP Gruppen har inga betydande placeringar i samföretag.

Namn	Hemort	Innehav, % 2014	Innehav, % 2013	Värderingsmetod
Intresseföretag				
Automatia Pankkiautomaatit Oy*	Helsingfors	33,3	33,3	Kapitalandelsmetoden
Access Capital Partners Group S.A.*	Belgien	45,0	45,0	Kapitalandelsmetoden
Åbo Teknologifastigheter Ab*	Åbo	28,2	19,2	Kapitalandelsmetoden
Uudenmaan Pääomarahasto Oy*	Helsingfors	31,9	31,9	Verkligt värde

* Bolaget hör till den finansiella företagsgruppen för kapitaltäckningen

OP Gruppens placeringar i intresseföretag och samföretag har inget noterat marknadspris.

Det finns inga eventalförpliktelser i anslutning till intresseföretag eller samföretag. Till samföretag hör inte heller sådana i bokslutet oupptagna förbindelser som gäller arrangemang av finansiering eller resurser eller förpliktelser att förvärva en annan placerares innehav om vissa händelser inträffar i framtiden.

Sammanfattning av finansiell information om intresseföretag

I tabellen nedan finns finansiell information om OP Gruppens väsentliga intresseföretag. Informationen har också avstämts mot det bokförda värdet för andelarna i intresseföretagen och samföretagen. Den finansiella informationen motsvarar de siffror som redovisas i intresseföretagens och samföretagens bokslut (dvs. inte OP Gruppens andel), i vilka gjorts justeringar av bl.a. verkligt värde för att siffrorna ska motsvara OP Gruppens redovisningsprinciper.

Sammanfattning av balansräkningen	Automatia		Access Capital		Åbo		Uudenmaan	
	Pankkiautomaatit Oy		Partners S.A		Teknologifastigheter Ab		Pääomarahasto Oy	
Milj. e	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Likvida medel	293	312	6	3	6	-	2	2
Övriga kortfristiga medel	5	5	2	3	2	-	0	1
Kortfristiga tillgångar totalt	298	317	8	6	8	-	2	2
Långfristiga tillgångar	17	16	11	11	220	-	10	13
Tillgångar totalt	315	333	19	17	229	-	13	15
Finansiella skulder (med undantag av leverantörsskulder)	151	153	2	2	7	-	-	-
Övriga kortfristiga skulder (inkl. Leverantörsskulder)	4	4	11	10	3	-	-	0
Kortfristiga skulder totalt	155	156	13	12	11	-	-	0
Långfristiga finansiella skulder	135	150	-	-	183	-	-	-
Övriga långfristiga skulder	-	-	-	-	19	-	-	-
Skulder totalt	290	306	13	12	212	-	-	0
Nettotillgångar (100%)	26	26	6	5	16	-	13	15
Andel av intresseföretagens nettotillgångar	9	9	3	2	5	-	4	5
Goodwill	-	-	24	24	-	-	-	-
Goodwill	8	8	27	27	3	-	5	5
Sammanfattning av rapport över totalresultat								
Omsättning	53	54	29	25	17	-	0	-
Vinst eller förlust från kvarvarande verksamheter efter skatt	3	3	3	0	5	-	-2	0
Totalresultat (100%)	3	3	3	0	5	-	-2	0
Erhållna utdelningar	1	1	1	1	-	-	-	-
Koncernens andel av intresseföretags totalresultat	1	1	1	0	1	-	-1	0

Milj. e	Automatia Pankkiautomaatit Oy		Access Capital Partners S.A		Åbo Teknologifastigheter Ab		Uudenmaan Pääomarahasto Oy	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	Investeringar 1.1	8	8	27	24	0	-	5
Förvärvade affärsrörelser	-	-	-	4	2	-	-	-
Andel av periodens resultat	1	1	1	0	1	-	-	-
Utdelningar	-1	-1	-1	-1	-	-	-	-
Värdeförändring	-	-	-	-	-	-	-1	0
Investeringar 31.12	8	8	27	27	3	-	5	5

Sammanfattning av finansiell information om icke väsentliga intresseföretag och samföretag som konsoliderats i koncernbokslutet

OP Gruppen har 4 (3) intresseföretag och 3 (4) samföretag som granskade enskilt inte är väsentliga. I tabellen nedan finns OP Gruppens andel av de här intresseföretagens och samföretagens resultat. De 3 (3) riskkapitalfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde i enlighet med IAS 28.

Milj. e	Intresseföretag konsoliderade med kapitalandelsmetoden		Intresseföretag värderade till verkligt värde		Samföretag	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Vinster från kvarvarande verksamheter						
Övrigt totalresultat	-	-	0	-1	0	0
Totalresultat	-	-	0	-1	0	0

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Sammanfattningen ovan av intresseföretag som värderats till verkligt värde baserar sig på företagens bokslut.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 28. Immateriella tillgångar

Förändringar i immateriella tillgångar	2014				Totalt
	Goodwill	Varu- märken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Övriga immateriella tillgångar	
Anskaffningsvärde 1.1	633	179	493	565	1 869
Förvärvade affärsrörelser	2	-	-	0	2
Ökning*	-	-	-	87	87
Minskning	-	-	-	-9	-9
Överföringar mellan posterna	-	-	-	0	0
Anskaffningsvärde 31.12	635	179	493	644	1 950
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-	-7	-258	-265	-623
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-	-	-41	-48	-85
Minskning	-	-	-	1	178
Övriga förändringar	-	-	-	0	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-	-7	-299	-312	-618
Bokfört värde 31.12	635	172	194	332	1 332

* Det interna utvecklingsarbetets andel 5 milj. e (9 milj. e). I övriga immateriella tillgångar ingår ADB-program till ett bokfört värde av 186 milj. e (187 milj. e) och ADB-program under utveckling för 134 milj. e (100 milj. e). Avskrivningar, nedskrivningar och återförda nedskrivningar har bokförts på resultatposten Övriga rörelsekostnader.

Förändringar i immateriella tillgångar	Goodwill	Varu- märken	2013 korrigerat*		Totalt
			Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Övriga immateriella tillgångar	
Anskaffningsvärde 1.1	633	179	493	639	1 943
Förvärvade affärsrörelser	-	-	-	-	-
Ökning*	0	-	-	103	104
Minskning	0	-	-	-178	-178
Överföringar mellan posterna	-	-	-	0	0
Anskaffningsvärde 31.12	633	179	493	565	1 869
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-	-7	-217	-399	-623
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-	-	-42	-43	-85
Minskning	-	-	-	178	178
Övriga förändringar	-	-	-	0	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-	-7	-258	-265	-530
Bokfört värde 31.12	633	172	234	300	1 339

Immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandetid

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Goodwill	635	633
Varumärken	172	172
Totalt	807	805

Vid rörelseförvärv har nyttjandetiden för förvärvad goodwill och förvärvade varumärken uppskattats till obegränsad, eftersom de påverkar de framtida kassaflödena under en obestämd tid.

De övriga viktigaste immateriella tillgångarna

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
	Bokfört värde	Bokfört värde
Kundrelationer	92	114
Försäkringsavtal	101	120
ADB-program	186	187
ADB-program under utveckling	134	100

Goodwillen förvärvades 2005 som en del av förvärvet av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse samt 2008 som en del av förvärvet av Pohjola-Finance Ab (f.d. K-Rahoitus). Goodwillen har ökat 2011 till följd av förvärvet Excenta Oy, ett tjänstebolag inom välbefinnande i arbetet och 2012 då Helsingin OP-Kiinteistökeskus Oy förvärvade Espoon 1-Housing Oy:s bostadsfastighetsförmedlingsrörelse i Finland. Varumärkena, kundrelationerna och en betydande del av ADB-programmen förvärvades som en del av förvärvet av Pohjola-Gruppens affärsrörelse.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Milj. e	Goodwill	
	2014	2013
Skadeförsäkringsrörelse	390	390
Kapitalförvaltningsrörelse	97	97
Fondrörelse	71	71
Livförsäkringsrörelse	49	49
Systemtjänsterörelse	10	10
Finansbolagstjänsterna	13	13
Tjänster för välbefinnande i arbetet	3	3
Övrig rörelse	2	0
Totalt	635	633

Nedskrivningsprövning av goodwill

OP Gruppens goodwill har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abp:s, Pohjola Finance Ab:s, Excenta Oy:s och Checkout Finland Oy:s affärsrörelse. Storleken på goodwillen fastställdes i köpesummans fördelningsprocesser, dvs. vid de s.k. PPA (Purchase Price Allocation)-utredningarna. Den goodwill som uppkom fördelades på enheter som genererar kassaflöde (CGU:n), som var antingen rörelsesegment eller företag som räknas till rörelsesegmenten. Nedskrivningsprövningen av goodwill utfördes i enlighet med IAS 36 för kassaflödesgenererande affärsområden som motsvarar de affärsområden för vilka förvärvskalkylerna upprättades vid PPA-utredningen: skadeförsäkrings-, livförsäkrings-, kapitalförvaltnings-, fond- och systemtjänsterörelsen samt finansbolagstjänster. Pohjola Hälsa Ab fusionerades under räkenskapsperioden med Pohjola Försäkring Ab. För prövningen av goodwill hos välbefinnandetjänsterna var det inte längre möjligt att definiera en separat enhet som producerade kassaflöde, så välfärdstjänsternas goodwill har prövats som en del av goodwill för skadeförsäkringsrörelsen.

Värdet av OP Gruppens kassaflödesenheter har för prövningen av goodwill fastställts enligt metoden "Excess Returns". I metoden avdras avkastningskravet på eget kapital från den innevarande räkenskapsperiodens och de kommande räkenskapsperiodernas vinst. För att fastställa nuvärdet av kassaflödet diskonteras en eventuell återstående avkastning med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital.

Längden på prövningsperioden fastställdes till den femåriga prövningsperioden enligt standarden IAS 36 med restvärden.

De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på den affärsrörelsestrategi som uppställer riktlinjerna för den långsiktiga utvecklingen som OP Andelslags förvaltningsråd fastställt för OP Gruppen och på de förväntningar på affärsrörelsens utveckling under perioden 2015-2017 som härletts ur strategin. Tillväxten i kassaflödena efter 2017 varierar mellan 2 och 9 procent. I livförsäkringsrörelsen förväntas den räntebärande premieinkomsten enligt den gällande strategin ytterligare minska under hela prövningsperioden.

Som diskonteringsränta i analyserna har använts kostnaden för eget kapital till marknadsvillkor, som står i linje med de tillämpade värderingsmetoderna (dvs. via kassaflödet har fastställts endast det värde som tillfaller placerare i eget kapital och som har diskonterats med avkastningskravet på eget kapital). Den diskonteringsränta som använts i kalkylerna före skatt (dvs. IFRS WACC) varierade mellan 6,7 och 11,3 procent. År 2013 varierade diskonteringsräntan mellan 9,9 och 15,3 procent. Diskonteringsräntan för kapitalförvaltnings- och fondrörelsen höjdes med 0,4 procentenheter till att motsvara diskonteringsräntan enligt marknadsinformationen. Med stöd av marknadsinformationen sänktes diskonteringsräntan för skade- och livförsäkringsrörelsen med 0,9 procentenheter, diskonteringsräntan för systemtjänsterörelsen med 2,5 procentenheter och diskonteringsräntan för finansbolagstjänsterna med 1,1 procentenheter.

Nedskrivningsprövningen av goodwill har inte lett till nedskrivningar.

En känslighetsanalys utfördes separat för varje kassaflödesenhet, och den baserade sig på de centrala variablerna för respektive kassaflödesenhet.

För skadeförsäkringsrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, totalkostnadsprocenten och nettointäkter från placeringsverksamheten i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 8,9 procentenheter i diskonteringsräntan och 6,7 procentenheter i totalkostnadsprocenten samt en nedgång på 2,4 procentenheter i nettointäkter från placeringsverksamheten i procent jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden, där en variabel förändras och de övriga hålls oförändrade, medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 6,1 procentenheter i diskonteringsräntan och 4,1 procentenheter i totalkostnadsprocenten samt en nedgång på 1,6 procentenheter i nettointäkter från placeringsverksamheten i procent jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För livförsäkringsrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, uppgången i driftskostnaderna i procent och placeringsverksamhetens marginal i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 5,3 procentenheter i diskonteringsräntan, en uppgång på 9,1 procentenheter i driftskostnaderna och en nedgång på 1,0 procentenheter i placeringsverksamhetens marginal jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 6,1 procentenheter i diskonteringsräntan och 11 procentenheter i driftskostnaderna samt en nedgång på 1,1 procentenheter i placeringsverksamhetens marginal jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För kapitalförvaltningsrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, tillväxten i förvaltade medel i procent och kostnadsökningen i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 31 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 16 procentenheter i förvaltade medel och en kostnadsökning på 17 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 25 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 12 procentenheter i förvaltade medel samt en kostnadsökning på 14 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För fondrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, ökningen i fondkapitalen i procent och ökningen i kostnaderna av fast natur i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 24,0 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 19 procentenheter i fondkapitalen och en uppgång på 21 procentenheter i kostnaderna av fast natur jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 8,1 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 6,5 procentenheter i fondkapitalen samt en uppgång på 11 procentenheter i kostnaderna av fast natur jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För systemtjänsterörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, ökningen i intäkterna från tjänsterna i procent och nettot i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 56 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 71 procentenheter i intäkterna från tjänsterna och en uppgång på 2,7 procentenheter i nettot jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 31 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 30 procentenheter i intäkterna från tjänsterna och en uppgång på 2,3 procentenheter i nettot jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För finansbolagstjänsterna användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, ökningen i utlåningsstocken i procent och kostnadsökningen i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 11 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 16 procentenheter i utlåningsstocken och en kostnadsökning på 23 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 7,5 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 9,7 procentenheter i utlåningsstocken samt en kostnadsökning på 10 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

Nedskrivningsprövning av varumärken

OP Gruppens varumärken har i sin helhet uppstått genom förvärvet av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. En nedskrivningsprövning har utförts separat i enlighet med IAS 36 för följande varumärken: Pohjola, Europeiska, A-Försäkring och Seesam.

Varumärkena har värderats enligt metoden "relief from royalty", i vilken varumärkenas värde fastställdes till de royaltyinbesparingar diskonterade till nutid som i framtiden uppnås genom innehav av varumärkena. Som diskonteringsränta i kalkylerna har använts den kostnad för eget kapital till marknadsvillkor som fastställts för skadeförsäkringsrörelsen utökad med en tillgångsvis riskpremie. Diskonteringsräntan för skadeförsäkringen sänktes med 0,9 procentenheter till att motsvara diskonteringsräntan enligt marknadsinformationen. Vid prövningen 2014 har dessutom använts samma riskpremie och motsvarande royalty i procent som vid PPA-utredningen och prövningen under tidigare år

Längden för prövningsperioden för varumärken fastställdes till i regel 5 år i enlighet med standarden IAS 36. För prövningen av varumärket Pohjola fastställdes prövningsperioden exceptionellt till 15 år, eftersom användningen av varumärket utvidgas till en helt ny affärsrörelse som kommer att växa kraftigt under den närmaste åren. De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på de strategisiffror som uppdaterats för skadeförsäkringsrörelsen för 2015-2017 och på de förväntningar på affärsrörelsens fortsatta utveckling som härletts ur siffrorna. Som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes en inflationsförväntning på 2 procent.

OP Andelslags förvaltningsråd beslöt hösten 2014 att koncentrera skadeförsäkringsrörelsen under varumärket OP tillsammans med bank- och skadeförsäkringsrörelsen. Varumärket Pohjola kommer i fortsättningen att användas främst inom hälsovårds- och välbefinnanderörelsen samt i skadeförsäkringsprodukter som är nära anslutna till dem. I samband med nedskrivningsprövningen av varumärket Pohjola prövades hur ovan nämnda förändring påverkar varumärkets ekonomiska nyttjandetid och prövningsperiodens längd, den diskonteringsränta som användes för prövningen, riskpremien och royaltypocenten. Varumärket konstaterades fortfarande utgöra en sådan immateriell tillgång med obegränsad ekonomisk nyttjandetid som avses i IAS 36. Eftersom varumärket används i en ny affärsrörelse som förväntas växa kraftigt i början, förlängdes prövningsperioden till 15 år. I övriga parametrar gjordes inga väsentliga ändringar, eftersom den nya hälsovårds- och välbefinnanderörelsen har ett nära samband till skadeförsäkringsrörelsen. Vid prövningen av varumärket beaktades de kassaflöden som kan likställas med omsättning för de affärsrörelser som i fortsättningen finns under varumärket.

Nedskrivningsprövningen av varumärken har inte lett till nedskrivningar för varumärken i bokslutet 2014. Nedskrivningar på 1 miljon euro har tidigare bokförts för varumärket Seesam i bokslutet för 2011. Nedskrivningar på 3 miljoner euro har tidigare bokförts för varumärket i bokslutet för såväl 2009 som 2008.

Nedskrivningsprövning av andra väsentliga immateriella tillgångar

OP Gruppens kundrelationer, försäkringsavtal och en betydande del av ADB-programmen har förvärvats som en del av förvärvet av Pohjola-Gruppen Ab:s affärsrörelse. Dessutom allokerades immateriella tillgångar för kundrelationer och försäkringsavtal till OP Gruppens balansräkning som en del av förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring Ab 2012.

De immateriella tillgångar som uppstått genom kundrelationerna och försäkringsavtalen kostnadsförs beroende på affärsrörelsen genom antingen degressiva eller linjära avskrivningar inom en uppskattad nyttjandetid, och det har inte förekommit något nedskrivningsbehov beträffande dem. De immateriella tillgångar som uppstått genom ADB-program som allokerats till skadeförsäkringsrörelsen, livförsäkringsrörelsen, kapitalförvaltningsrörelsen och fondrörelsen har kostnadsförts i sin helhet redan under tidigare räkenskapsperioder.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 29. Materiella tillgångar

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Rörelsefastigheter		
Mark- och vattenområden	90	91
Byggnader	614	542
Maskiner och inventarier	43	48
Övriga materiella tillgångar	17	17
Egendom som hyrts ut	17	27
Materiella tillgångar totalt	781	726
av vilka anskaffningar i arbete	139	57

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Förändringar i materiella tillgångar	2014				Materiella tillgångar totalt
	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	
Anskaffningsvärde 1.1	955	238	33	51	1 278
Ökning	115	10	2	2	129
Minskning	-8	-38	-1	-17	-64
Överföringar mellan posterna	-4	0	-1	-	-4
Anskaffningsvärde 31.12	1 057	211	33	36	1 338
Accumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-322	-190	-16	-24	-552
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-22	-14	-1	-8	-45
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-15	-	-	-	-15
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	0	0	-	-	0
Minskning	9	36	0	12	58
Övriga förändringar	-3	0	-	-	-3
Accumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-353	-168	-16	-20	-557
Bokfört värde 31.12	705	43	17	17	781

Förändringar i materiella tillgångar	2013				Materiella tillgångar totalt
	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	
Anskaffningsvärde 1.1	849	259	32	68	1 209
Ökning	107	14	1	8	130
Minskning	-17	-35	0	-25	-78
Överföringar mellan posterna	17	0	0	-	17
Anskaffningsvärde 31.12	955	238	32	51	1 278
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-299	-202	-15	-28	-544
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-29	-21	-1	-11	-62
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-7	-	-	-	-7
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	1	0	-	-	1
Minskning	14	33	0	15	63
Övriga förändringar	-1	-	-	-	-1
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-322	-190	-16	-24	-552
Bokfört värde 31.12	633	48	17	27	726

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 30. Övriga tillgångar

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Betalningsförmedlingsfordringar	10	35
Pensionstillgångar	-	46
Förutbetalda kostnader		
Räntor	710	790
Övriga förutbetalda kostnader	33	29
Derivatfordringar	105	55
Värdepappersfordringar	29	71
Övriga	1 064	528
Totalt	1 951	1 554

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 31. Skattefordringar

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Inkomstskattefordringar	12	17
Uppskjuten skattefordran	155	74
Skattefordringar totalt	168	91

Uppskjuten skattefordran	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Finansiella tillgångar som kan säljas	1	1
Avskrivningar och nedskrivningar	2	1
Avsättningar och nedskrivningar av krediter	19	27
Skattemässiga förluster	12	15
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	11	17
Periodiseringsdifferenser för värdepapper som emitterats till allmänheten	13	18
Periodiseringsdifferenser för derivat	6	5
Förmånsbestämda pensionsplaner	79	11
Koncernkonsolideringar	21	24
Övriga poster	36	15
Kvittad mot uppskjuten skatteskuld	-44	-60
Totalt	155	74

Uppskjuten skatteskuld	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Skattemässiga avsättningar	525	512
Finansiella tillgångar som kan säljas	114	72
Säkring av kassaflöde	23	8
Eliminering av utjämningsbeloppet	53	108
Värdering av placeringar till verkligt värde	13	43
Fördelning av köpesumman för företagsköp	71	77
Förmånsbestämda pensionsplaner	0	14
Koncernkonsolideringar	-1	4
Övriga poster	29	5
Kvittad mot uppskjuten skattefordran	-44	-60
Totalt	783	784
Uppskjuten skattefordran (+)/-skuld (-), netto	-628	-710

Förändringar i uppskjuten skatt	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Uppskjuten skattefordran/-skuld 1.1	-710	-822
Totaleffekt av förändring i beräkningsgrunder	-	21
Uppskjuten skattefordran/-skuld 1.1	-710	-801
Bokförts i resultaträkningen		
Inverkan av förluster	-3	-26
Avsättningar och nedskrivningar av fordringar	-13	-4
Skattemässiga avsättningar	-18	-25
Avskrivningar och nedskrivningar	8	-8
Elimineringar av utjämningsbelopp	55	7
Förmånsbestämda pensionsplaner	3	4
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	-6	-19
Periodiseringsdifferenser för värdepapper som emitterats till allmänheten	-5	-4
Periodiseringsdifferenser för derivat	1	-3
Värdering av placeringar	7	26
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	-	153
Övriga	25	-13
Bokförts i rapporten över totalresultat		
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Förändringar i verkligt värde	-66	-21
Säkring av kassaflöde	-15	7
Överföring till resultaträkningen	31	24
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	-	18
Aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	79	-5
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	-	-21
Övriga	-	1
Uppskjuten skattefordran totalt 31.12, (+)/-skuld (-), netto	-628	-710
Inkomstskattefordringar (+)/-skuld (-), netto	-168	-7
Skattefordringar totalt, (+)/-skuld (-), netto	-796	-718

Skattemässiga förluster för vilka inga uppskjutna skattefordringar har bokförts fanns vid slutet av 2014 för 54 milj. e (41 milj. e). Förlusterna preskriberas före 2024.

För de balanserade vinstmedlen i dotterföretagen i Baltikum på 38 milj. e (31 milj. e) har inte bokförts någon uppskjuten skatteskuld, eftersom tillgångarna bestående har investerats i respektive land.

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 32. Skulder till kreditinstitut

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Skulder till centralbanker	250	73
Skulder till kreditinstitut		
Betalbara på anfordran		
Insättningar	163	184
Övriga skulder	0	0
Totalt	163	184
Övriga än betalbara på anfordran		
Insättningar	1 273	727
Övriga skulder	90	55
Totalt	1 363	782
Skulder till kreditinstitut och centralbanker totalt	1 776	1 039

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 33. Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Skulder för handel		
Blankning av värdepapper	4	4
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	4	4

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 34. Derivatinstrument

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Som innehas för handel		
Räntederivat	4 333	2 634
Valutaderivat	686	192
Aktie- och indexderivat	25	32
Övriga	52	52
Totalt	5 097	2 910
Säkringsinstrument		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	392	230
Valutaderivat	-	13
Övriga	0	0
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	0	4
Totalt	392	248
Derivatinstrument totalt	5 489	3 157

Balansposten innehåller derivatinstrumentens negativa värdeförändringar och erhållna premier.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 35. Skulder till kunder

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Insättningar		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	26 202	24 652
Företag och offentlig sektor	16 011	13 749
Totalt	42 213	38 401
Övriga		
Privatkunder	4 100	5 969
Företag och offentlig sektor	2 462	2 980
Totalt	6 562	8 949
Insättningar totalt	48 775	47 350
Övriga finansiella skulder		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	12	11
Företag och offentlig sektor	9	3
Totalt	21	14
Övriga		
Företag och offentlig sektor	2 367	2 811
Totalt	2 367	2 811
Övriga finansiella skulder totalt	2 388	2 825
Skulder till kunder totalt	51 163	50 175

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 36. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Försäkringsskuld	2 737	2 593
Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet	203	134
Skulder avseende återförsäkringsverksamhet	9	9
Derivatinstrument	2	0
Övriga	21	10
Skulder för skadeförsäkringsrörelse totalt	2 972	2 746

Skulder för skadeförsäkringsavtal och återförsäkrares andel

Milj. e	31.12.2014			31.12.2013		
	Brutto	Åter- försäkring	Netto	Brutto	Åter- försäkring	Netto
Avsättningar för ersättningar av pensionstyp	1 316	-7	1 308	1 253	-4	1 249
Övriga avsättningar för specifika skadefall	188	-65	124	160	-55	105
Särskild avsättning för yrkessjukdomar	22		22	25		25
Kollektiv avsättning för oreglerade skador	612	-7	605	603	-6	597
Avsättning för skaderegleringskostnader	63		63	60		60
Avsättning för ej intjänade premier	523	-13	511	493	-12	481
Försäkringsskuldens ränteskydd	12		12			
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	2 737	-92	2 645	2 593	-77	2 517

Förändringar i försäkringsskulden och fordringar avseende återförsäkringsavtal

Milj. e	2014			2013		
	Brutto	Åter- försäkring	Netto	Brutto	Åter- försäkring	Netto
Avsättning för oreglerade skador						
Avsättning för oreglerade skador 1.1	2 100	-65	2 035	1 993	-62	1 932
Under räkenskapsperioden betalda ersättningar	-913	29	-884	-866	39	-827
Förändring i skuld/fordran	974	-44	930	931	-42	889
Under räkenskapsperioden inträffade skador	931	-34	897	908	-46	862
Ökning (minskning) jämfört med tidigare perioder	-16	-10	-27	-14	4	-10
Förändring i diskonteringsräntan	60		60	38		38
Annan förändring i beräkningsgrunden						
Upplösning av diskontering	40		40	42		42
Värdetförändring i ränteskydd	12		12			
Kursvinster (förluster)	0	0	0	-1		-1
Avsättning för oreglerade skador 31.12	2 213	-79	2 134	2 100	-65	2 035
Avsättning för ej intjänade premier						
Avsättning för ej intjänade premier 1.1	493	-12	481	455	-15	440
Ökning	483	-13	470	451	-9	442
Minskning	-456	12	-444	-415	12	-404
Kursvinster (-förluster)						
Förändring i diskonteringsräntan	2		2	1		1
Upplösning av diskontering	1		1	1		1
Avsättning för ej intjänade premier 31.12	523	-13	511	493	-12	481
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	2 737	-92	2 645	2 593	-77	2 516

Avsättningen för ej intjänade premier representerar förpliktelser som hänför sig till det försäkringsskydd som ännu inte upphört vid årets slut.

Värdering av försäkringsskuld för försäkringsavtal

a) Använda metoder och antaganden

Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Detta har genomförts så att man först gjort en uppskattning av skuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger.

Avsättningen för ej intjänade premier har i huvudsak fastställts avtalsvis enligt pro rata parte temporis-metoden.

Avsättningen för ersättningar av pensionstyp utgörs av det diskonterade nuvärdet av kassaflödet från ersättningar för inkomstbortfall som betalas ut i form av fortlöpande pensioner. Den diskonteringsränta som används bestäms med beaktande av den rådande räntenivån, lagbestämmelserna om att avsättningarna ska vara betryggande, den av myndigheterna fastställda övre gränsen för diskonteringsräntan samt den rimliga förväntade avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringsskulden. Den vid slutet av 2014 använda diskonteringsräntan är 2,5 % (31.12.2013: 2,8 %). Som dödlighetsmodell har använts en ålderskohortmodell för dödlighetsintensiteten som baserar sig på befolkningsstatistiken i Finland och på antagandet att den nu observerade trenden med en allt högre livslängd kommer att fortsätta.

I avsättningen för oreglerade skador ingår avsättningar för asbestskador som utgörs av yrkessjukdomsfall inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Det prognostiserade kassaflödet från dessa ersättningar baserar sig på en utredning, i vilken har beaktats hur mycket asbest som årligen har använts som råmaterial i Finland samt hur latenstiderna för olika asbestsjukdomar är fördelade. Asbestskadornas utveckling följs årligen upp och utfallet har följt prognosen väl.

För värdering av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har flera statistiska metoder använts. Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod och Chain Ladder. Vid tillämpningen av dem måste utöver val av metod även andra val göras såsom beslut om på hur många skadeårs statistiska material metoderna ska tillämpas.

Bornhuetter-Ferguson

Bornhuetter-Ferguson-metoden (BF) baserar sig på antagandet att det varje utvecklingsår utbetalas ersättningar som utgör en viss andel av riskmålet för skadeåret. Riskmålet kan t.ex. utgöras av antalet försäkringsår eller de med den antagna skadekvoten justerade premieintäkterna. BF reagerar långsamt på förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar och metoden är dessutom känslig för valet av riskmål.

Cape Cod

Cape Cod-metoden motsvarar BF-metoden i och med att andelen ersättningar som utbetalas ett utvecklingsår i relation till riskmålet utjämnas mellan olika skadeår. I den traditionella Cape Cod-metoden är ersättningarnas andel av riskmålet utjämnad så att den är lika stor för alla skadeår. I den generella Cape Cod-metoden utjämnas ersättningarnas andel av riskmålet för skadeåret på basis av observationer för skadeåret och nära skadeåret.

Chain Ladder

Vid användning av Chain Ladder-metoden (CL) skattas den totala skadekostnaden för varje skadeår med hjälp av årliga utvecklingsfaktorer. En utvecklingsfaktor beskriver förhållandet mellan på varandra följande utvecklingsår i utvecklingstriangeln för de kumulativa ersättningarna. CL är känslig för observationer som görs under de första utvecklingsåren.

De största riskerna vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador hänför sig till

- Uppskattningen av framtida inflation (exkl. ersättningar för inkomstbortfall som betalas på basis av lagstadgade försäkringar)
- Justering av förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar till följd av lagändringar och ändringar i ersättningspraxis (dvs. ger historien en korrekt bild av framtiden)
- De historiska datas riktighet under tiotals år.

Av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har endast avsättningen för pensioner diskonterats.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har koncernens skadeförsäkringsbestånd delats upp i flera klasser bland annat utgående från risken och löptiden för kassaflödet från de utbetalda ersättningarna. I varje klass beräknas den kollektiva avsättningen för oreglerade skador först enligt respektive ovan nämnda statistiska metod. Av dem har man valt den som bäst lämpar sig för den klass som är föremål för granskning. Som valkriterier har använts hur väl modellen i fråga skulle ha prognostiserat utvecklingen under tidigare skadeår och den genom modellen erhållna värderingens känslighet för antalet använda statistikår. Till det förväntningsvärde som modellen ger har ett säkerhetsstillägg på 2-10 % lagts till. På säkerhetsstilläggets belopp inverkar de framtida kassaflödenas osäkerhet och löptid samt historiska datas kvalitet.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för ersättningarna för sjukvårdskostnader och rehabiliteringskostnader inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen har beaktats att de ersättningar som betalas för skador som har inträffat för över 10 år sedan kommer att finansieras med hjälp av fördelningssystemet.

b) Förändringar i antaganden och metoder

Till följd av att diskonteringsräntan sjunkit har avsättningarna för ersättningar av pensionstyp ökat med 62 miljoner euro (38).

Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	2014	2013
Ändring av diskonteringsräntan	62	38
Totalt	62	38

c) Ersättningarnas utveckling

I ersättningstrianglarna har de faktiska ersättningskostnaderna jämförts med tidigare värden. Trianglarna som beskriver ersättningsutvecklingen har konstruerats per skadeår.

Ersättningsutvecklingen har presenterats för tio år med undantag av långvariga avsättningar. I ersättningstrianglarna följs inte upp utvecklingen för andelar i pooler eller olycksfallsförsäkringens regresser. Kapitalvärdena för slutligt fastställda pensioner har behandlats såsom om de hade utbetalats till beloppet av deras kapitalvärde i samband med att de slutligt fastställdes. För de långvariga avsättningarna, dvs. de slutligt fastställda pensionerna och asbestskadorna, har uppgifter om försäkringsskuldens tillräcklighet presenterats.

Ersättningstrianglar, bruttorörelse, milj. e

Skadeår	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	540	603	638	707	666	738	784	815	903	931	7 325
n+1	540	611	633	693	633	746	751	802	879		
n+2	535	591	627	691	640	744	752	805			
n+3	529	594	622	689	641	743	757				
n+4	532	594	622	704	651	750					
n+5	532	587	647	726	653						
n+6	529	587	657	734							
n+7	536	591	661								
n+8	536	594									
n+9	540										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	540	594	661	734	653	750	757	805	879	931	7 304
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-516	-561	-615	-669	-576	-684	-662	-696	-704	-484	-6 167
Avsättning för oreglerade skador för åren 2005–2014											
	24	33	46	66	76	66	95	109	175	447	1 136
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											
											155

* = Vid slutet av skadeåret

Utvecklingen av ersättningarna för latenta yrkessjukdomar, milj. e

Räkenskapsår	Kollektiv avsättning för oreglerade skador	Kända avsättningar för pensioner	Utbetalda ersättningar	Ersättningskostnader	Förändring i beräkningsgrunden*	Tillräcklighet
2005	45	39	-4	-2	1	-1
2006	43	40	-4	-3		-3
2007	41	40	-4	-2	-1	-2
2008	40	41	-4	-4	3	-2
2009	42	43	-4	-8	4	-4
2010	38	44	-3	0		0
2011	35	50	-3	-6	5	-2
2012	32	53	-4	-4	2	-1
2013	28	53	-4	-1	1	0
2014	22	53	-4	-2	2	0

Utvecklingen av slutligt fastställda pensioner, milj. e

Räkenskapsår	Vid början av året	Vid slutet av året	Nytt pensionskapital	Betalda pensioner	Förändring i beräkningsgrunden*	Tillräcklighet
2006	681	731	77	26		1
2007	731	745	60	28	-15	3
2008	745	766	55	30		4
2009	763**	771	42	32		2
2010	771	794	60	34		3
2011	794	895	66	35	77	7
2012	895	940	66	34	31	18
2013	940	965	51	37	23	12
2014	965	1 010	54	40	36	5

* Inverkan av förändringar i diskonteringsräntan och dödlighetsmodellen på det slutliga pensionskapitalet.

** En liten post med sjukvårds- och servicehusavsättningar som ingått under tidigare år har eliminerats från siffrorna för 2009.

Ersättningstrianglar, nettorörelse, milj. e

Skadeår	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	511	580	621	656	649	693	721	796	861	897	6 987
n+1	519	593	623	656	620	707	697	782	829		
n+2	509	575	619	658	629	705	710	786			
n+3	509	577	615	656	629	705	714				
n+4	513	577	615	670	633	712					
n+5	513	569	624	684	633						
n+6	513	569	634	691							
n+7	518	573	637								
n+8	519	576									
n+9	522										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	522	576	637	691	633	712	714	786	829	897	6 996
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-499	-543	-592	-628	-569	-647	-624	-681	-677	-479	-5 939
Avsättning för oreglerade skador för åren 2005–2014											
	23	33	45	63	64	65	90	104	152	418	1 057
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											
											155

* = Vid slutet av skadeåret

Förändring i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder

Försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder ökade med 36 miljoner euro (27). Försäkringsersättningarna ökade till följd av ändringen i beräkningsräntan med 62 miljoner euro (38). Förändringen i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder beskriver tillräckligheten hos försäkringsskulden. På grund av att försäkringsskulden ska vara tryggnad är förändringen i snitt positiv.

Skaderegleringsavtal

De till skaderegleringsavtal hänförliga skulderna uppgick 31.12.2014 till 80 miljoner euro (81).

Skaderegleringsavtalen är sådana avtal som inte är försäkringsavtal, men på basis av vilka ersättning betalas för en annan parts räkning. De viktigaste av dessa är sådana captive-arrangemang där den försäkrade risken i sin helhet är återförsäkrad i ett captive-bolag som hör till samma koncern som kunden, samt indexförhöjningar för ersättningar som betalas i pensionsform inom den lagstadgade olycksfalls-, trafik- och patientförsäkringen och vissa andra ersättningshöjningar samt sjukvårdsersättningar som betalas ut över tio år efter det att skadorna har inträffat och den offentliga sektorns patientförsäkring.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 37. Skulder för livförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Skuld för fondanknutna avtal	7 502	6 288
Skuld för fondförsäkringar	6 164	5 039
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	1 339	1 249
Skuld för icke-fondanknutna avtal	3 660	3 400
Icke-fondanknuten försäkringsskuld för garantidelar	3 649	3 389
Icke-fondanknuten skuld för placeringsavtals garantidelar	10	11
Derivatinstrument	8	9
Övriga skulder		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2	2
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	1	1
Återförsäkringsverksamhet	1	2
Övriga	56	69
Totalt	61	74
Skulder för livförsäkringsrörelse totalt	11 230	9 771

Förändringar i försäkringsskulden 2014

Avsättningar, milj. e	1.1.2014	Ökning av avsättningar förän- ledd av premier	Frigjorda avsätt- ningar	Kreditera- de räntor och värde- föränd- ringar	Övriga debite- ringar och kredite- ringar	Övriga poster	31.12.2014
Skuld för fondanknutna avtal	6 288	1 152	-465	590	-59	-5	7 502
Skuld för fondförsäkringar	5 041	1 016	-401	459	-36	-8	6 071
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	1 246	136	-64	132	-22	3	1 432
Skuld för icke-fondanknutna avtal	3 400	111	-288	99	-16	354	3 660
Icke-fondanknutna försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	3 210	111	-287	98	-16	-4	3 113
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	11	0	-1	0	0	0	10
Ansvar för framtida tilläggsförmåner	-	-	-	-	-	-	-
Räntekomplettering	44	-	-	-	-	384	428
Effekt av diskontering med marknadsränta	84	-	-	-	-	-36	47
Övriga poster	51	-	-	-	-	10	60
Totalt	9 688	1 264	-753	689	-75	349	11 162

Den fondanknutna avtalens beroende av tillgångarna följer av försäkringstagarens val. På bolagsplanet kan värdeförändringen inte jämföras med något benchmark-index. Inte heller avkastningen på placeringsavtal med beräkningsränta kan tillförlitligt jämföras med något benchmark-index. Avkastningen baserar sig på avkastningen hos de tillgångar som utgör täckning och ledningens prövning vid utdelning av kundåterbärningar. Bolagets egendom saknar benchmark.

Förändringar i försäkringsskulden 2013

Avsättningar, milj. e	1.1.2013	Ökning av avsättningar för- ledd av premier	Frigjorda avsätt- ningar	Kreditera- de räntor och värde- föränd- ringar	Övriga debite- ringar och kredite- ringar	Övriga poster	31.12.2013
Skuld för fondanknutna avtal	5 363	997	-440	414	-47	0	6 288
Skuld för fondförsäkringar	4 293	867	-392	305	-31	0	5 041
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	1 070	130	-48	109	-16	1	1 246
Skuld för icke-fondanknutna avtal	3 592	208	-343	103	-90	-70	3 400
Icke-fondanknutna försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	3 353	1	-339	103	-90	-23	3 005
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	14	1	-3	0	0	0	11
Ansvar för framtida tilläggsförmåner	1	-	-	-	-	-1	-
Räntekomplettering	28	-	-	-	-	16	44
Effekt av diskontering med marknadsränta	163	-	-	-	-	-80	84
Övriga poster	32	-	-	-	-	19	51
Totalt	8 955	1 204	-783	517	-137	-69	9 688

Då avsättningarna för försäkrings- och placeringsavtal för annat än den fondanknutna rörelsen samt för fondförsäkringar bildats har iakttagits de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av två omständigheter. Utjämningsbeloppet har inte redovisats som en del av avsättningarna för försäkringsavtal enligt IFRS utan som en del av eget kapital. Dessutom har diskonteringsräntan för försäkringsskulden ändrats 2012 så att den närmast sig de rådande räntorna. I balansräkningen har redovisats livförsäkringsbolagets besparingar i försäkrings- och kapitaliseringsavtal på egen placeringsrisk, där räntegarantin varierar mellan 1,5 och 4,5 procent och som har diskonterats med beloppet av räntegarantin för avsättningarna i det nationella bokslutet. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan har skyddats med räntederivat, vilkas värde har redovisats som en del av den skuld som bokförts för försäkrings- och kapitaliseringsavtal.

Fondanknutna placeringsavtal har värderats till verkligt värde

Skulden för fondanknutna avtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Som skuld för risklivförsäkringar används avsättningarna för ej intjänade premier.

Fordringar och skulder i anslutning till avgiven återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas separat i balansräkningen.

Avsättningarna för gruppensionsförsäkringen kompletterades årligen sedan 2011 till följd av den ökade förväntade livslängden.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 38. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. e	Medel- ränta, %	31.12.2014	Medel- ränta, %	31.12.2013
Obligationslån	1,75	10 165	2,19	8 730
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)		7 811		5 892
Övriga				
Bankcertifikat	0,49	833	0,22	1 807
Företagscertifikat	0,37	6 198	0,28	4 994
Övriga	1,71	14	0,57	101
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*		-66		-95
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt		24 956		21 428

* OP Gruppens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

De viktigaste emissionerna 2014	Nominellt belopp, milj. e	Ränta, %
Pohjola Bank Abp		
Pohjola Bank plc Issue of EUR 750,000,000 Floating Rate Instruments due 3 March 2017 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	750,0	EUB3M + 0,35%
Pohjola Bank Plc Japanese Yen Bonds JPY 17,600,000,000 - Third Series (2014)	121,2	Fast 0,303%
Pohjola Bank plc Issue of EUR 750,000,000 1.125 per cent. Instruments due 17 June 2019 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	750,0	Fast 1,125%
Pohjola Bank Plc Japanese Yen Bonds JPY 42,400,000,000 - Fourth Series (2014)	292,0	Fast 0,434%
Pohjola Bank plc Issue of SEK 750,000,000 Floating Rate Note due September 2019 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	79,8	SES3M+0,52%
Pohjola Bank plc Issue of EUR 750,000,000 2 per cent. Instruments due 3 March 2021 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	750,0	Fast 2,000%
Pohjola Bank plc Issue of CHF 300,000,000 1.000 per cent. Instruments due 14 July 2021 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	249,5	Fast 2,000 %

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 39. Avsättningar och övriga skulder

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Avsättningar	2	2
Övriga skulder		
Betalförmedlingsskulder	835	934
Upplupna kostnader		
Ränteskulder	771	825
Övriga upplupna kostnader	374	375
Derivatskulder	728	360
Pensionsskulder	420	50
Leverantörsskulder för värdepapper	30	15
Leverantörsfakturaskulder	30	36
Övriga	257	94
Totalt	3 445	2 688
Avsättningar och övriga skulder totalt	3 447	2 691

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Förändringar i avsättningar

Milj. e	Omstrukturer- ring	Övriga avsätt- ningar	Totalt
1.1.2014	2	0	2
Ökning av avsättningar	-	1	1
Utnyttjade avsättningar	-1	-	-1
31.12.2014	1	1	2

Milj. e	Omstrukturer- ring	Övriga avsätt- ningar	Totalt
1.1.2013	14	1	15
Ökning av avsättningar	-	-	-
Utnyttjade avsättningar	-12	-1	-13
31.12.2013	2	-	2

Omstrukturerings

Avsättningen för omstrukturerings har uppkommit av kostnader för personalminskningar 2012. Avsättningen har realiserats i huvudsak under 2013.

Förmånsbestämda pensionsplaner

OP Gruppens pensionsplaner har skötts via pensionskassan OP-Eläkekassa, pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö och försäkringsbolag. De planer som gäller tilläggspension i pensionsstiftelsen och försäkringsbolag samt pensionskassans fonderade ArPL-ålderspension och invalidpensionsplaner har behandlats som förmånsbestämda planer. Betalningar till ArPL-fördelningssystemet har behandlats som avgiftsbestämda. Beloppet av bolagets pensionsplaner för egen räkning är litet.

OP-Eläkekassa

OP-Eläkekassa är en pensionskassa som försäkrar det lagstadgade pensionsskyddet för personalen vid de arbetsgivare inom OP Gruppen som är delägare i pensionskassan.

Det lagstadgade ArPL-pensionssystemet ger ett pensionsskydd som baseras på tjänstgöringstid och arbetsinkomster enligt det som bestämts i lagen. Förmånerna i arbetspensionssystemet är ålderspension, deltidspension, arbetslöshetspension, familjepension och rehabiliteringsförmåner. Pensionsåldern för ArPL-ålderspensionen är 63-68 år.

ArPL-pensionssystemet är partiellt fonderande och partiellt baserat på fördelningssystemet. Fonderingen sker individuellt i den pensionsanstalt som försäkrat respektive anställning. Av de pensioner som pensionskassan årligen betalar utgör den fonderade andelen i snitt en fjärdedel.

Målet för pensionskassans verksamhet är att försäkra det lagstadgade pensionskyddet så att premien från år till år hålls stabil och underskrider den genomsnittliga premien i arbetspensionssystemet. Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än den genomsnittliga avkastningen på placeringsverksamheten i pensionssystemet. Om risken realiseras flera år i rad leder det till att premien måste höjas.

OP-Eläkekassas viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till att livslängden systematiskt förlängs. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

Pensionskassan ska enligt lagen om försäkringskassor placera sina tillgångar på ett betryggande och inkomstbringande sätt samt med beaktande av kassans likviditet. Pensionskassan ska täcka den försäkringsskuld som pensionsförbindelserna ger upphov till. De tillgångar som täcker försäkringsskulden ska vara uppbyggda med hänsyn till arten av den försäkringsverksamhet som kassan bedriver så att dess placeringar, vilka ska vara diversifierade och ha lämplig spridning, tryggar tillgångarnas säkerhet, avkastning och likviditet. I lagen om försäkringskassor föreskrivs närmare om vilka tillgångar och förbindelser som försäkringsskulden ska täcka. För pensionskassan föreskrivs separat i lagen om den solvensgräns som pensionskassan ska täcka med solvenskapitalet.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionskassans styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie uppräftar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionskassans risktäckningskapacitet.

OP-Eläkesätiö

OP-Eläkesätiö är en pensionsstiftelse som sköter det tilläggs-pensionskydd som arbetsgivare inom OP Gruppen ordnat för sin personal. Stiftelsens syfte är att bevilja arbetstagare som hör till stiftelsens verksamhetskrets ålderspension, invalidpension och sjukbidrag samt familjepension åt deras förmånstagare jämte begravningsbidrag. Dessutom kan stiftelsen bevilja dem som hör till verksamhetskretsen förmåner som hänför sig till rehabilitering. Tilläggs-pensionskyddet är frivilligt, så alla arbetsgivare som hör till pensionskassan hör inte automatiskt till stiftelsen. Stiftelsens tilläggs-pensionskydd är fonderat i dess helhet.

Till stiftelsens verksamhetskrets hör varje person som fyllt 20 år och som oavbrutet varit anställd i ett sådant anställningsförhållande som avses i ArPL hos en arbetsgivare som hör till stiftelsen före 1.7.1991. Den tjänstgöringstid som berättigar till pension börjar från den tidpunkt då den anställda fyllt 23 år medan den varit i arbetsgivarens tjänst. Med den pensionsgrundande lönen avses den pensionslön som baseras på ett och samma anställningsförhållande som beräknas enligt APL, som gällde till 31.12.2006. Pensionsåldern för de personer som hör till stiftelsens verksamhetskrets varierar mellan 60–65 år beroende på till vilken persongrupp arbetstagaren enligt stiftelsens stadgar hör.

Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än minimiavkastningsmålet. Om risken realiseras flera år i rad leder det till att garantiavgifter måste debiteras.

OP-Eläkesätiös viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, till att livslängden systematiskt förlängs samt till inflationsrisken. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

För placeringsverksamheten ansvarar stiftelsens styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie uppräftar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt stiftelsens risktäckningskapacitet.

Balansvärden för förmånsbestämda pensionsplaner, milj. e	Förmånsbestämda pensionsplaner		Pensionstillgångarnas verkliga värden		Nettoskulder (-tillgångar)	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Ingående balans 1.1	1 441	1 400	-1 438	-1 394	4	6
Resultatförda förmånsbestämda pensionskostnader						
Utgifter baserade på arbetsprestationer under räkenskapsperioden	31	32	-	-	31	32
Räntekostnad (-intäkt)	49	48	-49	-48	0	0
Effekt av åtstramningar eller fullgörande av pensionsplan	-1	-8	-	6	-1	-3
Förvaltningskostnader	-	-	1	1	1	1
Totalt	80	72	-48	-42	31	30
Förluster (-vinster) av omstrukturering som bokförts i övrigt totalresultat						
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i ekonomiska förväntningar	487	7	-	-	487	7
ArPL, avkastning på räntedifferens och ökning i ansvaret för ålderspensioner (netto)	4	6	-4	-6	-	-
Erfarenhetsbaserade justeringar	93	5	-	-	93	5
Avkastning på tillgångar som omfattas av plan med undantag av belopp som ingår i nettoräntan på förmånsbestämda nettoskulder (-tillgångar) (-)	-	-	-180	-31	-180	-31
Totalt	585	18	-184	-37	401	-19
Övriga						
Arbetsgivarpremier	-	-	-16	-13	-16	-13
Betalda förmåner	-55	-48	55	48	-	-
Totalt	-55	-48	39	35	-16	-13
Utgående balans 31.12	2 051	1 441	-1 631	-1 438	420	4

Tillgångar och skulder som redovisats i balansräkningen, milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Nettoskulder / -tillgångar (pensionsstiftelsen)	33	-46
Nettoskulder / -tillgångar (pensionskassan)	362	33
Nettoskulder / -tillgångar (övriga pensionsplaner)	25	18
Nettoskulder / -tillgångar totalt	420	4

Klassificering av pensionskassans och pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2014, milj. e

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	39	20	36	95
Obligationslån	156	257	8	421
Fastigheter	-	-	131	131
Placeringsfonder	542	-	292	833
Strukturerade placeringar	-	-	9	9
Derivat	0	-	-	0
Övriga tillgångar	103	7	-	109
Totalt	838	283	476	1 597

Klassificering av pensionskassans och pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2013, milj. e

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	82	1	51	134
Obligationslån	155	225	8	388
Fastigheter	-	-	140	140
Placeringsfonder	416	28	249	693
Strukturerade placeringar	-	-	11	11
Derivat	1	0	-	1
Övriga tillgångar	57	6	-	62
Totalt	710	260	460	1 430

Det verkliga värdet för poster som klassificerats till Nivå 1 bestäms på basis av noteringar från marknaden.

Med verkligt värde för poster som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för finansiella instruments delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem.

Poster som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet.

De väsentligaste tillgångsposternas andelar av totalt verkligt värde på tillgångar som omfattas av plan, %	31.12.2014	31.12.2013
Aktier och andelar	6	10
Finansbranschen	-	5
Skog	3	3
Fastighet	-	1
Övriga	3	1
Obligationslån	26	27
Statslån	1	6
Övriga	25	21
Fastigheter	8	10
Placeringsfonder	52	48
Aktiefonder	33	27
Räntefonder	8	11
Fastighetsfonder	5	6
Hedgefonder	7	5
Strukturerade placeringar	1	1
Övriga	7	4
Totalt	100	100
I tillgångarna för pensionsplaner ingår, milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Aktier i Pohjola Bank Abp	-	76
Värdepapper emitterade av företag som hör till OP Gruppen	28	15
Övriga fordringar på företag som hör till OP Gruppen	142	51
Fastigheter i OP Gruppens bruk	5	16
Totalt	175	158

Beloppet av premierna för förmånsbestämda pensionsplaner 2015 uppskattas till 17 milj. e.

Durationen för det förmånsbestämda pensionsåtagandet per 31.12.2014 var för pensionskassan 23,1 år och för pensionsstiftelsen 16,0 år.

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2014	Pensionskassan	Pensionsstiftelsen	Övriga
Diskonteringsränta, %	2,0	1,8	1,9
Presumtiv lönehöjning, %	2,5	2,5	2,5
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,1	2,0	2,0-2,1
Omsättning, %	3,0	0,5	0,0
Inflation, %	2,0	2,0	2,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män	19,0	19,0	19,0
Kvinnor	24,7	24,7	24,7
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män	20,6	20,6	20,6
Kvinnor	26,4	26,4	26,4

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2013	Pensionskassan	Pensionsstiftelsen	Övriga
Diskonteringsränta, %	3,5	3,4	3,3
Presumtiv lönehöjning, %	3,0	3,0	3,0
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,1	2,0	2,0
Omsättning, %	3,0	0,5	0,0
Inflation, %	2,0	2,0	2,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män	19,0	19,0	19,0
Kvinnor	24,7	24,7	24,7
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män	20,6	20,6	20,6
Kvinnor	26,4	26,4	26,4

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2014	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner			
	Pensionskassan		Pensionsstiftelsen	
	Milj.e	%	Milj. e	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-145	-9,9	-37	-7,1
Minskning med 0,5 procentenheter	170	11,6	42	8,0
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	160	10,9	36	6,9
Minskning med 0,5 procentenheter	-144	-9,8	-34	-6,5
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	55	3,7	16	3,1
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-53	-3,6	-16	-3,0

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2013	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner			
	Pensionskassan		Pensionsstiftelsen	
	Milj.e	%	Milj. e	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-87	-8,8	-26	-6,2
Minskning med 0,5 procentenheter	101	10,2	29	6,9
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	96	9,7	25	6,0
Minskning med 0,5 procentenheter	-88	-8,8	-24	-5,7
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	31	3,1	11	2,6
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-30	-3,1	-11	-2,5

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 40. Skatteskulder

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Inkomstskatteskuld	180	24
Uppskjuten skatteskuld	783	784
Skatteskulder totalt	964	808

Den uppskjutna skatteskulden specificeras i not 31.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 41. Tilläggsandelskapital

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Ingående balans 1.1.2014	606	622
Konverterade till avkastningsandelar	-359	-
Återbetalningar av tilläggsandelskapital	-45	-4
Uppsagt tilläggsandelskapital	-9	-12
Utgående balans 31.12.2014	192	606

Tilläggsandelskapitalet, som andelsbankerna inte har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala till medlemmarna, räknas i andelsbankernas nationella bokslut räknas till det egna kapitalet och i IFRS-bokslutet som skuld.

Tilläggsandelskapitalet ska återbetalas inom sex månader från utgången av den räkenskapsperiod, enligt vilken en återbetalning kan ske för första gången. Om det inte varit möjligt att återbetala en uppsagd tilläggsinsats i dess helhet, kan återbetalningen ske som efterhandsåterbetalning, om det är möjligt enligt de tre följande boksluten. På en tilläggsandel betalas ränta tills tilläggsandelen enligt lagen om andelslag kan tas ut.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 42. Efterställda skulder

Milj. e	Medel- ränta, %	31.12.2014	Medel- ränta, %	31.12.2013
Kapitallån	2,31	204	2,68	192
Övriga				
Eviga lån	-	-	-	0
Debenturer	5,23	816	5,38	668
Efterställda skulder totalt		1 020		861

Kapitallånens huvudsakliga lånevillkor är:

Kapitallån som jämföras med primärkapital

1) Ett kapitallån på 10 miljarder japanska yen (euromotvärde 68,9 miljoner e)

Lånet är ett perpetuallån, dvs. lånet saknar förfallodag. Låneräntan är fast 4,23 % till 18.6.2034 och därefter rörlig 6 månaders Yen LIBOR + 1,58 %. (Step up). Räntan betalas årligen 18.6 och 18.12. Om ränta inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten. Lånet kan förfalla till betalning första gången år 2014. Lånet kan efter år 2014 återbetalas årligen på räntans förfalldagar 18.6 eller 18.12. Hela lånekapitalet skall återbetalas på en gång.

2) Ett kapitallån på 50 milj. e

Lånet är ett perpetuallån utan räntedifferentiering, men har ett räntetak på 8 procent. Lånet emitterades 31.3.2005 och låneräntan var 6,5 % det första året. Därefter är räntan CMS 10 år + 0,1 %. Räntan betalas årligen 11.4. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd första gången 11.4.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

3) Ett kapitallån på 60 milj. e

Räntan på perpetuallånet är rörlig 3 mån. euribor + 0,65 %. Räntan på lånet betalas kvartalsvis 28.2, 30.5, 30.8. och 30.11. Om ränta inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd första gången 30.11.2015 och därefter på räntans förfalldag. Efter 2015 är låneräntan rörlig 3 mån. euribor + 1,65 % (Step up). Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

4) Ett kapitallån på 40 milj. e

Ett perpetuallån med rörlig 3 mån. euribor + 1,25 %. Röntan på lånet betalas kvartalsvis 28.2, 30.5, 30.8 och 30.11. Om röntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd på förfallodagarna. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

Av de här lånen är lånen 1 och 3 hybrider.

Differensen mellan lånens nominella och bokförda värde beror på ränteriskvärderingen i säkringen av verkligt värde

Debenturer

- 1) Ett debenturlån på 100 miljoner CHF (motvärde i euro 83 miljoner) som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 14.7.2021. På lånet betalas fast ränta 3,375 % p.a.
- 2) Ett debenturlån på 100 miljoner euro som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 14.9.2021. På lånet betalas fast ränta 5,25 % p.a.
- 3) Ett debenturlån på 500 miljoner euro som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 22.8.2022. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementärkapital. På lånet betalas fast ränta 5,75 % p.a.
- 4) Ett debenturlån på 11 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 14.5.2024. På lånet betalas fast ränta 3,25 % p.a.
- 5) Ett debenturlån på 11 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 18.6.2024. På lånet betalas fast ränta 3,25 % p.a. till 18.6.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,54 % p.a.
- 6) Ett debenturlån på 6 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 22.8.2024. På lånet betalas fast ränta 3,25 % p.a. till 22.8.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,67 % p.a.
- 7) Ett debenturlån på 11 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 10.10.2024. På lånet betalas fast ränta 3,25 % p.a. till 10.10.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,78 % p.a.
- 8) Ett debenturlån på 11 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 14.11.2024. På lånet betalas fast ränta 3,25 % p.a. till 14.11.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,81 % p.a.
- 9) Ett debenturlån på 8 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 29.12.2024. På lånet betalas fast ränta 3,25 % p.a. till 29.12.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,86 % p.a.

Lånen 1–3 har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

Pohjola Bank Abp har inga överträdelser av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Som prisdifferens för lånen har i bokslutet bokförts 0 miljoner euro (2).

Övriga kapitallån:

OP-Livförsäkrings Ab har 27.10.1999 emitterat ett kapitallån på 25 830 000 e, lånet har fast kupongränta 7,0 % i 70 års tid.

OP-Livförsäkrings Ab har 20.9.2001 emitterat ett kapitallån på 10 000 000 e, lånet har fast kupongränta 6,15 % i 10 års tid.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 43. Eget kapital

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
OP Gruppens ägares andel		
Aktiekapital	0	199
Andelskapital, medlemsandelar	143	140
uppsagda medlemsandelar	5	-
Andelskapital, avkastningsandelar	1 424	-
uppsagda avkastningsandelar	136	-
Fonder		
Bundna fonder		
Överkursfonden	0	498
Reservfonden	713	805
Fonder enligt bolagsordningen/stadgarna		
Fonden för verkligt värde		
Säkring av kassaflöde	80	27
Värdering till verkligt värde		
Skuldebrev	139	63
Aktier och andelar	206	238
Övriga bundna fonder	1	1
Fria fonder		
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	-	143
Övriga fria fonder	1 282	1 292
Akkumulerade vinstmedel		
Balanserad vinst (förlust)	2 415	3 557
Periodens vinst (förlust)	599	661
OP Gruppens ägares innehav	7 144	7 625
Innehav utan bestämmande inflytande	69	100
Eget kapital totalt	7 213	7 724

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 531 miljoner euro (409) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 106 miljoner euro (82). Vid slutet av rapportperioden ingick det i fonden för verkligt värde totalt 315 miljoner euro (293) i positiva värdeförändringar och totalt 15 miljoner euro (20) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument. Under 2014 har ur fonden för verkligt värde resultatförts nedskrivningar för totalt 4 milj. e (21). Av dem stod egetkapitalinstrument för en andel på 4 miljoner euro (16).

Aktiekapital och aktier

OP Gruppens aktiekapital utgjordes av gruppen utomstående aktieägares placeringar i A-aktier i Pohjola Bank Abp. OP Andelslag har fullföljt sitt offentliga uppköpserbjudande på alla aktier i Pohjola Bank Abp som det offentliggjorde februari 2014 och OP Andelslag antecknades 7.10.2014 som enda aktieägare i Pohjolas aktieägarförteckning. Pohjolas aktier i serie A avnoterades från Helsingforsbörsen 30.9.2014. Aktierna saknar nominellt värde och deras bokföringsmässiga motvärde är 1,34 euro (inexakt värde).

Förändringar i aktieinnehav hos aktieägare utanför gruppen

	Antalet aktier (1 000)
1.1.2013	149 104
Aktieaffärer med utomstående	-597
31.12.2013	148 507
Aktieaffärer med utomstående	-148 507
31.12.2014	0

Andelskapital, medlemsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i bankens förvaltning och beslutsfattande.

Andelskapital, avkastningsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår också andelsbankernas medlemmars placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. För åren 2014–2015 är målet en ränta på 3,25 % och den ränta som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen. Avkastningsandelarna ger inga sådana rättigheter som ägarkunderna har, och de ger inte heller rösträtt.

Under räkenskapsperioden har tilläggsandelar konverterats till avkastningsandelar för 359 miljoner euro.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Fonder

Reservfonden

Reservfonden har bildats genom vinstmedel som avsatts till den under tidigare perioder och av en andel som överförts från andelsbankernas uppskrivningsfond och avsättningar för kreditförluster. Reservfonden kan användas för att täcka sådana förluster som det fria egna kapitalet inte räcker till för. Reservfonden kan också användas för att öka aktiekapitalet och den kan nedsättas liksom aktiekapitalet. I ett kreditinstitut i andelslagsform kan reservfonden användas endast för att täcka förluster. I aktiebolag har fonden inte längre från och med 1.9.2006 kunnat utökas.

Fonden för verkligt värde

I fonden finns förändringar i verkligt värde för finansiella tillgångar som kan säljas. De poster som bokförts i fonden realiserar i resultaträkningen då värdepapper som kan säljas överlåts eller då en nedskrivning görs för värdepappret. I fonden har också bokförts det verifierade värdeförändringsnettot av räntederivat i säkringsredovisning av kassaflöde justerat med uppskjuten skatt. Värdeförändringarna resultatförs den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

Fonden för verkligt värde efter skatt

Milj. e	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2013* korrigerad	85	206	48	339
Förändringar i verkligt värde	2	84	-3	83
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-40	-76	-	-116
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	5	16	-	21
Överföringar till räntenetto	-	-	-27	-27
Uppskjuten skatt	12	8	9	28
Utgående balans 31.12.2013	63	238	27	328

Milj. e	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2014	63	238	27	328
Förändringar i verkligt värde	156	122	105	383
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-35	-98	-	-133
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	0	1	-	1
Överföringar till räntenetto	-	-	-32	-32
Innehav som förvärvats av innehavare utan bestämmande inflytande i Pohjola Bank Abp	-25	-65	-7	-97
Uppskjuten skatt	-19	8	-13	-24
Utgående balans 31.12.2014	139	206	80	425

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 531 miljoner euro (409) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 106 miljoner euro (82). Vid slutet av rapportperioden ingick i fonden för verkligt värde totalt 315 miljoner euro (293) i positiva värdeförändringar och totalt 15 miljoner euro (20) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument.

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna och resultatförda nedskrivningar.

Övriga bundna fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna, där också fondernas syften har fastställts.

Övriga fria fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna eller ett beslut av bolagsstämman, fullmäktige eller andelsstämman.

Balanserad vinst

I den balanserade vinsten ingår också reserverna och avskrivningsdifferensen i koncernföretagens sårbokslut samt försäkringsbolagens utjämningsbelopp, vilka i IFRS-bokslutet har redovisats bland den balanserade vinsten efter avdrag av den uppskjutna skatten.

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 44. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	189	212
Som kan säljas, av vilka		
värderade till verkligt värde	7 317	6 697
Som hålls till förfall	120	187
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker totalt	7 626	7 096

I OP Gruppen har endast Pohjola Bank Abp rätt till centralbanksfinansiering.

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 45. Efterställda skuldebrev

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Noterade		
Övriga	19	5
Totalt	19	5
Övriga		
Övriga	2	9
Totalt	2	9
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	21	14
Investeringsstillgångar		
Noterade		
Övriga	17	15
Totalt	17	15
Övriga		
Övriga	1	1
Totalt	1	1
Investeringsstillgångar totalt	17	15

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 46. Ställda säkerheter

	31.12.2014	31.12.2013
Milj. e	Balans- värde	Balans- värde
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Inteckningar	1	1
Panter	6	12
Krediter (säkerhet för covered bonds)	8 937	7 542
Övriga	999	485
Övriga ställda säkerheter		
Panter*	6 273	5 705
Ställda säkerheter totalt	16 216	13 744
Övriga skulder med säkerhet	474	490
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	7 811	5 892
Skulder med säkerhet totalt	8 285	6 382

* Varav 2 000 miljoner euro utgör säkerhet för den dagsinterna limiten

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 47. Erhållna finansiella säkerheter

I OP Gruppen har Pohjola Bank Abp tagit emot sådana säkerheter som avses i lagen om finansiella säkerheter och som kan vidare säljas eller pantsättas.

Verkligt värde av erhållna säkerheter	31.12.2014	31.12.2013
Övriga	722	359
Totalt	722	359

Den kreditrisk som beror på derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA-avtalet. Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. De kontanta medel som står som säkerhet i enlighet med CSA-avtal uppgick vid bokslutstidpunkten till 722 milj. e (359 milj. e). Vid bokslutstidpunkten fanns inga värdepapper som erhållits som säkerhet.

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 48. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, milj. e	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiel- la tillgångar som redovisas till	Finansiel- la tillgångar som kan säljas	Säkrings- instru- ment	Bokfört värde totalt
			verkligt värde via resultat- räkningen*			
Kontanta medel och tillgodohavanden på centralbanker	3 888	-	-	-	-	3 888
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	686	-	-	-	-	686
Derivatinstrument	-	-	5 348	-	572	5 920
Fordringar på kunder	70 683	-	-	-	-	70 683
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse**	657	-	180	2 960	-	3 797
Tillgångar i livförsäkringsrörelse***	212	-	7 665	3 362	-	11 238
Skuldebrev	-	191	354	8 282	-	8 827
Aktier och andelar	-	-	73	525	-	598
Övriga finansiella tillgångar	1 951	-	-	-	-	1 951
Finansiella tillgångar	-	-	-	-	-	107 589
Andra tillgångar än finansiella instrument	-	-	-	-	-	2 838
Totalt 31.12.2014	78 077	191	13 620	15 129	572	110 427

Tillgångar, milj. e	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiel- la tillgångar som redovisas till	Finansiel- la tillgångar som kan säljas	Säkrings- instru- ment	Bokfört värde totalt
			verkligt värde via resultat- räkningen*			
Kontanta medel och tillgodohavanden på centralbanker	2 172	-	-	-	-	2 172
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	849	-	-	-	-	849
Derivatinstrument	-	-	2 943	-	479	3 423
Fordringar på kunder	68 142	-	-	-	-	68 142
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse**	538	-	162	2 779	-	3 479
Tillgångar i livförsäkringsrörelse***	210	-	6 495	3 168	-	9 872
Skuldebrev	-	271	450	7 602	-	8 323
Aktier och andelar	-	-	87	359	-	446
Övriga finansiella tillgångar	1 554	-	-	-	-	1 554
Finansiella tillgångar	-	-	-	-	-	98 260
Andra tillgångar än finansiella instrument	-	-	-	-	-	2 731
Totalt 31.12.2013* korrigerat	73 465	271	10 137	13 908	479	100 991

Skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas till			Övriga skulder	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
	verkligt värde via resultaträkningen****					
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 776	-	1 776
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	-	-	4	-	-	4
Derivatinstrument	-	-	5 103	-	386	5 489
Skulder till kunder	-	-	-	51 163	-	51 163
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	-	2	2 970	-	2 972
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	7 520	3 710	-	11 230
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-	-	-	24 956	-	24 956
Efterställda skulder	-	-	-	1 020	-	1 020
Övriga finansiella tillgångar	-	-	-	2 587	-	2 587
Finansiella tillgångar	-	-	-	-	-	101 199
Andra tillgångar än finansiella instrument	-	-	-	-	-	2 015
Totalt 31.12.2014	-	-	12 630	88 183	386	103 214

Skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas			Bokfört värde totalt
	till verkligt värde via resultaträkningen****	Övriga skulder	Säkrings- instrument	
Skulder till kreditinstitut	-	1 039	-	1 039
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	4	-	-	4
Derivatinstrument	2 908	-	250	3 157
Skulder till kunder	-	50 157	-	50 157
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	2 746	-	2 746
Skulder för livförsäkringsrörelse	6 308	3 463	-	9 771
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-	21 428	-	21 428
Efterställda skulder	-	861	-	861
Övriga finansiella tillgångar	-	2 777	-	2 777
Finansiella tillgångar	-	-	-	91 940
Andra tillgångar än finansiella instrument	-	-	-	1 327
Totalt 31.12.2013* korrigerat	9 219	82 471	250	93 267

* Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen omfattar finansiella tillgångar för handel, finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen, placeringar som utgör säkerhet för fondanknutna avtal och förvaltningsfastigheter

** Tillgångarna i skadeförsäkringsrörelsen har specificerats i not 23.

*** Tillgångarna i livförsäkringsrörelsen har specificerats i not 24.

**** Inkluderar balansvärdet på försäkringsskulden för fondanknutna avtal

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av december 559 miljoner euro högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är väsentligt lägre än det bokförda värdet, men i det nuvarande marknadsläget är det svårt att fastställa tillförlitliga verkliga värden.

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 49. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde, milj. e	31.12.2014			Totalt
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	183	244	0	427
Skadeförsäkringsrörelsen	-	7	-	7
Livförsäkringsrörelsen*	7 202	289	7	7 499
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	7	5 711	202	5 920
Skadeförsäkringsrörelsen	1	11	-	12
Livförsäkringsrörelsen	-	66	-	66
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	6 631	2 150	27	8 807
Skadeförsäkringsrörelsen	1 546	1 156	258	2 960
Livförsäkringsrörelsen	1 944	1 076	341	3 362
Finansiella instrument totalt	17 514	10 710	835	29 060
Förvaltningsfastigheter				
Bankrörelsen	-	-	502	502
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	161	161
Livförsäkringsrörelsen	-	-	101	101
Förvaltningsfastigheter totalt	-	-	763	763
Totalt	17 514	10 710	1 599	29 823

* Inkluderar 7 492 milj. e i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 7 202 milj. e på nivå 1 och 289 milj. e på nivå 2.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde, milj. e	31.12.2013*			Totalt
	Verkligt värde			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	152	384	-	537
Skadeförsäkringsrörelsen	-	6	-	6
Livförsäkringsrörelsen**	6 061	239	16	6 316
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	10	3 201	212	3 423
Skadeförsäkringsrörelsen	4	0	-	4
Livförsäkringsrörelsen	1	70	-	71
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	6 184	1 756	21	7 961
Skadeförsäkringsrörelsen	1 648	940	214	2 802
Livförsäkringsrörelsen	1 800	999	427	3 226
Finansiella instrument totalt	15 860	7 596	889	24 345
Förvaltningsfastigheter				
Bankrörelsen	-	-	521	521
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	152	152
Livförsäkringsrörelsen	-	-	108	108
Förvaltningsfastigheter totalt	-	-	781	781
Totalt	15 860	7 596	1 669	25 126

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

** Inkluderar 6 300 milj. e i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 6 061 milj. e på nivå 1 och 239 milj. e på nivå 2.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde, milj. e	31.12.2014			Totalt
	Verkligt värde			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	-	4	-	4
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsen*	7 223	290	-	7 513
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	57	5 303	130	5 489
Skadeförsäkringsrörelsen	2	0	-	2
Livförsäkringsrörelsen	-	8	-	8
Totalt	7 282	5 604	130	13 016

* Inkluderar verkliga värden för skulder för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde, milj. e	31.12.2013			Totalt
	korrigerat*			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	-	4	-	4
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsen	6 060	239	-	6 299
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	35	2 992	131	3 157
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsen	-	9	-	9
Totalt	6 095	3 243	131	9 469

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

** Inkluderar verkliga värden för skulder för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal.

Värdering till verkligt värde

Derivat i bankrörelsen

Kursen på noterade derivat fås direkt från marknaden. För värderingen av OTC-derivat tillämpas modeller och metoder som används allmänt på marknaden. Metoderna och modellerna behövs bl.a. för att beskriva ränte- och valutakurvor samt volatiliteter samt för att värdera optioner. På det allmänna planet kan indata för de här modellerna härledas från marknaden. För värderingen av vissa avtal måste dock användas modeller med indata som inte kan noteras på marknaden, varvid indata är uppskattningar. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Pohjola Banks Middle Office ansvarar för värderingen av det verkliga värdet på derivaten i bankrörelsen samt för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata, värderingskurvor och volatilitetsbeskrivningar som en del av den dagliga värderingsprocessen inkl. värderingarna på nivå 3. Middle Office jämför värderingskurserna regelbundet med värderingar från CSA-motparter och centrala motparter samt reder vid behov ut eventuella betydande värderingsdifferenser.

OP Gruppens Styrning av riskhanteringen ansvarar för att de nya värderingsmodellerna och -metoderna godkänns samt för övervakningen av värderingsprocessen. Säkringen av värderingarna baserar sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Vid värderingen av OTC-derivat utan säkerheter beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen. Kreditrisken justeras med en motpartsrisjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kreditrisjustering (s.k. Debt Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-värderingsjusteringarna beräknas enligt motpart.

Placeringar som kan säljas i skadeförsäkringsrörelsen

Värdepapprens kurser hämtas i första hand från marknadsinformationskällor och de värderas dagligen. En del värdepapper prissätts mer sällan än en gång i månaden. I så fall baserar sig prissättningen på officiella värderingar eller estimat av officiella värderingar från förmedlare, emittenter eller andra marknadsparter. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags noterade skuldinstrument, skuldinstrument från stater och finansiella institut med minst rating A och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har i Pohjola-koncernen klassificerats OTC-derivat, statens skuldförbindelser, företags och finansiella instituts skuldinstrument, köp- och återköpsavtal (repo) samt värdepapper som lånats ut eller lånats in.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. I ifrågavarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Överföringen mellan olika nivåer anses ha skett den dag då den transaktion som överföringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats.

Under 2014 har obligationslån omklassificerats från nivå 1 till nivå 2 för ett belopp av 56,3 miljoner euro och från nivå 2 till nivå 1 för ett belopp av 55,0 miljoner euro till följd av att ratingen har ändrats.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet**Specifikation av finansiella tillgångar och skulder**

Finansiella tillgångar milj. e	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Tillgångar totalt
	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bankrörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	
Ingående balans 1.1.2014	1	16	36	560	212	560	825
Resultaträkningens nettointäkter	0	-	-10	-2	-1	-2	-13
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	-	-	-	75	-2	75	73
Förvärv	-	-	-	83	0	83	83
Försäljningar	0	-9	-	-116	-7	-116	-133
Amorteringar	-	-	-	-	0	-	-
Överföringar från Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-
Utgående balans 31.12.2014	0	7	27	599	202	-	835

Finansiella tillgångar milj. e	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Tillgångar totalt
	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	
Ingående balans 1.1.2013	16	86	16	936	190	-	1 244
Resultaträkningens nettointäkter	-16	1	-1	-22	22	-	-17
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	-	-	6	30	-	-	37
Förvärv	-	1	-	51	-	-	52
Försäljningar	-	-50	-	-290	-	-	-340
Amorteringar	-	-22	-	-	-	-	-22
Överföringar från Nivå 3	-	-	-	-65	-	-	-65
Utgående balans 31.12.2013	-	16	21	640	212	-	889

Finansiella skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Skulder totalt
	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	
Ingående balans 1.1.2014	-	-	-	-	131	-	131
Resultaträkningens nettointäkter	-	-	-	-	-1	-	-1
Utgående balans 31.12.2014	-	-	-	-	130	-	130

Finansiella skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Skulder totalt
	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	Bankrörelsen	Försäkringsrörelsen	
Ingående balans 1.1.2013	-	-	-	-	159	-	159
Resultaträkningens nettointäkter	-	-	-	-	-28	-	-28
Utgående balans 31.12.2013	-	-	-	-	131	-	131

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2014

Milj. e	Ränte- eller Netto-intäkter från handel	Netto-intäkter från placeringsverksamhet	Netto-intäkter från skadeförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Rapport över totalresultat/ förändring i fonden för verkligt värde	Netto-intäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	0	1	6	-8	-	-1	
Orealiserade nettointäkter	-8	-2	37	39	73	138	
Nettointäkter totalt	-8	-1	43	30	73	137	

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2013

Milj. e	Ränte- eller Netto-intäkter från handel	Netto-intäkter från placeringsverksamhet	Netto-intäkter från skadeförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Rapport över totalresultat/ förändring i fonden för verkligt värde	Netto-intäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-16	-1	-5	-17	-	-39	
Orealiserade nettointäkter	50	-	-	-	37	87	
Nettointäkter totalt	34	-1	-5	-17	37	48	

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som Pohjola emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga betydande ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2014.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2014

Instrumenttyp, milj.e	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen:					
Strukturerade placeringar	7	-	7	0,7	10 %
Derivat					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat*	202	-130	72	7,92	11 %
Som kan säljas					
Olikvida placeringar	119	-	119	17,85	15 %
Kapitalfonder**	354	-	354	35,4	10 %
Fastighetskapitalfonder***	153	-	153	30,6	20 %
Förvaltningsfastigheter					
Förvaltningsfastigheter***	763	-	763	152,6	20 %

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2013

Instrumenttyp, milj.e	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skälig möjlig förändring i verkligt värde
Instrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen:					
Strukturerade placeringar	17	-	17	1,7	10 %
Derivat					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat*	212	-131	81	9,1	11 %
Som kan säljas					
Olikvida placeringar	168	-	168	25,2	15 %
Kapitalfonder**	319	-	319	31,9	10 %
Fastighetskapitalfonder***	213	-	213	42,6	20 %
Förvaltningsfastigheter					
Förvaltningsfastigheter***	663	-	663	132,6	20 %

* Följande stressscenarier: aktiernas volatilitet (30 %), aktiernas utdelning (30 %), kreditriskpremierna (30 %) och den sammanlagda värdeförändringen av betydande korrelationsändringar.

** Värdet på riskkapitalfonder beror främst på målgruppernas resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på kapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI), vilken har förändrats i snitt 10 %.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 50. Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Garantier	878	931
Garantiansvar	2 007	1 967
Panter	3	3
Kreditlöften	8 839	9 772
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	319	265
Övriga	522	490
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	12 567	13 428

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 51. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Försäkringsbolag som hör till OP Gruppen tecknar försäkringsavtal via pooler. Medlemmarna i poolerna är i första hand ansvariga för sin relativa andel. Andelarna grundar sig på avtal som fastställs årligen. I vissa pooler svarar medlemmarna i poolen i relation till sina andelar för förpliktelserna hos sådana poolmedlemmar som är betalningsoförmögna. Försäkringsbolagen bokför åtaganden och fordringar som följer av det solidariska ansvaret om realiseringen av det solidariska ansvaret är sannolikt.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 52. Operationella leasingavtal

OP Gruppen som leasetagare

Vissa företag i OP Gruppen har hyrt de utrymmen som de verkar i. Hyresavtalens längd varierar från ett år till tio år och normalt ingår möjligheten att förlänga avtalet efter den ursprungliga förfalldagen. OP Gruppens företag har hyrt ut en del av de utrymmen som de hyrt i andra hand. Dessutom har vissa företag leasat motorfordon och kontorsmaskiner. I övriga rörelsekostnader har som leasingkostnader bokförts 30 milj. e (29 milj. e).

Minimivgifter som betalas på basis av icke uppsägningsbara leasingavtal

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Under ett år	11	14
Över ett år och under fem år	12	14
Över fem år	4	1
Totalt	27	30
Framtida minimivgifter som är att vänta för icke uppsägningsbara leasingavtal i andra hand	1	5

OP Gruppen som leasegivare

OP Gruppens företag har hyrt ut en del av sina förvaltningsfastigheter och 2014 inbringade de 65 milj. e (65 milj. e) i hyresintäkter.

Minimivgifter som erhålls på basis av icke uppsägningsbara operationella leasingavtal

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013
Under ett år	46	44
Över ett år och under fem år	89	97
Över fem år	90	85
Totalt	225	227

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 53. Derivatinstrument

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2014

Milj. e	Nominellt värde/ återstående löptid			Totalt	Verkligt värde		Kreditmot- värde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	14 009	54 805	30 854	99 668	3 659	3 694	4 374
Clearas via central motpart	4 207	21 163	11 936	37 305	697	665	980
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	3 730	4 535	2 441	10 707	398	2	464
Utfärdade	2 358	3 505	3 141	9 004	-	341	6
Put och floor							
Köpta	5 337	3 985	1 895	11 218	138	8	205
Utfärdade	5 903	5 767	1 632	13 303	7	92	51
OTC räntederivat totalt	31 337	72 598	39 963	143 899	4 202	4 137	5 100
Räntefutures	12 461	4 602	-	17 063	3	14	-
Ränteoptioner							
Call							
Utfärdade	500	-	-	500	-	0	-
Put							
Köpta	2 000	-	-	2 000	-	0	-
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
Börsderivat totalt	14 961	4 602	-	19 563	3	15	-
Räntederivat totalt	46 298	77 200	39 963	163 462	4 205	4 151	5 100

Valutaderivat

	13						
Valutaterminer	428	307	65	13 800	274	168	429
Ränte- och valutaswappar	360	7 728	5 164	13 252	669	697	1 447
Valutaoptioner							
Call							
Köpta	188	17	-	205	4	-	7
Utfärdade	226	17	-	243	-	5	-
Put							
Köpta	496	8	-	504	11	-	17
Utfärdade	426	9	-	436	-	8	-
OTC valutaderivat totalt	15 125	8 086	5 229	28 440	959	878	1 900
Valutaderivat totalt	15 125	8 086	5 229	28 440	959	878	1 900

Aktie- och indexderivat

Aktieoptioner

Call							
Köpta	266	271	-	537	35	0	73

Aktieindexoptioner

Call							
Köpta	0	9	-	9	2	-	3
Utfärdade	-	2	-	2	-	0	-
Put							
Köpta	-	2	-	2	0	-	0
Utfärdade	-	2	-	2	-	0	-

OTC aktie- och indexderivat totalt	266	285	-	551	37	1	76
------------------------------------	-----	-----	---	-----	----	---	----

Aktie- och indexderivat totalt	266	285	-	551	37	1	76
--------------------------------	-----	-----	---	-----	----	---	----

Kreditderivat

Kreditswappar	9	73	102	184	12	5	12
Kreditderivat totalt	9	73	102	184	12	5	12

Övriga							
Övriga terminer	1	2	-	3	0	1	0
Övriga swappar	70	760	56	886	67	29	150
Övriga optioner							
Call							
Köpta	17	11	-	28	0	-	3
Utfärdade	17	-	-	17	-	0	-
Put							
Köpta	10	-	-	10	2	-	3
Utfärdade	10	-	-	10	-	2	-
Övriga OTC derivat totalt	124	772	56	953	69	31	157
Övriga futurer	108	68	0	176	4	35	-
Övriga derivat totalt	232	840	56	1 129	73	67	157
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	61 931	86 484	45 350	193 766	5 286	5 101	7 244

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2013

Milj. e	Nominellt värde/ återstående löptid			Totalt	Verkligt värde		Kreditmot- värde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	12 513	55 139	29 999	97 651	2 239	1 968	2 953
Clearas via central motpart	2 350	9 295	4 419	16 065	70	51	183
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	3 113	5 330	2 179	10 623	179	4	244
Utfärdade	2 270	5 109	2 634	10 014	0	136	5
Put och floor							
Köpta	2 806	5 958	1 202	9 966	201	0	263
Utfärdade	3 276	7 285	979	11 539	0	138	27
OTC räntederivat totalt	23 978	78 821	36 993	139 793	2 619	2 246	3 492

Räntefutures	4 109	6 624	-	10 733	8	3	-
Ränteoptioner							
Call							
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
Put							
Köpta	2 000	-	-	2 000	-	0	-
Utfärdade	4 000	-	-	4 000	1	-	-
Börsderivat totalt	10 109	6 624	-	16 733	9	3	-
Räntederivat totalt	34 087	85 445	36 993	156 526	2 628	2 249	3 492
Valutaderivat							
Valutaterminer	13 553	338	84	13 976	132	143	290
Ränte- och valutaswappar	344	1 353	1 303	3 001	160	177	329
Valutaoptioner							
Call							
Köpta	178	11	-	189	3	-	5
Utfärdade	208	8	-	217	0	8	0
Put							
Köpta	167	8	-	175	1	-	3
Utfärdade	101	0	-	101	-	1	-
OTC valutaderivat totalt	14 552	1 719	1 387	17 659	296	328	628
Valutaderivat totalt	14 552	1 719	1 387	17 659	296	328	628
Aktie- och indexderivat							
Aktieoptioner							
Call							
Köpta	-	-	-	-	-	-	-
Aktieindexoptioner							
Call							
Köpta	194	582	-	776	77	-	135
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
Put							
Köpta	-	-	-	-	-	-	-
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
OTC aktie- och indexderivat totalt	194	582	-	776	77	-	135
Aktie- och indexderivat totalt	194	582	-	776	77	-	135

Kreditderivat

Kreditswappar	4	99	15	118	13	0	13
Kreditderivat totalt	4	99	15	118	13	0	13

Övriga

Övriga terminer	3	0	-	4	1	0	1
Övriga swappar	204	499	166	869	55	30	141
Övriga optioner							
Call							
Köpta	18	11	-	29	0	-	3
Utfärdade	18	-	-	18	-	0	-
Put							
Köpta	9	-	-	9	0	-	1
Utfärdade	9	-	-	9	-	0	-
Övriga OTC derivat totalt	261	510	166	937	56	30	146
Övriga futurer	105	118	6	229	8	34	-
Övriga derivat totalt	367	627	172	1 167	64	64	146
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	49 204	88 473	38 568	176 245	3 077	2 641	4 414

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2014

Milj. e	Nominellt värde/ återstående löptid			Verkligt värde			Kreditmot- värde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	5 688	14 951	7 888	28 527	812	568	1 005
Clearas via central motpart	163	2 964	3 072	6 199	165	202	226
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	-	-	-	-	-	-	-
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
Put och floor							
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
OTC räntederivat totalt	5 688	14 951	7 888	28 527	812	568	1 005
Räntederivat totalt	5 688	14 951	7 888	28 527	812	568	1 005

Valutaderivat

Ränte- och valutaswappar	1 044	942	410	2 396	75	97	163
OTC valutaderivat totalt	1 044	942	410	2 396	75	97	163
Valutaderivat totalt	1 044	942	410	2 396	75	97	163

Säkringsinstrument – säkring av

verkligt värde totalt	6 733	15 893	8 298	30 924	888	665	1 168
-----------------------	-------	--------	-------	--------	-----	-----	-------

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2014

Milj. e	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden		Kreditmotvärde
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	331	2 133	748	3 212	127	-	149
Clearas via central motpart	-	400	-	400	14	-	16
OTC räntederivat totalt	331	2 133	748	3 212	127	-	149
Räntederivat totalt	331	2 133	748	3 212	127	-	149
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	331	2 133	748	3 212	127	-	149
Säkringsinstrument totalt	7 064	18 026	9 046	34 135	1 015	665	1 317

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2013

Milj. e	Nominellt värde/ återstående löptid			Totalt	Verkligt värde		Kreditmot- värde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	4 197	11 448	5 084	20 728	348	244	467
Clearas via central motpart	40	1 139	601	1 779	5	17	20
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	-	11	10	21	-	0	0
Utfärdade	0	0	0	0	-	-	-
Put och floor							
Utfärdade	-	11	10	21	-	-	-
OTC räntederivat totalt	4 197	11 469	5 104	20 769	348	245	468
Räntederivat totalt	4 197	11 469	5 104	20 769	348	245	468
Valutaderivat							
Ränte- och valutaswappar	1 628	803	137	2 567	46	83	113
OTC valutaderivat totalt	1 628	803	137	2 567	46	83	113
Valutaderivat totalt	1 628	803	137	2 567	46	83	113
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	5 824	12 272	5 240	23 337	394	328	580

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2013

Milj. e	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden		Kredit- motvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Clearas via central motpart	-	200	-	200	0	1	1
OTC räntederivat totalt	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Räntederivat totalt	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Säkringsinstrument totalt	6 074	14 205	5 851	26 131	443	332	647

Derivat totalt 31.12.2014

Milj. e	Nominellt värde/återstående löptid			Verkligt värde			Kreditmotvärde
	Under 1	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder	
	år						
Räntederivat	52 318	94 284	48 599	195 201	5 144	4 719	6 254
Clearas via central motpart	4 370	24 526	15 008	43 904	876	867	1 222
Valutaderivat	16 170	9 028	5 639	30 837	1 034	975	2 063
Aktie- och indexbundna derivat	266	285	-	551	37	1	76
Kreditderivat	9	73	102	184	12	5	12
Övriga derivat	232	840	56	1 129	73	67	157
Derivat totalt	68 995	104 510	54 396	227 901	6 301	5 766	8 561

Derivat totalt 31.12.2013

Milj. e	Nominellt värde/återstående löptid			Verkligt värde			Kreditmotvärde
	Under 1	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder	
	år						
Räntederivat	38 534	98 847	42 708	180 089	3 025	2 498	4 026
Clearas via central motpart	2 390	10 634	5 020	18 044	76	69	204
Valutaderivat	16 180	2 522	1 524	20 226	342	411	741
Aktie- och indexbundna derivat	194	582	-	776	77	-	135
Kreditderivat	4	99	15	118	13	0	13
Övriga derivat	367	627	172	1 167	64	64	146
Derivat totalt	55 278	102 678	44 419	202 375	3 520	2 974	5 061

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder.

Räntederivat i central motpartsclearing kvittas i balansräkningen. Effekterna av kvittningen redovisas i not 54. Övriga derivatinstrument redovisas i balansräkningen i brutto. I Pohjola-koncernens kapitaltäckningsanalys tillämpas också kvittning av derivat. Effekterna av kvittningen på motpartsrisken redovisas i not 98. Kvittningen skulle minska kreditmotvärdet på Pohjola Bank Abp:s derivat med 6 233 miljoner euro (3 381).

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 54. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar och skulder som kvittats i balansräkningen eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

31.12.2014, milj. e	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*		Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Netto
		Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter				
Derivat i bankrörelsen	6 791	-871	5 920	-3 956	-722	1 242	
Derivat i livförsäkringsrörelsen	66	-	66	-8	-	58	
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	12	-	12	-1	-	11	
Derivat totalt	6 869	-871	5 998	-3 965	-722	1 311	

31.12.2013, milj. e	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*		Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Netto
		Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter				
Derivat i bankrörelsen	3 498	-71	3 423	-2 362	-359	702	
Derivat i livförsäkringsrörelsen	71	-	71	-9	-	62	
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	4	-	4	-	-	4	
Derivat totalt	3 573	-71	3 498	-2 371	-359	768	

Finansiella tillgångar och skulder som kvittats i balansräkningen eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting

31.12.2014, milj. e	Finansiella skulder, brutto, som avdras från			Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen		
	Finansiella skulder, brutto	finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella skulder***	Ställda säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 351	-862	5 489	-3 956	-862	671
Derivat i livförsäkringsrörelsen	8	-	8	-8	-	0
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	2	-	2	-1	-	2
Derivat totalt	6 361	-862	5 499	-3 965	-862	672

31.12.2013, milj. e	Finansiella skulder, brutto, som avdras från			Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen		
	Finansiella skulder, brutto	finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella skulder***	Ställda säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	3 221	-64	3 157	-2 362	-377	418
Derivat i livförsäkringsrörelsen	9	-	9	-9	-	-
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-	-	-
Derivat totalt	3 230	-64	3 166	-2 371	-377	418

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt 9 (8) miljoner euro.

** Verkligt värde utan upplupen ränta

*** OP Gruppen har som praxis att ingå allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

OP Gruppen har som en förberedelse för införandet av clearing via centrala motparter enligt EMIR-förordningen (Regulation (EU) No 648/2012) i februari 2013 för nya räntederivat övergått till att cleara standardiserade OTC-derivat via den finansiella motparten London Clearing House. I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan OP Gruppen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, Finansbranschens Centralförbunds eller OP Gruppens egna allmänna villkor för derivatkontrakt. På basis av de här villkoren kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredovisas i balansräkningen.

Noter till OP Gruppens bokslut

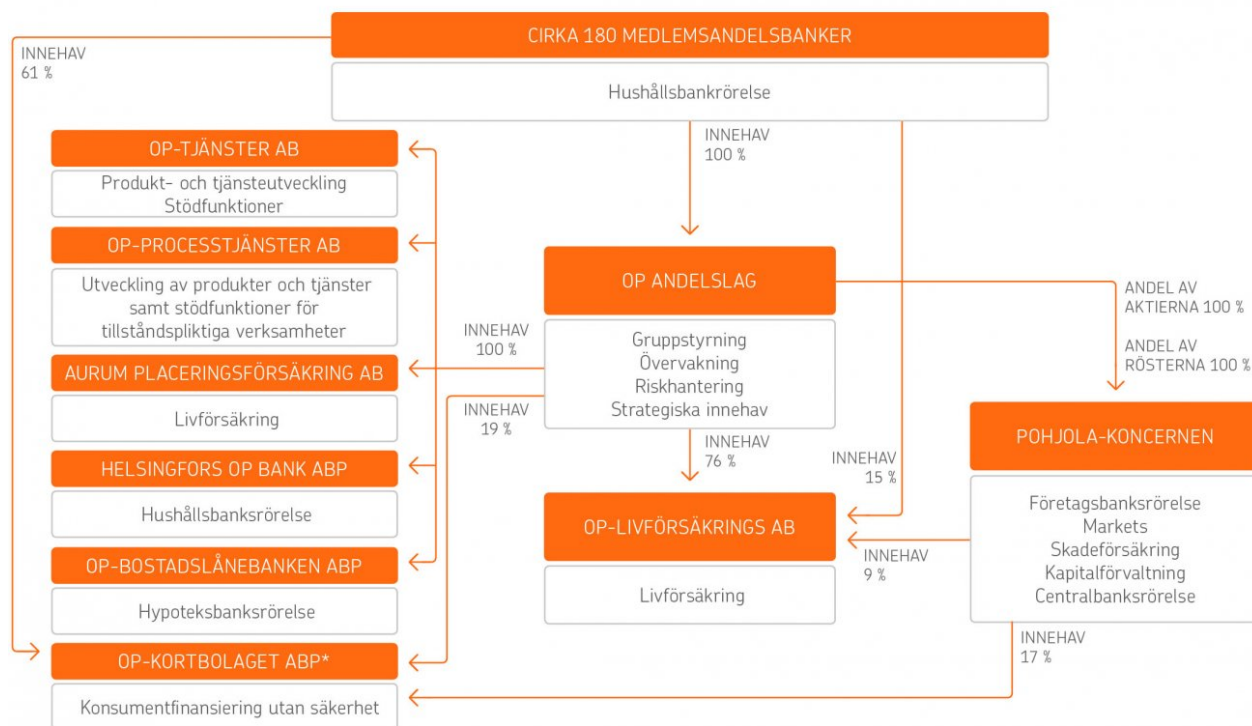
ÖVRIGA NOTER

Not 55. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter

OP Gruppens struktur

I bilden invid beskrivs OP Gruppens struktur. Medlemsandelsbankerna bildar gruppens redovisningstekniska moderföretag. I OP Gruppen konsolideras utöver medlemsandelsbankerna också medlemsandelsbankernas viktigaste dotterbolag samt centralinstitutet OP Andelslag, dess dotterföretag, intresseföretag och olika samarbetsarrangemang.

STRUKTUR, INNEHAV OCH ARBETSFÖRDELNING OP GRUPPEN

OP Gruppens kreditinstitut ansvarar solidariskt för varandras skulder och förbindelser. Finansinspektionen övervakar OP Gruppen gruppbaserat.
* OP Gruppens innehav 100 %, varav OP Andelslag-koncernens innehav totalt 39 %

Förändringar i dotterföretag och strukturerade företag under räkenskapsperioden

OP Andelslag har förvärvat hela aktiestocken i Pohjola Bank Abp. I början av räkenskapsperioden innehade OP Andelslag 37,24 procent av aktierna i Pohjola Bank Abp och 61,31 procent av det röstetal som aktierna medförde.

OP Andelslag har förvärvat hela aktiestocken i Checkout Finland Oy, som tillhandahåller betalningstjänster för finländska nätaffärer. Närmare information finns i not 4 Affärsrörelser som förvärvats under rapportperioden.

Dessutom har OP Gruppen ett sådant bestämmande inflytande som avses i standarden i den irländska paraplyfonden R2 Alpha Strategies Plc, som är ett strukturerat företag.

Pohjola Hälsa Ab fusionerades 31.10.2014 med Pohjola Försäkring Ab.

Under räkenskapsperioden har inga minskningar skett i innehaven i dotterföretagen.

Betydande dotterföretag som har konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2014

OP Gruppens betydande dotterföretag är sådana bolag, vars verksamhet kräver verksamhetstillstånd och andra företag som har central betydelse med hänsyn till affärsrörelsen. Alla betydande dotterföretag som konsolideras i koncernen är helägda, dvs. för deras del finns inga betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Företag	Hemort	Innehav, %	Andel av röstetalet, %	*Bolaget hör till den finansiella företagsgruppen för kapitaltäckningen
OP Andelslag	Helsingfors	100,0	100,0	x
Aurum Placeringsförsäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0	
Helsingfors OP Bank Abp	Helsingfors	100,0	100,0	x
OP-Bostadslånebanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0	x
OP-Livförsäkrings Ab	Helsingfors	100,0	100,0	
OP-Kortbolaget Abp	Helsingfors	100,0	100,0	x
OP-Tjänster Ab	Helsingfors	100,0	100,0	x
OP-Processtjänster Ab	Helsingfors	100,0	100,0	x
OP-Fondbolaget Ab	Helsingfors	100,0	100,0	x
Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag	Helsingfors	100,0	100,0	x
Pivo Wallet Oy	Helsingfors	100,0	100,0	
Pohjola Bank Abp	Helsingfors	100,0	100,0	x
Checkout Finland Oy	Tammerfors	100,0	100,0	x

Dotterföretag som har konsoliderats i Pohjola-koncernens bokslut

A-Försäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0	
Omasairaala Oy	Helsingfors	100,0	100,0	
Pohjola Finance Estonia AS	Estland	100,0	100,0	x
Pohjola Finance SIA	Lettland	100,0	100,0	x
Pohjola Kiinteistösiijointus Oy	Helsingfors	100,0	100,0	
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0	
Pohjola Kapitalförvaltning Ab	Helsingfors	100,0	100,0	x
Seesam Insurance AS	Estland	100,0	100,0	
UAB Pohjola Finance	Litauen	100,0	100,0	x
Försäkringsaktiebolaget Europeiska	Helsingfors	100,0	100,0	

I OP Gruppens bokslut konsolideras som dotterföretag dessutom 60 (65) OP-Fastighetscentraler. Fastighetscentralerna (OPKK) erbjuder förmedling av fastigheter och bostäder samt disponenttjänster och de är dotterbolag som ägs till 100%. Utöver fastighetscentralerna har konsoliderats 16 andra dotterföretag.

Medlemsandelsbankerna i OP Gruppens tekniska moderbolag 2014

Bankens namn	Omslut-	Kapital-	Verkställande direktör 31.12.2014
	ning 31.12.2013, milj. e	täckning 31.12.2014, %	
Akaan Seudun Op	143	71,2	Tuomo Smått
Alajärven Op	251	52,8	Jari Leivo
Alastaron Op	57	45,6	Sanna Metsänranta
Alavieskan Op	63	54,5	Antero Alahautala
Alavuden seudun Op	196	43,9	Jussi Ruuhela
Andelsbanken för Åland	325	23,5	Johnny Nordqvist
Andelsbanken Raseborg	376	26,4	Lars Björklöf
Artjärven Op	46	53,2	Reijo Hurskainen
Askolan Op	113	46,6	Tuulikki Kyyhkynen
Auran Op	86	39,2	Sauli Nuolemo
Enon Op	115	49,9	Raili Hyvönen
Etelä-Hämeen Op	1 200	48,9	Seppo Runsamo
Etelä-Karjalan Op	1 270	44,7	Petri Krohns
Etelä-Pohjanmaan Op	1 014	26,3	Olli Tarkkanen
Etelä-Päijänteen Op	161	49,1	Jari Laaksonen
Euran Op	170	56,0	Timo Viitanen
Haapamäen Seudun Op	57	49,4	Hannu Petjoi
Hailuodon Op	37	68,7	Eija Sipola
Halsuan Op	36	61,2	Heidi Pöyhönen
Hartolan Op	71	58,4	Kari Leskinen
Haukivuoren Op	62	60,5	Seppo Laurila
Heinäveden Op	77	62,0	Jukka Tuomisto
Himangan Op	79	32,3	Kalevi Humalajoki
Hirvensalmen Op	43	66,3	Kirsi Hännikäinen
Honkilahden Op	33	71,0	Jukka-Pekka Koivisto
Humppilan Op	60	55,4	Jari Salokangas
Ilomantsin Op	135	30,5	Raija Tahvanainen
Östnylands Andelsbank	375	22,3	Arto Nurmi-Aro
Janakkalan Op	334	69,2	Vesa Lehikoinen
Jokioisten Op	101	52,0	Vesa Rantanen
Jämsän Seudun Op	243	62,6	Kyösti Myller
Kainuun Op	486	39,4	Seppo Rytivaara
Kalajoen Op	214	33,3	Leena Kälviä
Kalkkisten Op	19	61,6	Heikki Leppähaara
Kangasalan Seudun Op	404	32,7	Timo Silvan, vt tj
Kangasniemen Op	178	69,6	Leo Pakkanen

Kannuksen Op	94	34,9	Juha Lundström
Karjalan Op	30	52,3	Mari Karsio
Karkun Op	22	69,2	Tiina Kankkio
Kaustisen Op	92	39,5	Asko Ahonen
Kemin Seudun Op	280	50,3	Jari Anttila
Kerimäen Op	70	64,6	Jarmo Kaivonurmi
Keski-Suomen Op	1 838	31,9	Keijo Manner
Keski-Uudenmaan Op	1 377	54,3	Juhani Rinta-Kartano
Kesälahden Op	76	56,2	Toni Ruokanen
Kihniön Op	35	58,7	Pirjo Haapa-aho Vehniä
Kiihtelysvaaran Op	94	44,4	Pasi Leppänen
Kiikoisten Op	29	62,6	Pirjo Koponen
Kiteen Seudun Op	268	49,1	Olli Koivula
Koitin-Pertunmaan Op	72	63,8	Jouko Iso-Kuortti
Karleby Andelsbank	715	26,9	Kimmo Peuranto
Korpilahden Op	85	61,9	Tuomas Kupsala
Korsnäs Andelsbank	130	39,5	Jan-Erik Westerdahl
Kronoby Andelsbank	125	46,1	Sten-Ole Nybäck
Kuhmoisten Op	52	49,9	Teemu Sarhema
Kuhmon Op	161	35,2	Hannu Kurkinen
Kuortaneen Op	65	42,7	Markku Jaatinen
Kurun Op	50	51,2	Marja-Leena Siuro
Kuusamon Op	184	37,8	Kari Kivelä
Kymenlaakson Op	1 395	46,3	Marjo Partio
Kärkölän Op	77	54,3	Arto Haavikko
Käylän Op	27	62,3	Katja Koskinen
Köyliön Op	65	43,7	Jari Valonen
Lapin Op	83	58,3	Juha Teerialho
Lehtimäen Op	53	33,6	Veli-Jussi Haapala
Lemin Op	78	45,2	Eero Innanen
Leppävirran Op	147	49,8	Jukka Kilpeläinen
Limingan Op	85	44,0	Petteri Juusola
Liperin Op	176	55,3	Jalo Lehtovaara
Loimaan Seudun Op	226	55,5	Juha Pullinen
Lokalahden Op	35	60,6	Ville Aarnio
Lounaismaan OP	1 322	38,4	Jukka Hulkkonen
Lounaisrannikon Op	482	33,1	Juha-Pekka Nieminen
Lounais-Suomen Op	273	60,6	Vesa Viitaniemi
Luhangan Op	51	45,1	Tuomas Puttonen
Luopioisten Op	36	57,0	Esa Jokinen
Luumäen Op	91	67,3	Mikko Antikainen

Västra Kymmene Andelsbank	270	36,9	Pertti Olander
Länsi-Suomen Op	2 307	43,8	Simo Kauppi
Västra Nylands Andelsbank	783	31,2	Jarmo Viitanen
Maaningan Op	89	55,6	Ari Väänänen
Marttilan Op	79	57,5	Matti Vahalahti
Mellilän Seudun Op	36	64,4	Aarre Anttila
Merimaskun Op	35	71,8	Marjo Linnakoski
Metsämaan Op	30	86,6	Jussi Nieminen
Miehikkälän Op	62	53,9	Kalevi Salonen
Mouhijärven Op	70	35,0	Rainer Sillanpää
Mynämäen Op	148	57,7	Kimmo Ranta
Myrskylän Op	21	75,1	Mikko Purmonen
Mäntsälän Op	191	47,4	Heikki Kananen
Mäntän Seudun Op	217	41,1	Janne Nuutinen
Nagu Andelsbank	46	43,4	Johan Broos
Nakkila-Luvian Op	194	61,8	Jussi Kuvaja
Niinijoen Op	36	61,1	Jouni Tammelin
Nivalan Op	192	32,6	Markku Niskala
Nousiaisten Op	180	48,3	Ville Aakula
Op Kantrisalo	92	59,4	Bo Hellen
Orimattilan Op	191	70,5	Jukka Sipilä
Oripään Op	62	24,4	Jouko Rekolainen
Oriveden seudun Op	176	44,7	Pertti Pyykkö
Oulaisten Op	209	43,5	Mika Korkia-aho
Oulun Op	2 615	27,3	Timo Levo
Outokummun Op	119	41,1	Eero Eskelinen
Paattisten Op	83	63,6	Soile Noren
Paltamon Op	59	64,8	Jorma Niemi
Parikkalan Op	118	57,1	Tuomo Liukka
Pedersörenejdens Andelsbank	428	29,0	Thomas Hulten
Perhon Op	76	49,7	Pekka Pajula
Peräseinäjoen Op	105	58,5	Juha Mäki
Pielaveden Op	94	47,6	Jouni Karhinen
Pielisen Op	456	31,7	Jaana Reimasto- Heiskanen
Pihtiputaan Op	78	47,4	Vesa Isosalo
Pohjois-Karjalan Op	759	30,1	Esko Mononen
Pohjois-Savon Op	2 061	40,5	Jaakko Ojanperä
Pohjolan Op	963	30,6	Markku Salomaa
Polvijärven Op	118	38,3	Ari Noponen
Porvoon Op	610	32,5	Mauri Molander

Posion Op	101	76,4	Vesa Jurmu
Pudasjärven Op	168	77,2	Teuvo Perätalo
Pukkilan Op	64	62,9	Ari Talkara
Pulkkilan Op	40	90,0	Eero Keskitalo
Punkalaitumen Op	94	38,8	Petri Antila
Puolangan Op	77	49,5	Jouni Ahokumpu
Purmo Andelsbank	36	36,1	Stig-Göran Jansson
Pyhålaakson Op	199	37,0	Timo Suhonen
Päijät-Hämeen Op	1 236	25,0	Timo Laine
Pöytyän Op	85	42,6	Tuomo Jokinen
Raahen seudun Op	316	46,5	Ari Pohjola
Rantasalmen Op	134	54,9	Martti Pulkkinen
Rautalammin Op	72	39,5	Esko-Pekka Markkanen
Riistaveden Op	108	36,7	Pauli Kröger
Ruoveden Op	134	35,4	Leena Selkee
Ruukin Op	125	46,5	Kalle Arvio
Rymättylän Op	62	48,0	Antero Nikki
Rääkkylän Op	84	44,2	Olli Koivula
Sallan Op	72	43,1	Anne Harju
Satakunnan Op	439	51,7	Olli Näsi
Satapirkan Op	276	33,5	Ari Heinonen
Savitaipaleen Op	103	57,1	Leo-Petteri Nevalainen
Siikajoen Op	38	57,8	Anna Hanhineva
Siikalatvan Op	81	39,6	Ismo Välijärvi
Simpeleen Op	74	66,0	Asko Impola
Sonkajärven Op	96	60,9	Esko Nissinen
Sotkamon Op	122	67,6	Juhajouni Karttunen
Sulkavan Op	68	44,3	Kari Haverinen
Suomenselän Op	338	35,2	Kari Ahola
Suomussalmen Op	123	54,7	Timo Polo
Suonenjoen Op	118	49,4	Antti Hult
Suur-Savon Op	1 711	37,7	Kari Manninen
Sysmän Op	106	62,1	Sakari Kangas
Säkylän Op	75	40,3	Jari Katila
Taivalkosken Op	67	63,3	Riitta-Liisa Ahokumpu
Taivassalon Op	59	36,0	Sari Kaivola-Murto
Tampereen Seudun Op	2 846	24,4	Mikko Rosenlund
Tarvasjoen Op	47	56,0	Esa Hentula
Tervolan Op	70	46,4	Hannu Neuvonen
Tervon Op	55	45,6	Jani Kääriäinen
Toholammin Op	104	40,2	Juha Pajumaa

Tornion Op	269	32,4	Pentti Alaperä
Åbonejdens Andelsbank	2 630	16,4	Olli-Pekka Saario
Tuupovaaran Op	57	64,8	Simo Penttinen
Tyrnävän Op	79	43,3	Antto Joutsiniemi
Ullavan Op	39	29,3	Jorma Somero
Urjalan Op	113	61,4	Sami Pietilä
Utajärven Op	212	32,3	Raimo Tuovinen
Vasa Andelsbank	844	30,6	Ulf Nylund
Valkeakosken Op	201	42,3	Juha Luomala
Vammalan Seudun Op	229	27,4	Jyrki Rantala
Vampulan Op	79	49,3	Kari Hänti
Vehmersalmen Op	62	59,2	Petri Tyllinen
Vesannon Op	62	31,0	Markku Niskanen
Vetelin Op	33	43,6	Jarmo Lehojärvi
Vetelin Ylipään Op	30	44,5	Mikael Hanhilahti
Vihannin Op	111	37,5	Jari Kantomaa
Vimpelin Op	63	56,6	Kari Jukantupa
Virtain Op	166	45,8	Ari Kakkori
Ylitornion Op	106	36,0	Terttu Hagelin
Ylivieskan Op	257	27,5	Jarmo Somero
Yläneen Op	82	45,5	Heikki Eskola
Ypäjän Op	64	64,5	Kirsi-Marja Hiidensalo
Östra Korsholms Andelsbank	8	84,6	Jussi Lahti

Strukturerade företag som har konsoliderats i koncernbokslutet

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. I OP Gruppens bokslut konsolideras 1 (0) placeringsfond och 2 (2) fastighetsfonder. Under jämförelseperioden konsoliderades också 6 riskkapitalfonder som upplöstes 2014. Fonderna har klassificerats som strukturerade företag, eftersom OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Till de här fonderna anknyter också de innehav utan bestämmande inflytande som är mest betydelsefulla med hänsyn till gruppen.

I tabellen nedan redovisas de strukturerade företag som har ett betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Namn	Hemort	Huvudsaklig bransch	Innehav, % 2014	Innehav, % 2013	Innehav utan bestämmande inflytande, %
Real Estate Funds of Funds II Ky	Helsingfors	Fastighetsfond	27,8	27,8	72,3

Sammanfattning av finansiell information om dotterföretag med väsentliga innehav utan bestämmande inflytande

I tabellen nedan presenteras en sammanfattning med finansiell information om de dotterföretag som med hänsyn till OP Gruppen har ett väsentligt innehav utan bestämmande inflytande. Den finansiella informationen motsvarar de siffror som redovisas i dotterföretagens bokslut, i vilka gjorts justeringar av bl.a. verkligt värde för att siffrorna ska motsvara OP Gruppens redovisningsprinciper. Siffrorna anges före eliminering av interna affärstransaktioner.

Sammanfattning av balansräkningen	Real Estate Fund of Funds II Ky	
	2014	2013
Milj. e		
Likvida medel	6	0
Placeringar	65	80
Tillgångar totalt	72	81
Nettotillgångar (100%)	72	81
Accumulerade innehav utan bestämmande inflytande	55	62
Sammanfattning av rapport över totalresultat		
Omsättning	11	4
Vinst eller förlust från kvarvarande verksamheter efter skatt	10	3
Övrigt totalresultat	1	2
Totalresultat (100%)	11	5
Totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	8	4
Vinstandelar betalda till innehav utan bestämmande inflytande	5	2

Sammanfattning av kassaflöden

Nettokassaflöde från affärsrörelsen	-1	-1
Nettokassaflöde för investeringar	27	-4
Nettokassaflöde för finansiering	-20	5
Nettoförändring i likvida medel	6	0
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	0	1
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	6	0

Gemensamma verksamheter

I OP Gruppens bokslut konsolideras cirka 1300 (1290) fastighetsbolag som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter som motsvarar OP Gruppens innehav. Klassificeringen av gemensamma verksamheter har gjorts i enlighet med affärsrörelsens art även om OP Gruppen har bestämmande inflytande i en del av fastighetsbolagen. Aktierna i fastighetsbolagen berättigar till att besitta vissa lägenheter, av vilka en del är i OP Gruppens eget bruk. Varje delägare i ett ömsesidigt fastighetsbolag ansvarar för sin andel av bolagets lån. Av de här gemensamma verksamheterna består en del av OP Gruppens kontorsnät i Finland och de ingår i balansräkningen bland immateriella tillgångar i not 29. De övriga fastighetsbolagen är förvaltningsfastigheter och de ingår i noterana 23, 24 och 25.

Sammanfattning av effekten på balansräkningen av konsolideringen av gemensamma verksamheter

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013 korrigerat*
Markinnehav	136	134
Byggnader	1 060	991
Tillgångar totalt	1 196	1 124
Skulder totalt	5	6

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2014

Namn	Hemort	Bransch	Innehav	Bolaget hör till den finansiella företagsgruppen för kapitaltäckningen
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	22,4	
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy OPK-Vallila	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Piispankalliontie 13–15	Esbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Quartetto Intermezzo	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Säästöraha	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Tampereen Ratinankaari	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	x
Kiinteistö Oy Turun Asemanseutu	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	49,5	
Kiinteistö Oy Uusi Paino	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Vääksyntie 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Kiinteistö Oy Vääksyntie 4	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0	
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1	

Företag som ägs av Pohjola-koncernen:

Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänförs till dem.

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2013

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	22,4
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Piispankalliontie 13–15	Esbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Torikulma	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	41,7
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Asemanseutu	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	49,5
Kiinteistö Oy Säästöräha	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Uusi Paino	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Quartetto Intermezzo	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
Kiinteistö Oy Tampereen Ratinankaari	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0

Företag som ägs av Pohjola-koncernen:

Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänför sig till dem.

Andelar i icke konsoliderade strukturerade företag

OP-fonderna förvaltas av OP-Fondbolaget Ab som ingår i OP Gruppen. OP-Fondbolaget Ab anlitar Pohjola Kapitalförvaltning Ab som portföljförvaltare för många av de fonder som bolaget förvaltar. Dessutom förvaltar Pohjola Kiinteistösijoitus Oy, som ingår i gruppen, flera fastighetsfonder. I de flesta fonder styr förvaltningsbolaget betydande funktioner genom att fatta placeringsbeslut i enlighet med fondens stadgar. OP Gruppens företag har inte sådana innehav i övriga av ovan nämnda företag förvaltade fonder som exponerar gruppen betydligt för objektets rörliga avkastning och som därmed medför en konsolideringsskyldighet.

OP Gruppen får för icke konsoliderade fonder förvaltningsprovisionsintäkter som ingår bland provisionsintäkterna i resultaträkningen. Dessutom får OP Gruppen i egenskap av placerare intäkter från icke konsoliderade fonder som bokförts bland nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse, nettointäkter från livförsäkringsrörelse eller nettointäkter från placeringsverksamhet beroende på den balanspost som placeringarna har bokförts på i balansräkningen.

OP Gruppens placeringar i OP-fonder och i Pohjola Kiinteistösijoitus Oy:s fonder har redovisats i balansräkningen bland tillgångar i skadeförsäkringsrörelse, tillgångar i livförsäkringsrörelse och investeringstillgångar. OP Gruppens förlustrisk avgränsar sig till placeringens balansvärde.

Milj. e	2014	2013
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	294	329
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	671	818
Investeringstillgångar	116	157
Placeringar totalt i fonder som OP Gruppen förvaltar	1 081	1 304

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 56. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående:

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till OP Gruppens ledning räknas OP Gruppens chefdirektör (ordförande för OP Andelslags direktion), OP Andelslags verkställande direktör, ledamöterna och ersättarna i direktionen, ledamöterna och ersättarna i förvaltningsrådet samt deras nära familjemedlemmar. Till ledningens närstående räknas också bolag, i vilka den som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesäätio.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Uppsägningstiden för OP Gruppens chefdirektör, övriga ledamöter och ersättaren vid OP Andelslags direktion samt för arbetsgivaren är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtalet betalas utöver lön för uppsägningstid till chefdirektören en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader samt till övriga ledamöter och ersättaren en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader

OP Andelslag har med stöd av det uppköpserbjudande som det offentliggjorde 6.2.2014 förvärvat 46,1 miljoner A-aktier i Pohjola Bank Abp och 6,9 miljoner K-aktier från närståendeföretag. De aktier som förvärvats motsvarar en andel på 16,6 procent av aktiestocken och 13,7 procent av röstetalet i Pohjola Bank.

Det pris som betalats enligt erbjudandet var 16,80 euro per aktie, dvs. cirka 18,1 procent högre än A-aktiens avslutskurs 14,23 euro på NASDAQ OMX Helsingfors 5.2.2014, dvs. den sista handelsdagen före offentliggörandet av erbjudandet. Det pris som OP Andelslag betalade för aktierna baserar sig på en uppskattning från en extern finansiell rådgivare. I anslutning till uppköpserbjudandet har Pohjola Bank Abp från sin finansiella rådgivare, Deutsche Bank AG (filialen i London) fått ett fairness opinion-utlåtande om skäligheten hos det pris som erbjudits för aktierna ur ekonomisk synvinkel i förhållande till de aktieägare som inte är intresseföretag eller motsvarande till OP Andelslag.

Närståendetransaktioner 2014

Milj. e	Intresse- företag	Ledning	Övriga
Krediter	112	3	-
Övriga fordringar	0	-	0
Inlåning	2	2	135
Ränteintäkter	-	0	-
Räntekostnader	0	0	0
Premieintäkter	-	-	5
Provisionsintäkter	0	0	0
Provisionskostnader	0	0	0
Åtaganden utanför balansräkningen			
Garantier	-	-	-
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden	-	5	-
Närståendeinnehav			
Antalet aktier	-	-	-
Antalet andelar	-	847	-

Närståendetransaktioner 2013

Milj. e	Intresse- företag	Ledning	Övriga
Krediter	92	47	-
Övriga fordringar	0	10	2
Inlåning	2	97	57
Ränteintäkter	0	0	-
Räntekostnader	0	0	0
Premieintäkter	0	0	4
Provisionsintäkter	0	0	0
Provisionskostnader	0	0	0
Åtaganden utanför balansräkningen			
Garantier	-	1	-
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden	-	6	-
Närståendeinnehav			
Antalet aktier	-	277 733	5 784 097
Antalet andelar	-	849	-

Direktionsledamöternas pensionsförbindelser

OP Andelslag har en direktion som utgör dess styrelse. Till direktionen hör verkställande direktören som är direktionens ordförande och som benämns chefdirektör, chefdirektörens ställföreträdare samt minst två och högst fem övriga ledamöter och högst fyra ersättare.

Chefdirektörens pensionsålder är 63 år. Pensionsåldern för de övriga direktionsledamöterna och ersättarna är 63 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionssystem. OP Gruppens pensionssystem beskrivs närmare i not 39.

Tusen euro	Pensionskostnader enligt ArPL-plan*		IFRS-kostnad för frivillig tilläggs pension	
	2014	2013	2014	2013
Reijo Karhinen, chefdirektör, ordförande för direktionen	122	121	97	94
Tony Vepsäläinen, vice ordförande för direktionen	154	154	181	120
Carina Geber-Teir, direktionsledamot	56	60	38	27
Jari Himanen, direktionsledamot	54	53	16	15
Olli Lehtilä, direktionsledamot	69	70	-	-
Harri Luhtala, direktionsledamot	55	61	42	33
Harri Nummela, direktionsledamot	68	65	15	12
Erik Palmén, direktionsledamot	61	60	58	36
Jouko Pölönen, direktionsledamot	60	49	-	-
Teija Sarajärvi, direktionsledamot	55	51	38	28
Tom Dahlström, tidigare direktionsledamot	48	50	43	25

* För ArPL:s förmånsbestämda del har använts IFRS-kostnaden och som avgiftsbestämda del utjämningsdelen för ifrågavarande person med avdrag av arbetstagarens premieandel.

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 57. Rörliga ersättningar

Personalfonden

Till OP Gruppens personalfond hör cirka 94 procent av personalen.

Vinstpremieandelarna som betalas till OP-Personalfonden baserade sig 2014 på följande mål som uppnåddes: OP Gruppens resultat före skatt och OP Gruppens kärnprimärkapitaltäckning (CET 1), båda med vikten 30 % samt förändringen i antalet koncentreringskunder med vikten 40 %. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2014 reserverats ca 4,2 % (4,6 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2014 bokfördes premier för totalt 10 miljoner e (27).

Ledningens upphörda långsiktiga belöningsystem 2010 och tidigare

Ledningens tidigare långsiktiga belöningsystem omfattade personer som OP Gruppens arbetsgivare utsett. Beroende på verkställighetsgraden i de årligen ställda målen hade en person som hörde till systemet rätt till att på ett på förhand fastställt sätt få en belöning som räknades ut på basis av månadslönen. Belöningen betalades ut som en kombination av aktier i Pohjola Bank Abp och pengar två år efter det att intjäningsperioden löpt ut. Värdet av den belöning som betalades periodiserades över intjänings- och bindingsperioden som personalkostnader till och med 2013.

Gällande långsiktiga ersättningssystem

OP Gruppens ersättningssystem iakttar bestämmelserna i finansbranschen och baserar sig på OP Gruppens strategiska mål.

I OP Gruppens principer som gäller rörliga ersättningar beaktas gruppens riskposition och riskhanteringsmetoder. Intjäningsmätarnas mål har dimensionerats så att de inte uppmuntrar till för stor risktagning. De långsiktiga rörliga ersättningarna baserar sig på hur OP Gruppen når de strategiska målen på grupplanet medan de kortsiktiga rörliga ersättningarna baserar sig på hur ett bolag eller en affärsenhet som ingår gruppen når sina mål. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system.

Det långsiktiga programmet

Ledningens långsiktiga bonussystem omfattar cheferna vid OP Andelslagskoncernen och medlemsbankerna samt de chefer och anställda i separat angivna nyckelpositioner som styrelsen för ifrågavarande bolag eller förvaltningsrådet för centralinstitutets förvaltningsråd utsett. Systemet för 2011–2013 omfattar totalt 363 (367) personer och systemet för 2014–2016 omfattar 328 personer.

Ersättningen har differentierats enligt uppgifterna. Om de uppställda målen nås till 100 procent har personer i ledande ställning och nyckelpersoner årligen rätt till en belöning som motsvarar en regelbunden 2–12 månaders förskottsnehållspliktig lön.

Systemet består av successiva intjäningsperioder på tre år. Den första infaller 1.1.2011–31.12.2013. Ersättningen för intjäningsperioden 2011–2013 betalas ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2015–2017. Den andra intjäningsperioden är 1.1.2014–31.12.2016. Ersättningen betalas ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2018–2020.

I början av systemet för 2011–2013 har fastställts en målersättning, dvs. ersättningens maximibelopp som antal A-aktier i Pohjola Bank Abp. Målersättningen för intjäningsperioden 2011–2013 var 5,1 milj. aktier (5,1) som betalades dels i pengar (förskotts innehållningens andel) och dels i aktier. OP Andelslag fullföljde sitt frivilliga offentliga uppköpserbjudande på alla A- och K-aktier i Pohjola Bank Abp som inte innehades av OP Andelslag. På grund av uppköpserbjudandet tillämpas vid betalningen av ersättningarna för intjäningsperioden 2011–2013 ett villkor för systemet, enligt vilket ersättningarna betalas helt och hållet i pengar, om någon aktieägare i Pohjola får en sådan inlösenrätt och inlösen skyldighet som avses i 18 kap. 1 § i aktiebolagslagen till följd av att aktieägaren innehar mer än 90 % av totalantalet aktier och det röstetal som aktierna medför. De ersättningar som skulle betalas som en kombination av aktier i serie A i Pohjola och i pengar, betalas kontant och enligt den ursprungliga betalningstidtabellen år 2015, 2016 och 2017. Ersättningarna omvandlades till pengar genom att multiplicera antalet aktier med lösenbeloppet.

Då maximimålen för systemet för 2014–2016 nås har de som omfattas av systemet möjlighet till en ersättning som årligen motsvarar 2–8 månaders regelbunden förskottsskattepliktig lön. Ersättningens belopp beror på hur målen nåtts vid slutet av intjäningsperioden, och den betalas i tre lika stora poster 2018–2020. Den ersättning som eventuellt betalas enligt systemet sker i form av debenturer som OP sätter i omlopp. Den intjänade ersättningen i euro omvandlas till antal debenturer då systemets utfall står klart. Från ersättningen avdras den andel som betalas i pengar för att täcka skatter och avgifter av skattenatur som föranleds av ersättningarna.

OP Andelslags förvaltningsråd fattar beslut om intjäningsmätarna och målen för dem separat för varje intjäningsperiod. Målen för systemet för 2011–2013 baserade sig på följande kriterier:

- Ökningen i antalet koncentreringskunder
- Förändringen i företagskundrörelsens marknadsandel
- Avkastningen på ekonomiskt kapital

I målen för systemet för 2014–2016 har beaktats Europaparlamentets och rådets kreditinstitutsdirektiv CRD4 som begränsar de rörliga ersättningarnas maximibelopp till högst personens fasta ersättningar på årsplanet. Målen för systemet för 2014–2016 baserar sig på följande kriterier:

- OP Gruppens resultat före skatt
- OP Gruppens kärnprimärkapitaltäckning (CET 1)
- Ökningen i antalet koncentreringskunder

En förutsättning för att ersättning ska betalas ut är att OP Gruppens kapitaltäckning enligt konglomeratlagen är 1,3 eller mer vid utbetalningstidpunkten. Dessutom förutsätts att personen har varit anställd av OP Gruppen fram till utbetalningstidpunkten.

Systemet för 2011–2013 behandlades tidigare i bokföringen i andra bolag i OP Gruppen än Pohjola-koncernen som ersättningar som reglerats med kontanter. Aktiernas andel behandlades i Pohjola-koncernen som aktierelaterade ersättningar. Till följd av att utbetalningssättet ändrades har behandlingen av systemet i bokföringen ändrats till att motsvara behandlingen av ersättningar till anställda enligt IAS 19. Kostnaderna för båda systemen periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader. Den skuld som bokförts för systemen var 30 milj. e 31.12.2014 (15 milj. e).

OP Andelslags förvaltningsråd administrerar det långsiktiga systemet och övervakar hur det iakttas. Förvaltningsrådet kan på eget initiativ ändra villkoren för systemet och skjuta upp utbetalningen av ersättningen av särskilt vägande skäl.

De kortsiktiga ersättningssystemen

I det kortsiktiga programmet är intjäningsperioden ett kalenderår och ersättningen betalas i regel i pengar. Ersättningssystemen på kort sikt baserar sig på företagsspecifika mål och omfattar hela OP Gruppens personal.

Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om betalningen av rörliga ersättningar finns i kreditinstitutslagen (610/2014). Om en person på basis av sina arbetsuppgifter är klassificerad i en grupp, vars yrkesmässiga verksamhet kan förorsaka företaget en betydande risk ("person som kan påverka riskprofilen"), ska utbetalningen av den rörliga ersättningen i vissa fall skjutas upp under tre år.

Till de personer som kan påverka riskprofilen hör i OP Gruppen bl.a. verkställande direktörerna och andra personer som deltar i att leda verksamheten, övriga personer vilkas verksamhet har en väsentlig betydelse för företagets riskposition, den interna kontrollen samt övriga särskilt utsedda personer eller särskilda grupper.

På den persongrupp som kan påverka riskprofilen tillämpas uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar, om en persons rörliga ersättning under en intjäningsperiod på ett år överstiger den gräns på 50.000 euro som anges i Finansinspektionens ställningstagande eller den fasta bruttolönen för två månader, om beloppet är större än 50.000 euro. Ersättningarna till en person som kan påverka riskprofilen granskas i förhållande till uppskovsgränsen på 50.000 euro med beaktande av såväl långsiktiga som kortsiktiga ersättningar.

Om gränsen i euro för uppskjutande av ersättning överskrids, betalas en del av ersättningen genast och resten av betalningen skjuts upp. Vid en uppskjutning betalas den ersättning som skjuts upp under de tre följande åren. Vid en sådan uppskjutning betalas i det kortsiktiga programmet alltid hälften av ersättningen i pengar och hälften i ett debenturlån som OP emitterat.

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar*

Milj. e	2014	2013
Personalfonden	10	27
Kortsiktiga program	36	31
Tidigare långsiktiga program		
program 2008–2010	-	5
Nya långsiktiga program		
programmet 2011-2013	3	8
programmet 2014-2016	3	-
Totalt	53	71

* Utan sociala kostnader

Närmare information om ersättningssystemen finns på www.op.fi > OP Gruppen > OP Gruppen > Bolagsstyrning

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 58. Händelser efter balansdagen

Inga betydande händelser har inträffat efter bokslutsdagen.

Noter till OP Gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 59. Segmentrapportering

Rörelsesegment

OP Gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i gruppen "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

De företag som ingår i segmentet bankrörelse är andelsbankerna, Helsingfors OP Bank Abp, OP-Kortbolaget Abp, OP-Bostadslånebanken Ab samt vissa mindre företag som i sin helhet som stödjer bankrörelsen, bl.a. Pivo Wallet Oy och Checkout Finland Oy. Pohjola-koncernens rörelsegren bankrörelse ingår också i rörelsesegmentet bankrörelse. Verksamheten hos Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag ingår också i rörelsesegmentet bankrörelse, eftersom merparten av bolagets affärsrörelse utgörs av de kreditförsäkringar som beviljats OP Gruppens hushållsbanker.

Räntenettet är den viktigaste intäktsposten i bankrörelsen. Intäkter genereras också som provisionsintäkter och från placeringsverksamheten. Kostnader uppkommer främst av personalkostnader och övriga administrationskostnader samt av kostnaderna för kontorsnätet och återföringar till ägarkunder. Det mest betydande riskslaget för affärsområdet är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsriskerna och operativa riskerna.

Kapitalförvaltningssegmentet bildas av OP-Livförsäkrings Ab, Aurum Placeringsförsäkring Ab, som bedriver gruppens liv- och pensionsförsäkringsrörelse, OP-Fondbolaget Ab som bedriver fondrörelse samt Pohjola-koncernens kapitalförvaltningssegment. De viktigaste intäktsposterna i kapitalförvaltningssegmentet är nettointäkterna från livförsäkringens ränte- och riskrörelse samt provisionsintäkterna i livförsäkrings-, kapitalförvaltnings- och fondrörelsen. Kapitalförvaltningssegmentets provisionsintäkter utgörs av provisioner från kapitalförvaltningen och fondrörelsen samt livförsäkringarna.

I rörelsesegmentet skadeförsäkring ingår affärsrörelsen vid OP Gruppens skadeförsäkringsbolag, dvs. Pohjola Försäkring Ab, Försäkringsaktiebolaget Europeiska, A-Försäkring Ab, Seesam-bolagen i Baltikum samt verksamheten hos de tjänsteföretag som stöder skadeförsäkringen.

Till rörelsesegmentet skadeförsäkrings produkter hör skadeförsäkringar som säljs till företags- och privatkunder. Affärsområdets nettointäkter består till största delen av försäkringspremier och intäkter från placeringsverksamheten. De mest betydande riskerna i skadeförsäkringsrörelsen är försäkringsrisken och placeringsriskerna.

Övrig rörelse består av funktioner som stöder rörelsesegmenten, i synnerhet verksamheten vid OP Andelslag, OP-Tjänster Ab och OP-Processtjänster Ab samt Pohjola-koncernens centralbankfunktioner och koncernadministration. Kostnaderna för tjänster som stöder rörelsesegmenten allokeras till segmenten som tjänstedebiteringar. Allokeringen av annat eget kapital till rörelsesegmenten görs med hjälp av den interna bank som ingår i övrig rörelse, varvid den positiva resultateffekten av eget kapital som överskrider den målsatta nivån visas i den övriga rörelsens resultat.

Principer för upprättandet av segmentrapporteringen

Segmentrapporteringen följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar". Rörelsesegmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet resultat före skatt.

Eget kapital har allokerats till hushållsbanksrörelsen för 9 % av de riskvägda förbindelserna enligt kreditinstitutslagen och till Pohjola-koncernens bankrörelse för 11 % av de riskvägda förbindelserna. Det oallokerade egna kapitalet hänförs till området "Övrig rörelse" utanför rörelsesegmenten.

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 2014

Resultaträkning, milj. e	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Ränteintäkter	2 868	0	2	574	-758	2 685
Räntekostnader	1 775	26	0	608	-766	1 642
Räntenetto före nedskrivningar	1 093	-26	2	-34	8	1 043
Nedskrivningar av fordringar	88	-	-	0	0	88
Räntenetto efter nedskrivningar	1 005	-26	2	-34	8	955
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	595	-	-4	1	593
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	-	-	197	197
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	-	-	66	-	-66	-
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	677	15	-	17	17	727
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	140	-	-140	-
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	156	-	-156	-
Provisionskostnader	-	-	-121	-	121	-
Nettointäkter från handel	93	0	0	-8	3	88
Nettointäkter från placeringsverksamhet	31	-	0	49	-6	74
Övriga rörelseintäkter	38	11	11	452	-448	64
Personalkostnader	456	102	24	158	0	741
Övriga administrationskostnader	354	124	36	257	-357	414
Övriga rörelsekostnader	272	146	36	101	-118	437
Återföringar till ägarkunder	176	-	0	-	19	195
Andel av intresseföretagens resultat	1	0	1	0	0	3
Resultat före skatt	587	223	161	-43	-13	915
Inkomstskatt						308
Periodens vinst						607

Balansräkning 31.12.2014, milj. e	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Kontanta medel	157	0	-	3 732	-	3 888
Fordringar på kreditinstitut	4 270	5	35	10 101	-13 725	686
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	466	-	7 499	-12	-7 527	427
Derivatinstrument	6 085	-30	103	314	-552	5 920
Fordringar på kunder	71 299	-	37	537	-1 191	70 683
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	4 150	-	0	-353	3 797
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	0	-	11 238	11 238
Investeringsstillgångar	5 420	16	3 610	12 281	-11 827	9 500
Investeringar i intresseföretag	26	2	27	0	0	56
Immateriella tillgångar	73	704	370	189	-3	1 332
Materiella tillgångar	491	51	9	243	-13	781
Övriga tillgångar	871	7	785	1 408	-1 120	1 951
Skattefordringar	88	4	8	46	22	168
Tillgångar totalt	89 247	4 909	12 484	28 838	-25 051	110 427

Balansräkning 31.12.2014, milj. e	Bank- rörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Skulder till kreditinstitut	10 277	-	-	5 052	-13 553	1 776
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	4
Derivatinstrument	5 640	-30	15	357	-493	5 489
Skulder till kunder	48 912	-	-	3 284	-1 032	51 163
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	3 116	-	-	-144	2 972
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	11 162	-	68	11 230
Skuldebrev emitterade till allmänheten	9 016	-	-	16 996	-1 057	24 956
Avsättningar och övriga skulder	2 321	109	124	1 233	-340	3 447
Skatteskulder	492	105	78	287	2	964
Andelskapital	385	-	-	4 311	-4 504	192
Efterställda skulder	48	50	91	1 054	-222	1 020
Skulder totalt	77 096	3 349	11 469	32 574	-21 274	103 214
Eget kapital						7 213

I Baltikum var nettointäkterna totalt 6 milj. e och nettotillgångarna 54 milj. e.

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 2013

Resultaträkning, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Ränteintäkter	2 652	0	3	523	-664	2 514
Räntekostnader	1 737	24	0	512	-674	1 599
Räntenetto före nedskrivningar	915	-24	2	11	10	915
Nedskrivningar av fordringar	81	-	-	2	-	84
Räntenetto efter nedskrivningar	834	-24	2	9	10	831
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	529	-	-	-5	524
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	-	-	175	175
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	-	-	50	-	-50	-
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	665	17	-	11	1	694
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	116	-	-116	-
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	139	-	-139	-
Provisionskostnader	-	-	-108	-	108	-
Nettointäkter från handel	115	0	0	-11	10	114
Nettointäkter från placeringsverksamhet	30	-	0	45	-7	68
Övriga rörelseintäkter	44	10	11	433	-412	86
Personalkostnader	483	107	24	178	0	791
Övriga administrationskostnader	339	124	38	209	-325	384
Övriga rörelsekostnader	269	136	36	86	-106	422
Återföringar till ägarkunder	193	-	-	-	-	193
Andel av intresseföretagens resultat	1	0	0	-2	-1	-1
Resultat före skatt	404	166	113	13	4	701
Inkomstskatt						36
Periodens vinst						665

Balansräkning 31.12.2013, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Kontanta medel	193	0	-	1 979	-	2 172
Fordringar på kreditinstitut	4 693	4	28	9 451	-13 327	849
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	608	-	6 316	-41	-6 346	537
Derivatinstrument	3 444	-	99	272	-391	3 423
Fordringar på kunder	68 787	-	54	291	-990	68 142
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	3 750	-	0	-270	3 479
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	0	-	9 872	9 872
Investeringsstillgångar	3 424	16	3 524	8 547	-6 758	8 753
Investeringar i intresseföretag	8	2	27	1	16	54
Immateriella tillgångar	68	728	388	161	-5	1 339
Materiella tillgångar	517	50	9	163	-13	726
Övriga tillgångar	847	2	565	984	-844	1 554
Skattefordringar	50	3	10	18	10	91
Tillgångar totalt	82 639	4 555	11 019	21 826	-19 048	100 991

Balansräkning 31.12.2013, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Skulder till kreditinstitut	9 709	-	-	4 487	-13 157	1 039
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	4
Derivatinstrument	3 005	-	12	471	-331	3 157
Skulder till kunder	47 518	-	-	3 351	-712	50 157
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	2 844	-	-	-98	2 746
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	9 688	-	82	9 771
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 773	-	-	16 700	-1 045	21 428
Avsättningar och övriga skulder	2 080	56	140	804	-389	2 691
Skatteskulder	380	100	62	283	-17	808
Andelskapital	797	-	-	1 443	-1 634	606
Efterställda skulder	198	50	91	934	-413	861
Skulder totalt	69 466	3 050	9 992	28 473	-17 713	93 267
Eget kapital						7 724

I Baltikum var nettointäkterna totalt 6 milj. e och nettotillgångarna 47 milj. e.

Noter till OP Gruppens bokslut

NOTER TILL RISKHANTERINGEN

Principerna för OP Gruppens riskhantering och kapitalutvärdering beskrivs i not 2.

För OP Gruppens riskposition redogörs i noterna 60–63, bankrörelsens riskposition inklusive information om kapitaltäckningen enligt Pelare III, i noterna 64–94, skadeförsäkringsrörelsens riskposition i noterna 95–106 och kapitalförvaltningens riskposition i noterna 107–115.

OP Gruppens riskposition

Not 60. OP Gruppens risklimiter

Limitsystemet säkerställer att gruppen eller ett företag inom gruppen i sin verksamhet inte tar så stora risker att gruppens eller företagets kapitaltäckning, lönsamhet, likviditet eller verksamhet äventyras. Limiterna bestämmer också gränserna för hur riskviljan i strategin ska fastställas. OP Andelslags förvaltningsråd fastställer årligen risklimiter för OP Gruppens kapitaltäckning samt kredit-, likviditets-, marknads- och försäkringsrisker som begränsar OP Gruppens risktagning. Gruppens risker har hållits inom de fastställda limiterna.

Mätare	Risklimit	31.12.2014	31.12.2013
Kapitaltäckning			
Kapitaltäckning, (konglomeratlagen)	1,30	1,89	2,19 *)
Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %	10,0	15,11	17,11 *)
Kapitalbas/ekonomiskt kapitalkrav	1,20	1,42	1,65
Kreditrisker			
Största enskilda exponering/kapitalbasen, %	10,0	6,6	5,8
Betydande exponeringar totalt / kapitalbas enligt konglomeratlagen, %	75,0	23,8	5,8
Branschrisk/företagssektorns fordringar och förbindelser, %	15,0	11,8	11,1
Över 90 dagar förfallna fordringar och nollräntefordringar / kredit- och garantistocken, %	1,00	0,38	0,42
Förväntade förluster / exponeringens belopp vid fallissemang, %	0,6	0,2	0,37
Likviditetsrisker			
Kortfristig likviditetsrisk, dag			
Tillräcklighet hos primär likviditetsreserv, dag	30 pv	82	46
Tillräcklighet hos likviditetsreserven, dag	30 pv	117	56
Bankrörelsens strukturella finansieringsrisk, milj. e			
≤ 12 mån. nettofinansieringsposition	-2 000	2 197	-890
1–2 år nettofinansieringsposition	0	6 256	5 768
2–3 år nettofinansieringsposition	0	2 411	4 919
3–5 år nettofinansieringsposition	0	2 657	2 589

Marknadsrisker

Finansieringsverksamhetens ränteintäktsrisk, milj. e	150	54,0	99,0
Nuvärdesrisken i den finansiella balansräkningen vid ränteändring på 2 %-enh., %	-20	-9,2	-12,7
Tradingrörelsens VaR, 99 %, 1 d, milj. e	5	2,3	2,2
Försäkringsrörelsens marknadsrisker / kapitalbas, %	30	20,9	16,1

Försäkringsrisker

Skadeförsäkringens försäkringsrisk / kapitalbas, %	8	5,5	5,0
Livförsäkringens försäkringsrisk / kapitalbas, %	8	2,9	5,4

* Enligt bestämmelserna som trädde i kraft 1.1.2014

Kreditrisker

Med OP Gruppens kreditrisklimiters sprids risken enligt bransch och motpart samt begränsas uppkomsten av problemfordringar. Gruppens branschrisiker och exponeringar mot kunder är diversifierade. Vid slutet av året låg såväl exponeringen mot en enskild motpart som det totala beloppet av betydande exponeringar mot kunder klart innanför limiterna. Vid beräkningen av betydande exponeringar mot kunder beaktas alla exponeringar, vilkas belopp är minst fem procent av den kapitalbas enligt konglomeratlagen som täcker gruppens exponeringar mot kunder. Vid beräkningen av branschrisken används gruppens interna branschindelning och utöver fordringar och förbindelser i bankrörelsen beaktas direkta placeringar i försäkringsföretag, halvfärdiga bostadssammanlutningar och garantier för offentliga samfund. Vid slutet av året utgjordes den största branschrisken av handelsbranschen.

Förhållandet mellan förväntade förluster och exponeringsbeloppet vid fallissemang (EAD) låg också klart innanför risklimiten. De förväntade förlusterna är en uppskattning av de genomsnittliga årliga förluster som beror på kreditrisken som beräknats med gruppens egna kreditriskmodeller. För krediter och övriga fordringar bokfördes 2014 nedskrivningar för ett nettovärde av 88 miljoner euro (84), vilket var 0,12 procent av kredit- och garantistocken (0,12).

	31.12.2014		31.12.2013	
	Milj. e	%	Milj. e	%
Över 90 dagar förfallna fordringar och nedskrivningar i kredit- och garantistocken				
Över 90 dagar förfallna fordringar, netto	279	0,38	295	0,42
Nedskrivningar av fordringar från årets början, netto	88	0,12	84	0,12

Likviditetsrisken

OP Gruppens risklimit för likviditetsrisken har fastställts för förhållandet mellan det nettokassaflöde enligt tidsklass som styr den strukturella finansieringsrisken och mätarna för den kortfristiga likviditetsrisken.

Den strukturella finansieringsriskens mätare utvisar hur stor del av nettokassaflödet i gruppens balansomslutning som högst får förfalla inom olika tidsklasser. Det nettokassaflöde som förfaller i gruppens balansräkning var vid slutet av året klart inom risklimiterna i begränsande tidsklasser.

Mätaren för den kortfristiga likviditetsrisken utvisar för hur lång tid som den primära likviditetsreserven räcker till för att täcka det kända och förväntade nettokassaflöde som OP Gruppen ska betala ut dagligen samt ett oväntat likviditetsstressscenario. Vid slutet av året räckte såväl den primära likviditetsreserven som hela reserven till för att täcka en överlevnadsperiod som är klart längre än de 30 dagar som är uppställda som risklimit.

På grupplanet rapporteras och limiteras också det likviditetskrav (LCR) som träder i kraft från 2015 och som kommer att skärpas stegvis. Kravet baseras på det nya kreditinstitutsdirektivet och den nya tillsynsförordningen (CRD IV/CRR). OP Gruppen uppfyllde vid slutet av året den gräns på 60 % som regelverket ställer upp.

Marknadsrisker

Marknadsrisken i tradingverksamheten begränsas i gruppens risklimitsystem med VaR-limiter (konfidensintervall 99 %, tidshorisont 1 dag). Vid slutet av året låg tradingverksamhetens VaR klart innanför den limit som ställts upp för den.

Limiten för marknadsrisken i försäkringsrörelsen har fastställts för förhållandet mellan ifrågavarande risks ekonomiska kapitalkrav och gruppens kapitalbas. Vid slutet av året låg marknadsrisken i försäkringsrörelsen klart innanför den limit som ställts upp för den.

Försäkringsrisker

I risklimitsystemet begränsas försäkringsrisken genom att ställa det ekonomiska kapitalkravet i skadeförsäkringen och livförsäkringen i relation till kapitalbasen. Vid slutet av året var försäkringsriskerna inom de limiter som ställts upp.

Noter till OP Gruppens bokslut

OP GRUPPENS RISKPOSITION

Not 61. OP Gruppens kapitaltäckning

I not 2, OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, beskrivs målen, de centrala principerna och processerna i anslutning till kapitalhanteringen och riskhanteringen. OP Gruppen samt alla företag med bank- och placeringsrörelse uppfyller de kapitalkrav som ställts av myndigheterna.

Kapitalbas och kapitaltäckning i enlighet med lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Milj. e	31.12.2014	1.1.2014	31.12.2013
OP Gruppens egna kapital	7 213	7 724	7 724
Andelskapital, kapitallån, eviga lån och debenturlån	1 072	1 335	1 488
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-72	-82	-5
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 286	-1 308	-1 308
Utjämningsbelopp	-179	-205	-205
Planerad utdelning	-22	-99	-99
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen*	-79	-90	-135
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-313	-358	-358
Konglomeratets kapitalbas totalt	6 334	6 918	7 104
Kapitalkravet i kreditinstitutsverksamheten**	2 864	2 717	3 307
Kapitalkravet i försäkringsrörelsen***	485	437	437
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	3 350	3 154	3 744
Konglomeratets kapitaltäckning	2 984	3 764	3 359
Konglomeratets kapitaltäckningsgrad (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen)	1,89	2,19	1,90

* Överskott i pensionsåtaganden, Förvaltningsfastigheternas värdeförändring, Värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

** Riskvägda poster x 8 %

*** Verksamhetskapalets minimibelopp

Kapitaltäckning

Det finns två risklimitmätare för OP Gruppens kapitaltäckning. Den första mätaren är kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Gruppens risklimit för den här kapitaltäckningen är 1,3. Minimikravet enligt lagen är 1. Vid slutet av året var förhållandet mellan kapitalbasen och minimibeloppet 1,89 (1,90). Vid slutet av året var gruppens kapitalbas 1 979 miljoner euro (2 236) större än gruppens interna riskgräns hade förutsatt och 2 984 miljoner euro (3 359) större än den lagstadgade gränsen.

Den andra risklimitmätaren för kapitaltäckningen är förhållandet mellan kapitalbasen och det ekonomiska kapitalkravet. Den här risklimiten är 1,2. Vid slutet av året var förhållandet mellan kapitalbasen och det ekonomiska kapitalkravet 1,42 (1,65). Den kapitalbasbuffert som översteg den gruppinterna risklimiten var 1 058 miljoner euro (1 892). Den starka kapitaltäckningen fungerar som en buffert mot oförutsedda förluster och skapar förutsättningar för tillväxt i affärsrörelsen.

Noter till OP Gruppens bokslut

OP GRUPPENS RISKPOSITION

Not 62. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Merparten av OP Gruppens exponeringar mot länder gäller EU-länder. Exponeringarna omfattar alla balansposter och poster utanför balansräkningen, och de baserar sig på värden som använts i kapitaltäckningen.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 31.12.2014

Milj.e	Expone- ringar mot stater och central- banker	Instituts- exponeringar	Företags- exponeringar	Hushålls- exponeringar	Aktieexpo- neringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totala expone- ringar
Finland	6 531	202	36 621	50 241	627	400	989	95 612
Baltikum	189	2	791	15	0	-	0	997
Övriga nordiska länder	117	659	593	115	13	1 191	10	2 698
Tyskland	1 633	214	33	275	4	424	-	2 583
Frankrike	313	583	129	184	32	910	-	2 151
GIIIPS-länderna***	16	23	126	17	17	362	0	561
Övriga EU-länder	1 351	1 410	303	539	957****	668	2	5 231
Övriga Europa	-	165	95	42	7	87	-	395
USA	-	295	107	178	107	-	-	686
Ryssland	-	79	37	17	2	-	-	134
Asien	-	381	74	38	55	-	-	549
Övriga länder	9	64	12	62	556****	515	-	1 218
Totalt	10 159	4 077	38 922	51 723	2 376	4 557	1 002	112 816

* Innehåller också räntefonder 694 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

*** Spaniens exponeringar var totalt 161 miljoner euro och Italiens 143 miljoner euro.

**** Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 31.12.2014

Milj.e	Exponeringar mot stater och central- och instituts- och företags- och hushålls- aktieexponeringar*							Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totala exponeringar
	central- banker	Instituts- exponeringar	Företags- exponeringar	Hushålls- exponeringar	Aktieexpo- neringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga			
Finland	4 216	282	34 693	49 293	778	489	979	90 732		
Baltikum	214	5	642	17	0	-	-	878		
Övriga nordiska länder	148	632	595	65	52	1 182	13	2 686		
Tyskland	1 730	216	269	19	4	341	5	2 583		
Frankrike	101	433	274	4	34	795	-	1 641		
GIIPS-länderna***	27	27	151	15	18	361	-	598		
Övriga EU-länder	901	1 413	602	33	1 244****	544	-	4 738		
Övriga Europa	-	305	136	45	89	37	-	611		
USA	-	232	129	20	224	7	23	636		
Asien	-	259	62	14	106	-	-	441		
Övriga länder	10	59	94	7	330****	247	-	748		
Totalt	7 348	3 862	37 648	49 532	2 879	4 003	1 020	106 292		

* Innehåller också räntefonder 857 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

*** Spaniens exponeringar var totalt 175 miljoner euro och Italiens 162 miljoner euro.

**** Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Noter till OP Gruppens bokslut

OP GRUPPENS RISKPOSITION

Not 63. Finansiella tillgångar och kumulativa nedskrivningar av sådana

Milj. e	31.12.2014		31.12.2013 korrigerat*	
	Balans- värde	Nedskriv- ningar	Balans- värde	Nedskriv- ningar
Kontanta medel	3 888	-	2 172	-
Fordringar på kreditinstitut	686	-	849	-
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Skuldebrev	354	-	450	-
Aktier och andelar	73	-	87	-
Derivatinstrument				
Som innehas för handel	5 299	-	2 927	-
Säkringsinstrument	572	-	479	-
Övriga säkringsinstrument	49	-	17	-
Lån och andra fordringar				
Beviljade lån	69 518	462	66 991	440
Finansiella leasingfordringar	1 162	-	1 148	-
Bankgarantifordringar	3	21	4	9
Övriga fordringar	8 537	-	7 705	-
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Skuldebrev	8 282	-	7 602	-
Aktier och andelar	525	-	359	-
Placeringar som hålls till förfall				
Skuldebrev	191	-	271	-
Åtaganden utanför balansräkningen				
Bankgarantier	2 885	-	2 898	-
Finansiella tillgångar totalt	102 025	483	93 958	449

* Jämförelseuppgifterna har korrigerats till följd av att standarden IFRS 10 Koncernredovisning har tagits i bruk.

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 64. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

31.12.2014	Forderingsstock			Ned- skrivningar	Balans- värde
	Inte ned- skrivna (brutto)	Ned- skrivna (brutto)	Totalt		
Fordringar					
Fordringar på kreditinstitut	686	-	686	-	686
Fordringar på kunder	69 445	558	70 003	483	69 521
varav bankgarantifordringar	3	20	23	21	3
Finansiell leasing	1 162	-	1 162	-	1 162
Övertrasseringar av konton och limiter	-	-	-	-	-
Totalt	71 293	558	71 851	483	71 369
Fordringar sektorvis					
Företag	23 199	450	23 649	385	23 264
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 420	-	1 420	-	1 420
Hushåll	45 381	103	45 483	98	45 385
Icke-vinstsyftande samfund	617	5	622	0	622
Offentlig sektor	677	-	677	-	677
Totalt	71 293	558	71 851	483	71 369

31.12.2013	Forderingsstock				
	Inte ned-skrivna (brutto)	Ned-skrivna (brutto)	Totalt	Ned-skrivningar	Balans-värde
Fordringar					
Fordringar på kreditinstitut	848	-	848	-	848
Fordringar på kunder	67 018	538	67 556	449	67 107
varav bankgarantifordringar	4	9	13	9	4
Finansiell leasing	1 148	-	1 148	-	1 148
Övertrasseringar av konton och limiter	0	-	0	-	0
Totalt	69 014	538	69 552	449	69 103
Fordringar sektorvis					
Företag	22 342	453	22 795	375	22 420
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	985	-	985	-	985
Hushåll	44 382	79	44 462	72	44 389
Icke-vinstsyftande samfund	683	5	688	2	686
Offentlig sektor	622	-	622	-	622
Totalt	69 014	538	69 552	449	69 103

31.12.2014	Nedskrivningar					
	Inte ned-skrivna (brutto)	Ned-skrivna (brutto)	Totalt	Förfallna, obetalda	Individuella	Gruppvisa
Problemfordringar						
Fordringar på kunder	1 652	558	2 210	283	417	65
varav bankgarantifordringar	3	20	23	11	20	1
Finansiell leasing	-	-	0	0	-	-
Totalt	1 652	558	2 210	283	417	65
Problemfordringar sektorvis						
Företag	488	450	937	153	354	31
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0	-	0	0	-	-
Hushåll	1 156	103	1 259	128	63	35
Icke-vinstsyftande samfund	6	6	11	3	0	-
Offentlig sektor	3	-	3	0	-	-
Totalt	1 652	558	2 210	283	417	65

31.12.2013	Nedskrivningar					
	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)	Totalt	Förfallna, obetalda	Individuella	Gruppvisa
Problemfordringar						
Fordringar på kunder	1 767	538	2 305	284	391	58
varav bankgarantifordringar	4	9	13	10	9	0
Finansiell leasing	-	-	0	0	-	-
Övertrasseringar av konton och limiter	0	-	0	0	-	-
Totalt	1 767	538	2 305	284	391	58
Problemfordringar sektorvis						
Företag	477	453	930	145	348	27
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0	-	0	0	-	-
Hushåll	1 286	79	1 365	137	41	31
Icke-vinstsyftande samfund	1	5	6	2	2	0
Offentlig sektor	4	-	4	0	-	-
Totalt	1 767	538	2 305	284	391	58

Problemfordringar

31.12.2014	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		511	511	241	270
Fallissemang		505	505	148	357
Lånefordringar som beviljats en eftergift					
Med nollränta	7	1	8	1	8
Till underpris	146	2	148	1	148
Omförhandlade	832	205	1 037	27	1 010
Totalt	985	1 225	2 210	417	1 793

31.12.2013	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar	456	164	292
Fallissemang	1 130	201	930
Lånefordringar som beviljats en eftergift			
Med nollränta	10	7	3
Till underpris	175	1	174
Omförhandlade	534	19	516
Totalt	2 305	391	1 915

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som betalningsoförmögna avtal rapporteras avtal i de två svagaste kreditklasserna (11–12). Som lånefordringar som beviljats en eftergift rapporteras nollräntefordringar, fordringar till underpris samt övriga fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. En nollräntefordran har för att trygga kundens betalningsförmåga avtalats att ha nollränta. En fordran till underpris har prissatts avvikande från marknadspriserna för att trygga kundens betalningsförmåga. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån. I bokslutet 2014 har definitionerna på oreglerade och omförhandlade fordringar ändrats så att de motsvarar Europeiska bankmyndighetens anvisning om justeringar av lånevillkor och oreglerade fordringar. Effekten av ändringen ökade beloppet på oreglerade fordringar med xx miljoner euro. Enligt den nya definitionen har bl.a. giltighetstiden för lånefordringar som beviljats en eftergift ökat avsevärt, vilket ökade problemfordringarnas nivå jämfört med den definition som tillämpades tidigare. Uppgifterna för jämförelseperioden har korrigerats på motsvarande sätt.

Nyckeltal, %	2014	2013
Individuella nedskrivningar, % av problemfordringar	18,9 %	16,9 %

Löptidsfördelningen för förfallna finansiella tillgångar

	under 30 d.	30–90 d.	90–180 d.	över 180 d.	Totalt
31.12.2014					
Förfallna fordringar, inte nedskrivna	590	300	99	117	1 106
31.12.2013					
Förfallna fordringar, inte nedskrivna	671	376	82	139	1 268

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 65. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar

Milj. e	2010	2011	2012	2013	2014
Nedskrivningar av fordringar	231	200	175	171	181
Återföringar av nedskrivningar av fordringar	-79	-97	-60	-72	-87
Betalningar av avskrivna fordringar	-10	-11	-14	-15	-13
Nettoförändring i gruppvisa nedskrivningar	7	10	-2	-1	7
Totalt	149	101	99	84	88

År 2014 var kredit- och garantiförlusternas samt nedskrivningarnas andel av kredit- och garantistocken 0,12 % (0,12).

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 66. Personexponeringar per ratingklass

Ratingklass	31.12.2014		31.12.2013	
	Netto- exponeringar	%	Netto- exponeringar	%
A	28 679	58,5	25 305	52,9
B	11 100	22,6	11 340	23,7
C	4 306	8,8	5 371	11,2
D	3 184	6,5	4 029	8,4
E	1 565	3,2	1 176	2,5
F	224	0,5	651	1,4
Totalt	49 058	100,0	47 873	100,0

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 67. Företagsexponeringar branschvis

31.12.2014	Nettoexponeringar		Totalt	Fördelning i %
	Balans- räkningen	Utanför balans- räkningen		
Uthyrning och förvaltning av bostäder	6 154	808	6 962	21,0
Övrig förvaltning av fastigheter	2 924	409	3 333	10,0
Handel	2 660	505	3 165	9,5
Energi	1 201	1 147	2 348	7,1
Tjänster	1 735	453	2 188	6,6
Byggverksamhet	1 112	904	2 016	6,1
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	1 008	884	1 892	5,7
Transport och magasinering	1 390	398	1 789	5,4
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 061	133	1 193	3,6
Skogsindustri	799	331	1 131	3,4
Finans- och försäkringsverksamhet	1 022	115	1 138	3,4
Handel med egna fastigheter	702	315	1 017	3,1
Informations- och kommunikationsverksamhet	609	374	982	3,0
Livsmedelsframställning	631	342	973	2,9
Metallindustri	498	381	879	2,7
Kemisk industri	371	408	778	2,3
Annan tillverkning	360	140	499	1,5
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	245	122	368	1,1
Utvinning av mineral	145	62	207	0,6
Övriga branscher	136	170	306	0,9
Totalt	24 763	8 400	33 164	100,0

31.12.2013	Nettoexponeringar		Totalt	Fördelning i %
	Balans- räkningen	Utanför balans- räkningen		
Uthyrning och förvaltning av bostäder	5 529	781	6 310	19,4
Övrig förvaltning av fastigheter	3 025	449	3 474	10,7
Handel	2 568	720	3 287	10,1
Byggverksamhet	1 179	1 046	2 225	6,8
Tjänster	1 577	539	2 116	6,5
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	946	1 032	1 978	6,1
Energi	1 010	815	1 825	5,6
Transport och magasinering	1 370	333	1 704	5,2
Informations- och kommunikationsverksamhet	695	453	1 148	3,5
Skogsindustri	691	450	1 140	3,5
Handel med egna fastigheter	820	304	1 124	3,5
Finans- och försäkringsverksamhet	881	150	1 031	3,2
Metallindustri	575	438	1 012	3,1
Jordbruk, skogsbruk och fiske	862	106	969	3,0
Livsmedelsframställning	612	336	948	2,9
Kemisk industri	352	514	866	2,7
Annan tillverkning	389	238	626	1,9
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	263	110	373	1,1
Utvinning av mineral	146	103	250	0,8
Övriga branscher	84	90	174	0,5
Totalt	23 574	9 006	32 580	100,0

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 68. Företagsexponeringar per ratingklass

Klass	31.12.2014		31.12.2013	
	Netto- exponeringar	%	Netto- exponeringar	%
1,0-2,0	1 322	4,0	1 299	4,0
2,5-5,0	14 818	44,7	13 735	42,2
5,5-7,0	10 955	33,0	11 314	34,7
7,5-8,5	4 585	13,8	4 513	13,9
9,0-10,0	981	3,0	1 085	3,3
11,0-12,0	502	1,5	634	1,9
Totalt	33 164	100,0	32 580	100,0

För sannolikheten för fallissemang i anslutning till kreditklasserna redogörs i not 86.

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 69. Företagsexponeringarnas fördelning enligt kundens åtaganden

31.12.2014

Nettoexponeringar, milj. e	Inhemska	Utländska	Totalt	%
0-1	6 677	258	6 934	20,9
1-10	7 595	550	8 145	24,6
10-50	5 461	821	6 282	18,9
50-100	4 368	431	4 799	14,5
100-	7 003	-	7 003	21,1
Totalt	31 104	2 060	33 164	100

31.12.2013

korrigerat*

Nettoexponeringar, milj. e	Inhemska	Utländska	Totalt	%
0-1	6 697	213	6 911	21,2
1-10	7 744	565	8 309	25,5
10-50	5 295	794	6 089	18,7
50-100	4 464	109	4 573	14,0
100-	6 698	-	6 698	20,6
Totalt	30 898	1 682	32 580	100

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 70. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen

Milj. e	31.12.2014	Andel, %	31.12.2013	Andel, %
Skulder till kreditinstitut	1 776	2,1	1 039	1,3
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	0,0	4	0,0
Skulder till kunder				
Inlåning	48 775	57,9	47 333	61,4
Övriga	2 388	2,8	2 825	3,7
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	6 980	8,3	6 807	8,8
Obligationer	17 976	21,3	14 622	19,0
Övriga skulder	3 447	4,1	2 691	3,5
Efterställda skulder	1 020	1,2	861	1,1
Aktiekapital	-	-	199	0,3
Tilläggsandelskapital	192	0,2	606	0,8
Medlemsandelar	148	0,2	140	0,2
Avkastningsandelar	1 561	1,9	-	-
Totalt	84 267	100,0	77 124	100,0

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 71. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

31.12.2014	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	3 888	-	-	-	-	3 888
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen						
Skuldebrev	30	58	209	54	3	354
Fordringar på kreditinstitut	280	165	228	12	0	686
Fordringar på kunder	4 624	6 788	26 562	16 055	16 653	70 683
Investeringsstillgångar						
Skuldebrev som kan säljas	255	642	3 289	4 068	27	8 282
Skuldebrev som hålls till förfall	50	48	70	22	0	191
Finansiella tillgångar totalt	9 128	7 702	30 359	20 211	16 683	84 084
Överföring av tillgångar för handel	-30	-58	-209	-54	-3	-354
till kategorin under 3 mån.	354	-	-	-	-	354
Finansiella tillgångar totalt i den interna rapporteringen	9 452	7 644	30 150	20 157	16 681	84 084

	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	1 475	251	50	-	-	1 776
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	4
Skulder till kunder	46 494	3 288	889	273	218	51 163
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 168	5 362	10 762	3 492	172	24 956
Efterställda skulder	-	129	211	680	1	1 020
Finansiella skulder totalt	53 141	9 030	11 912	4 446	391	78 920
Överföring av privatkunders på anfordran betalbara insättningar från kategorin 3 mån. till kategorin 3- 12 mån.	-26 214	26 214	-	-	-	-
Finansiella skulder totalt i den interna rapporteringen	26 927	35 244	11 912	4 446	391	78 920
Garantier	24	226	539	8	81	878
Garantiansvar	282	440	514	70	701	2 007
Kreditlöften	8 839	-	-	-	-	8 839
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	76	183	59	0	1	319
Övriga	259	2	7	244	12	524
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 480	851	1 120	322	795	12 567
	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
31.12.2013						
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	2 172	-	-	-	-	2 172
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen						
Skuldebrev	38	36	288	80	8	450
Fordringar på kreditinstitut	384	186	262	14	2	848
Fordringar på kunder	4 010	6 599	26 028	15 630	15 875	68 142
Investeringsstillgångar						
Skuldebrev som kan säljas	134	414	3 844	3 185	26	7 602
Skuldebrev som hålls till förfall	67	25	175	4	0	271
Finansiella tillgångar totalt	6 804	7 261	30 597	18 913	15 910	79 486
Överföring av tillgångar för handel till kategorin under 3 mån.	-38	-36	-288	-80	-8	-450
	450	-	-	-	-	450
Finansiella tillgångar totalt i den interna rapporteringen	7 217	7 225	30 309	18 834	15 902	79 486

Finansiella skulder	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	992	32	15	-	-	1 039
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	4
Skulder till kunder	43 734	4 667	1 057	291	407	50 157
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 651	5 074	10 308	231	165	21 428
Efterställda skulder	41	119	90	611	-	861
Finansiella skulder totalt	50 421	9 892	11 471	1 133	572	73 489
Överföring av privatkunders på anfordran betalbara insättningar från kategorin 3 mån. till kategorin 3- 12 mån.	-24 663	24 663	-	-	-	-
Finansiella skulder totalt i den interna rapporteringen	25 758	34 555	11 471	1 133	572	73 489
Garantier	80	76	486	38	251	931
Garantiansvar	315	496	603	55	498	1 967
Kreditlöften	9 772	-	-	-	-	9 772
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	85	86	77	15	3	265
Övriga	251	2	17	222	1	492
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	10 503	660	1 182	330	752	13 428

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 72. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning

31.12.2014	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	3 888	-	-	-	-	-	3 888
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen							
Skuldebrev	7	105	53	17	119	53	354
Fordringar på kreditinstitut	269	105	135	82	95	0	686
Fordringar på kunder	20 553	19 574	27 125	342	1 827	1 262	70 683
Finansiella tillgångar som kan säljas							
Skuldebrev	302	323	475	616	2 515	4 051	8 282
Finansiella tillgångar som hålls till förfall							
Skuldebrev	95	39	13	12	32	0	191
Finansiella tillgångar totalt	25 114	20 145	27 801	1 068	4 588	5 367	84 084
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	863	662	251	-	-	-	1 776
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen							
Skulder till kunder	44 445	2 557	3 272	594	69	227	51 163
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 607	5 694	4 778	1 940	7 719	3 217	24 956
Efterställda skulder	-	136	4	65	0	816	1 020
Finansiella skulder totalt	46 920	9 049	8 304	2 599	7 788	4 260	78 920

31.12.2013	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	2 172	-	-	-	-	-	2 172
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen							
Skuldebrev	19	91	55	27	176	82	450
Fordringar på kreditinstitut	383	224	69	5	165	2	848
Fordringar på kunder	20 668	18 952	24 764	679	1 886	1 194	68 142
Finansiella tillgångar som kan säljas							
Skuldebrev	433	379	330	717	2 566	3 177	7 602
Finansiella tillgångar som hålls till förfall							
Skuldebrev	139	66	2	19	41	4	271
Finansiella tillgångar totalt	23 813	19 712	25 220	1 447	4 834	4 459	79 486
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	732	275	32	-	-	-	1 039
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen							
Skulder till kunder	4	-	-	-	-	-	4
Skulder till kunder	42 075	2 418	4 652	742	88	182	50 157
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 574	5 917	4 430	1 957	7 155	395	21 428
Efterställda skulder	0	71	121	0	0	668	861
Finansiella skulder totalt	44 385	8 681	9 235	2 700	7 243	1 245	73 489

Noter till OP Gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 73. Marknadsriskens känslighetsanalys

Milj. e	Riskparameter	Förändring	31.12.2014		31.12.2013	
			Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital	Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital
Ränterisk	Ränta	1 %-enhet	75	7	88	13
Valutarisk	Marknadsvärde	10 %	7	-	5	-
Volatilitetsrisk						
Räntevolatilitet	Volatilitet	10 räntepoäng	1	-	2	-
Valutavolatilitet	Volatilitet	10 %-enheter	1	-	1	-
Kreditriskpremie	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	1	36	1	31
Prisrisk						
Aktieportfölj	Marknadsvärde	10 %	-	8	-	12
Kapitalinvesteringsfonder	Marknadsvärde	10 %	1	5	1	6
Fastighetsrisk	Marknadsvärde	10 %	44	-	46	-

Ränterisken har räknats ut som känsligheten för förändringar i andelsbankernas räntenetto för 12 mån. och som känsligheten för förändringar i nuvärdet på kassaflödet i gruppens övriga balansräkning.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Information om kapitaltäckning enligt Pelare III

I noterna 74–94 redogörs för information om kapitaltäckningen i sammanslutningen av andelsbankers finansiella företagsgrupp i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) (s.k. Pelare III-information). Siffrorna för jämförelseperioden har beräknats i enlighet med de bestämmelser som gällde 31.12.2013. Kapitalbasen, riskvägda poster och relationstalen för kapitaltäckningen har också redovisats enligt de bestämmelser som trädde i kraft 1.1.2014. Informationen baserar sig på den konsoliderade kapitaltäckningen för kreditinstitut i sammanslutningen av andelsbanker, så informationen är inte direkt jämförbar med den övriga information om OP Gruppen som offentliggjorts.

Sammanslutningen av andelsbanker består av sammanslutningens centralinstitut (OP Andelslag), centralinstitutets medlemskreditinstitut och de företag som hör till deras finansiella företagsgrupper. Trots att OP Gruppens försäkringsbolag inte hör till sammanslutningen av andelsbanker, påverkar investeringarna i dem väsentligt den kapitaltäckning som räknas ut enligt kapitaltäckningsreglerna för kreditinstitut. Närmare uppgifter om de företag som hör till den finansiella företagsgruppen finns i noterna 27 och 55.

Uppgifterna om OP Gruppens bolagstyrningssystem finns på OP Gruppens nätsidor om bolagsstyrning [op.fi](#) > OP Gruppen > OP Gruppen > Bolagsstyrning.

På hushållsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar samt på aktieexponeringar har tillämpats internmetoden (IRBA). Schablonmetoden (SA) tillämpas på övriga exponeringsklasser.

Not 74. Kapitalbas

Kapitalbasen 31.3.2014 har redovisats i enlighet med EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) (CRR) som trädde i kraft 1.1.2014. Siffrorna för jämförelseperioden har redovisats i enlighet med de bestämmelser som gällde 31.12.2013 (CRD3). Dessutom redovisas en uppskattning av talen för jämförelseperioden enligt CRR i kolumnen CRR 1.1.2014.

Milj.e	CRR	CRR	CRD3
	31.12.2014	1.1.2014	31.12.2013
OP Gruppens kapitalbas	7 213	7 724	7 724
Försäkringsbolagens inverkan på koncernens eget kapital avdras	-40	-212	-212
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-80	-27	-27
Tilläggsandelskapital på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	192	494	603
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	7 285	7 979	8 088
Immateriella tillgångar	-450	-424	-424
Överskott i pensionsansvar, värdejusteringar, indirekta innehav och uppskjutna skattefordringar för förluster	-1	-66	-96
Förutsebar utdelning	-22	-99	-99
Övergångsbestämmelse för orealiserade vinster	-90	-110	-57
Investeringar i försäkringsföretag och finansinstitut	-	-	-1 154
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-339	-384	-179
Underskott i primärkapitaltillskott (AT1)	-	-	-177
Kärnprimärkapital (CET1)*	6 384	6 896	5 902
Instrument som räknas till övrigt primärkapital			
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	161	161	202
Underskott i supplementärkapital	-	-	-378
Överföring till kärnprimärkapital	-	-	177
Primärkapitaltillskott (AT1)	161	161	
Primärkapital (T1)	6 544	7 057	5 902
Debenturlån	708	670	670
AÖF:s utjämningsbelopp	35	228	228
Övergångsbestämmelse för orealiserade vinster	-90	-110	-57
Investeringar i försäkringsföretag och finansinstitut	-	-	-1 154
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-	-	-179
Överföring till primärkapitaltillskott (AT1)	-	-	378
Supplementärkapital (T2)	772	955	-
Kapitalbas totalt	7 316	8 012	5 902

På tilläggsandelskapital och kapitallån har tillämpats de gamla övergångsbestämmelserna för kapitalinstrument. Av dem har högst 80 % av det belopp som var i omlopp 31.12.2012 räknats till kapitalbasen.

Negativa orealiserade värderingar har räknats till kärnprimärkapitalet. Positiva orealiserade värderingar har räknats till supplementärkapitalet i enlighet med Finansinspektionens ställningstagande.

* I talen enligt CRD3 har på raden kärnprimärkapital (CET1) redovisats Core Tier 1 enligt EBAs definition

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 75. Kapitalbaskravet

Basmetoden (FIRB) har tillämpats för att beräkna kapitalkravet för kreditrisken för företags- och institutsexponeringar. I FIRB-metoden tillämpas interna kreditklasser för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD) medan förlusten vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CF) är standardestimat som fastställs i myndighetsformler. För beräkningen av kapitalkravet för hushållsexponeringar har tillämpats internmetoden (IRBA) där interna kreditklasser används för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD), förlustandelen vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CF) är interna estimat.

Vid beräkningen av kapitalkravet för aktieexponeringar kan man använda olika metoder. Med PD/LGD-metoden räknas placeringarnas riskvägda belopp genom att använda riskparametrar som beskriver sannolikheten för fallissemang (PD) och förlustandelen (LGD). För ifrågavarande riskparametrar har i kapitaltäckningsreglerna uppställts värden som de här parametrarna åtminstone måste ha. Med en förenklad metod kan placeringarnas riskvägda belopp räknas ut genom att multiplicera respektive placering med en riskvikt som bestäms på basis av placeringens typ.

Vid beräkningen av kapitalkravet för operativa risker har tillämpats schablonmetoden.

Milj. e	31.12.2014		31.12.2013	
	Kapital- krav*	Riskvägda fordringar	Kapital- krav*	Riskvägda fordringar
Kredit- och motpartsrisk	2 983	37 288	2 414	30 175
Schablonmetoden	209	2 609	151	1 885
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	1	15	7	86
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	1	15	-	-
Exponeringar mot institut	2	27	1	17
Exponeringar mot företag	113	1 418	76	951
Exponeringar mot hushåll	66	821	64	806
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	0	1	-	-
Fallerande exponeringar	1	16	-	-
Övriga poster	24	297	2	25
Internmetoden (IRB)	2 774	34 679	2 263	28 290
Exponeringar mot institut	100	1 249	88	1 101
Exponeringar mot företag	1 580	19 755	1 560	19 499
Exponeringar mot hushåll	353	4 413	368	4 598
Med panträtt i fastighet	212	2 653	219	2 740
Övriga hushållsexponeringar	141	1 760	149	1 857
Aktieexponeringar	613	7 663	121	1 511
PD/LGD-metod	516	6 455	1	7
Förenklad metod	97	1 208	120	1 504
kapitalplaceringar	19	231	15	192
börsnoterade placeringar	21	257	19	243
övriga	58	720	86	1 069
Positioner i värdepapperisering	35	436	51	636
Övriga motpartslösa tillgångar	93	1 164	76	946
Marknadsrisken (schablonmetoden)	110	1 377	73	909
Skuldebrev	106	1 327	71	889
Aktier	0	5	-	-
Råvaror	4	45	2	20
Operativ risk	255	3 182	241	3 007
Kreditvärdighetsjusteringsrisken	32	405	-	-
Kravet under övergångsperioden (Basel I golv)	-	-	580	7 247
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	3 380	42 252	3 307	41 339

* Kapitalkrav = Riskvägda fordringar * 0,08

De riskvägda posterna 31.12.2013 hade enligt de bestämmelser som trädde i kraft 1.1.2014 uppgått till sammanlagt 40 405 miljoner euro. De riskvägda posterna ökade genom att investeringarna i försäkringsföretag behandlades bland aktieexponeringarna i stället för som avdrag av kärnprimärkapitalet. Riskvägda poster och kapitalkravet har redovisats i tabellen som exponeringsklasser enligt de nya bestämmelserna, vilket medför att jämförelseuppgifterna inte till alla delar motsvarar de nya exponeringsklasserna.

Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 6,4 mrd. euro för gruppinterna investeringar i försäkringsföretag. OP Gruppen beviljades 27.11.2013 tillstånd av Finansinspektionen att behandla finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag som riskvägda poster enligt PD/LGD-metoden. Tillståndet gäller till slutet av 2014.

Av riskvikten i posten Övriga består 273 miljoner euro av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 % av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

Kapitalkravet för motpartsrisken är 59 milj. e (42 milj. e).

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 76. Nyckeltal för kapitaltäckningen

Relationstal, %	31.12.2014	1.1.2014	31.12.2013
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	15,1	17,1	14,3
Tier 1-kapitaltäckning	15,5	17,5	14,3
Kapitalrelation	17,3	19,8	14,3

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 77. Exponeringarnas totala belopp enligt exponeringsklasser

31.12.2014, milj.e	Balans- poster	Poster utanför balans- räkningen	Derivat- instrument	Expo- nerings- belopp totalt	Exponeringar i snitt under perioden	CF i snitt
Schablonmetoden	10 239	2 655	842	13 736	13 510	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	4 516	128	352	4 996	5 664	
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	1 723	521	232	2 477	2 220	
Exponeringar mot offentliga organ	175	-	-	175	171	
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	406	-	169	575	413	
Exponeringar mot internationella organisationer	687	-	-	687	585	
Exponeringar mot institut	126	21	68	215	162	
Exponeringar mot företag	1 362	138	20	1 520	1 299	
Exponeringar mot hushåll	1 096	1 848	0	2 944	2 903	
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	1	-	-	1	1	
Fallerande exponeringar	11	-	-	11	12	
Övriga poster	134	-	-	134	81	
Internmetoden	78 892	14 285	1 646	94 823	91 967	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	-	-	-	-	-	
Exponeringar mot institut	5 108	593	975	6 676	6 400	
Exponeringar mot företag	24 227	11 658	671	36 555	35 610	
Exponeringar mot hushåll	45 500	2 034	0	47 534	47 102	81 %
Med panträtt i fastighet	41 337	981	-	42 317	41 584	78 %
Övriga hushållsexponeringar	4 163	1 053	0	5 217	5 519	83 %
Rullande hushållsexponeringar	-	-	-	-	-	
Aktieexponeringar	2 717	-	-	2 717	1 597	
Positioner i värdepapperisering	177	-	-	177	204	
Övriga motpartslösa tillgångar	1 164	-	-	1 164	1 055	
Totalt	89 131	16 940	2 488	108 559	105 478	

31.12.2013, milj.e	Balans- poster	Poster utanför balans- räkningen	Derivat- instrument	Expo- nerings- belopp totalt	Exponeringar i snitt under perioden	CF i snitt
Schablonmetoden	7 487	2 450	471	10 408	11 259	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	5 351	512	468	6 332	7 300	
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	-	-	-	-	-	
Exponeringar mot offentliga organ	-	-	-	-	-	
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	-	-	-	-	-	
Exponeringar mot internationella organisationer	-	-	-	-	-	
Exponeringar mot institut	79	29	1	110	140	
Exponeringar mot företag	968	109	1	1 078	988	
Exponeringar mot hushåll	1 061	1 800	-	2 861	2 814	
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	-	-	-	-	-	
Fallerande exponeringar	-	-	-	-	-	
Övriga poster	27	-	-	27	17	
Internmetoden	74 291	13 722	1 099	89 112	87 947	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	-	-	-	-	-	
Exponeringar mot institut	5 059	501	565	6 124	5 977	
Exponeringar mot företag	22 972	11 158	533	34 664	34 317	
Exponeringar mot hushåll	44 635	2 035	1	46 671	45 911	81 %
Med panträtt i fastighet	39 769	1 082	-	40 850	40 370	80 %
Övriga hushållsexponeringar	4 866	954	1	5 821	5 541	81 %
Rullande hushållsexponeringar	-	-	-	-	-	
Aktieexponeringar	448	28	-	476	488	
Positioner i värdepapperisering	231	-	-	231	276	
Övriga motpartslösa tillgångar	946	-	-	946	978	
Totalt	81 778	16 172	1 570	99 520	99 206	

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 78. Exponeringarnas geografiska fördelning enligt exponeringsklasser

31.12.2014, milj.e	Expo- neringar mot stater och central- banker	Instituts- expo- neringar	Företags- expo- neringar	Hushålls- expo- neringar	Aktie- expo- neringar	Positioner i värdepappe- risering	Övriga
Finland	5 886	551	36 311	50 230	2 694	-	1 310
Övriga nordiska länder	189	2	760	15	-	-	0
Baltikum	0	1 402	445	73	2	-	0
Övriga EU-länder	2 827	3 602	415	81	17	177	0
Övriga Europa	-	221	11	18	4	-	-
USA	-	73	10	20	-	-	-
Asien	-	381	74	16	-	-	-
Övriga länder	9	658	49	25	0	-	-
Totalt	8 911	6 891	38 075	50 478	2 717	177	1 310

Av de exponeringar som beräknats med internmetoden (IRBA) härstammar 96 procent från Finland.

31.12.2013, milj.e	Expo- neringar mot stater och central- banker	Instituts- expo- neringar	Företags- expo- neringar	Hushålls- expo- neringar	Aktie- expo- neringar	Positioner i värdepappe- risering	Övriga
Finland	3 943	566	34 141	49 293	449	9	973
Övriga nordiska länder	52	1 490	400	65	4	-	-
Baltikum	214	5	615	17	-	-	-
Övriga EU-länder	2 113	3 192	458	71	19	222	-
Övriga Europa	-	324	57	45	5	-	-
USA	-	98	8	20	-	-	-
Asien	-	259	46	14	0	-	-
Övriga länder	9	299	16	7	-	-	-
Totalt	6 332	6 234	35 742	49 532	476	231	973

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 79. Exponeringarnas återstående löptid enligt exponeringsklasser

31.12.2014, milj.e	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	4 630	169	1 052	2 530	530	8 911
Exponeringar mot institut	1 978	2 080	1 991	788	53	6 891
Exponeringar mot företag	8 523	3 773	13 253	4 981	7 546	38 075
Exponeringar mot hushåll	3 509	1 060	6 196	8 026	31 687	50 478
Aktieexponeringar	-	-	-	-	-	2 717
Positioner i värdepapperisering	-	67	21	88	1	177
Övriga	693	3	31	583	1	1 310
Totalt	19 669	7 152	22 562	19 356	39 820	108 559

31.12.2013, milj.e	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	2 965	35	935	2 024	373	6 332
Exponeringar mot institut	908	569	3 111	1 549	98	6 234
Exponeringar mot företag	7 559	3 320	13 288	4 656	6 919	35 742
Exponeringar mot hushåll	3 597	941	6 048	7 618	31 327	49 532
Aktieexponeringar	-	-	-	-	-	476
Positioner i värdepapperisering	33	27	104	66	1	231
Övriga	129	4	10	831	-	973
Totalt	15 190	4 895	23 495	16 745	38 718	99 520

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 80. Oreglerade och nedskrivna exponeringar enligt exponeringsklasser

31.12.2014, milj.e	Oreglerade	Nedskrivna	Nedskrivningar
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	-	-	-
Exponeringar mot institut	0	-	-
Exponeringar mot företag	860	444	412
Exponeringar mot hushåll	366	113	75
Aktieexponeringar	0	51	12
Övriga	11	0	0
Totalt	1 237	608	500

31.12.2013, milj.e	Oreglerade	Nedskrivna	Nedskrivningar
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	0	-	-
Exponeringar mot institut	0	-	-
Exponeringar mot företag	897	449	401
Exponeringar mot hushåll	319	93	54
Aktieexponeringar	-	48	11
Övriga	0	0	0
Totalt	1 217	590	466

Av oreglerade exponeringar härstammar 95 (95) procent, av nedskrivna 96 (95) procent och av nedskrivningarna 97 (96) procent från Finland.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 81. Företagsexponeringar branschvis

31.12.2014, milj.e	Exponerings- belopp	Riskvägda poster	Oreglerade exponeringar	Nedskrivna exponeringar	Nedskrivningar
Uthyrning och förvaltning av bostäder	6 731	3 277	7	2	1
Handel	3 859	2 372	66	25	19
Övrig förvaltning av fastigheter	3 809	2 451	56	30	13
Tjänster	3 181	1 893	68	28	20
Energi	2 839	760	4	2	2
Byggverksamhet	2 750	1 734	52	15	11
Finans- och försäkringsverksamhet	2 128	987	11	7	7
Annan tillverkning	1 972	898	81	28	24
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	1 878	681	100	59	53
Transport och magasinering	1 740	1 219	35	13	10
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 388	967	35	8	6
Skogsindustri	1 324	880	200	122	107
Livsmedelsframställning	1 129	485	62	43	34
Handel med egna fastigheter	1 050	642	3	1	1
Metallindustri	1 016	761	95	44	31
Informations- och kommunikationsverksamhet	1 004	524	13	5	5
Övriga branscher	957	793	1	-	62
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	389	128	4	1	1
Kemisk industri	271	109	2	0	0
Utvinning av mineral	224	133	35	24	16
Totalt	39 639	21 691	929	457	423

31.12.2013, milj.e	Exponerings- belopp	Riskvägda poster	Oreglerade		Nedskrivningar
			expone- ringar	Nedskrivna exponeringar	
Uthyrning och förvaltning av bostäder	6 457	3 254	6	2	1
Handel	3 661	2 193	136	75	50
Övrig förvaltning av fastigheter	3 602	2 334	56	21	10
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	2 805	1 037	98	60	55
Tjänster	2 779	1 676	68	37	25
Byggverksamhet	2 472	1 592	56	13	10
Energi	2 150	567	6	0	0
Finans- och försäkringsverksamhet	1 880	812	14	7	6
Transport och magasinering	1 674	1 292	41	13	10
Skogsindustri	1 286	880	204	123	109
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 142	935	23	7	5
Handel med egna fastigheter	1 140	743	6	0	0
Metallindustri	1 131	895	92	43	32
Informations- och kommunikationsverksamhet	1 073	511	3	1	1
Livsmedelsframställning	994	615	16	12	9
Övriga branscher	834	656	2	0	59
Kemisk industri	814	269	4	0	0
Annan tillverkning	797	539	87	22	12
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	392	122	20	4	2
Utvinning av mineral	264	183	33	20	14
Totalt	37 348	21 103	969	460	411

I branschindelningen räknas till företagsexponeringarna också de företagskunder som ingår i hushållsexponeringarna. Branschindelningen motsvarar Statistikcentralens nyaste näringsgrensindelning (TOL 2008).

Oreglerade exponeringar är i schablonmetoden exponeringar, vars räntor eller kapital har varit obetalda över 90 dagar. I FIRB-metoden är oreglerade exponeringar insolventa kunders exponeringar. Betalningsoförmögna kunder hör till ratingklasserna 11–12 eller F.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 82. Exponeringar enligt riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisken före och efter kreditriskreducering

Riskvikt% milj. e	31.12.2014			31.12.2013		
	Exponerings- belopp före kreditrisk- reducering	Exponerings- belopp efter kreditrisk- reducering	Riskvägda poster	Exponerings- belopp före kreditrisk- reducering	Exponerings- belopp efter kreditrisk- reducering	Riskvägda poster
0	8 797	11 300	-	6 129	8 489	-
20	322	322	52	209	210	41
50	11	11	6	140	140	70
75	2 944	2 944	821	2 848	2 848	786
100	1 542	1 542	1 442	1 066	1 061	967
150	11	11	16	13	13	20
250	109	109	273	-	-	-
Övriga riskvikter	0	0	0	1	1	0
Totalt	13 736	16 239	2 609	10 408	12 763	1 885

I OP Gruppens kapitaltäckningsanalys tillämpas för att bestämma en exponerings riskvikt med schablonmetoden för kreditrisken ratingar på exponeringar mot stater och centralbanker samt företag från ratinginstituten Moody's Investors Service eller Fitch Ratings. Den externa ratingen bestämmer exponeringens kreditklass. Vid beräkningen av kapitalkravet för en exponering bestäms riskvikten enligt rating. Också för exponeringar mot stater har använts riskvikter enligt rating.

Riskvikten för internationella utvecklingsbanker kan också bestämmas på ett annat sätt än med extern rating. Om en extern rating inverkar på riskvikten, används vid kapitaltäckningsanalysen rating från de ratinginstitut som nämns ovan, också för att riskvikta internationella utvecklingsbankers exponeringar.

För exponeringar används vid kapitaltäckningsanalysen ratingen för det emissionsprogram eller emissionsarrangemang som ifrågavarande exponering hör till. Om ingen sådan rating finns att få, används emittentens generella rating, om en sådan finns.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 83. Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)

Alla hushållsexponeringar

Ratingklass	31.12.2014			31.12.2013		
	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %
Privatkunder totalt	45 654	0,9	8,5	44 754	1,0	8,8
A	27 075	0,0	1,4	25 562	0,0	1,5
B	10 492	0,1	4,6	10 607	0,1	4,8
C	3 922	0,5	14,4	4 255	0,5	14,4
D	2 352	2,2	38,6	2 467	2,3	36,0
E	1 514	21,4	82,5	1 629	21,3	81,9
F	298	100,0	99,3	234	100,0	91,9
Företagskunder totalt	1 486	5,2	34,7	1 536	5,2	42,5
1,0–2,0	0	0,0	1,0	-	-	-
2,5–5,0	361	0,3	7,1	357	0,4	9,7
5,5–7,0	673	1,4	25,8	717	1,4	32,9
7,5–8,5	252	5,4	42,8	256	5,4	55,4
9,0–10,0	137	36,4	68,1	139	36,4	88,0
11,0–12,0	64	100,0	180,8	67	100,0	176,3
Totalt	47 140	1,1	9,4	46 291	1,1	9,9

Med panträtt i fastighet

Ratingklass	31.12.2014			31.12.2013		
	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %
Privatkunder totalt	41 285	0,8	6,1	39 833	0,9	6,5
A	25 865	0,0	1,2	23 900	0,0	1,2
B	9 274	0,1	3,7	9 331	0,1	3,6
C	3 125	0,5	10,1	3 369	0,5	10,1
D	1 662	2,3	28,4	1 854	2,3	28,4
E	1 127	21,8	75,0	1 204	21,9	77,4
F	232	100,0	94,4	176	100,0	85,3
Företagskunder totalt	821	4,9	17,7	800	4,9	20,4
1,0–2,0	0	0,0	0,2	-	-	-
2,5–5,0	262	0,3	2,6	247	0,4	3,1
5,5–7,0	341	1,4	11,2	344	1,4	13,2
7,5–8,5	116	0,0	30,6	110	5,4	37,7
9,0–10,0	72	36,8	49,0	69	37,7	60,5
11,0–12,0	30	100,0	97,6	30	100,0	87,8
Totalt	42 107	0,9	6,3	40 633	0,9	6,7

* I PD-genomsnittet har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna F, 11,0 och 12,0.

PD-värdena för de klassificeringsmodeller som bedömer privatkunders betalningsförmåga i fråga om hushållsexponeringar har fastställts utifrån egen information om fallissemang hos privatkunder och extern information. Som externt material har använts arbetslöshetsgraden sedan 1989. Den osäkerhet som ansluter sig till materialet har beaktats med ett statistiskt försiktighetstillägg.

PD-värdena för de klassificeringsmodeller som bedömer företagskunders betalningsförmåga i fråga om hushållsexponeringar har fastställts utifrån egen information om fallissemang hos företagskunder och extern information. Som externt material har använts konkursandelarna sedan 1986. Den osäkerhet som ansluter sig till materialet har beaktats med ett statistiskt försiktighetstillägg.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 84. Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

Ratingklass	31.12.2014			31.12.2013		
	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %
1,0–2,0	955	0,0	14,7	1 185	0,0	14,8
2,5–5,0	12 842	0,2	40,8	11 183	0,2	42,0
5,5–7,0	8 769	1,5	93,8	8 638	1,3	93,7
7,5–8,5	3 834	4,7	124,5	3 726	5,0	132,4
9,0–10,0	771	28,8	177,6	799	30,5	200,2
11,0–12,0	778	100,0	-	810	100,0	-
Totalt	27 949	2,1	70,7	26 341	2,2	74,0

* I PD-genomsnittet har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

PD-värdena för de klassificeringsmodeller som bedömer företagskunders betalningsförmåga i fråga om företagsexponeringar har fastställts utifrån egen information om fallissemang hos företagskunder och extern information. Som externt material har använts konkursandelarna sedan 1986. Den osäkerhet som ansluter sig till materialet har beaktats med ett statistiskt försiktighetstillägg.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 85. Institutsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

Ratingklass	31.12.2014			31.12.2013		
	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %	Expo- nerings- belopp (EAD), milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %
1,0–2,0	2 210	0,0	5,1	2 037	0,0	5,4
2,5–5,0	3 740	0,1	20,9	3 598	0,1	23,2
5,5–7,0	330	1,2	86,5	150	1,4	66,0
7,5–8,5	110	6,3	60,9	101	4,5	50,5
9,0–10,0	1	20,5	262,6	2	27,8	263,4
11,0–12,0	0	100,0	-	0	100,0	-
Totalt	6 390	0,3	19,5	5 889	0,2	18,7

* I PD-genomsnittet har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

PD-värdena för klassificeringsmodellen för institutsexponeringar har fastställts utifrån poängsättningen för institutsexponeringar samt externa ratingar och information om fallissemang som motsvarar dem. Osäkerheten i materialet har beaktats genom att korrigera PD-värdena med en försiktighetsmaginal.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 86. Aktieexponeringar

PD/LGD-metod

Ratingklass	31.12.2014			31.12.2013		
	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt, %	Riskvikt, genomsnitt, %
2,5–5,0	2 309	1,3	279,2	-	-	-
5,5–7,0	3	1,3	279,7	3	1,3	248,2
Totalt	2 312	1,3	279,2	3	1,3	248,2

PD/LGD-metoden för aktieexponeringar tillämpas på OP Gruppens strategiska placeringar. Gruppens investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med tillsynsmyndigheternas tillstånd bland aktieexponeringarna. Minimi-PD för de här investeringarna är enligt PD/LGD-metoden 1.25.

Förenklad metod

Milj. e	31.12.2014			31.12.2013		
	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	Kapitalkrav	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	Kapitalkrav
Private equity-investeringar, riskvikt 190 %	122	231	19	101	192	15
Börsnoterade investeringar, 290 %	89	257	21	84	243	19
Övriga, riskvikt 370 %	195	720	58	289	1 069	86
Totalt	405	1 208	97	474	1 504	120

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 87. Förväntade förluster och realiserade nedskrivningar

Förluster, milj.e	Hushållsexponeringar					Totalt
	Instituts- expo- neringar*	Företags- expo- neringar	Med säkerhet i fastighet	Övriga	Aktie- expo- neringar	
31.12.2014						
Förväntade (EL)	4	282	31	71	32	419
Nedskrivningar	-	411	31	40	12	494
31.12.2013						
Förväntade (EL)	3	303	51	87	8	453
Nedskrivningar	-	396	19	34	11	460
31.12.2012						
Förväntade (EL)	4	307	53	95	8	467
Nedskrivningar	1	348	16	35	12	412
31.12.2011						
Förväntade (EL)	17	293	58	102	6	476
Nedskrivningar	9	284	13	29	3	339
31.12.2010						
Förväntade (EL)	-	219	-	-	11	229
Nedskrivningar	-	182	-	-	2	184

Den förväntade förlusten i tabellen baserar sig på parametrar från OP Gruppens interna kreditriskmodeller. Parametrarna innehåller en betydande mängd olika försiktighetsfaktorer som förhindrar undervärdering av olika risker, men som inte helt motsvarar de parametrar som används i kapitaltäckningsanalysen. För företags- och institutsexponeringars del används endast PD-parametrar i kapitaltäckningsanalysen.

I kapitaltäckningsanalysens parametrar ingår mera försiktighetsfaktorer än i de interna kreditriskmodellerna. På grund av de försiktighetsfaktorer som ansluter sig till parametrarna var den förväntade förlusten i kapitaltäckningsanalysen betydlig, 810 miljoner euro (808). Från kapitalbasen har dragits av underskottet av differensen mellan de nedskrivningar som hänförs till IRBA-exponeringsklasserna och den förväntade förlusten i kapitaltäckningsanalysen. Nedskrivningar av aktieexponeringar beaktas inte då avdragsposten beräknas.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 88. Säkerheter som utnyttjats i kapitaltäckningsanalysen

31.12.2014, milj.e	Exponerings- belopp	Garantier	Finansiell säkerhet	Annan säkerhet	LGD i snitt, %
Schablonmetoden	13 736	581	-	-	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	4 996	52	-	-	
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	2 477	92	-	-	
Exponeringar mot offentliga organ	175	175	-	-	
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	575	-	-	-	
Exponeringar mot internationella organisationer	687	261	-	-	
Exponeringar mot institut	215	0	-	-	
Exponeringar mot företag	1 520	-	-	-	
Exponeringar mot hushåll	2 944	-	-	-	
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	1	-	-	-	
Fallerande exponeringar	11	-	-	-	
Övriga poster	134	-	-	-	
Internmetoden	94 823	3 228	395	59 789	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	-	-	-	-	
Exponeringar mot institut	6 676	-	-	-	23,2
Exponeringar mot företag	36 555	-	190	1 243	44,4
Exponeringar mot hushåll	47 534	3 228	206	58 546	15,1
Med panträtt i fastighet	42 317	1 427	94	57 678	11,6
Övriga hushållsexponeringar	5 217	1 801	111	868	44,8
Aktieexponeringar	2 717	-	-	-	
PD/LGD-metod	2 312	-	-	-	
Förenklad metod	405	-	-	-	
Positioner i värdepapperisering	177	-	-	-	
Övriga motpartslösa tillgångar	1 164	-	-	-	
Totalt	108 559	3 809	395	59 789	

31.12.2013, milj.e	Exponerings- belopp	Garantier	Finansiell säkerhet	Annan säkerhet	LGD i snitt, %
Schablonmetoden	10 408	18	-	-	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	6 332	17	-	-	
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	-	-	-	-	
Exponeringar mot offentliga organ	-	-	-	-	
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	-	-	-	-	
Exponeringar mot internationella organisationer	-	-	-	-	
Exponeringar mot institut	110	1	-	-	
Exponeringar mot företag	1 078	-	-	-	
Exponeringar mot hushåll	2 861	-	-	-	
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	-	-	-	-	
Fallerande exponeringar	-	-	-	-	
Övriga poster	27	-	-	-	
Internmetoden	89 112	5 593	339	57 957	
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	-	-	-	-	
Exponeringar mot institut	6 124	41	-	0	25,9
Exponeringar mot företag	34 664	2 369	122	1 149	44,5
Exponeringar mot hushåll	46 671	3 184	217	56 808	15,7
Med panträtt i fastighet	40 850	1 380	100	55 949	11,6
Övriga hushållsexponeringar	5 821	1 803	117	859	44,8
Aktieexponeringar	476	-	-	-	
PD/LGD-metod	474	-	-	-	
Förenklad metod	3	-	-	-	
Positioner i värdepapperisering	231	-	-	-	
Övriga motpartslösa tillgångar	946	-	-	-	
Totalt	99 520	5 611	339	57 957	

Genomsnittliga LGD har beräknats som ett medelvärde som viktats med exponeringsbeloppet (EAD).

Hushållsexponeringarnas garantier och säkerheter behandlas som en del av LGD.

I schablonmetoden och internmetoden har för instituts- och företagsexponeringar utnyttjats följande realsäkerheter som bestäms av kapitaltäckningsreglerna: bostadsfastigheter och aktier som berättigar till bostadsfastigheter, insättningar och värdepapper (aktier). Insättningar och värdepapper är sådana finansiella säkerheter som avses i reglerna och det finns alternativa metoder för behandlingen av dem i analysen. I OP Gruppen har de finansiella säkerheterna i ovan nämnda metoder behandlats med en s.k. fullständig metod genom att använda de volatilitetskorrigeringar som tillsynsmyndigheten fastställt.

I schablonmetoden och internmetoden kan för instituts- och företagsexponeringar endast anlitas sådana godtagbara garantigivare som anges i kapitaltäckningsreglerna, såsom garantier från finska staten och andra stater samt garantier från kommuner och banker. Borgensförbindelser från företag och kreditderivat har inte använts i analysen. I kapitaltäckningsanalysen har inte tillämpats kvittning av balansposter eller poster utanför balansräkningen.

Med internmetoden kan säkerheter utnyttjas i större utsträckning för hushållsexponeringar än för exponeringar med schablonmetoden samt för instituts- och företagsexponeringar. Vid fastställandet av LGD-estimat för hushållsexponeringar har tillämpats avtals-, kund-, fallissemangs-, säkerhets- och indrivningsinformation för 2003–2011. Definitionen på fallissemang är densamma som i PD-modellerna.

Bostadsfastigheter och aktier som ger rätt att besitta bostadslägenheter och som utgör säkerhet bildar det största säkerhetsslaget som utnyttjats i kapitaltäckningen. Andra realsäkerheters inverkan på kapitalkravet för kreditrisker har varit klart mindre. Utnyttjade säkerheter har getts av flera olika garantigivare. Den mest betydande enskilda garantigivaren är finska staten. Dessutom utnyttjas i modellen produktvisa uppgifter om kassaflöden för återbetalningar utan säkerhet och sannolikheter för återhämtning.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 89. Derivatinstrument och motpartsrisken

Kreditrisk till följd av derivatinstrument fastställs som ett kreditmotvärde, som baserar sig på derivatinstrumentens dagliga marknadsvärdering.

Storleken på kundlimiterna fastställs enligt derivatinstrumentens kapital och uppskattade giltighetstider.

Den motpartsrisk som beror på derivatinstrument består av fordringar som Pohjola Bank Abp kan ha på sina handelsmotparter vid tidpunkten för motparternas fallissemang. Motpartsrisken mäts i Pohjola-koncernen med en metod för verkligt värde där exponeringsbeloppet består av instrumentets marknadsvärde och den uppskattade potentiella framtida kreditrisken.

Pohjola Bank Abp hanterar den motpartsrisk som beror på derivatinstrument med derivatramavtal, säkerheter samt optionella förfallovillkor som möjliggör nettning vid konkurs. För derivatramavtal finns skriftliga utlåtanden från externa juridiska experter om hur nettningen binder motparterna enligt lagstiftningen i respektive derivatmotparts hemstat. Pohjola-koncernen nettar motpartsrisken i derivatinstrument i såväl kapitaltäckningsanalysen som i uppföljningen av kreditrisklimiterna. För kreditinstitutsmotparternas tillämpas likaså alltid en säkerhetsbilaga till derivatramavtalet där de säkerheter som ställs minskar motpartsrisken.

Företagsmotparternas riskgränser fastställs en gång om året och då granskas också säkerhetssituationen för derivatlimiterna.

Den kreditrisk som beror på bankmotpartens derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA Credit Support Annex-avtalet (CSA). Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. Avstämningar mellan motparterna görs dagligen.

Om OP Gruppens S&P-rating 31.12.2014 hade sänkts från AA- till A hade det föranlett ett extra säkerhetskrav på 4 miljoner euro. Under jämförelseåret hade en sänkning av ratingen inte föranlett ett extra säkerhetskrav.

Ett kapitalkrav kan uppkomma på grund av motpartsrisken i poster i såväl finansieringsrörelsen som handelslagret. Det kapitalkrav som beror på motpartsrisken räknas bland annat för OTC-derivat och återköps- och försäljningsavtal.

Motpartsrisakens avtalstyper, 31.12.2014, milj.e	Expo- neringens bruttovärde	Nettnings- vinster	Aktuell kvittad kredit- exponering	Säkerheter som innehas	Nettokredit- exponering
Derivatinstrument	8 625	5 415	3 210	722	2 488
Räntederivat	6 317	4 146	2 171	445	1 726
Valutaderivat	2 064	1 189	874	261	613
Aktie- och indexderivat	144	80	65	16	49
Övriga	100	-	100	-	100
Totalt	8 625	5 415	3 210	722	2 488

Motpartsrisakens avtalstyper, 31.12.2013, milj.e	Expo- neringens bruttovärde	Nettnings- vinster	Aktuell kvittad kredit- exponering	Säkerheter som innehas	Nettokredit- exponering
Derivatinstrument	4 821	2 844	1 977	408	1 570
Räntederivat	3 784	2 408	1 376	314	1 062
Valutaderivat	742	363	379	36	343
Aktie- och indexderivat	194	72	122	58	64
Övriga	101	-	101	-	101
Totalt	4 821	2 844	1 977	408	1 570

Verkligt positivt bruttovärde av kontrakten redovisas i not 54.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 90. Positioner i värdepapperisering

Positioner i värdepapperisering enligt ratingklass, i relation till Moody's rating, milj. e	2014		2013	
	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster
Utanför handelslagret				
Positioner i värdepapperisering	177	436	231	636
Aaa	10	1	48	4
Aa1–Aa3	42	4	25	2
A1–A3	57	9	19	4
Baa1–Baa3	29	20	64	54
Ba1–Ba3	12	56	44	176
B1 eller lägre	26	347	30	397
Totalt	177	436	231	636

Av positioner i värdepapperisering har 26 miljoner euro behandlats med riskvikten 1 250 %.

Förfallna och nedskrivna positioner i värdepapperisering enligt exponeringstyp, 31.12.2014, milj. e

Förfallna och nedskrivna positioner i värdepapperisering enligt exponeringstyp, 31.12.2014, milj. e	Exponeringsbelopp			
	Oreglerade	Nedskrivna	Nedskrivningar	
Utanför handelslagret				
Positioner i värdepapperisering	177	-	-	-
CDO	-	-	-	-
ABS	-	-	-	-
RMBS	177	-	-	-
Totalt	177	-	-	-

Förfallna och nedskrivna positioner i värdepapperisering enligt exponeringstyp, 31.12.2013, milj. e

	Exponerings- belopp	Oreglerade	Nedskrivna	Nedskrivningar
Utanför handelslagret				
Positioner i värdepapperisering	231	-	-	-
CDO	2	-	-	-
ABS	0	-	-	-
RMBS	228	-	-	-
Totalt	231	-	-	-

Positionerna i värdepapperisering har behandlats med internmetoden (IRBA). Vid placeringar i positioner i värdepapperisering fås särskild uppmärksamhet vid särdrag som är strukturella eller som an knyter till säkerheter.

I OP Gruppen följs förändringarna i kredit- och marknadsriskerna hos värdepapperiserade lån upp regelbundet.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 91. Avstämning av koncernbalansräkningen och den finansiella företagsgruppens balansräkning

31.12.2014, milj. e	Koncern- balans- räkning	Finansiella företags- gruppens balans- räkning	Differenser
Kontanta medel	3 888	3 888	-
Fordringar på kreditinstitut	686	683	3
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen	427	427	-
Derivatinstrument	5 920	5 977	-57
Fordringar på kunder	70 683	70 885	-202
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	3 797	-	3 797
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	11 238	-	11 238
Investeringsstillgångar	9 500	11 416	-1 916
Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	56	47	9
Immateriella tillgångar	1 332	426	906
Materiella tillgångar	781	759	22
Övriga tillgångar	1 951	2 128	-176
Skattefordringar	168	121	46
Tillgångar totalt	110 427	96 757	13 670

31.12.2014, milj. e

Skulder till kreditinstitut	1 776	1 770	6
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	4	-
Derivatinstrument	5 489	5 576	-87
Skulder till kunder	51 163	51 906	-743
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	2 972	-	2 972
Skulder för livförsäkringsrörelse	11 230	-	11 230
Skuldebrev emitterade till allmänheten	24 956	25 109	-154
Avsättningar och övriga skulder	3 447	3 260	187
Skatteskulder	964	722	241
Tilläggsandelskapital	192	192	-
Efterställda skulder	1 020	1 009	11
Skulder totalt	103 214	89 549	13 665
Eget kapital			
Hänförligt till OP Gruppens ägare			
Andelskapital, medlemsandelar	148	148	-
Andelskapital, avkastningsandelar	1 561	1 561	-
Omräkningsdifferenser	0	0	0
Fonder	2 421	2 041	343
Akkumulerade vinstmedel	3 014	3 458	-254
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	69	-	69
Eget kapital totalt	7 213	7 208	5
Skulder och eget kapital totalt	110 427	96 757	13 670

Differenserna mellan OP Gruppens och den finansiella företagsgruppens balansräkningar beror på skillnader i konsolideringens innehåll och omfattning. Försäkringsföretagen har inte konsoliderats i den finansiella företagsgruppen, utan de syns som den finansiella företagsgruppens investeringar och försäkringsföretagens eget kapital ingår inte i den finansiella företagsgruppens egna kapital. På den finansiella företagsgruppen har tillämpats väsentlighetsgränserna för konsolidering av företag i artikel 19 i CRR. De poster som dragits av från kapitalbasen redovisas i not 74.

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 92. Kapitalbas under övergångsperioden

Enligt kommissionens genomförandeförordning ska ett kreditinstitut redovisa kapitalbasen med Europeiska bankmyndighetens mall för upplysningar under övergångsperioden.

	(A) Belopp på upplysningdagen	(B) Förordning (EU) nr 575/2013 artikelhänvisning	(C) Belopp som omfattas av bestämmelser om behandling som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller föreskrivet restvärde enligt förordning (EU) nr 575/2013
31.12.2014			
Kärnprimärkapital: Instrument och reserver			
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	1 709	26.1, 27, 28, 29, EBA- förteckningen 26.3	-
varav: medlemsandel	148	EBA- förteckningen 26.3	-
varav: avkastningsandel	1 561	EBA- förteckningen 26.3	-
Ej utdelade vinstmedel	3 416	26.1 3a	-
Akkumulerat annat totalresultat (och andra reserver, för att inkludera orealiserade vinster och förluster enligt tillämpliga redovisningsstandarder)	1 379	26.1	-

Belopp för kvalificerande poster som avses i artikel 484.3 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från kärnprimärkapitalet	192	486.2	192
Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	648	26.2	-
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	7 343		192
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar			
Immateriella tillgångar	-450	36.1 b, 37, 472.4	-
Fonder för verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	-80	33 a	-
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-339	36.1 d, 40, 159, 472.6	-
Vinster eller förluster på skulder som värderas till verkligt värde och som beror på ändringar av institutets egen kreditstatus	-1	33 b	-
Lagstiftningsjusteringar som avser orealiserade vinster och förluster i enlighet med artiklarna 467 och 468	-90		-
varav: filter för orealiserad förlust 1	-	467	-
varav: positiv fond för verkligt värde för skuldebrev	-28	468	-
varav: positiv fond för verkligt värde för aktier	-	468	-
varav: omvärderingsfond	-1	468	-
varav: positiv värdering av fastigheter	-61	468	-
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-960		-
Kärnprimärkapital	6 384		192
Primärkapitaltillskott: instrument			
Belopp för kvalificerande poster som avses i artikel 484.4 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från kärnprimärkapitalet.	161	486.3	202
Primärkapitaltillskott före lagstiftningsjusteringar	161		202
Primärkapitaltillskott: lagstiftningsjusteringar			
Primärkapitaltillskott	161		202
Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)	6 544		394
Supplementärkapital: Instrument och avsättningar			
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	743	62 och 63	-
Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar	743		-

Supplementärkapital: lagstiftningsjusteringar

Belopp som ska dras av från eller läggas till supplementärkapital med avseende på ytterligare filter och avdrag som krävs enligt de bestämmelser som tillämpades före tillsynsförordningen	29	467, 468, 481	-
varav: positiv fond för verkligt värde för skuldebrev	28	468	-
varav: omvärderingsfond	1	468	-
Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital	29		-
Supplementärkapital	772		-
Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)	7 316		394
Totala riskvägda tillgångar	42 252		-

Kapitalrelationer och buffertar

Kärnprimärkapital (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	15,1	92.2 a, 465	-
Primärkapital (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	15,5	92.2 b, 465	-
Totalt kapital (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	17,3	92.2 c	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	15,1	Kreditinstitutsdirektivet 128	-

Tak som ska tillämpas på inkludering av avsättningar i supplementärkapitalet

Tak för inkludering av kreditriskjusteringar i supplementärkapitalet enligt internmetoden	34 706	62	-
---	--------	----	---

Kapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang (1.1.2013–1.1.2022)

Nuvarande tak för kärnprimärkapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang	494	484.3, 486.2 och 486.5	-
Nuvarande tak för primärkapitaltillskottsinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang	161	484.3, 486.2 och 486.5	-
Belopp som utesluts från primärkapitaltillskott på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)	41	484.3, 486.2 och 486.5	-

Not 93. De viktigaste delarna i kapitalinstrument

Mall för de viktigaste delarna i kapitalinstrument	Medlemsandel
1 Emittent	Medlemsandelsbankerna
2 Unik identifieringskod (t.ex. identifieringskod från USIP, ISIN eller Bloomberg för privata placeringar)	ej tillämplig
3 Reglerande lag(ar) för instrumentet	finsk lag, CRR
Rättslig behandling	
4 Övergångsbestämmelser enligt tillsynsförordningen	Kärnprimärkapital (CET1)
5 Bestämmelser enligt tillsynsförordningen efter övergångsperioden	Kärnprimärkapital
6 Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå)/individuell och grupp (undergruppsnivå)	individuell och grupp
7 Instrumenttyp (typer ska specificeras av varje jurisdiktion)	kärnprimärkapitalinstrument enlighet med vad som anges i EBA-förteckningen
8 Belopp som redovisas i lagstadgat kapital (valutan i miljoner, enligt senaste rapporteringsdatum) Milj. euro	148
9 Instrumentets nominella belopp (valuta i miljoner)	EUR 148
9a Emissionspris	100 %
9b Inlösenpris	100 %
10 Redovisningsklassificering	Andelslagets andel
11 Ursprungligt emissionsdatum	ej tillämplig
12 Eviga eller tidsbestämda	evigt
13 Ursprunglig förfallodag	ingen förfallodag
14 Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	ja
15 Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	Andelsbanken ska återbetala teckningspriset för en medlemsandel till andelsägaren då medlemskapet upphör. Andelsbanken har dock rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser under den tid som andelsbanken är verksam. Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Övan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet.
16 Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	se punkt 15
Kuponger/utdelningar	
17 Fast eller rörlig utdelning/kupong	rörlig
18 Kupongranta och eventuellt tillhörande index	ej tillämplig
19 Förekomst av utdelningsstopp	nej
20a Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	Helt skönsmässigt
20b Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	Helt skönsmässigt
21 Förekomst av step-up eller annat incitament för återinlösen	ej tillämplig
22 Icke-kumulativa eller kumulativa	Icke-kumulativa
23 Konvertibla eller icke-konvertibla	ej konvertibelt
24 Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	N/A
25 Om konvertibla, helt eller delvis	ej tillämplig
26 Om konvertibla, omräkningskurs	N/A
27 Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	ej tillämplig
28 Om konvertibla, ange typ av instrument som konverteringen görs till	N/A
29 Om konvertibla, ange emittent för det instrument som konverteringen görs till	ej tillämplig
30 Nedskrivningsdelar	ja
31 Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	uppkomna förluster
32 Om nedskrivning, fullständig eller delvis	helt eller delvis
33 Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	tillfällig
34 Om nedskrivningen är tillfällig, beskriv uppskrivningsmekanismen	Via ökning av andelskapitalet
35 Position i prioriteringshierarkin för likvidation (ange typ av instrument som är direkt högre i rangordningen)	Vid upplösning av andelsbanken genom likvidation eller konkurs återbetalas de erlagda tilläggsinsatserna före de övriga insatserna eller, om tillgångarna inte räcker till detta, den del av tilläggsinsatserna som var och en ska få räknat enligt förhållandet mellan de erlagda tilläggsinsatserna.
36 Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	nej
37 Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	ej tillämplig

Avkastningsandel	Tilläggsandelskapital	EUR 60,000,000 Perpetual Step-Up Hybrid Tier 1
Medlemsandelsbankerna	Medlemsandelsbankerna	Pohjola Bank Abp
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
finsk lag, CRR	finsk lag, CRR	Engelsk lag, frånsett villkor som gäller förmånsordning, utdelningsbara medel, utdelningsstopp, tillstånd för inlösen i förtid och kapitalkrav, på vilka tillämpas finsk lag
Kärnprimärkapital	Kärnprimärkapital	Primärkapitaltillskott
Kärnprimärkapital	ej tillämplig	ej tillämplig
individuell och grupp	individuell och grupp	individuell och grupp
kärnprimärkapitalinstrument i enlighet med vad som anges i EBA-förteckningen	kärnprimärkapitalinstrument enlighet med vad som anges i EBA-förteckningen	ej tillämplig
1561	192	35
EUR 1 561	EUR 192	EUR 60
100 %	100 %	100 %
100 %	100 %	100 %
Andelslagets andel	Andelslagets andel	Skuld - upplupet anskaffningsvärde
ej tillämplig	ej tillämplig	30.11.05
evigt	evigt	evigt
ingen förfallodag	ingen förfallodag	ingen förfallodag
ja	ja	ja
Andelsbanken ska återbetala teckningspriset för avkastningsandelen till andelsägaren då medlemskapet upphör. Teckningspriset för en avkastningsandel ska återbetalas till andelsägaren också då andelsägaren har sagt upp andelen. Andelsbanken har dock rätt att vägra att återbetala avkastningsinsatser under den tid som Andelsbanken är verksam. Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Övan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet.	Andelsbanken ska återbetala teckningspriset för en tilläggsandel till andelsägaren då medlemskapet upphör eller då andelsägaren sagt upp andelen. Tilläggsinsatsen återbetalas 6 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller tilläggsandelsägaren sagt upp andelen. Om det inte varit möjligt att återbetala en uppsagd tilläggsinsats i dess helhet, kan återbetalningen ske som efterhandsåterbetalning, om det är möjligt enligt de tre följande boksluten.	1) Rätt till inlösen 30.11.2010 eller på räntebetalningsdagar som följer efter det: 28 februari, 30 maj, 30 augusti eller 30 november; 2) Rätt till inlösen, om emittenten till följd av (i) en lagändring, (ii) en officiell tolkning eller (iii) ett beslut av Finansinspektionen inte kan räkna instrumentet som Tier 1-kapital; 3) Rätt till inlösen i förtid till följd av ändringar i skattelagar eller skattetolkningar som medför att emittenten skulle bli tvungen att betala extra poster eller inte kunna dra av räntor. Inlösenpris 100 %.
se punkt 15	se punkt 15	se punkt 15
rörlig	rörlig	rörlig
ej tillämplig	ej tillämplig	till 30.11.2015 3 mån. EURIBOR + 0,65 % per annum, efter det 3 mån. EURIBOR + 1,65 % per annum.
nej	nej	ja
Helt skönmässigt	Helt skönmässigt	delvis skönmässigt
Helt skönmässigt	Helt skönmässigt	delvis skönmässigt: [om emittentens utdelningsbara medel inte räcker till för att betala ens räntan på (i) instrumenten (ii) övriga kapitallån eller (iii) dotterbolags kapitallån som emittenten ställt säkerhet för.]
ej tillämplig	ej tillämplig	ja
Icke-kumulativa	Icke-kumulativa	icke-kumulativa
ej konvertibelt	ej konvertibelt	ej konvertibelt
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ja	ja	ej tillämplig
uppkomna förluster	uppkomna förluster	ej tillämplig
helt eller delvis	helt eller delvis	ej tillämplig
tillfällig	tillfällig	ej tillämplig
Via ökning av andelskapitalet	Via ökning av andelskapitalet	ej tillämplig
Vid upplösning av andelsbanken genom likvidation eller konkurs återbetalas de erlagda tilläggsinsatserna före de övriga insatserna eller, om tillgångarna inte räcker till detta, den del av tilläggsinsatserna som var och en ska få räknat enligt förhållandet mellan de erlagda tilläggsinsatserna.	ej tillämplig	Emittentens Tier 2-instrument och övriga efterställda skulder som har bättre förmånsrätt än instrumentet
nej	nej	ja
ej tillämplig	ej tillämplig	ingen mekanism för absorbering av ytterligare förluster

Mall för de viktigaste delarna i kapitalinstrument

EUR 40,000,000 Perpetual Non-Step-Up Hybrid Tier 1

1	Emittent	Pohjola Bank Abp
2	Unik identifieringskod (t.ex. identifieringskod från USIP, ISIN eller Bloomberg för privata placeringar)	ej tillämplig
3	Reglerande lag(ar) för instrumentet	Engelsk lag, frånsett villkor som gäller förmånsordning, utdelningsbara medel, utdelningsstopp, tillstånd för inlösen i förtid och kapitalkrav, på vilka tillämpas finsk lag
Rättslig behandling		
4	Övergångsbestämmelser enligt tillsynsförordningen	Primärkapitaltillskott
5	Bestämmelser enligt tillsynsförordningen efter övergångsperioden	ej tillämplig
6	Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå)/individuell och grupp (undergruppsnivå)	individuell och grupp
7	Instrumenttyp (typer ska specificeras av varje jurisdiktion)	ej tillämplig
8	Belopp som redovisas i lagstadgat kapital (valutan i miljoner, enligt senaste rapporteringsdatum) Milj. euro	32
9	Instrumentets nominella belopp (valuta i miljoner)	EUR 40
9a	Emissionspris	100 %
9b	Inlösenpris	100 %
10	Redovisningsklassificering	Skuld - upplupet anskaffningsvärde
11	Ursprungligt emissionsdatum	30.11.05
12	Eviga eller tidsbestämda	evigt
13	Ursprunglig förfallodag	ingen förfallodag
14	Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	ja
15	Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	1) Rätt till inlösen 30.11.2010 eller på räntebetalningsdagar som följer efter det: 28 februari, 30 maj, 30 augusti eller 30 november; 2) Rätt till inlösen, om emittenten till följd av (i) en lagändring, (ii) en officiell tolkning eller (iii) ett beslut av Finansinspektionen inte kan räkna instrumentet som Tier 1-kapital; 3) Rätt till inlösen i förtid till följd av ändringar i skattelagar eller skattetolkningar som medför att emittenten skulle bli tvungen att betala extra poster eller inte kunna dra av räntor. Inlösenpris 100 %.
16	Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	se punkt 15
Kuponger/utdelningar		
17	Fast eller rörlig utdelning/kupong	rörlig
18	Kupongränta och eventuellt tillhörande index	3 mån. EURIBOR + 1,25 % per annum
19	Förekomst av utdelningsstopp	ja
20a	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	delvis skönsmässigt
20b	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	delvis skönsmässigt; [om emittentens utdelningsbara medel inte räcker till för att betala ens räntan på (i) instrumenten (ii) övriga kapitallån eller (iii) dotterbolags kapitallån som emittenten ställt säkerhet för.]
21	Förekomst av step-up eller annat incitament för återinlösen	nej
22	Icke-kumulativa eller kumulativa	icke-kumulativa
23	Konvertibla eller icke-konvertibla	ej konvertibelt
24	Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	ej tillämplig
25	Om konvertibla, helt eller delvis	ej tillämplig
26	Om konvertibla, omräkningskurs	ej tillämplig
27	Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	ej tillämplig
28	Om konvertibla, ange typ av instrument som konverteringen görs till	ej tillämplig
29	Om konvertibla, ange emittent för det instrument som konverteringen görs till	ej tillämplig
30	Nedskrivningsdelar	ej tillämplig
31	Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	ej tillämplig
32	Om nedskrivning, fullständig eller delvis	ej tillämplig
33	Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	ej tillämplig
34	Om nedskrivningen är tillfällig, beskriv uppskrivningsmekanismen	ej tillämplig
35	Position i prioriteringshierarkin för likvidation (ange typ av instrument som är direkt högre i rangordningen)	Emittentens Tier 2-instrument och övriga efterställda skulder som har bättre förmånsrätt än instrumentet
36	Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	ja
37	Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	ingen mekanism för absorbering av ytterligare förluster

YEN 10,000,000,000 Loan Agreement American Family Life Assurance Company of Columbus, Japan Branch	EUR 50,000,000 Non-cumulative Perpetual Capital Securities	EUR 500,000,000 Subordinated Instruments due 2022
Pohjola Bank Abp	Pohjola Bank Abp	Pohjola Bank Abp
ej tillämplig	ISIN: XS0213603177	ISIN: XS0750702507 [(EMTN Series 130)]
Engelsk lag, fränsett villkor som gäller förmånsordning, utdelningsbara medel, utdelningsstopp, tillstånd för inlösen i förtid och kapitalkrav, på vilka tillämpas finsk lag	Engelsk lag, fränsett villkor som gäller förmånsordning, utdelningsbara medel, utdelningsstopp, tillstånd för inlösen i förtid och kapitalkrav, på vilka tillämpas finsk lag	Engelsk lag, fränsett villkor som gäller förmånsordning, på vilka tillämpas finsk lag
Primärkapitaltillskott	Primärkapitaltillskott	Supplementärkapital
ej tillämplig	ej tillämplig	Supplementärkapital
individuell och grupp	individuell och grupp	individuell och grupp
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
59	35	466
YEN 10 000	EUR 50	EUR 500
100 %	100 %	99,98 %
100 %	100 %	100 %
Skuld - upplupet anskaffningsvärde	Skuld - upplupet anskaffningsvärde	Skuld - upplupet anskaffningsvärde
18.6.14	31.3.05	28.2.12
evigt	evigt	tidsbestämt
ingen förfallodag	ingen förfallodag	28.2.22
ja	Ja	ja
Emittenten har rätt att återbetala kapitalet första gången på räntebetalningsdagen i juni 2014 och efter det på varje räntebetalningsdag. 2) Före den första återbetalningsdagen har emittenten rätt att återinlösa instrumentet, om emittenten till följd av (i) en lagändring, (ii) en officiell tolkning eller (iii) ett beslut av Finansinspektionen inte kan räkna instrumentet som Tier 1-kapital. 3) Dessutom har emittenten rätt till inlösen i förtid till följd av ändringar i skattelagar eller skattetolkningar som medför att emittenten skulle bli tvungen att betala extra poster eller inte kunna dra av räntor. Inlösenpris 100 %.	Emittenten har rätt att betala kapitalet. Rätt till inlösen, om emittenten till följd av (i) en lagändring, (ii) en officiell tolkning eller (iii) ett beslut av Finansinspektionen inte kan räkna instrumentet som Tier 1-kapital. Dessutom har emittenten rätt till inlösen i förtid till följd av ändringar i sådana skattelagar eller skattetolkningar som medför att emittenten skulle bli tvungen att betala extra poster eller inte kunna dra av räntor. Inlösenpris 100 %.	Emittenten har möjlighet till inlösen som från emissionsdagen till 90 kalenderdagar från det att CRD IV-förordningen trätt i kraft och direktivet implementerats i Finland, om Finansinspektionen meddelar att emittenten inte längre kan räkna tillgångarna till sitt supplementärkapital helt eller delvis. Inlösenpris 101 %. Dessutom rätt till inlösen i förtid till följd av till följd av ändringar i skattelagar eller skattetolkningar som medför att emittenten skulle bli tvungen att betala extra poster. Inlösenpris 100 %.
se punkt 15	se punkt 15	se punkt 15
rörlig	fast till rörlig	fast
6 mån. YEN Reuters Screen Libor01 + 1,58 % per annum	6,5 % per annum till 11.4.2006, efter det 10 års Swap-ränta + 0,1 % per annum, maximiränta 8 % per annum	5,75 % per annum
ja	ja	nej
delvis skönsmässigt	delvis skönsmässigt	obligatoriskt
delvis skönsmässigt; [om emittentens utdelningsbara medel inte räcker till för att betala ens räntan på (i) instrumenten (ii) övriga kapitallån eller (iii) dotterbolags kapitallån som emittenten ställt säkerhet för.]	delvis skönsmässigt; [om emittentens utdelningsbara medel inte räcker till för att betala ens räntan på (i) instrumenten (ii) övriga kapitallån eller (iii) dotterbolags kapitallån som emittenten ställt säkerhet för.]	obligatoriskt
nej	nej	nej
icke-kumulativa	icke-kumulativa	icke-kumulativa
ej konvertibelt	ej konvertibelt	ej konvertibelt
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
Emittentens Tier 2-instrument och övriga efterställda skulder som har bättre förmånsrätt än instrumentet	Emittentens Tier 2-instrument och övriga efterställda skulder som har bättre förmånsrätt än instrumentet	Emittentens instrument med seniorvillkor
ja	ja	nej
ingen mekanism för absorbering av ytterligare förluster	ingen mekanism för absorbering av ytterligare förluster	ej tillämplig

Mall för de viktigaste delarna i kapitalinstrument

EUR 100,000,000 5.25 per cent. Subordinated Instruments due 14 September 2021

1	Emittent	Pohjola Bank Abp
2	Unik identifieringskod (t.ex. identifieringskod från USIP, ISIN eller Bloomberg för privata placeringar)	ISIN: XS0677081993 [(EMTN Series 127)]
3	Reglerande lag(ar) för instrumentet	Engelsk lag, frånsett villkor som gäller förmånsordning, på vilka tillämpas finsk lag
Rättslig behandling		
4	Övergångsbestämmelser enligt tillsynsförordningen	Supplementärkapital
5	Bestämmelser enligt tillsynsförordningen efter övergångsperioden	Supplementärkapital
6	Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå)/individuell och grupp (undergruppsnivå)	individuell och grupp
7	Instrumenttyp (typer ska specificeras av varje jurisdiktion)	ej tillämplig
8	Belopp som redovisas i lagstadgat kapital (valutan i miljoner, enligt senaste rapporteringsdatum) Milj. euro	100
9	Instrumentets nominella belopp (valuta i miljoner)	EUR 100
9a	Emissionspris	99,61 %
9b	Inlösenpris	100 %
10	Redovisningsklassificering	Skuld - upplupet anskaffningsvärde
11	Ursprungligt emissionsdatum	14.9.11
12	Eviga eller tidsbestämda	tidsbestämt
13	Ursprunglig förfallodag	14.9.21
14	Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	ja
15	Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	Rätt till inlösen i förtid till följd av till följd av ändringar i skattelagar eller skattetolkningar som medför att emittenten skulle bli tvungen att betala extra poster. Inlösenpris 100 %.
16	Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	se punkt 15
Kuponger/utdelningar		
17	Fast eller rörlig utdelning/kupong	fast
18	Kupongränta och eventuellt tillhörande index	5,25 % per annum
19	Förekomst av utdelningsstopp	nej
20a	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	obligatoriskt
20b	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	obligatoriskt
21	Förekomst av step-up eller annat incitament för återinlösen	nej
22	Icke-kumulativa eller kumulativa	icke-kumulativa
23	Konvertibla eller icke-konvertibla	ej konvertibelt
24	Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	ej tillämplig
25	Om konvertibla, helt eller delvis	ej tillämplig
26	Om konvertibla, omräkningskurs	ej tillämplig
27	Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	ej tillämplig
28	Om konvertibla, ange typ av instrument som konverteringen görs till	ej tillämplig
29	Om konvertibla, ange emittent för det instrument som konverteringen görs till	ej tillämplig
30	Nedskrivningsdelar	ej tillämplig
31	Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	ej tillämplig
32	Om nedskrivning, fullständig eller delvis	ej tillämplig
33	Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	ej tillämplig
34	Om nedskrivningen är tillfällig, beskriv uppskrivningsmekanismen	ej tillämplig
35	Position i prioriteringshierarkin för likvidation (ange typ av instrument som är direkt högre i rangordningen)	Emittentens instrument med seniorvillkor
36	Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	nej
37	Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	ej tillämplig

CHF 100,000,000 3.375 Subordinated Instruments	Helsingfors OP Avkastningsdebentur 1/2014	Helsingfors OP Avkastningsdebentur 2/2014
Pohjola Bank Abp ISIN: CH0132112993	Helsingfors OP Bank Abp ISIN: FI4000090360	Helsingfors OP Bank Abp ISIN: FI4000096938
Engelsk lag, frånsett villkor som gäller förmånsordning, på vilka tillämpas finsk lag	Finsk lag	Finsk lag
Supplementärkapital	Supplementärkapital	Supplementärkapital
Supplementärkapital	Supplementärkapital	Supplementärkapital
individuell och grupp	individuell och grupp	individuell och grupp
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
83	11	11
CHF 100	EUR 11	EUR 11
100,21 %	100 %	100 %
100 %	100 %	100 %
Skuld - upplupet anskaffningsvärde	Skuld - upplupet anskaffningsvärde	Skuld - upplupet anskaffningsvärde
14.7.11	14.5.14	18.6.14
tidsbestämt	tidsbestämt	tidsbestämt
14.7.21	14.5.24	18.6.24
ja	ja	ja
Rätt till lösen i förtid till följd av ändringar i skattelagar eller skattetolkningar som medför att emittenten skulle bli tvungen att betala extra poster eller inte kunna dra av räntor. Inlösenpris 100 %.	Debenturen återbetalas i sin helhet allt i ett på återbetalningsdagen 14.5.2024, den förtida återbetalningsdagen 14.5.2019 eller på en dag som emittenten anger i enlighet med de allmänna lånevillkoren. Återbetalningsbelopp: Nominellt värde	Debenturen återbetalas i sin helhet allt i ett på återbetalningsdagen 18.6.2024, den förtida återbetalningsdagen 18.6.2019 eller på en dag som emittenten anger i enlighet med de allmänna lånevillkoren. Återbetalningsbelopp: Nominellt värde
se punkt 15	se punkt 15	se punkt 15
fast	fast	fast till rörlig
3,375 % per annum	3,25 % per annum	3,25 % per annum till 18.6.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,54 % per annum
nej	nej	nej
obligatoriskt	obligatoriskt	obligatoriskt
obligatoriskt	obligatoriskt	obligatoriskt
nej	nej	nej
icke-kumulativa	icke-kumulativa	icke-kumulativa
ej konvertibelt	ej konvertibelt	ej konvertibelt
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig
Emittentens instrument med seniorvillkor	Debenturerna är sådana räntebärande exponeringar som medför en efterställd residualfordran, vilka hör till det supplementärkapital (T2) som avses i artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, om villkoren i artikeln och övriga delar av förordningen är uppfyllda. Debenturen har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för att kvitta motfordringar.	Debenturerna är sådana räntebärande exponeringar som medför en efterställd residualfordran, vilka hör till det supplementärkapital (T2) som avses i artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, om villkoren i artikeln och övriga delar av förordningen är uppfyllda. Debenturen har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för att kvitta motfordringar.
nej	nej	nej
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig

Mall för de viktigaste delarna i kapitalinstrument	Helsingfors OP Avkastningsdebentur 3/2014
1 Emittent	Helsingfors OP Bank Abp
2 Unik identifieringskod (t.ex. identifieringskod från USIP, ISIN eller Bloomberg för privata placeringar)	FI4000100409
3 Reglerande lag(ar) för instrumentet	Finsk lag
Rättslig behandling	
4 Övergångsbestämmelser enligt tillsynsförordningen	Supplementärkapital
5 Bestämmelser enligt tillsynsförordningen efter övergångsperioden	Supplementärkapital
6 Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå)/individuell och grupp (undergruppsnivå)	individuell och grupp
7 Instrumenttyp (typer ska specificeras av varje jurisdiktion)	ej tillämplig
8 Belopp som redovisas i lagstadgat kapital (valutan i miljoner, enligt senaste rapporteringsdatum) Milj. euro	6
9 Instrumentets nominella belopp (valuta i miljoner)	EUR 6
9a Emissionspris	100 %
9b Inlösenpris	100 %
10 Redovisningsklassificering	Skuld - upplupet anskaffningsvärde
11 Ursprungligt emissionsdatum	22.8.14
12 Eviga eller tidsbestämda	tidsbestämt
13 Ursprunglig förfallodag	22.8.24
14 Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	ja
15 Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	Debenturen återbetalas i sin helhet allt i ett på återbetalningsdagen 22.8.2024, den förtida återbetalningsdagen 22.8.2019 eller på en dag som emittenten anger i enlighet med de allmänna lånevillkoren. Återbetalningsbelopp: Nominellt värde
16 Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	se punkt 15
Kuponger/utdelningar	
17 Fast eller rörlig utdelning/kupong	fast till rörlig
18 Kupongränta och eventuellt tillhörande index	3,25 % per annum till 22.8.2019 efter det 6 mån. EURIBOR + 2,57 % per annum
19 Förekomst av utdelningsstopp	nej
20a Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	obligatoriskt
20b Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	obligatoriskt
21 Förekomst av step-up eller annat incitament för återinlösen	nej
22 Icke-kumulativa eller kumulativa	icke-kumulativa
23 Konvertibla eller icke-konvertibla	ej konvertibelt
24 Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	ej tillämplig
25 Om konvertibla, helt eller delvis	ej tillämplig
26 Om konvertibla, omräkningskurs	ej tillämplig
27 Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	ej tillämplig
28 Om konvertibla, ange typ av instrument som konverteringen görs till	ej tillämplig
29 Om konvertibla, ange emittent för det instrument som konverteringen görs till	ej tillämplig
30 Nedskrivningsdelar	ej tillämplig
31 Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	ej tillämplig
32 Om nedskrivning, fullständig eller delvis	ej tillämplig
33 Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	ej tillämplig
34 Om nedskrivningen är tillfällig, beskriv uppskrivningsmekanismen	ej tillämplig
35 Position i prioriteringshierarkin för likvidation (ange typ av instrument som är direkt högre i rangordningen)	Debenturerna är sådana räntebärande exponeringar som medför en efterställd residualfordran, vilka hör till det supplementärkapital (T2) som avses i artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, om villkoren i artikeln och övriga delar av förordningen är uppfyllda. Debenturen har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för att kvitta motfordringar.
36 Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	nej
37 Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	ej tillämplig

Helsingfors OP Avkastningsdebentur 4/2014	Helsingfors OP Avkastningsdebentur 5/2014	Helsingfors OP Avkastningsdebentur 6/2014
Helsingfors OP Bank Abp	Helsingfors OP Bank Abp	Helsingfors OP Bank Abp
FI4000106398	FI4000113063	FI4000115530
Finsk lag	Finsk lag	Finsk lag
Supplementärkapital	Supplementärkapital	Supplementärkapital
Supplementärkapital	Supplementärkapital	Supplementärkapital
individuell och grupp	individuell och grupp	individuell och grupp
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
11	11	8
EUR 11	EUR 12	EUR 8
100 %	100 %	100 %
100 %	100 %	100 %
Skuld - upplupet anskaffningsvärde	Skuld - upplupet anskaffningsvärde	Skuld - upplupet anskaffningsvärde
10.10.14	14.11.14	29.12.14
tidsbestämt	tidsbestämt	tidsbestämt
10.10.24	14.11.24	29.12.24
ja	ja	ja
Debenturen återbetalas i sin helhet allt i ett på återbetalningsdagen 10.10.2024, den förtida återbetalningsdagen 10.10.2019 eller på en dag som emittenten anger i enlighet med de allmänna lånevillkoren. Återbetalningsbelopp: Nominellt värde	Debenturen återbetalas i sin helhet allt i ett på återbetalningsdagen 14.11.2024, den förtida återbetalningsdagen 14.11.2019 eller på en dag som emittenten anger i enlighet med de allmänna lånevillkoren. Återbetalningsbelopp: Nominellt värde	Debenturen återbetalas i sin helhet allt i ett på återbetalningsdagen 29.12.2024, den förtida återbetalningsdagen 29.12.2019 eller på en dag som emittenten anger i enlighet med de allmänna lånevillkoren. Återbetalningsbelopp: Nominellt värde
se punkt 15	se punkt 15	se punkt 15
fast till rörlig	fast till rörlig	fast till rörlig
3,25 % per annum till 22.8.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,78 % per annum	3,25 % per annum till 22.8.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,81 % per annum	3,25 % per annum till 22.8.2019, efter det 6 mån. EURIBOR + 2,86 % per annum
nej	nej	nej
obligatoriskt	obligatoriskt	obligatoriskt
obligatoriskt	obligatoriskt	obligatoriskt
nej	nej	nej
icke-kumulativa	icke-kumulativa	icke-kumulativa
ej konvertibelt	ej konvertibelt	ej konvertibelt
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Debenturerna är sådana räntebärande exponeringar som medför en efterställd residualfordran, vilka hör till det supplementärkapital (T2) som avses i artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, om villkoren i artikeln och övriga delar av förordningen är uppfyllda. Debenturen har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för att kvitta motfordringar.	Debenturerna är sådana räntebärande exponeringar som medför en efterställd residualfordran, vilka hör till det supplementärkapital (T2) som avses i artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, om villkoren i artikeln och övriga delar av förordningen är uppfyllda. Debenturen har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för att kvitta motfordringar.	Debenturerna är sådana räntebärande exponeringar som medför en efterställd residualfordran, vilka hör till det supplementärkapital (T2) som avses i artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, om villkoren i artikeln och övriga delar av förordningen är uppfyllda. Debenturen har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för att kvitta motfordringar.
nej	nej	nej
ej tillämplig	ej tillämplig	ej tillämplig

Noter till OP Gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 94. Intecknade tillgångar

I följande tabeller redovisas uppgifter över intecknade tillgångar och skulder i anslutning till intecknade tillgångar. Siffrorna gäller tillgångarna hos sammanslutningen av andelsbanker per 31.12.2014. Tillgångarna betraktas som intecknade, om de har ställts som pant eller säkerhet eller om de utgör säkerhet för en transaktion som bokförts i balansräkningen (till exempel en säkerhet för en skuld). Också övriga tillgångar som inte kan disponeras fritt inom gruppen klassificeras som intecknade. De intecknade tillgångarna ansluter sig främst till säkerheter i anslutning till Pohjola Banks derivat och OP-Bostadslånebankens skulder med säkerhet i fastighet (covered bond). Av säkerheterna för covered bond består 1 106 milj. euro av översäkerhet. Av övriga icke intecknade tillgångar lämpar sig 75 % inte som säkerhet (t.ex. immateriella och materiella tillgångar, förutbetalda kostnader och skattefordringar). Det finns inga mottagna intecknade säkerheter eller mottagna säkerheter som kan intecknas utanför balansräkningen.

Tillgångar

Milj. e	Intecknade tillgångar, redovisat värde	Intecknade tillgångar, verkligt värde	Icke intecknade tillgångar, redovisat värde	Icke intecknade tillgångar, verkligt värde
Aktieinstrument	-	-	409	379
Räntebärande värdepapper	-	-	9 169	9 210
Krediter	9 013	-	62 114	-
Övriga tillgångar	1 022	-	15 029	-
Tillgångar totalt	10 035	-	86 722	9 589

I följande tabell redovisas mottagna säkerheter enligt tillgångsklass

Mottagna säkerheter

Milj. e	Mottagna intecknade säkerheter, verkligt värde	Mottagna säkerheter som kan intecknas, verkligt värde
Övriga säkerheter som mottagits	-	723
Mottagna säkerheter totalt	-	723

Andelen intecknade tillgångar och mottagna säkerheter av tillgångarna hos sammanslutningen av andelsbanker var 10,3 %.

Intecknade tillgångar och skulder till följd av dem

Milj. e	Skulder i anslutning till intecknade tillgångar	Intecknade tillgångar
Obligationslån med säkerhet i fastighet (covered bonds)	7 758	8 865
Övriga skulder med säkerhet	5 815	995

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 95. Skadeförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet

Vid slutet av 2014 uppgick skadeförsäkringens solvenskapital till 988 miljoner euro (913). Solvenskapitalet i relation till premieintäkterna var 75 % (73). Standard & Poor's har gett Pohjola Försäkring rating AA-. Bolagets styrelse har fastställt som mål en A-rating.

Skadeförsäkringen ska uppfylla de solvenskrav som ställts av myndigheterna. Myndigheterna fastställer vanligtvis sina solvenskrav på företagsplanet. Alla skadeförsäkringsbolag har som minimikrav samma verksamhetskapitalkrav som härleds från EU-direktiv. Dessutom har de finländska försäkringsbolagen ett solvenskrav som fastställts i finsk lag.

Risktäckningskapaciteten beskriver hur mycket solvenskapital bolaget har i relation till olika poster i resultat- och balansräkningen. Solvenskapitalet i relation till försäkringsersättningarna och premieintäkterna beskriver bolagets förmåga att klara av försäkringsrisken. Solvenskapitalet i relation till försäkringsskulden beskriver bolagets förmåga att klara av värderingsrisken i samband med försäkringsskulden, och solvenskapitalet i relation till placeringsbeståndet beskriver på motsvarande sätt bolagets förmåga att klara av den risk som placeringsverksamheten medför.

	31.12.2014		31.12.2013	
	Milj. e	Risktäckningskapacitet, %	Milj. e	Risktäckningskapacitet, %
Solvenskapital	988		913	
Försäkringsersättningar*	930	106	882	104
Premieintäkter*	1 310	75	1 249	73**
Försäkringsskuld*	2 645	37	2 517	36
Placeringsbestånd	3 534	28	3 219	28

* Med avdrag för återförsäkrarens andel (nettorörelse)

** Solvensprocent

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 96. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

I tabellen nedan beskrivs olika riskvariablers inverkan på resultatet och solvenskapitalet:

Riskvariabel	Totalbelopp 2014, milj. e	Förändring i risk- variabel	Inverkan på resultatet/ det egna kapitalet, milj. e	Inverkan på totalkostnads- procenten
Premieintäkter*	1 310	ökar 1 %	13	förbättras 0,9 %-enheter
Försäkringsersättningar*	930	ökar 1 %	-9	försvagas 0,7 %-enheter
Storskada över 5 milj. e		1 stycke	-5	försvagas 0,4 %-enheter
Personalkostnader*	102	ökar 8 %	-8	försvagas 0,6 %-enheter
Funktionsvisa kostnader*/**	320	ökar 4 %	-13	försvagas 1,0 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar för oreglerade skador	603	ökar 0,25 %-enheter	-4	försvagas 0,3 %-enheter
Livslängd i diskonterad försäkringsskuld	1 658	ökar 1 år	-40	försvagas 3,0 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonterad försäkringsskuld	1 658	minskar 0,1 %-enheter	-21	försvagas 1,6 %-enheter

* Glidande 12 månader

** Funktionsvisa kostnader för skadeförsäkringen exkl. skötselkostnader för placeringar och kostnader i anslutning till produktion av övriga tjänster.

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 97. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning

Fördelning av premieinkomsten enligt EML-klass* inom egendomsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med egendomsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras EML-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Milj. e	5–20	20–50	50–100	100–300
2014	14	14	11	11
2013	13	14	14	9

* EML = Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan för varje objekt

Fördelning av premieinkomsten enligt TSI-klass* inom ansvarsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med ansvarsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras TSI-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Milj. e	2–4	4–10	10–30	30–90
2014	3	6	7	3
2013	3	6	8	3

* TSI = Total Sum Insured, totalt försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen vid byggförsäkring

Försäkringsbeloppen i försäkringsavtalen beskriver byggförsäkringens volym. I tabellen nedan har försäkringsbeloppens brutto- och netttotal specificerats. I byggförsäkringen är försäkringsperioden 10 år.

Milj. e	Brutto		Netto*	
	2014	2013	2014	2013
Byggförsäkring	2 249	2 287	2 249	2 282

* Netto för egen räkning efter återförsäkrarens andel och före motsäkerheter

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 98. Storskadeutvecklingen

Antalet konstaterade storskador per år 2009–2014

Inom skadeförsäkringen följs den skadekostnad som förorsakas av storskador noggrant. Den här skadekostnaden förklarar en väsentlig del av de årliga variationerna i försäkringsrörelsens resultat. Genom uppföljningen av skadekostnaden för storskador kan dessutom förändringar i risker eller riskurvalet upptäckas. I den här granskningen har sådana skador klassificerats som storskador vars brutto- eller nettobelopp är över 2 milj. e. Flest storskador inträffar inom egendoms- och avbrottsförsäkringen. Inom de lagstadgade försäkringarna är risken för storskador liten i förhållande till försäkringsgrenens stora volym.

Bruttobelopp

Antalet skador på över 2 milj. e	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2010	1	-	-	12	-	-
2011	-	-	-	5	-	1
2012	3	-	-	7	1	-
2013	4	-	-	6	1	-
2014	6	-	-	8	1	-
Ersättningar totalt					256 milj. e	

Ersättningar, brutto, totalt milj. e

2010–2014	32	0	0	189	27	8
-----------	----	---	---	-----	----	---

Nettobelopp

Antal skador på över 2 milj. e	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättskydd	Lång- variga
2010	-	-	-	10	-	-
2011	-	-	-	4	-	1
2012	3	-	-	6	1	-
2013	4	-	-	6	1	-
2014	6	-	-	7	-	-
Ersättningar totalt					175 milj. e	

Ersättningar, netto, totalt milj. e

2010-2014	30	-	-	123	19	3
-----------	----	---	---	-----	----	---

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 99. Försäkringsrörelsens lönsamhet

Premieintäkternas (brutto och netto) och totalkostnadsprocentens (netto) utveckling

Med premieintäkterna beskrivs försäkringsklassens volym. Med hjälp av den kan försäkringsklassens betydelse för helheten uppskattas. Med hjälp av totalkostnadsprocenten (CR) kan på motsvarande sätt variationerna i försäkringsklassens resultat och försäkringsklassens lönsamhet uppskattas. Totalkostnadsprocenten har presenterats separat korrigerad med poster av engångsnatur som hänför sig till tidigare försäkringsperioder.

	Brutto Premieint.	Netto Premieint.	Netto CR*	Netto** CR*
2014 milj. e				
Lagstadgade	457	455	96 %	82 %
Övriga olycksfall och sjukdom	180	180	86 %	86 %
Kasko och transport	287	285	81 %	81 %
Egendom och avbrott	353	312	89 %	89 %
Ansvar och rättsskydd	83	76	97 %	97 %
Långvariga	5	4	1 %	1 %
Totalt	1 364	1 310	89 %	85 %

	Brutto Premieint.	Netto Premieint.	Netto CR*	Netto** CR*
2013 milj. e				
Lagstadgade	459	458	93 %	85 %
Övriga olycksfall och sjukdom	158	158	88 %	88 %
Kasko och transport	264	261	90 %	90 %
Egendom och avbrott	343	296	89 %	88 %
Ansvar och rättsskydd	80	73	82 %	82 %
Långvariga	5	4	15 %	15 %
Totalt	1 309	1 249	90 %	87 %

* Totalkostnadsprocenten (Combined ratio) räknas ut genom att dividera summan av försäkringsersättningarna (netto) och försäkringsrörelsens driftskostnader med premieintäkterna (netto). Avskrivningar av immateriella rättigheter har inte beaktats.

** Förändringar av engångsnatur som inverkar på den försäkringstekniska kalkylen har eliminerats.

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 100. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär

Uppgifter som beskriver försäkringsskuldens karaktär	2014	2013
Skulder som härrör från försäkringsavtal (netto, milj. e)		
Latenta yrkessjukdomar	22	26
Övrigt	2 622	2 491
Totalt (före överföringar)	2 645	2 517
Försäkringsskuldens duration (i år)		
Diskonterad försäkringsskuld	12,7	12,6
Odiskonterad försäkringsskuld	2,1	2,1
Totalt	8,7	8,7
Diskonterad avsättning (netto, milj. e)		
Avsättning för kända oreglerade ersättningar i form av pension	1 308	1 252
Kollektiv ersättning för oreglerade skador	313	275
Avsättning för ej intjänade premier	38	37
Totalt	1 658	1 564

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 101. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden

31.12.2014, milj. e	0–1 år	1–5 år	5–10 år	10–15 år	Över 15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	371	107	19	5	9	511
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	261	180	48	9	3	501
Diskonterad	95	431	325	246	523	1 621
Försäkringsskuld totalt**	727	717	392	261	536	2 633

* Innehåller diskonterade avsättningar för 38 milj. e.

** Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäkringsskulden

31.12.2013, milj. e	0–1 år	1–5 år	5–10 år	10–15 år	Över 15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	349	100	18	5	9	481
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	264	183	49	9	4	508
Diskonterad	93	418	311	232	474	1 527
Försäkringsskuld totalt	707	701	377	246	486	2 517

* Innehåller diskonterade avsättningar för 37 milj. e.

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 102. Placeringsverksamhetens riskposition

	31.12.2014		31.12.2013	
	Verkligt värde* milj. e	%	Verkligt värde* milj. e	%
Allokering av placeringsbestånd				
Penningmarknaden totalt	173	5	113	4
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	173	5	113	3
Derivatinstrument***	-1	0	1	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 557	73	2 309	72
Stater	507	14	471	15
Inflationslänkade obligationslån	46	1	90	3
Investment Grade	1 779	51	1 485	46
Utvecklingsmarknader och High Yield	200	6	236	7
Strukturerade placeringar	24	1	27	1
Aktier totalt	373	11	426	13
Finland	67	2	88	3
Utvecklade marknader	143	4	191	6
Utvecklingsmarknader	43	1	47	1
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	3	0	4	0
Kapitalplaceringar	117	3	95	3
Aktiederivat***	0	0	-	-
Alternativa placeringar totalt	35	1	41	1
Hedge fund-fonder	23	1	23	1
Råvaror	4	0	5	0
Obligationslån	7	0	13	0
Fastighetsinvesteringar totalt	386	11	329	10
Direkta fastigheter	230	7	219	7
Indirekta fastighetsinvesteringar	156	4	110	3
Totalt	3 522	100	3 219	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde)

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 103. Känslighetsanalys av placeringsriskerna

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet enligt placeringsklass. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 101, som behandlar försäkringsskulden. Förändringarna i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

Skadeförsäkring	Bestånd enligt verkligt värde, milj. e 31.12.2014	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, milj. e	
				31.12.2014	31.12.2013
Obligationslån och räntefonder*	2 564	Ränta	1 %-enhet	101	72
Aktier**	276	Marknadsvärde	10 %	28	35
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	120	Marknadsvärde	10 %	12	10
Råvaror	4	Marknadsvärde	10 %	0	1
Fastigheter	386	Marknadsvärde	10 %	39	33
Valuta	157	Värdet på valutan	10 %	16	14
Kreditriskpremie***	2 729	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	11	8
Derivatinstrument****	-	Volatilitet	10 %-enheter	0	2

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrev och räntederivat.

** Inkluderar hedge fund-fonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 104. Ränterisk

Marknadsrisken på grund av ränteförändringar följs genom att placeringarna klassificeras instrumentvis enligt duration. Försäkringsskuldens utjämnande inverkan på ränterisken har inte presenterats i tabellen, eftersom bara en del av försäkringsskuden har diskonterats med den administrativa räntan. (not 36).

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntjustering, milj. e*	31.12.2014	31.12.2013
0–1 år	332	331
>1–3 år	618	568
>3–5 år	699	761
>5–7 år	700	358
>7–10 år	281	225
>10 år	70	141
Totalt	2 700	2 384
Modifierad duration	4,3	3,7
Effektiv ränta, %	1,1	2,0

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrev och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2014, milj. e

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	62	181	87	266	57	47	698	25,9 %
Aa1-Aa3	179	66	70	82	34	15	445	16,5 %
A1-A3	27	215	269	165	111	0	786	29,1 %
Baa1-Baa3	26	88	246	159	75	4	600	22,2 %
Ba1 eller lägre	38	68	28	28	4	4	170	6,3 %
Intern rating	1	0	-	0	-	-	1	0,0 %
Totalt	332	618	699	700	281	70	2 700	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för skadeförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A3.

Den genomsnittliga återstående löptiden för skadeförsäkringens ränteportfölj är 4,5 år (räknad på basis av Call-dagen och förfalldagen).

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 105. Valutarisk

Valutaposition, milj. e	31.12.2014	31.12.2013
USD	40	54
SEK	5	-3
JPY	1	2
GBP	21	14
Övriga	89	62
Totalt*	157	136

* Valutapositionen var 4,4 % (4,2 %) av placeringsbeståndet. Valutapositionen räknas ut som summan av enskilda valutors absolutvärden.

Noter till OP Gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 106. Motpartsrisk

Ratingfördelning, Moody's-motsvarighet, milj.e	31.12.2014		31.12.2013	
	Placering*	Försäkring**	Placering*	Försäkring**
Aaa	698	-	872	-
Aa1-Aa3	445	14	308	8
A1-A3	786	38	585	23
Baa1-Baa3	600	0	402	0
Ba1 eller lägre	170	-	189	-
Intern rating	1	41	27	49
Totalt*	2 700	93	2 384	80

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

** Inkluderar återförsäkrares andel av försäkringsskulden och fordringar på återförsäkrare.

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Kapitalförvaltningssegmentet omfattar produkter och tjänster för försäringssparande, försäkring av personrisker, fonder och avtalsbaserad kapitalförvaltning. I kapitalförvaltningen ingår affärsrörelsen i livförsäkrings-, kapitalförvaltnings- och fondbolagen.

De centralaste riskerna i kapitalförvaltningen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats för diskonteringen av försäkringsskulden, att den förväntade livslängden växer snabbare än beräknat samt operativa risker och compliancerisker i anlutning till kapitalförvaltningens produkter och processer.

Not 107. Förvaltade tillgångar i kapitalförvaltningen

Det totala beloppet av de tillgångar som förvaltades inom kapitalförvaltningen 31.12.2014 var 61,3 miljarder euro. Av de förvaltade tillgångarna härstammar 17,5 miljarder från placeringsfonder, 7,6 miljarder euro från fondanknutna livförsäkringar, 23,5 miljarder euro från institutionella kunder och 12,8 miljarder euro från kunder inom private banking.

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 108. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden

Livförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet med lagstadgade mätare

Livförsäkringsbolag ska uppfylla de solvenskrav som lagstiftningen ställer. De viktigaste krav som ska följas upp hänför sig till att verksamhetskapitalet ska vara större än minimikravet samt till kraven på proaktiv tillsyn. Huvudprinciperna för proaktiv tillsyn följer principerna för Solvens II som är under beredning i EU och dess syfte är att förbereda livförsäkringsbolagen för lagstiftning som träder i kraft 1.1.2016 och som ersätter bl.a. kravet på verksamhetskapital.

Livförsäkringsbolagens verksamhetskapital vid slutet av 2014 var 666 milj. e. Året innan uppgick det till 664 miljoner e. Minimibeloppet av verksamhetskapitalet är 238 milj. e (215 milj. e).

Livförsäkringens risktäckningskapacitet mäts med solvensnivån, dvs. summan av verksamhetskapitalet och utjämningsbeloppet i förhållande till summan av posterna med försäkringstekniska avsättningar i det nationella bokslutet. I gruppens strategi har för mätarna uppställts som mål för livförsäkringen en solvens på 14 procent. Dessutom följs upp förhållandet mellan det solvenskapital som överstiger verksamhetskapitalet och risken i placeringsverksamheten.

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 31.12.2014

	Ansvar 31.12.2014, milj. e	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	7 478	364 530	9,9
Fondanknutna försäkringsavtal	6 047	293 922	9,9
Livförsäkring/Sparande	4 874	159 271	9,6
Individuell pensionsförsäkring	1 099	128 067	10,3
Gruppensionsförsäkring	73	6 584	19,6
Fondanknutna placeringsavtal	1 432	70 608	9,7
Pensionsavtal	1 255	69 635	10,0
Kapitaliseringsavtal	177	973	7,9
Icke-fondanknutna avtal	3 684	468 001	10,7
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	3 566	467 977	10,7
Livförsäkring/Sparande	921	32 994	9,2
Garanterad räntesats 4,5 %	66	1 619	7,3
Garanterad räntesats 3,5 %	580	15 614	11,3
Garanterad räntesats 2,5 %	271	15 564	5,4
Garanterad räntesats 1,5 %	3	197	7,5
Individuell pensionsförsäkring	1 094	56 853	9,6
Garanterad räntesats 4,5 %	303	9 319	6,8
Garanterad räntesats 3,5 %	498	23 063	9,0
Garanterad räntesats 2,5 %	292	24 361	14,2
Garanterad räntesats 1,5 %	1	110	9,0
Gruppensionsförsäkring	1 367	35 832	13,1
Förmånsbestämd 3,5 %	1 229	29 768	12,9
Förmånsbestämd 2,5 %	85	2 364	11,5
Förmånsbestämd 1,5 %	10	268	14,2
Avgiftsbestämd 3,5 %	5	70	14,9
Avgiftsbestämd 2,5 %	34	3 164	18,4
Avgiftsbestämd 1,5 %	5	198	18,2
Individuella försäkringar	171	336 023	4,3
Grupplivförsäkringar	13	6 275	0,9
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränta	10	24	1,9
Kapitaliseringsavtal	10	24	1,9
Garanterad räntesats 2,5 %	10	21	1,8
Garanterad räntesats 1,5 %	0	3	4,1
Effekt av diskontering med marknadsränta	47	-	-
Övriga poster i försäkringsskulden	60	-	0,5
Totalt	11 162	832 531	10,1

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 31.12.2013

	Ansvar 31.12.2013, milj. e	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	6 265	365 572	9,4
Fondanknutna försäkringsavtal	5 018	293 292	9,2
Livförsäkring/Sparande	3 977	158 729	8,8
Individuell pensionsförsäkring	984	129 019	10,5
Gruppensionsförsäkring	57	5 544	14,4
Fondanknutna placeringsavtal	1 246	72 280	10,2
Pensionsavtal	1 138	71 663	10,6
Kapitaliseringsavtal	108	617	6,4
Icke-fondanknutna avtal	3 419	468 783	9,3
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	3 269	468 755	9,4
Livförsäkring/Sparande	967	39 809	7,7
Garanterad räntesats 4,5 %	64	1 894	7,1
Garanterad räntesats 3,5 %	567	17 747	10,2
Garanterad räntesats 2,5 %	331	19 847	4,0
Garanterad räntesats 1,5 %	4	321	5,6
Individuell pensionsförsäkring	928	59 854	8,9
Garanterad räntesats 4,5 %	283	9 978	6,5
Garanterad räntesats 3,5 %	432	24 259	8,6
Garanterad räntesats 2,5 %	212	25 509	12,9
Garanterad räntesats 1,5 %	1	108	8,3
Gruppensionsförsäkring	1 193	35 468	11,7
Förmånsbestämd 3,5 %	1 115	30 847	11,6
Förmånsbestämd 2,5 %	35	1 005	10,0
Förmånsbestämd 1,5 %	5	148	10,0
Avgiftsbestämd 3,5 %	5	68	14,4
Avgiftsbestämd 2,5 %	29	3 110	14,8
Avgiftsbestämd 1,5 %	4	290	13,7
Individuella försäkringar	167	326 444	4,0
Grupplivförsäkringar	14	7 180	0,9
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränta	11	28	2,7
Kapitaliseringsavtal	11	28	2,7
Garanterad räntesats 2,5 %	11	26	2,7
Garanterad räntesats 1,5 %	0	2	4,4
Effekt av diskontering med marknadsränta	84	-	0,0
Övriga poster i försäkringsskulden	55	-	0,5
Totalt	9 684	834 355	9,4

I de övriga posterna för försäkringsskulden ingår utöver övriga poster i not 37 den avkastning som resultatförts för sålda räntederivat som säkrat försäkringsskulden med reservering för räntekomplettering för derivats återstående löptid. För räkenskapsårets del har ifrågakvarande räntekomplettering fördelats över försäkringsgrenarna och bortskrivits från övriga poster för försäkringsskulden

Livförsäkringsskuldernas känslighet för förändringar i beräkningsantagandena

Eftersom många försäkringar av spar- och placeringstyp har sålts som mycket långvariga avtal, avslutar försäkringstagarna sina avtal på basis av behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. Därför är antalet återköp stort. Bolaget beaktar bortfallet av framtida över- eller underskott på grund av detta vid beräkningen av de krav som den proaktiva tillsynen över livförsäkringsbolag ställer.

Risken för återköp av individuella pensionsförsäkringar är däremot mycket liten, eftersom lagstiftningen begränsar möjligheterna till återköp enbart till de situationer som nämns i lagen, såsom skilsmässa och långvarig arbetslöshet. Vid återköp utbetalas det återköpsvärde som försäkringen samlat.

Pensionens början senareläggs i individuella pensioner. Då försäkringen har tecknats har försäkringstagaren ofta inte haft någon realistisk uppfattning om den faktiska tidpunkten för sin pensionering. Å andra sidan har den skattemässiga behandlingen av individuella pensionsförsäkringar under de gångna decennierna i flera omgångar ändrats så att möjligheten att gå i pension med hjälp av en försäkring har skjutits upp till högre ålder.

Laktagelserna gällande dödlighetsintensiteten utvisar att de förväntade livslängder som beräkningsgrunderna baserar sig på är för korta. I de individuella pensionsförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra i så hög grad att inget behov av en dödlighetskomplettering föreligger trots ökningen i den förväntade livslängden. I gruppensionsförsäkringarna är däremot risken i livsfallsdelen större än i dödsfallsdelen, varför det fanns skäl att komplettera försäkringsskulden. Om dödlighetsantagandet ändras så att de försäkrades förväntade livslängd ökar med i snitt 1 år, ökar försäkringsskulden 24 miljoner euro (24).

I spar- och fondförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra så gott som helt, varför inget skäl att göra en dödlighetskomplettering har förelagat.

Då avsättningarna för försäkringsavtal bildats har bolaget iakttagit de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av två principer. Utjämningsbeloppet ingår inte i försäkringsskulden. Dessutom har diskonteringsräntan ändrats så att den närmar sig de rådande räntorna. På bolagets risk finns besparingar i försäkringsavtal där den garanterade räntesatsen är 1,5 %–4,5 %. För avtal med en garanterad räntesats på 4,5 % har försäkringsskulden bestående kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden är beräkningsräntan 3,5 %. Dessutom har försäkringsskulden för avtal, vars diskonteringsränta är minst 2,5 % kompletterats med en kortfristig räntekomplettering till och med 31.12.2015 och intäkterna från försäljningen av räntederivat som skyddat försäkringsskulden har reserverats som räntekomplettering av försäkringsskulden för derivatets återstående löptid. Efter räntekompletteringarna är diskonteringsräntan för bolagets stock med beräkningsränta 0,3 % till och med 31.12.2015, för därpåföljande 10 år 2,0 % och sedan 3,0 %. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan är skyddade med räntederivat. Eftersom förmånen från räntederivat används för de förmåner som garanterats i försäkrings- och kapitaliseringsavtal, läggs avsättningarna för dem till värdet av det nationella bokslutet enligt värdet av derivaten 47 miljoner euro (84).

I det nationella bokslutet ökar en minskning av diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter försäkringsskulden med 25 miljoner euro (26).

Skulden för fondanknutna försäkringsavtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Det finns två typer av placeringsavtal: OP-Livförsäkrings placeringsavtal är kapitaliseringsavtal och Aurum Placeringsförsäkrings placeringsavtal är pensionsavtal. En del kapitaliseringsavtal har rätt till en av prövning beroende tilläggsförmån och de har i enlighet med försäkringsavtalsstandarderna värderats på samma sätt som försäkringsavtal. En del placeringsavtal har inte den här rätten och de har därför värderats och klassificerats till verkligt värde via resultaträkningen i enlighet med standarden IAS 39. Alla pensionsavtal som beviljats av Aurum Placeringsförsäkring värderas enligt standarden IAS 39.

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 109. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal

31.12.2014, milj. e	Duration						
	2014–2015	2016–2017	2018–2022	2023–2027	2028–2032	2033–2037	2038–
Fondanknutna avtal	-1 048	-851	-1 596	-1 154	-824	-516	-766
Försäkringsavtal	-891	-709	-1 281	-889	-596	-411	-697
Livförsäkring/Sparande	-816	-621	-1 042	-685	-459	-326	-574
Individuell							
pensionsförsäkring	-70	-82	-221	-183	-118	-68	-59
Gruppensionsförsäkring	-5	-6	-18	-21	-19	-17	-64
Placeringsavtal	-157	-142	-315	-265	-228	-105	-69
Pensionsavtal	-136	-124	-267	-248	-182	-105	-69
Kapitaliseringsavtal	-21	-18	-48	-17	-46	-	-
Icke-fondanknutna avtal	-740	-606	-1 299	-815	-535	-364	-685
Försäkringsavtal	-594	-525	-1 160	-761	-515	-361	-684
Livförsäkring/Sparande	-258	-182	-304	-185	-123	-81	-161
Garanterad räntesats							
4,5 %	-13	-21	-20	-12	-10	-3	-4
Garanterad räntesats							
3,5 %	-101	-99	-203	-130	-94	-69	-144
Garanterad räntesats							
2,5 %	-143	-61	-80	-42	-19	-9	-13
Garanterad räntesats							
1,5 %	-1	-1	-1	-1	-	-	-
Individuell							
pensionsförsäkring	-126	-161	-447	-238	-133	-81	-125
Garanterad räntesats							
4,5 %	-42	-68	-151	-69	-26	-8	-1
Garanterad räntesats							
3,5 %	-62	-77	-213	-116	-69	-39	-35
Garanterad räntesats							
2,5 %	-22	-16	-82	-53	-38	-34	-89
Garanterad räntesats							
1,5 %	-	-	-1	-	-	-	-
Gruppensionsförsäkring	-162	-159	-380	-328	-256	-198	-398
Förmånsbestämd 3,5 %	-150	-147	-356	-304	-233	-180	-345
Förmånsbestämd 2,5 %	-7	-6	-9	-6	-5	-4	-10

Förmånsbestämd 1,5 %	-2	-1	-2	-2	-2	-1	-4
Avgiftsbestämd 3,5 %	-1	-1	-2	-1	-1	-1	-3
Avgiftsbestämd 2,5 %	-2	-3	-9	-14	-14	-11	-31
Avgiftsbestämd 1,5 %	-	-1	-2	-1	-1	-1	-5
Individuella risklivförsäkringar	-36	-22	-29	-10	-3	-1	-
Grupplivförsäkringar	-12	-1	-	-	-	-	-
Placeringsavtal	-11	-4	-1	-	-	-	-
Kapitaliseringsavtal	-11	-4	-1	-	-	-	-
Garanterad räntesats 3,5 %	0	0	0	-	-	-	-
Garanterad räntesats 2,5 %	-11	-4	-1	-	-	-	-
Garanterad räntesats 1,5 %	-	-	-	-	-	-	-
Räntekomplettering	-135	-77	-138	-54	-20	-3	-1
Övriga poster i försäkringsskulden	60	-	-	-	-	-	-
Totalt	-1 728	-1 457	-2 895	-1 969	-1 359	-880	-1 451

31.12.2013, milj. e	Duration						
	2014–2015	2016–2017	2018–2022	2023–2027	2028–2032	2033–2037	2038–
Fondanknutna avtal	-899	-842	-1 546	-1 194	-872	-581	-831
Försäkringsavtal	-775	-709	-1 199	-875	-599	-423	-713
Livförsäkring/Sparande	-710	-619	-970	-671	-455	-323	-590
Individuell							
pensionsförsäkring	-61	-85	-212	-192	-133	-92	-95
Gruppensionsförsäkring	-4	-5	-17	-13	-11	-7	-28
Placeringsavtal	-123	-133	-347	-319	-273	-158	-119
Pensionsavtal	-103	-119	-310	-309	-253	-158	-119
Kapitaliseringsavtal	-20	-14	-37	-11	-21	0	0
Icke-fondanknutna avtal	-694	-569	-1 174	-782	-529	-365	-687
Försäkringsavtal	-677	-554	-1 159	-776	-526	-364	-687
Livförsäkring/Sparande	-348	-205	-335	-204	-134	-86	-176
Garanterad räntesats							
4,5 %	-12	-18	-26	-12	-11	-3	-4
Garanterad räntesats							
3,5 %	-109	-96	-220	-143	-103	-75	-162
Garanterad räntesats							
2,5 %	-226	-90	-87	-47	-20	-9	-10
Garanterad räntesats							
1,5 %	-2	-1	-2	-1	0	0	0
Individuell							
pensionsförsäkring	-114	-175	-425	-240	-137	-85	-132
Garanterad räntesats							
4,5 %	-41	-74	-147	-69	-29	-9	-1
Garanterad räntesats							
3,5 %	-53	-77	-205	-123	-69	-46	-37
Garanterad räntesats							
2,5 %	-19	-24	-73	-48	-39	-29	-94
Garanterad räntesats							
1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Gruppensionsförsäkring	-165	-152	-370	-322	-251	-193	-378
Förmånsbestämd 3,5 %	-154	-143	-348	-302	-235	-180	-347
Förmånsbestämd 2,5 %	-7	-6	-9	-6	-5	-4	-10
Förmånsbestämd 1,5 %	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1
Avgiftsbestämd 3,5 %	0	-1	-2	-1	-1	-1	-4
Avgiftsbestämd 2,5 %	-2	-2	-8	-11	-10	-7	-14
Avgiftsbestämd 1,5 %	0	0	-1	-1	-1	-1	-2
Individuella							
risklivförsäkringar	-38	-21	-28	-10	-3	-1	0
Grupplivförsäkringar	-12	-1	0	-	-	-	-

Placeringsavtal	-4	-8	-2	-	-	-	-
Kapitaliseringsavtal	-4	-8	-2	-	-	-	-
Garanterad räntesats 3,5 %	0	0	0	-	-	-	-
Garanterad räntesats 2,5 %	-4	-8	-2	-	-	-	-
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	-	-	-	-
Räntekomplettering	-13	-6	-13	-6	-3	-1	0
Övriga poster i försäkringsskulden	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	-1 593	-1 410	-2 720	-1 976	-1 401	-947	-1 518

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 110. Livförsäkringens lönsamhet

Milj. e	2014			2013		
	Riskintäkt	Skade- kostnader	Skadekvot	Riskintäkt	Skade- kostnader	Skadekvot
Livförsäkring	340	319	94 %	307	291	95 %
Risikförsäkring	33	14	41 %	31	15	50 %
Försäringssparande	307	306	100 %	276	275	100 %
Pensionsförsäkring	34	34	101 %	32	33	102 %
Förmånsbestämd	22	23	101 %	22	22	102 %
Avgiftsbestämd	11	11	101 %	11	11	103 %
OP-Livförsäkring	373	353	95 %	339	324	95 %

Den förmånsbestämda gruppensionen omfattar dödlighetskompletteringen från 2013 på 4,3 milj. e och från 2014 på 4,4 milj. e.

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 111. Fördelningen av Livförsäkringens placeringar

Fördelning av placeringstillgångar	31.12.2014		31.12.2013	
	Verkligt värde	Andel (%)	Verkligt värde	Andel (%)
Ränteplaceringar*				
Obligationslån	2 362	48	1 811	48
Övriga penningmarknadsinstrument****	363	9	329	9
Placeringsfonder	519	17	644	17
Aktier och andelar				
Aktier och placeringsfonder****	296	8	313	8
Alternativa placeringar **	262	8	307	8
Fastigheter***	255	9	345	9
Totalt	4 056	100	3 749	100

* Inkl. upplupna räntor samt skuldebrev som omklassificerats i finansiella tillgångar till klassen lån och fordringar. Inkl. inte räntederivat som används för skyddet av ränterisken i försäkringsskulden.

** Inkl. placeringar i hedgefonder och kapitalplaceringar

*** Endast direkta placeringar i fastigheter

**** Inkl. inverkan av aktiefutur

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 112. Känslighetsanalys av Livförsäkringens placeringar

31.12.2014	Bestånd enl. verkligt värde, milj. e	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, milj. e	
				31.12.2014	31.12.2013
Obligationslån och räntefonder	2 725	Ränta	1 %-enhet	98	70
Aktier och alternativa placeringar	558	Marknadsvärde	10 procent	56	62
Fastigheter	255	Marknadsvärde	10 procent	26	34

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 113. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering, milj. e	31.12.2014	31.12.2013
0-1 år	736	584
>1-5 år	1 725	1 314
>5-10 år	717	836
>10-20 år	61	39
>20 år	13	9
Totalt	3 252	2 783
Modifierad duration	3,1	2,4
Medelränta, %	1,0	1,7

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2012, milj. e

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	71	20	434	17	42	18	602	18,5 %
Aa1-Aa3	412	84	184	50	30	11	772	23,7 %
A1-A3	73	221	244	187	165	31	921	28,3 %
Baa1-Baa3	87	199	253	138	66	12	755	23,2 %
Ba1 eller lägre	29	62	22	16	6	3	137	4,2 %
Intern rating	63	3	0	0	0	0	65	2,0 %
Totalt	736	588	1 137	407	310	74	3 252	100,0 %

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för livförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A1.

Den genomsnittliga återstående löptiden för livförsäkringens ränteportfölj är 3,6 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 114. Livförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, milj. e	31.12.2014	31.12.2013
USD	110	84
SEK	2	2
JPY	1	1
GBP	17	13
Övriga	104	70
Totalt*	234	170

* Total nettovalutaposition

Valutapositionen var 5,8 % av placeringsbeståndet (4,5 %).

Noter till OP Gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 115. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, milj. e

Moody´s-motsvarighet	31.12.2014	31.12.2013
AAA	602	595
AA	772	430
A	921	739
BBB	755	760
BB+ eller lägre	137	188
Not Rated	65	72
Totalt*	3 252	2 783

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

BOKSLUTSUTLÅTANDE

Vi har godkänt verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet för den i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt den i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker avsedda sammanslutningen av andelsbanker (OP Gruppen) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2014. Verksamhetsberättelsen och bokslutet föreläggs och delges OP Andelslags ordinarie andelsstämma.

Helsingfors den 10 februari 2015

OP Andelslags direktion

Reijo Karhinen   Tony Vepsäläinen

Carina Geber-Teir   Jari Himanen

Olli Lehtilä   Harri Luhtala

Harri Nummela   Erik Palmén

Jouko Pölönen   Teija Sarajärvi

REVISIONSBERÄTTELSE

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungliga finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

Till OP Andelslags medlemmar

Vi har reviderat det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen för den i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker samt i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform avsedda sammanslutningen av andelsbanker (OP Gruppen) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2014. Bokslutet omfattar OP Gruppens konsoliderade balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultat, kalkyl över förändringar i eget kapital, kassaflödesanalys och noter till bokslutet.

Direktionens och verkställande direktörens ansvar

Direktionen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att det konsoliderade bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) sådana de antagits av EU på det sätt som närmare beskrivs i noterna till bokslutet och för att verksamhetsberättelsen ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av verksamhetsberättelse.

Revisorns skyldigheter

Vår skyldighet är att uttala oss om det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen på grundval av vår revision. Revisionslagen förutsätter att vi iakttar yrkesetiska principer. Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisionssed i Finland. God revisionsmed förutsätter att vi planerar och genomför revisionen för att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet eller verksamhetsberättelsen innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen. Valet av granskningsåtgärder baserar sig på revisorns omdöme och innefattar en bedömning av risken för en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn den interna kontrollen som har en betydande inverkan för upprättandet av ett bokslut och verksamhetsberättelse som ger riktiga och tillräckliga uppgifter. Revisorn bedömer den interna kontrollen för att kunna planera relevanta granskningsåtgärder, men inte i syfte att göra

ett uttalande om effektiviteten i samfundets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i företagsledningens bokföringsmässiga uppskattningar, liksom en bedömning av den övergripande presentationen av det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen. Vid revisionen har vi gjort oss förtroga med de bokslutsprinciper som OP Gruppens medlemsföretag har tillämpat samt med de revisionsberättelser som har avgetts för revisionen av OP Gruppens konsoliderade bokslut.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt uttalande.

Uttalande om det konsoliderade bokslutet

Enligt vår mening ger det konsoliderade bokslutet riktiga och tillräckliga uppgifter om OP Gruppens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet och kassaflöden i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) sådana de antagits av EU.

Uttalande om verksamhetsberättelsen

Enligt vår mening ger verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av OP Gruppens verksamhet samt om dess ekonomiska ställning i enlighet med i Finland gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet är konfliktfria.

Helsingfors den 11 februari 2015
KPMG OY AB

Raija-Leena Hankonen
CGR

<http://op-year2014.fi/sv>